

PLAN URZĄDZENIA LASU

OGÓLNY OPIS LASÓW

NADLEŚNICTWA DYNÓW

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE

wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r.

WYKONAWCA:

UCZESTNICZĄCY:

Przemyśl 2016 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemyślu,
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemyśl, tel. 16 6705281, fax. 16 6705519
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2017 do 2026

dla Nadleśnictwa Dynów
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2017 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1.01. 2017 r.

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA - ha |1|0|6|4|8|3|5|
w tym według obrębów leśnych:

1) Dynów	1 0 6 4 8 3 5	2) -----	_ _ _ _ _ _ _
3)	_ _ _ _ _ _ _	4) -----	_ _ _ _ _ _ _
5) -----	_ _ _ _ _ _ _	6) -----	_ _ _ _ _ _ _

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW - ha |1|0|5|2|4|5|8|
w tym:

a) według pełnionych funkcji:

- lasów stanowiących rezerwy przyrody |_|_|_|_|_|_|_|

- lasów uznanych za ochronne |1|0|2|4|9|2|2|

- pozostałych lasów (lasów gospodarczych) |_|_|2|7|5|3|6|

b) według grup kategorii użytkowania:

- gruntów zalesionych |1|0|3|5|9|4|2|

- gruntów niezalesionych |_|_|_|9|1|2|0|

w tym: do odnowienia |_|_|_|0|0|0|

- gruntów związanych z gospodarką leśną |_|_|7|3|9|6|

I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) - ha |_|_|1|2|3|7|7|

w tym: przeznaczonych do zalesienia |_|_|_|0|0|0|

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2017 DO 2026

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

|6|3|6|8|6|4| m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębny

|4|0|6|5|9|9| m³ grubizny netto

b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym - ha
o orientacyjnej miąższości

|| 5 | 1 | 1 | 7 | 0 | 0 ||

|| 2 | 3 | 0 | 2 | 6 | 5 || m³ grubizny netto

II.2. PIELEGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI - ha

|| 7 | 0 | 1 | 9 | 8 | 1 ||

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

|| | 3 | 7 | 0 | 1 | 1 ||

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

|| | 1 | 7 | 3 | 8 | 3 | 0 ||

c) trzebieże

|| | 4 | 9 | 1 | 1 | 4 | 0 ||

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia - ha

|| | | | | 0 | 0 | 0 ||

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha

|| | | | | 0 | 0 | 0 ||

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębego - ha

|| | | 3 | 9 | 3 | 4 | 0 ||

w tym zrębami zupełnymi

|| | | | | 0 | 0 | 0 ||

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha

|| | | | | 6 | 1 | 0 ||

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień - ha

|| | | | | 1 | 5 | 0 ||

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

|| | | | | 0 | 0 | 0 ||

g) orientacyjna powierzchnia melioracji - ha

|| | | 4 | 0 | 1 | 0 | 0 ||

w tym wodnych - ha

|| | | | | 0 | 0 | 0 ||

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

SPIS TREŚCI

1.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA ...	11
1.1.	Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny	11
1.1.1.	Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby Nadleśnictwa	11
1.1.2.	Krótki rys historyczny urządzanego Nadleśnictwa.....	15
1.1.3.	Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania	20
1.2.	Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	25
1.2.1.	Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego	25
1.2.2.	Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych	26
1.2.3.	Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego	26
1.2.4.	Wykaz gruntów Nadleśnictwa wyłączonych z produkcji	28
1.2.5.	Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	28
1.3.	Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	28
1.3.1.	Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów	28
1.3.2.	Położenie geograficzne i wysokościowe.....	29
1.3.3.	Rzeźba terenu.....	29
1.3.4.	Warunki glebowe, klimatyczne, wodne	29
1.3.4.1.	Warunki glebowe	29
1.3.4.2.	Warunki klimatyczne	30
1.3.4.3.	Warunki wodne	31
1.3.5.	Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych gatunków drzew	32
1.3.6.	Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych.....	36
1.3.7.	Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo- leśnych	36
1.3.8.	Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej	39
1.3.9.	Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego	42
1.3.9.1.	Opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa.....	43
1.3.9.2.	Zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	43

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego	45
1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa	45
1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu	46
1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna	47
1.4.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej Nadleśnictwa.....	48
1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urzędzenia lasu	49
1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa ...	50
1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu	50
1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących.....	51
1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku	52
1.5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących	59
1.5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków wg rzeczywistego udziału w drzewostanie.....	61
1.5.1.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących	69
1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem drzewostanu (TD)	72
1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.....	74
1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej	77
1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego	78
1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego	78
2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	82
2.1. Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów	83
2.2. Koreferat wykonawcy planu	111
2.4. Monitoring skutków realizacji zadań gospodarczych, zawartych w planie urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów w latach 2010 – 2016	147
2.5. Ocena Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych	155
3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ	159
3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa	159
3.1.1. Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	160

3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładunku przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych.....	164
3.1.2.1. Podział lasu na grupy lasu i kategorie ochronności	164
3.1.2.2. Podział na gospodarstwa.....	165
3.1.2.3. Wieki rębności oraz wieki dojrzałości rębnej	167
3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego	168
3.1.3.1. Etat użytkowania rębego.....	168
3.1.3.1.1. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu	168
3.1.3.1.2. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu powierzchniowego	170
3.1.3.1.3. Łączny rozmiar użytkowania rębego	171
3.1.3.2. Etat użytkowania przedrębego	172
3.1.3.3. Łączny etat miąższościowy użytków głównych	174
3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.....	175
3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego.....	175
3.2.1.1. Użytkowanie rębne	175
3.2.1.2. Użytkowanie przedrębne.....	177
3.2.1.3. Łącznie użytki główne	179
3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu	179
3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej	183
3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu	183
3.2.3.2. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej	187
3.2.4. Użytkowanie uboczne	190
3.2.4.1. Gospodarka łowiecka	191
3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji	193
3.2.5.1. Budowa i remonty dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych, zabudowy potoków górskich oraz turystyki, rekreacji i edukacji ekologicznej	193
3.2.5.2. Budowa i konserwacja zbiorników małej retencji	194
3.2.5.3. Budowa i remonty urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji oraz izb edukacji przyrodniczej	194
4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY.....	196
5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.....	197
6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	200
6.1. Prace przygotowawcze	200
6.1.1. Prace glebowo-siedliskowe.....	200

Spis treści

6.2. Podstawowe prace urządzeniowe.....	200
6.2.1. Prace terenowe	201
6.2.2. Prace kameralne	203
6.2.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu.....	204
7. KRONIKA	207
8. ZAŁĄCZNIKI.....	217
9. TABELI I WZORY INSTRUKCYJNE.....	303

SKOROWIDZ TABEL

Numer tabeli	TYTUŁ	Strona
I	Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni zgodnie z podziałem administracyjnym kraju	305
II	Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji	308
III	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących	309
IV	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących	312
Va	Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	317
Vb	Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	322
VI	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności	326
VIIIa	Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy	330
IX	Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem	91
X	Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami	95
XI	Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych	96
XII	Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	97
XIII	Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie	98

Numer tabeli	TYTUŁ	Strona
XIV	Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego	169
XV	Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach	176
XVI	Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku	332
XVII	Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć	335
XVIII	Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu	337
XIX	Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej	48
XX	Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych	49
XXI	Zestawienie miąższości drewna martwego	78
Wzór nr 2	Wykaz obiektów bazy nasiennej	338

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny

1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Dynów składa się z jednego obrębu leśnego. Podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Obszar Nadleśnictwa graniczy z następującymi jednostkami Lasów Państwowych:

- od południa i zachodu z Nadleśnictwem Brzozów,
- od północnego zachodu z Nadleśnictwem Strzyżów,
- od północy z Nadleśnictwem Kańczuga,
- od wschodu z Nadleśnictwem Bircza.

Nadleśnictwo Dynów usytuowane jest w środkowej części województwa podkarpackiego na obszarze powiatów: przemyskiego (gminy: Bircza, Dubiecko), brzozowskiego (gminy: Dydnia, Nozdrzec) i rzeszowskiego (miasto i gmina Dynów).

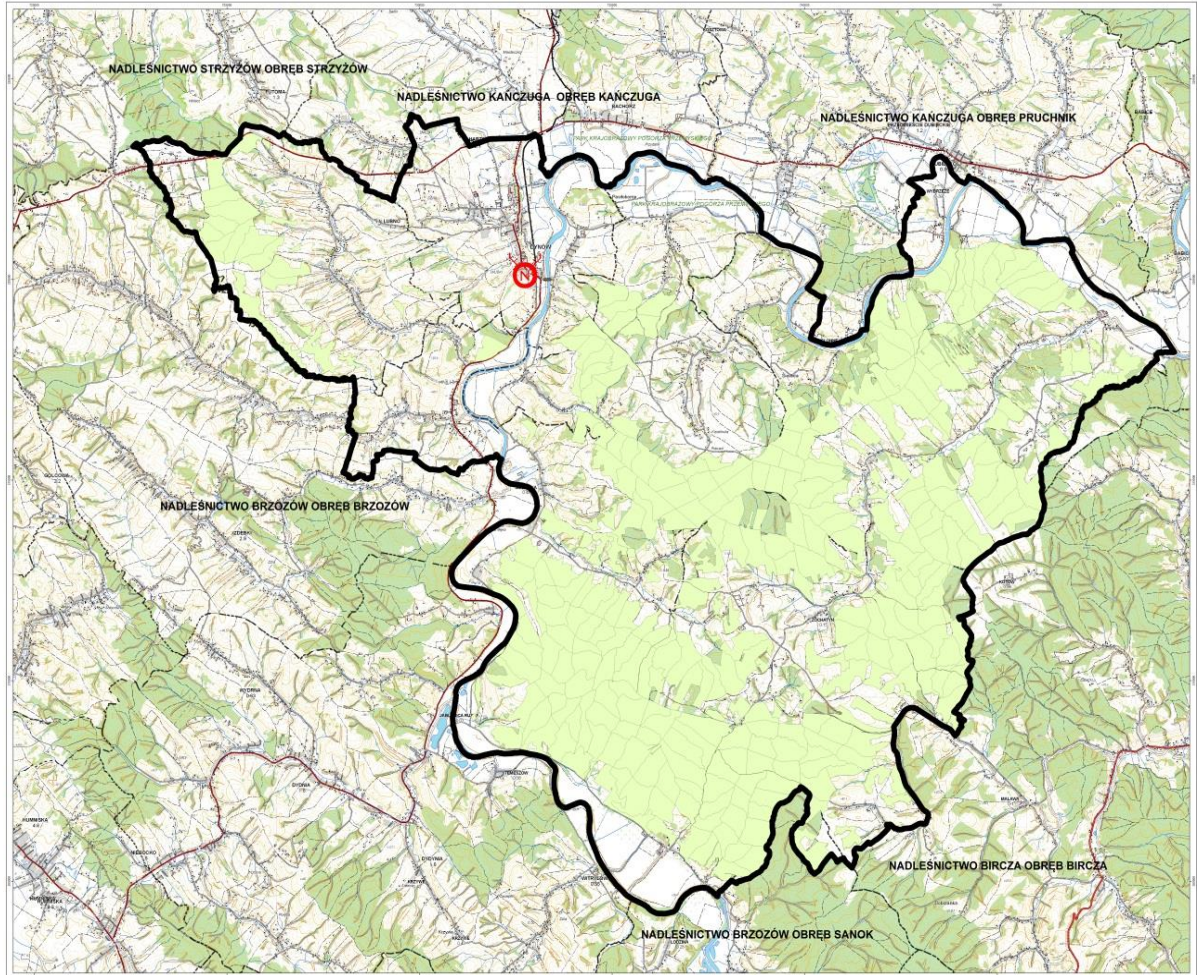
Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Dynów, w oddz. 58i, obrębu Dynów.

- adres: ul. Jakłów 2, 36-065 Dynów,
- tel.: (0-16) 652 12 59,
- e-mail: dynow@krosno.lasy.gov.pl

Odległości od Nadleśnictwa do ważniejszych urzędów administracji państwowej i instytucji wynoszą do:

- Urzędu Gminy w Dynowie około 1 km,
- Urzędu Miasta w Dynowie około 1 km,
- Urzędu Gminy w Dydni około 20 km,
- Urzędu Gminy w Nozdrzcu około 6 km,
- Urzędu Gminy w Birczy około 32 km,
- Urzędu Gminy w Dubiecku około 14 km,
- Starostwa Powiatowego w Brzozowie około 40 km,
- Starostwo Powiatowego w Przemyślu około 45 km,
- Starostwo Powiatowego w Rzeszowie około 40 km,
- Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie około 40 km,
- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie około 60 km.

Obszar terytorialnego zasięgu działania Nadleśnictwa Dynów przedstawia poniższa mapka sytuacyjna.

Mapka sytuacyjna w skali 1: 150000

*Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia
oraz pozostałych gruntów a także nieruchomości w zarządzie Nadleśnictwa*

Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa Dynów (wzór nr 7)

Województwo; Powiat; Gmina (część)	Powierzchnia ogólna [km ²]	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa			Lasy współwłasności Skarbu Państwa i osób fizycznych	Ogółem lasy (7+10+11)	Lesistość (12:2)
		w zarządzie LP		pozostałe		Razem	własność osób fizycznych	pozostałe	Razem (8+9)			
		urządzone nadleśnictwo	sąsiednie nadleśnictwa	Parki Narodowe	inne							
Powierzchnia [ha]											%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Woj. podkarpackie	268,03	10648,35	-	-	-	10648,35	2441,48	509,38	2950,86	6,58	13605,79	50,76
Powiat brzozowski	66,86	3475,23	-	-	-	3475,23	253,38	79,37	332,75	0,76	3808,74	56,96
Gmina Dydnia	30,62	2122,29	-	-	-	2122,29	28,63	30,75	59,38	0	2181,67	71,26
Gmina Nozdrzec	36,24	1352,94				1352,94	224,75	48,62	273,37	0,76	1627,07	44,89
Powiat przemyski	111,40	5452,79	-	-	-	5452,79	1194,7	306,39	1501,09	5,82	6959,7	62,47
Gmina Bircza	49,76	2940,96				2940,96	350,6	182,25	532,85	0	3473,81	69,81
Gmina Dubiecko	61,64	2511,83				2511,83	844,1	124,14	968,24	5,82	3485,89	56,55
Powiat rzeszowski	89,77	1720,33				1720,33	993,4	123,62	1117,02	0	2837,35	31,61
Gmina Dynów	65,85	1608,06	-	-	-	1608,06	664,43	112,41	776,84	0	2384,9	36,22
Gmina Dynów(miasto)	23,92	112,27				112,27	328,97	11,21	340,18	0	452,45	18,91
Ogółem	268,03	10648,35	-	-	-	10648,35	2441,48	509,38	2950,86	6,58	13605,79	50,76

Zestawienie powierzchni w zarządzie Nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju.

Gmina, powiat	Grupy kategorii użytkowania				Ogółem
	Leśna zalesiona i niezal.	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	powierzchnia (ha)				
Gmina Dydnia	2078,91	18,72	2097,63	24,66	2122,29
Gmina Nozdrzec	1297,75	8,50	1306,25	46,69	1352,94
Razem powiat brzozowski	3376,66	27,22	3403,88	71,35	3475,23
Gmina Bircza	2898,50	16,80	2915,30	25,66	2940,96
Gmina Dubiecko	2482,55	12,02	2494,57	17,26	2511,83
Razem powiat przemyski	5381,05	28,82	5409,87	42,92	5452,79
Gmina Dynów	1581,45	17,71	1599,16	8,90	1608,06
Miasto Dynów	111,46	0,21	111,67	0,60	112,27
Razem powiat rzeszowski	1692,91	17,92	1710,83	9,50	1720,33
Razem województwo podkarpackie	10450,62	73,96	10524,58	123,77	10648,35
Ogółem	10450,62	73,96	10524,58	123,77	10648,35

Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni zgodnie z podziałem administracyjnym kraju przedstawia Tabela I zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu.

Nadleśnictwo zostało podzielone na 9 leśnictw, zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów nr 7/2016 z dnia 27.07.2016 r. dotyczącego zasięgu terytorialnego leśnictw wchodzących w skład Nadleśnictwa Dynów.

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa leśnictwami.

Nr wg SILP	Nazwa leśnictwa	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
			Grunty leśne		Grunty nieleśne	
			Zalesione i niezalesione	Związane z gosp. leśną		
01	WYBRZEŻE	1-34	1 231,65	8,85	9,12	1 249,62
02	DĄBRÓWKA	35-53,55-70, 108 -112	1 217,22	9,16	9,11	1 235,49
04	DYŁĄGOWA	71-107	1 292,69	14,48	2,70	1 309,87
05	PIĄTKOWA	113-138	1 066,35	2,92	7,05	1 076,32
06	ŻOHATYN	139-167,173-174	1 060,34	3,46	8,01	1 071,81
07	BOROWNICA	175-200, 202-204, 207	1 150,57	6,74	16,43	1 173,74
09	SIEDLISKA	201, 205-206, 208-240	1 275,08	9,51	46,69	1 331,28

Nr wg SILP	Nazwa leśnictwa	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
			Grunty leśne		Grunty nieleśne	
			Zalesione i niezalesione	Związane z gosp. leśną		
10	ULUCZ	243-273, 275A	1 093,31	11,55	1,68	1 106,54
11	JABŁONICA	241-242, 274-299	1 063,41	7,29	22,98	1 093,68
	Razem Nadleśnictwo Dynów		10 450,62	73,96	123,77	10 648,35

Nadleśnictwo prowadzi nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa o powierzchni około 2056 ha, na podstawie porozumień ze Starostami powiatów: brzozowskiego i rzeszowskiego.

1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego Nadleśnictwa

Historia

Przed II wojną światową lasy obecnego Nadleśnictwa Dynów należały w większości do prywatnych właścicieli ziemskich a część z nich stanowiła dobra kościelne. Nie zachowały się w archiwach żadne przedwojenne operaty urzędzeniowe. Przypuszczać należy, że gospodarka w lasach prowadzona była w oparciu o plany urzędzeniowe wykonywane na zlecenie właścicieli lasów. Zatrudniali oni własną służbę leśną.

Na mocy dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu na własność Państwa niektórych lasów, dużej i średniej własności, utworzono: Nadleśnictwo Żohatyn (leśnictwa: Wybrzeże, Dąbrówka, Dylągowa) i Nadleśnictwo Dydnia.

W latach 1946 – 1948 wymienione wyżej Nadleśnictwa nie prowadziły gospodarki leśnej z powodu toczących się walk z UPA. W ich wyniku większość wsi została spalona a ludność pochodzenia ukraińskiego wysiedlono (akcja „Wisła”). Grunty które pozostały po dawnych właścicielach zostały upaństwowione na podstawie dekretu z dnia 5.09.1947 r. o przyjęciu na własność państwa nieruchomości po ludności przesiedlonej do ZSRR i na ziemiach zachodnich oraz na podstawie ustawy z dnia 27.07.1949 r. o przejęciu na własność państwa nieruchomości ziemskich nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli.

W 1951 roku zlikwidowano Nadleśnictwo Dydnia, przyłączając leśnictwa Borownica i Wola Włodzka do Nadleśnictwa Żohatyn i zmieniając jego nazwę na Nadleśnictwo Dynów.

Gospodarka leśna Nadleśnictwa Dynów była oparta na planach urzędzenia gospodarstwa leśnego sporządzanych od 1952 roku. Kolejne plany urzędzeniowe oraz okresy ich obowiązywania przedstawia poniższa tabela.

Nazwa planu	Nadleśnictwo Dynów
	okresy obowiązywania
1. Plan prowizorycznego u.l.	1.01.1952 r. – 31.12.1961 r.
2. Definitywny plan u.g.l.	1.10.1965 r. – 31.09.1975 r.
3. Plan I-szej rewizji u.g.l.	1.10.1976 r. – 31.09.1986 r.
4. Plan II-iej rewizji u.g.l.	1.01.1987 r. – 31.12.1996 r.
5. Plan III-iej rewizji u.l.	1.01.1997 r. – 31.12.2006 r.

Nazwa planu	Nadleśnictwo Dynów
	okresy obowiązywania
6. Plan IV-tej rewizji u.l.	1.01.2007 r. – 31.12.2016 r.
7. Plan V-tej rewizji u.l.	1.01.2017 r. – 31.12.2026 r.

Poniżej opisano założenia gospodarki leśnej w poszczególnych okresach gospodarczych.

Prowizoryczny plan urządzenia gospodarstwa leśnego.

Powierzchnia Nadleśnictwa wg stanu na dzień 1.01.1952 r. wynosiła 6811,03 ha.

W lasach Nadleśnictwa przyjęto jeden siedliskowy typ lasu – las mieszany i utworzono jedno gospodarstwo dębowo-bukowo-jodłowe na całej powierzchni leśnej - 6677,13 ha.

Stosowano następujące rębnie:

- Rb IIa – z trzema nawrotami, przy szerokości pasa manipulacyjnego do 90 m i powierzchni do 6,00 ha,
- Rb IIb – z trzema nawrotami, przy szerokości strefy do 150 m i powierzchni do 10 ha, bądź bez limitu powierzchni w całych wyłączeniach,
- Rb III (częściowa – gniazdowa) - na pasie do 100 m i powierzchni do 10 ha oraz wielkości gniazd 10 – 30 ar.

W trzebieżach stosowano selekcję negatywną.

Zalesiono 231,45 ha gruntów porolnych. Przy odnowieniach stosowano głównie sadzenie sztuczne.

W oparciu o zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 28.02.1955 r. wyodrębniono lasy grupy I.

Definitywny plan urządzenia gospodarstwa leśnego.

Powierzchnia Nadleśnictwa wg stanu na dzień 1.10.1965 r. wynosiła 8107,29 ha.

Wzrost powierzchni nastąpił w wyniku przyjęcia gruntów:

- z Nadleśnictwa Brzozów - 29,93 ha,
- z PGR - 1211,22 ha,
- z PFZ - 55,11 ha.

Wyodrębniono dwa typy siedliskowe lasu: las świeży wyżowy i ols jesionowy.

Lasy podzielono na następujące grupy:

- lasy grupy I ochronne (131,32 ha); w tej grupie utworzono dwa gospodarstwa:
  - gospodarstwo przedplonowe (So-Olsz),
  - gospodarstwo glebochronne,
- lasy grupy II (7735,24 ha); utworzono tu również dwa gospodarstwa:
  - gospodarstwo przedplonowe (So-Olsz),
  - gospodarstwo normalne.

W obu grupach lasu stosowano rębnie:

- Rb IIb - bez limitu powierzchni w całych wyłączeniach,
- Rb IIa - w wyłączeniach o powierzchni do 6,00 ha.

W użytkowaniu przedrębny trzebieże późne wykonywano jeden raz w 10-leciu, a trzebieże wczesne i czyszczenia późne prowadzono w dwóch nawrotach w 10-leciu.

Odnowienie i zalesienie wprowadzano przeważnie w sposób sztuczny, poprzez sadzenie, nie wykorzystując w pełni pojawiających się odnowień naturalnych.

Plan I rewizji urzędzenia gospodarstwa leśnego.

Powierzchnia Nadleśnictwa wg stanu na dzień 1.10.1976 r. wynosiła 9520,53 ha. Wzrost powierzchni nastąpił w wyniku sukcesywnego przyjmowania gruntów z PFZ. Decyzja OZLP w Przemyśle z dnia 11.12.1978 r. wprowadziła podział Nadleśnictwa Dynów na dwa obręby leśne: Dynów i Siedliska. Granicą w/w obrębów została granica województw krośnieńskiego i przemyskiego.

Lasy Nadleśnictwa podzielone zostały na następujące grupy lasu i kategorie ochronności:

Grupa lasu Kategoria ochronności	Nadleśnictwo Dynów
	Powierzchnia /ha/
Lasy grupy I	536,91
- glebochronne	119,73
- wodochronne	417,18
Lasy grupy II	8563,64
Razem	9100,55

Podział gospodarczy odpowiadał podziałowi na grupy lasu.

Przyjęty i realizowany był jeden zrębowo-przerębowy sposób zagospodarowania, z rębniami:

- IIb o szerokości strefy 100 -150 m,
- IIa o szerokości strefy 100 -150 m,
- IIIc w całych pododdziałach,

z okresem odnowienia od 15 do 30 lat.

Na całość wykonanego pozyskania drewna ponad połowę (56,7%) stanowiły cięcia sanitarne i przygodne wykonywane w ramach porządkowania stanu sanitarnego lasu.

Zalesiono 280,10 ha gruntów porolnych. Przy odnowieniach stosowano sadzenie sztuczne, rzadziej wykorzystywano obsiew naturalny.

Plan II rewizji urzędzenia gospodarstwa leśnego.

Powierzchnia Nadleśnictwa wg stanu na dzień 1.01.1987 r. wynosiła 10178,09 ha. Wzrost powierzchni nastąpił w wyniku przyjęcia 543,15 ha z Nadleśnictwa Strzyżów oraz dalszego przyjmowania gruntów z PFZ.

Całość lasów zaliczono do ochronnych, a podzielono je na następujące kategorie ochronności.

Kategoria ochronności	Nadleśnictwo Dynów
	powierzchnia /ha/
lasy glebochronne	447,61
lasy wodochronne	9437,43
Razem	9885,04

Przyjęto podział gospodarczy:

Gospodarstwo:	Nadleśnictwo Dynów
	powierzchnia /ha/
Specjalne	547,52
zrębowo-przerębowe	1164,41
Przerębowe	8173,11
Razem	9885,04

Przyjęty i realizowany sposób zagospodarowania, z rębniami:

- w gospodarstwie zrębowo-przerębowym Rb IIIb z okresem odnowienia 30 lat,
- w gospodarstwie przerębowym Rb IIIc z okresem odnowienia 60 lat.

W użytkowaniu przedrębnym szerzej stosowano selekcję pozytywną. Zalesiono 66 ha gruntów porolnych. Wprowadzono 372 ha podsadzeń podokapowych.

Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyślu Nr XX/148/87 z dnia 25 czerwca 1987 r. został utworzony Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Rozporządzeniem Wojewody Przemyskiego z Nr 11 z dnia 16 grudnia 1991 r. został utworzony Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego.

Plan III rewizji urzędzenia gospodarstwa leśnego.

Powierzchnia Nadleśnictwa według stanu na 01.01.2007 r. wynosiła 10 599,96 ha. Zmiany powierzchni nastąpiły w wyniku przyjęcia gruntów z PFZ, wymiany gruntów z ANRSP oraz korekty danych ewidencyjnych.

Do Planu u.l. przyjęto lasy ochronne zgodnie z Zarządzeniem nr 107 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23.07.1997 r. z następującymi kategoriami ochronności:

- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy w granicach administracyjnych miast.

Całość lasów Nadleśnictwa Dynów zaliczono do gospodarstwa przerębowo-zrębowego.

W użytkowaniu rębnym zaplanowano:

- rębnię IVd (z średnim lub długim okresem odnowienia) - na powierzchni manipulacyjnej 4382,63 ha, w tym na powierzchni 490,53 ha cięcia uprzążające,
- rębnię II a (z średnim okresem odnowienia) - na powierzchni 39,63 ha,

*Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia
oraz pozostałych gruntów a także nieruchomości w zarządzie Nadleśnictwa*

- rębnie V (z długim okresem odnowienia) – w drzewostanach o strukturze zbliżonej do przerębowej o powierzchni 139,82 ha.

W użytkowaniu przedrębnym (TW, TP) stosowano selekcję pozytywną. Odnowienia pod osłoną wykonano na powierzchni 820,55 ha, w tym 208,69 ha uznanych odnowień naturalnych. Podsadzenia wykonano na powierzchni 40,70 ha.

Założenia przyjęte w planie IV rewizji dla Nadleśnictwa Dynów przedstawiono w rozdziale „Ocena gospodarki przeszłej”.

Ważniejsze dane z kolejnych planów urządzenia lasu obrębów leśnych wchodzących obecnie w skład Nadleśnictwa Dynów przedstawiono w tabeli.

Wyszczególnienie	J. m.	NADLEŚNICTWO DYNÓW						
		plan	plan	plan	plan	plan	plan	plan
		provisor.	definit.	I rewizji	II rewizji	III rewizji	IV rewizji	V rewizji
		1952	1965	1976	1987	1997	2007	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Powierzchnia ogólna	ha	6811,03	8107,29	9520,53	10178,09	10439,57	10599,96	10648,35
Powierzchnia lasów (bez zw. z gospodarką leśną)	ha	6677,13	7866,56	9100,55	9885,04	10180,00	10304,01	10450,62
Grunty zw. z gosp. leśną	ha	-	-	-	-	113,93	106,10	73,96
Grunty nieleśne	ha	133,90	240,73	419,98	293,05	145,64	189,85	123,77
Powierzchnia lasów ochronnych	ha	-	-	536,91	9885,04	10180,00	10188,16	10249,22
Powierzchnia parków krajobrazowych	ha	-	-	-	-	3441,87	3441,87	5030,62
Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu	ha	-	-	-	-	2197,88	2197,88	5591,98
Powierzchnia rezerwatów	ha	-	-	-	-	-	-	-
Powierzchnie stref uszkodz.		-	-	-	-	10180,00	-	-
I strefa	ha	-	-	-	-	10180,00	-	-
II strefa	ha	-	-	-	-	-	-	-
Zapas na pow. leśnej	m ³	834460	1135316	1592596	2274112	2693278	3135521	3275779
Średnia zasobność	m ³ /ha	125	142	175	233	266	309	315
Średni wiek	lat	x	x	50	58	69	75	79
Przeciętne roczne etaty:								
Etat użytków rębnych:								
- powierzchnia: <u>plan</u> wykonanie	ha	239 190	69 x	162 93	305 341	356 398	456 458	470
- masa: <u>plan</u> wykonanie	m ³ netto	8947 9862	12907 x	16868 11393	12626 12369	24072 23539	37043 35296	40660
Etat użytków przedrębnych:								
- powierzchnia: <u>plan</u> wykonanie	ha	514 670	496 x	541 375	653 901	591 544	541 532	512
- masa: <u>plan</u> wykonanie	m ³ netto	6438 6606	4974 x	11728 21564	12785 12524	14650 15210	18936 20680	23026
Odnowienia i zalesienia:								
- powierzchnia: <u>plan</u> wykonanie	ha	263 170	339 x	160 240	145 93	114 94	63 63	40
Wieki rębności: So	lat	100	80	80	80	80	90	100
Md	lat	100	100	100	110	110	110	110
Jd	lat	100	100	110	110	110	110	110
Bk	lat	100	100	100	110	110	110	110
Św	lat	100	80	80	80	80	80	80
Db	lat	120	120	120	140	140	140	140

Wyszczególnienie	J. m.	NADLEŚNICTWO DYNÓW						
		plan	plan	plan	plan	plan	plan	plan
		provisor.	definit.	I rewizji	II rewizji	III rewizji	IV rewizji	V rewizji
		1952	1965	1976	1987	1997	2007	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Js	lat	-	120	120	110	-	100	100
Jw	lat	-	100	100	110	110	110	110
Kl	lat	-	-	-	-	-	80	80
Lp	lat	-	-	-	-	-	80	80
Gb	lat	100	80	80	80	80	80	80
Brz	lat	60	80	80	80	80	80	80
Ol	lat	80	80	80	80	80	80	80
Oś	lat	60	60	50	50	50	50	50
Olsz, Tp, Wb	lat	-	30	30	30	30	30	30

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Do planu u.l. przyjęto granice i powierzchnie działek i użytków oraz rodzaje użytków z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Wykonawca prac urzędniowych otrzymał od Nadleśnictwa następujące dokumenty geodezyjne, spełniające wymagania techniczne określone w instrukcji u.l.:

- a) wyciągi z rejestru gruntów Nadleśnictwa:
  - zestawienie powierzchni oddziałów,
  - zestawienie powierzchni gruntów nieleśnych,
  - zestawienie powierzchni arkuszy map gospodarczych wg województw, powiatów, gmin i obrębów ewidencyjnych;
- b) warstwę numeryczną działek ewidencyjnych, graniczników i użytków klasyfikowanych, zgodnie ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Grunty Nadleśnictwa Dynów składają się z 1124 działek ewidencyjnych. Aktualnie około 90% powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dynów posiada uregulowany stan prawny. Dla pozostałych gruntów z uwagi na trudną sytuację prawną tych gruntów, skomplikowaną strukturę powierzchniową, udokumentowanie własności Skarbu Państwa i wpis do Ksiąg Wieczystych odbywa się sukcesywnie.

W stan posiadania Nadleśnictwa wchodziły grunty stanowiące współwłasność Skarbu Państwa z osobami fizycznymi lub prawnymi. Poniżej zamieszczono wykaz tych gruntów.

Grunty Nadleśnictwa we współwłasności z osobami fizycznymi

Lp.	Obręb leśny	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział Nadleśnictwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Dynów	934	brzozowski	Nozdrzec	Siedliska	0,7603	2/4
2	Dynów	550	przemyski	Dubiecko	Iskań	0,3700	3/6
3	Dynów	295	przemyski	Dubiecko	Piątkowa	0,2300	1/2
4	Dynów	297	przemyski	Dubiecko	Piątkowa	0,4200	1/2
5	Dynów	568	przemyski	Dubiecko	Piątkowa	0,4000	8/9
6	Dynów	570	przemyski	Dubiecko	Piątkowa	0,5700	1/12
7	Dynów	662	przemyski	Dubiecko	Piątkowa	0,1100	1/2
8	Dynów	1594	przemyski	Dubiecko	Sielnica	0,1200	1/2
9	Dynów	1595	przemyski	Dubiecko	Sielnica	1,4600	1/2
10	Dynów	1122	przemyski	Dubiecko	Tarnawka	0,2200	3/18

*Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia
oraz pozostałych gruntów a także nieruchomości w zarządzie Nadleśnictwa*

Lp.	Obręb leśny	Numer działki	Położenie			Pow. działki	Udział Nadleśnictwa
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
11	Dynów	1333	przemyski	Dubiecko	Tarnawka	0,6900	3/18
12	Dynów	319	przemyski	Dubiecko	Tarnawka	0,8900	1/2
13	Dynów	948	przemyski	Dubiecko	Tarnawka	0,3400	3/6
14	Dynów	5311/3	rzeszowski	Dynów	Dynów	0,1260	1/5
15	Dynów	5312/3	rzeszowski	Dynów	Dynów	0,0056	1/5
Razem						6,7119	

Nadleśnictwo obecnie nie prowadzi postępowania wynikającego ze sporu o przebieg granic zarządzanych gruntów. Nadleśnictwo jest natomiast stroną sporów dotyczących własności nieruchomości. Grunty sporne zestawiono w poniższej tabeli.

Grunty sporne w Nadleśnictwie Dynów

Lp.	Obręb leśny	Numer działki	Położenie			Pow. (ha)	Oddz., poddz.
			Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Dynów	329/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	3,72	250d
2	Dynów	337/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	13,12	263b
3	Dynów	337/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	15,29	263c
4	Dynów	340/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	7,71	264c
5	Dynów	341/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	8,15	265c
7	Dynów	341/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	0,76	265i
8	Dynów	341/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	1,03	265j
9	Dynów	353/1	brzozowski	Dydnia	Ulucz	0,06	266h
10	Dynów	353/2	brzozowski	Dydnia	Ulucz	4,18	266i
Razem						54,02	

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Dynów objęte roszczeniami osób trzecich zamieszczono poniżej:

1. obręb Dynów - roszczenie względem części działki nr 428/2, 428/3, 428/4, 428/5, 4286 - miejscowość Jawornik Ruski, gmina Bircza, pow. 5,2692 ha,
2. obręb Dynów - roszczenie względem części działki nr 7/10, 7/37, 345/1, 346, obręb ewidencyjny Ulucz, gmina Dydnia, powierzchnia – brak danych, (przedmiot roszczenia nie jest ściśle określony);
3. obręb Dynów - roszczenie względem części działki nr 7/16 obrębu Ulucz, gmina Dydnia o pow. 1,8312 ha;
4. obręb Dynów - część działki nr 21/9 oraz 356, obręb ewidencyjny Ulucz, gmina Dydnia, o pow. 0,1215 ha;
5. obręb Dynów- działka ewidencyjna nr 722/1, obręb ewidencyjny Iskań, gmina Dubiecko, pow. 0,1500 ha.

Granice gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa są w większości wyraźnie oznaczone i utrwalone w terenie słupami a w związku z tym na ogół nie wymagają wznowienia. Jedynie niewielka część gruntów wymaga procedury rozgraniczenia obiektów oraz wznowienia granic.

Dokładny przebieg granic gruntów Nadleśnictwa Dynów został uwidoczniiony na mapach gospodarczych i przeglądowych.

Długość zewnętrznych granic gruntów własności Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Dynów wynosi 611,20 km.

W Nadleśnictwie przeważa naturalny podział powierzchniowy, o charakterze typowym dla terenów podgórskich, oparty przeważnie na grzbietach, potokach i drogach a częściowo także na istniejących liniach sztucznych.

Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego

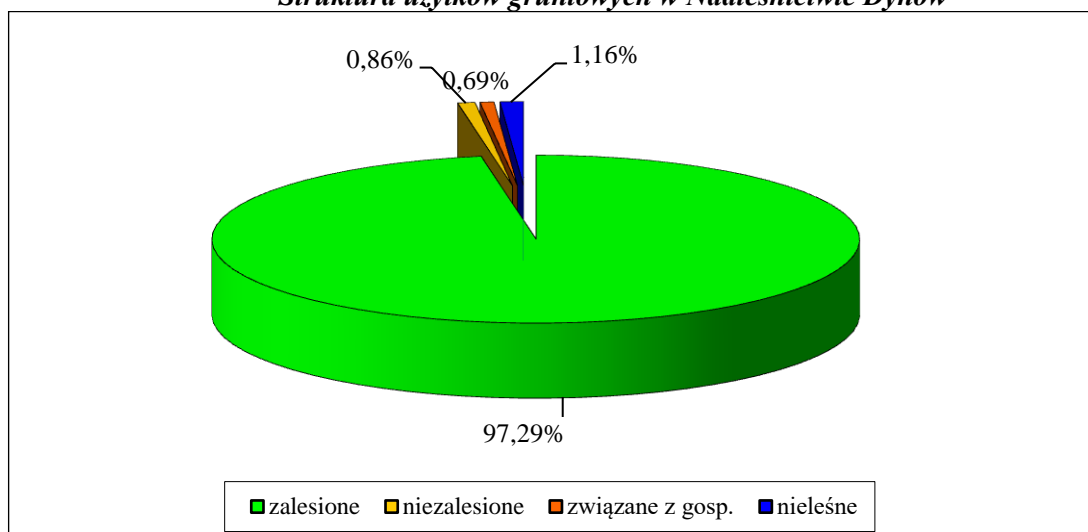
Wyszczególnienie	Cecha	Nadleśnictwo Dynów
Liczba oddziałów	szt.	305
Średnia powierzchnia oddziału	ha	34,91
Brakujące numery oddziałów	numer	54, 168-172,
Oddziały z literą	numer	113A, 113B, 114A, 177A, 178A, 180A, 214A, 214B, 214C, 275A, 277A, 292A
Liczba pododdziałów literowanych	szt.	1897
Średnia powierzchnia pododdziału literowanego	ha	5,58
Liczba wyłączeń nieliterowanych	szt.	177
Ogólna liczba wyłączeń	szt.	2074
Średnia powierzchnia wyłączenia	ha	5,14

Obowiązujący plan urządzenia lasu na lata 2017 – 2026 zestawiony jest z dokładnością do 1 ara i w stosunku do tabeli I zestawionej dla nadleśnictwa z dokładnością do 1 m² nieznacznie się różni z uwagi na przyjęcie zasady zaokrąglania powierzchni w planach urządzenia lasu dla poszczególnych działek ewidencyjnych do pełnych arów.

Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg głównych kategorii użytkowania z dokładnością do 1 m² według stanu na 1.01.2017 r. oraz rozliczenie powierzchni ewidencyjnej i znajdującej się w planie urządzenia lasu na bieżące 10-lecie.

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
Powierzchnia [ha]							
1	DYNÓW	10 359,4506	91,1886	73,9188	10 524,5580	123,7416	10 648,2996
		10 359,42	91,20	73,96	10 524,58	123,77	10 648,35
Razem Nadleśnictwo		10 359,4506	91,1886	73,9188	10 524,5580	123,7416	10 648,2996
		10 359,42	91,20	73,96	10 524,58	123,77	10 648,35
% pow.		97,29	0,86	0,69	98,84	1,16	100,00

Struktura użytków gruntowych w Nadleśnictwie Dynów

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dynów dominującą formą użytkowania są lasy – zajmują 98,84% powierzchni wszystkich gruntów. Pozostałą część terenu zajmują grunty nieleśne (1,16%), z pośród których największy udział mają użytki rolne.

Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg głównych kategorii użytkowania według stanu na 1 stycznia 2017 r. znajdującej się w planie urządzenia lasu na bieżące 10-lecie.

Zestawienie powierzchni nadleśnictwa wg użytków gruntowych

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Dynów	
	Powierzchnia [ha]	
1. Lasy - razem	10 524,58	
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	10 359,42	
1) drzewostany	10 354,09	
2) plantacje drzew - razem	5,33	
<i>w tym:</i>		
- plantacje nasienne	5,33	
- plantacje drzew szybkorosnących	-	
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	91,20	
1) w produkcji ubocznej - razem	10,24	
<i>w tym:</i>		
- plantacje choinek	-	
- plantacje krzewów	-	
- poletka łowieckie	10,24	
2) do odnowienia - razem	-	
<i>w tym:</i>		
- halizny	-	
- zręby	-	
- płazowiny	-	
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	80,96	
<i>w tym:</i>		
- przewidziane do naturalnej sukcesji	77,66	

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Dynów
	Powierzchnia [ha]
- objęte szczególnymi formami ochrony	-
- przewidziane do małej retencji	-
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	-
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	73,96
<i>w tym:</i>	
1) budynki i budowle	0,31
2) urządzenia melioracji wodnych	0,16
3) linie podziału przestrzennego lasu	4,25
4) drogi leśne	35,13
5) tereny pod liniami energetycznymi	11,34
6) szkółki leśne	4,60
7) miejsca składowania drewna	16,88
8) parkingi leśne	0,26
9) urządzenia turystyczne	1,03
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	15,02
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	10 539,60
3. Użytki rolne - razem	107,01
3.1. Grunty orne - razem	68,47
<i>w tym:</i>	
1) role	55,38
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym	13,09
3) ugory, odłogi	-
3.2. Sady	-
3.3. Łąki trwałe	11,39
3.4. Pastwiska trwałe	22,76
3.5. Grunty rolne zabudowane	4,28
3.6. Grunty pod stawami rybnymi	-
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,11
4. Grunty pod wodami - razem	0,95
<i>w tym:</i>	
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,29
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	0,66
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	-
5. Użytki ekologiczne - razem	0,42
6. Tereny różne - razem	-
<i>w tym:</i>	
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane, grunty zrekultywowane	-
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	-
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	-
4) różne inne	-
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	0,06
<i>w tym:</i>	

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Dynów
	Powierzchnia [ha]
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,03
7.2. Tereny przemysłowe	-
7.3. Tereny zabudowane inne	-
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	-
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	-
<i>w tym:</i>	
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	-
2) tereny zabytkowe	-
3) tereny sportowe	-
4) ogrody zoologiczne i botaniczne	-
5) tereny zieleni nieurządzonej	-
7.6. Użytki kopalne	-
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,03
<i>w tym:</i>	
1) drogi	0,03
2) tereny kolejowe	-
3) inne tereny komunikacyjne	-
8. Nieużytki - razem	0,31
<i>w tym:</i>	
1) bagna	-
2) piaski	-
3) utwory fizjograficzne	-
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	0,31
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	123,77
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-
OGÓŁEM (1-8)	10 648,35

1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym dokumentem w dziedzinie polityki zagospodarowania przestrzennego na omawianym terenie jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego z 2002 roku, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały Nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 roku.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą Nr 321/7678/14 z dnia 18 lutego 2014 roku przyjął projekt zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (projekt zmiany Planu) wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w celu przekazania do konsultacji społecznych.

Ogólnym celem polityki przestrzennej województwa, ustalonym w obowiązującym **Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego** jest sterowanie rozwojem przestrzennym, podejmowanie działań oraz określenie i realizacja zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, które w efekcie przyniosą między innymi korzystniejsze warunki dla zrównoważonego rozwoju województwa, przełożenie priorytetów określonych w Strategii rozwoju województwa do układów przestrzennych, efektywniejsze wykorzystanie istniejącego stanu zainwestowania terenu. W Planie uwzględnione są ustalenia m.in. w zakresie: ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego, infrastruktury technicznej. Wskazane są tereny objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Nadleśnictwo Dynów prowadzi swoją działalność na obszarze powiatów: przemyskiego (gminy: Bircza, Dubiecko), brzozowskiego (gminy: Dydnia, Nozdrzec) i rzeszowskiego (miasto i gmina Dynów). Aktualnie żadna z tych gmin nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny całych gmin.

1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych

Województwo posiada „Strategię rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020” oraz „Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem perspektywy 2019” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Strategie rozwoju lokalnego, Programy ochrony środowiska, Plany gospodarki odpadami opracowano również w powiatach: przemyskim, brzozowskim i rzeszowskim.

1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego

Generalnym dokumentem w dziedzinie polityki zagospodarowania przestrzennego na omawianym terenie jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego z roku 2002”.

W **Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego** wyróżniono 4 główne obszary strategiczne, wokół których będzie skupiał się jego rozwój. Są to:

- konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
- kapitał ludzki i społeczny,
- sieć osadnicza,
- środowisko i energetyka.

Jednym z celów strategicznych jest racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego, w tym osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez

zrównoważony rozwój województwa. Cel ten przełożony na kierunki działań wskazuje na właściwy stan zagospodarowania lasów.

W **Programie ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego** określono priorytety ekologiczne w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska, a także określono cele i działania służące ich realizacji. Jednym z tych priorytetów jest ochrona różnorodności biologicznej krajobrazu, oraz zrównoważony rozwój lasów.

W ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego** przyjętych zostało 8 osi priorytetowych, w tym oś „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”. Celem nadrzędnym tej osi jest: zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi.

Teren Nadleśnictwa Dynów znalazł się w wyróżnionych w województwie podkarpackim obszarach predysponowanych do rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego, leśnictwa oraz turystyki i wypoczynku.

Aktualne Strategie rozwoju powiatów: przemyskiego, brzozowskiego i rzeszowskiego w swojej założeniach planistycznych nie narzucają specyficznych sposobów planowania i zagospodarowania lasów. Podstawowym wspólnym założeniem powyższych dokumentów jest stworzenie obszaru zrównoważonego rozwoju, integrującego cele społeczne, ekologiczne i gospodarcze oraz zapewniającego możliwości realizacji potrzeb społeczeństwa i osiągnięcie wysokiego standardu życia, ze szczególnym naciskiem na ochronę środowiska i turystykę, przy wykorzystaniu i zachowaniu unikalnych walorów naturalnych. Z innych dokumentów planistycznych wymienić należy Program ochrony środowiska gminy miejskiej Dynów 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016 – 2019.

W dokumencie tym, w punkcie: „Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów” wskazano na potrzebę działania na rzecz ochrony przyrody na obszarach chronionych, prowadzące do ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej (np. renaturyzacja zniszczonych i cennych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, szczególnie wodno-błotnych i cennych nieleśnych, odbudowa potencjału produkcyjnego ekosystemów leśnych naruszonych w wyniku katastrof leśnych i pożarów).

Generalnie, dokumenty powyższe w pełnym zakresie uwzględniają potrzeby i wymogi gospodarki leśnej wynikające z wewnętrznych wytycznych Lasów Państwowych oraz uwzględniają ograniczenia wynikające z form ochrony przyrody. W związku z powyższym nie stwierdza się zagrożeń dla prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej pod wpływem realizacji polityki przestrzennego zagospodarowania.

Poza niewielkimi obszarami przewidzianymi do zainwestowania, gminy nie opracowały miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ogólne założenia w zakresie planowania przestrzennego oraz strategii rozwoju na poszczególnych szczeblach administracji publicznej wynikają ze studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, strategii rozwoju oraz programów ochrony przyrody, środowiska i turystyki. Założenia zawarte w w/w dokumentach uwzględniają potrzeby i wymogi gospodarki leśnej, wynikające z przepisów o lasach oraz wewnętrznych uregulowań Lasów

Państwowych, a także uwzględniają ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej wynikające z ustanowionych form ochrony przyrody. W związku z powyższym nie stwierdza się dodatkowych ograniczeń oraz zagrożeń dla prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej pod wpływem realizacji polityki zagospodarowania przestrzennego na obszarze Nadleśnictwa Dynów. Na gruntach Nadleśnictwa nie występują udokumentowane złoża kopalin. Natomiast udokumentowane złoża kopalin na terenie gmin Dydnia i Nozdrzec zlokalizowane są na gruntach obcych w sąsiedztwie rzeki San, a ich eksploatacja nie ma wpływu na obszary leśne w zarządzie PGL LP. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bircza wskazuje na zagrożenie wynikające z degradacji powstałych przy wydobywaniu kopaliny – diatomitu w Jaworniku Ruskim. Kopalnia zlokalizowana jest na gruncie obcym, sąsiadującej bezpośrednio z gruntami Nadleśnictwa Dynów. Dokument nie określa jednak rodzaju i obszaru zagrożenia.

W projekcie Planu u.l. nie przeznacza się gruntów Nadleśnictwa Dynów do zalesień. Wszystkie użytki gruntowe zalesione w sposób naturalny zostały w trakcie prac terenowych nad projektem Planu opisane jako lasy i w ramach właściwych procedur geodezyjnych zostały lub zostaną przeklasyfikowane na grunty leśne.

Projekt Planu urządzenia lasu jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

1.2.4. Wykaz gruntów Nadleśnictwa wyłączonych z produkcji

Nadleśnictwo nie posiada gruntów wyłączonych z produkcji.

1.2.5. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Nadleśnictwo nie posiada gruntów do zalesienia.

1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów

Według rejonizacji przyrodniczo-leśnej (SGGW 2010), lasy Nadleśnictwa Dynów leżą w Krainie VIII – Karpackiej, mezoregionach: Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego – VIII.2 (część zachodnia - do Sanu), Pogórza Przemyskiego – VIII.4 (główne kompleksy leśne leżące po wschodniej stronie Sanu).

1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe

Obszar terytorialnego zasięgu działania Nadleśnictwa leży między **22°06'**, a **22°28'** długości geograficznej wschodniej oraz **49°39'** a **49°50'** szerokości geograficznej północnej.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno - geograficzne (J. Kondracki 2002), omawiany teren należy do:

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: Karpaty, Podkarpacie i Nizina Panońska (5)

Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem (51)

Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513)

Makroregion: Beskidy Środkowe i Wschodnie (513.7)

Makroregion: Pogórze Środkowobeskidzkie (513.6)

Mezoregiony:

- Pogórze Przemyskie (513.61),
- Pogórze Dynowskie (513.64).

Najniżej położone rejony to dolina Sanu – 220 m n.p.m., a najwyżej wznosi się góra Krztów – 533 m n.p.m. Deniwelacja terenu wynosi 313 m.

1.3.3. Rzeźba terenu

Cały obszar Nadleśnictwa Dynów ma podgórski (wyżynny, wzgórzowy) charakter rzeźby terenu. Grzbiety wzgórz mają charakter łagodny, przechodzący w płaskowyże, zbocza wzgórz są silnie pofałdowane, poprzecinane licznymi głębokimi jarami i potokami spływającymi do rzeki San, która rozdziela Pogórze Przemyskie od Pogórza Dynowskiego.

1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne

1.3.4.1. Warunki glebowe

Przy tworzeniu planu urządzenia lasu V rewizji wykorzystano operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Dynów, obrębu leśnego Dynów z 2001 roku wykonany przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Krameko” z Krakowa. Na niewielkich powierzchniach gruntów leśnych nowoprzyjętych warunki glebowo-siedliskowe rozpoznano i uzupełniono w trakcie prac taksacyjnych.

W obecnym planie u.l. opisy gleb zostały dostosowane do aktualnej klasyfikacji.

Udział powierzchniowy i procentowy typów gleb przedstawia tabela.

Zestawienie typów gleb w Nadleśnictwie Dynów

Gleby		Nadleśnictwo Dynów Obręb Dynów	
Typ	Podtyp	Pow. leśna zalesiona i niezalesiona /ha/	%
Gleby brunatne	brunatne kwaśne	4956,86	47,44
	brunatne właściwe	227,68	2,18
	brunatne wyługowane	5118,98	48,98
Gleby gruntowo-glejowe	gruntowo-glejowe właściwe	25,62	0,24
Gleby płowe	płowe brunatne	60,87	0,58
Mady rzeczne	mady rzeczne brunatne	53,61	0,51
	mady rzeczne próchniczne	2,27	0,02
	mady rzeczne właściwe	2,06	0,02
Rędziny	brunatne	2,67	0,03
Ogółem		10450,62	100,00

W Nadleśnictwie przeważają gleby brunatne, które zajmują 98,6% powierzchni, a ich łączny areal wynosi 10303,52 ha. Występują głównie w podtypach gleb brunatnych wyługowanych (5118,98 ha, 48,98%) oraz brunatnych kwaśnych (4956,86 ha, 47,44%), znacznie rzadziej zaś brunatnych właściwych (227,68 ha, 2,18%).

Spośród innych typów gleb, występujących na niewielkich powierzchniach, wymienić należy gleby płowe w podtypie płowych brunatnych zajmujące 60,87 ha (0,58% pow.) oraz gleby związane z wysokim poziomem wód opadowych i gruntowych, powodujące w wielu miejscach zabagnienie terenu. Reprezentują je typy gleb: mady rzeczne (0,55% pow.) przeważnie brunatne oraz gleby gruntowo-glejowe (0,24% pow.). Występują na całym obszarze Nadleśnictwa głównie w strefach źródliskowych potoków, nieckach osuwiskowych, wypłaszczeniach i miejscach załamania stoków oraz w dnach dolin charakteryzując się stałym, wysokim poziomem wód gruntowych w profilu.

Znikomą część powierzchni leśnej Nadleśnictwa (2,67 ha, 0,03% pow.) zajmują żyzne gleby nawapienne (rędziny) w podtypie brunatnym.

1.3.4.2. Warunki klimatyczne

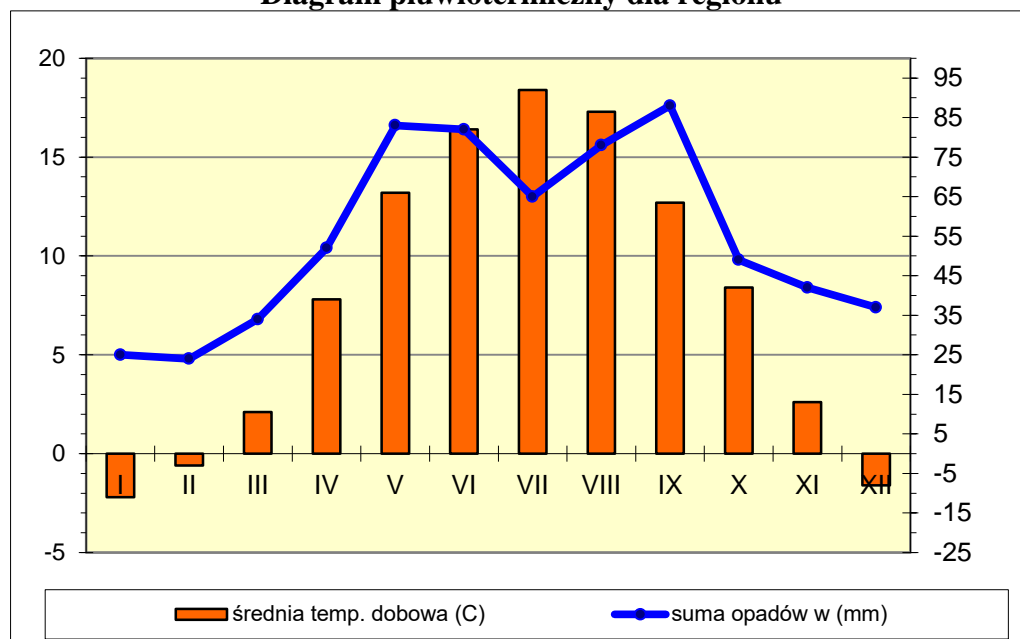
Teren Nadleśnictwa Dynów leży (wg Romera 1998) w regionie klimatów górskich i pogórzy (region F9). Zgodnie z podziałem Okołowicza (1978) teren Nadleśnictwa znajduje się w karpackim regionie klimatycznym.

Warunki klimatyczne charakteryzują poniższe wskaźniki:

- średnia roczna temperatura – 6° do 9°C (śr. 7,9°C),
- średnie roczne opady – 600 do 700 mm (śr. 658 mm),
- średnia długość okresu wegetacji – 170 do 190 dni,

- przeważający kierunek wiatrów – W, S-W, S, N-W,
- przymrozki późne – do początku czerwca,
- przymrozki wczesne – od końca września.

Diagram pluwiotermiczny dla regionu

Opady atmosferyczne cechuje duże zróżnicowanie przestrzenne i sezonowe. Charakterystyczne jest zwiększanie opadów wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza (ok. 60 mm/na 100 m wysokości). Średnioroczne sumy opadów wahają się od 700 do 800 mm.

W Dynowie średnie roczne sumy opadów wynoszą 741 mm (według posterunku meteorologicznego w Dynowie). Liczba dni z pokrywą śnieżną jest zróżnicowana w zależności od wysokości i ukształtowania terenu, do 90 dni w roku na prawie całym obszarze zasięgu działania Nadleśnictwa. Panujące wiatry wieją z kierunków: zachodniego i południowo-zachodniego.

Duża ilość opadów przy żyznych siedliskach leśnych stwarza dobre warunki dla naturalnych odnowień i rozwoju górskich gatunków lasotwórczych (buk i jodła).

1.3.4.3. Warunki wodne

Cały obszar Nadleśnictwa Dynów położony jest w zlewniach następujących rzek i cieków:

- ciek I rzędu - rzeka Wisła,
- ciek II rzędu - rzeka: San,
- cieki III rzędu - potoki: Jawornik, Jaworka, Borowina, Żohatynka,
- cieki IV rzędu - mniejsze potoki stanowiące bezpośrednie dopływy Sanu i wymienionych wyżej potoków.

Cieki wodne na tym terenie tworzą charakterystyczny układ kratowy i wykazują się znaczną naturalnością. Zasilane są głównie opadami atmosferycznymi, w związku z tym najwyższe stany wód notowane są w miesiącach

letnich (lipiec), kiedy opady deszczu są najintensywniejsze oraz wiosennych (marzec, kwiecień), po roztopach pokrywy śnieżnej.

Potoki miejscami posiadają bardzo duże spadki, co w powiązaniu z utworami geologicznymi o zmiennej odporności na erozję, przyczynia się do powstawania głębokich dolin o stromych zboczach oraz lokalnych osuwisk.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują większe zbiorniki wód stojących. Jedynie w dolinie Sanu zlokalizowane są sporadycznie starorzecza oraz niewielkie stawy hodowlane.

Nadleśnictwo Dynów położone jest na terenach mało zasobnych w wody podziemne. W zasięgu jego działania znajduje się jeden główny zbiornik wód podziemnych: GZWP nr 430 – „Dolina Rzeki San”. Jest to zbiornik dolinny, który gromadzi wody wgłębne formacji czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych w ośrodkach porowych i szczelinowo-porowych.

1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych gatunków drzew

W załącznikach do opisanego ogólnego zamieszczone zostały:

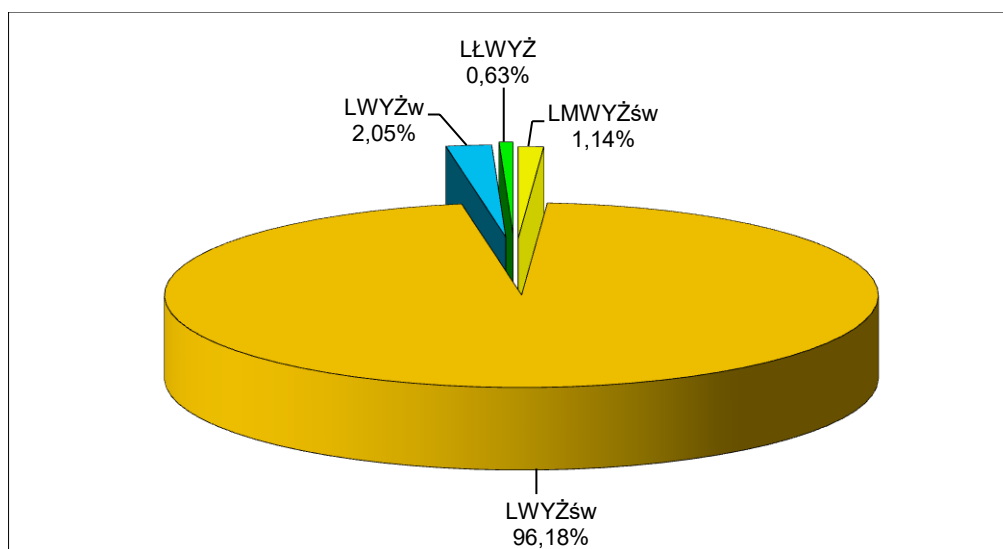
- **tabela nr II** - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- **tabela nr IV** - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- **tabela nr Va** - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- **tabela nr Vb** - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu, powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków drzew oraz strukturę wiekową drzewostanów w nadleśnictwie.

Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo Dynów	
	Pow. leśna (ha)	% pow.
LŁWYŻ	66,27	0,63
LMWYŻśw	119,14	1,14
LWYŻśw	10050,84	96,18
LWYŻw	214,37	2,05
Razem	10450,62	100,00

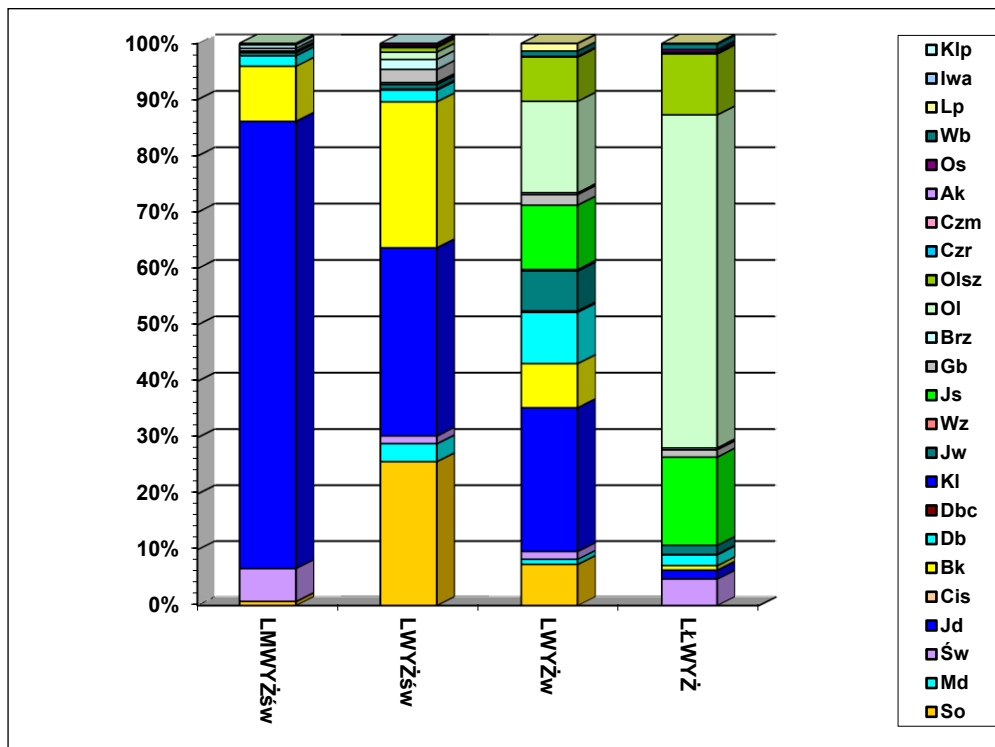
Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Dynów

Na terenie Nadleśnictwa wyróżniono 4 typy siedliskowe lasu: las wyżynny świeży (LWYŻśw), las wyżynny wilgotny (LWYŻw), las mieszany wyżynny świeży (LMWYŻśw) i las łąkowy wyżynny (LŁWYŻ), których udział powierzchniowy zobrazowano na wykresie.

Dominujący udział powierzchniowy i podstawowe znaczenie gospodarcze posiada siedlisko lasu wyżynnego świeżego (LWYŻśw), zajmując 96,18% powierzchni. Udział pozostałych wyszczególnionych w powyższej tabeli siedlisk stanowi łącznie 3,82%. W ujęciu wilgotnościowym siedliska świeże zajmują 97,32%, zaś siedliska wilgotne oraz łąkowe pozostałe 2,68%.

Rozkład gatunków wg rzeczywistego udziału w poszczególnych typach siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dynów przedstawiono na poniższym diagramie.

Z powyższego diagramu wynika, że na siedlisku LWYŻśw najważniejszego ze względu na rozmiar występowania w Nadleśnictwie, jest jeszcze za duży udział sosny a zbyt mały udział jodły i buka. Struktura gatunkowa wymaga również korekty na siedlisku LWYŻw, gdzie należy ograniczyć udział sosny, olchy i olszy szarej na korzyść jodły w ramach kontynuacji użytkowania rębego, szczególnie w klasach odnowienia oraz regulacji składu gatunkowego w trakcie cięć pielęgnacyjnych.

Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych

Grupy troficzne siedlisk	Jednostka	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem
		Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Łęgowe	
Lasy	ha	-	10169,98	214,37	-	66,27	10450,62

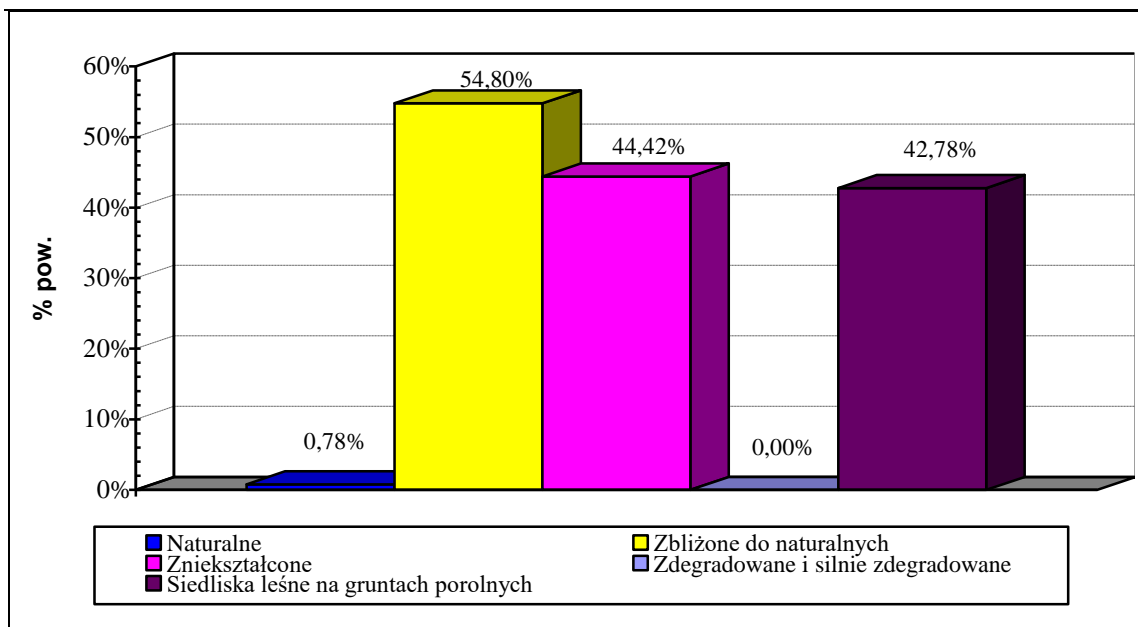
W Nadleśnictwie wszystkie siedliska należą do grupy troficznej (żywnościowej) siedlisk lasowych. Przeważa grupa wilgotnościowa siedlisk świeżych (97,3% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej).

Stan przekształceń siedlisk leśnych przedstawiono syntetycznie w poniższej tabeli oraz diagramie.

Stan siedliska leśnego	Nadleśnictwo Dynów Obwód Dynów		%
	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona /ha/		
naturalne	81,41	81,41	0,78
w stanie zbliżonym do naturalnego	5726,75	5726,75	54,80
zniekształcone	4642,46	4642,46	44,42
Razem	10450,62	10450,62	100,00
w tym: siedliska leśne na gruntach porolnych	4471,29	4471,29	42,78

Na terenie Nadleśnictwa Dynów największy udział mają siedliska leśne w stanie zbliżonym do naturalnego, które zajmują 54,8% powierzchni leśnej. Siedliska w stanie naturalnym stanowią niewielki procent (0,78%). Zwraca uwagę znaczny udział siedlisk zniekształconych (44,42% pow.). Jest to wynikiem dużej powierzchni drzewostanów na gruntach porolnych (42,78% pow.), głównie sośnin, porastających żyzne siedlisko lasu wyżynnego świeżego (LWYŻśw). Brak jest siedlisk zdegradowanych i silnie zdegradowanych.

Stan siedlisk leśnych

W stosunku do poprzedniej rewizji urządzania lasu nastąpiły drobne różnice powierzchni TSL wynikające z korekty granic wydziałów oraz zmian w powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa i w jego bliskim sąsiedztwie nie występują większe zakłady emitujące do atmosfery szkodliwe pyły i gazy. Głównym zagrożeniem jest tzw. „niska emisja”, związana ze spalaniem paliw (węgiel, drewno, gaz) dla potrzeb bytowo-grzewczych gospodarstw domowych i transportem samochodowym oraz działalnością małych zakładów nie podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza.

Wielkości stężeń zanieczyszczeń powietrza pochodzą z "Raportu o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2014 roku" (WIOŚ Rzeszów 2015):

- średnioroczne stężenie pyłów PM10 kształtowało się na poziomie 4 - 63 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie tlenków azotu NO₂ wynosiło od 2,0-30,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie dwutlenku siarki SO₂ wynosiło od 4,0 -8,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie benzenu w latach wynosiło od 1,0 -1,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031) wynika, że dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu [g/m^3] wynoszą:

- średnioroczne stężenie pyłu zawieszony PM10 wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie pyłu NO₂ wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie pyłu SO₂ wynosi 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- średnioroczne stężenie benzenu wynosi 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Zanieczyszczenia powietrza, jakie odnotowuje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa są kilkukrotnie niższe od dopuszczalnych. Kształtują się one na poziomie dopuszczalnych stężeń, jakie przyjęto dla uzdrowisk, co świadczy o bardzo dobrym stanie powietrza na tym obszarze.

Budynki Nadleśnictwa Dynów opalane są sezonowanym drewnem spalonym w piecu ekologicznym. W terenie leśniczówki opalane są drewnem.

1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych

Uwzględniając ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto następujące typy drzewostanów o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Przyjęte typy drzewostanu (TD) o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe odnowień.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Proponowany skład gatunkowy odnowień	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
LWYŻśw	Bk	Bk – 70%, Db, Jd, So i inne – 30%	III	20
	Jd-Bk	Bk – 50%, Jd – 30%, So, Jw, Db, Wz, Lp i inne 20%	IVd	30
	Bk-Jd	Jd – 50%, Bk – 30%, Db, So, Md i inne 20%	IVd	40
	Jd	Jd – 80%, Bk, Jw, Św, Js, Wz, So i inne 20%	IVd V	60
	Db-Bk	Bk – 50%, Db – 30%, Jd, So, Md i inne 20%	III	20
	Bk-Db	Db – 50%, Bk 30%, Jd, So, Md i inne 20%	III	20
LWYŻw	Lp-Db	Db – 50%, Lp – 30%, Jw, Js, Wz, Gb i inne 20%	III	20
	Db-Jd	Jd – 50%, Db – 30%, Jw, Js, Wz, Gb i inne 20%	IVd	30
LMWYŻśw	So-Jd	Jd – 50%, So – 30%, Db, Jw, Bk, Lp i inne 20%	IVd	40
	Bk-Jd	Jd – 50%, Bk - 30%, Db, So, Md i inne 20%	IVd	40
LŁWYŻ	Js-Ol	Olsz – 50%, Js – 30%, Db, Św i inne 20%	-	-

Przyjęte typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym i docelowe składy gatunkowe oraz sposoby zagospodarowania dla siedlisk przyrodniczych wyróżnionych w Nadleśnictwie Dynów w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w Lasach Państwowych w 2007 r., po weryfikacji przeprowadzonej w ramach prac nad projektem planu urządzenia lasu przedstawiono w poniższej tabeli.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
9110	Kwaśna buczyna	LMWYŻśw	Bk	Bk 80%, Jw, Jd i inne 20%	III	20
			Jd	Jd 80%, Bk, Jw, Kl i inne 10%	IVd V	50
9130	Żyzna buczyna	LWYŻśw	Bk	Bk 80%, Jw, Jd, Kl, Db i inne 20%	IVd	30
			Jd-Bk	Bk 60%, Jd 20%, Jw., Kl, Db i inne 20%	IVd	30
			Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Jw, Kl, Db i inne 20%	IVd	40
			Jd	Jd 80%, Bk, Jw, Kl i inne 30%	IVd V	60
		LWYŻw	Jw-Bk	Bk 60%, Jw 20%, Jd, Kl, Db i inne 20%	III	20
9170	Grąd subkontynentalny (typowy)	LWYŻśw	Gb-Db	Db 50%, Gb 30%, Lp, Jd, Kl, Jw., Czar i inne 20%	III	20
			Jd-Gb-Db	Db 40%, Gb 30%, Jd 20%, Bk, Jw, Js, Wz, Czar i inne 10%	IVd	30

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
			Bk-Gb-Db	Db 40%, Gb 30%, Bk 20%, Jd, Lp, Czc i inne 10%	III	20
		LWYŻw	Gb-Jw-Db	Db 40%, Jw 30%, Gb 20% Bk, Jw, Js, Wz, Czc i inne 10%	III	20
			Wz-Js-Db	Db 40%, Js 30%, Wz 20%, Lp, Gb i inne 10%	III	20
91E0*	Łęgowe lasy olchowe i jesionowe	LŁWYŻ	Js	Js 80%, Ol, Olsz, Jw i inne 20%	-	-
			Js-Ol	Ol 50%, Js 40%, Jw i inne 10%	-	-
91F0*	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	LŁWYŻ LWYŻw	Js-Db	Db 50%, Js 40, Jw, Wz, Ol i inne 20%	-	-

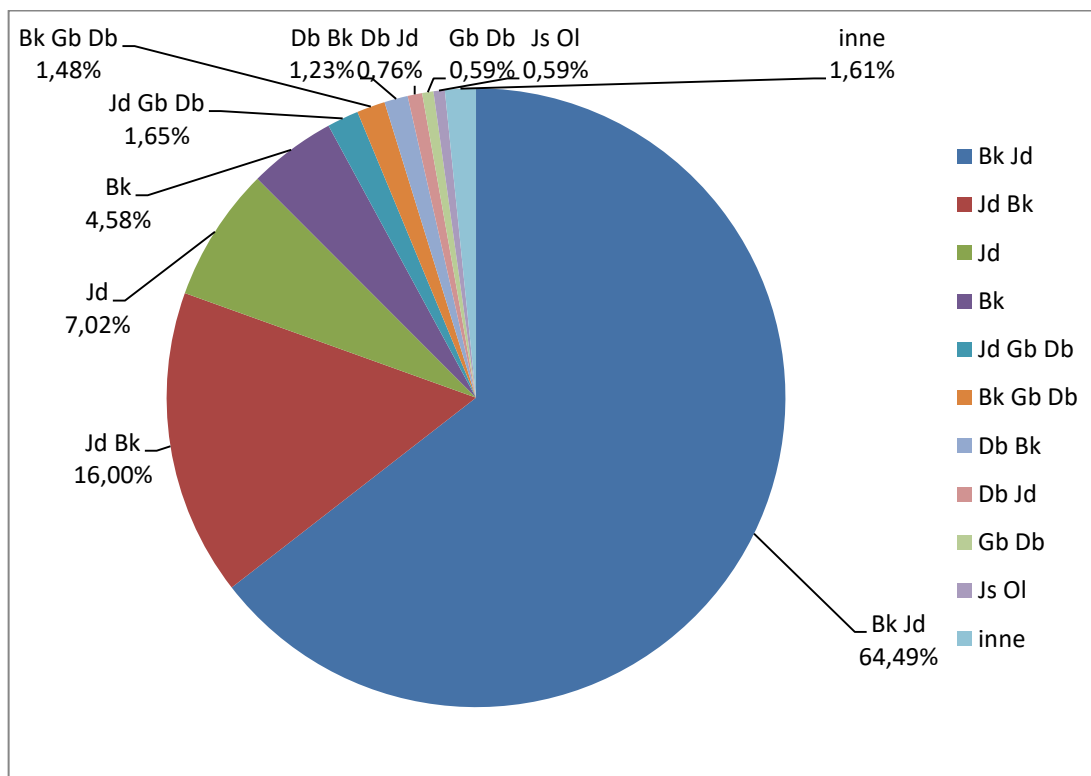
*siedlisko priorytetowe.

Zestawienie udziału powierzchniowego wg przyjętych typów drzewostanu.

Typ drzewostanu	Nadleśnictwo Dynów	
	powierzchnia (ha)	Udział (%)
Bk	478,50	4,58
Bk-Db	54,90	0,53
Bk-Gb-Db	154,13	1,48
Bk-Jd	6739,50	64,49
Db-Bk	128,70	1,23
Db-Jd	79,36	0,76
Gb-Db	62,14	0,59
Jd	733,16	7,02
Jd-Bk	1672,26	16,00
Jd-Gb-Db	171,92	1,65
Js	1,48	0,01
Js-Db	7,97	0,08
Js-Ol	61,76	0,59
Jw-Bk	39,93	0,38
Lp-Db	23,29	0,22
So-Jd	6,94	0,06
Wz-Js-Db	34,68	0,33
Razem	10450,62	100,00

W Nadleśnictwie przeważa Bk-Jd (6739,50 ha, 64,49% pow.) typ drzewostanu. Znaczne udziały stanowią również: Jd-Bk (1672,26 ha, 16,00%), Jd (733,16 ha, 7,02%) oraz Bk (478,50 ha, 4,58%).

Procentowy udział powierzchni typów drzewostanu w Nadleśnictwie przedstawia poniższy diagram.

1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29.07.2015 r. w sprawie wykazu obszarów, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. z dnia 31 września 2015 r. poz. 1425) określa dla gatunków drzew regiony pochodzenia. Biorąc za podstawę główne gatunki lasotwórcze Nadleśnictwo Dynów znajduje się w następujących regionach pochodzenia leśnego materiału podstawowego: So 80, Bk 82, Jd 82, Db 60. Gospodarka nasienna jest realizowana poprzez selekcję populacyjną i indywidualną na bazie wymienionych poniżej składników.

Bazę nasienną Nadleśnictwa stanowią: gospodarcze drzewostany nasienne, drzewa mateczne, źródła nasion i plantacja nasienna.

Gospodarcze drzewostany nasienne

Lp.	Nr KRLMP BNL	Oddział, pododdział	Gatunek	Powierzchnia /ha/
1	MP/1/5757/05	4b	Jw	1,70
2	MP/1/43535/05	48d	Dbś	10,08
3	MP/1/5756/05	56d	Md	7,35
4	MP/1/43537/05	58c	Dbc	2,85
5	MP/1/5755/05	60d	Md	17,68
6	MP/1/43536/05	64c	Brz	5,16
7	MP/1/43539/05	67b	Ol	3,02
8	MP/1/5754/05	75g	Jd	31,24
9	MP/43538/05	81b	Jd	7,66
10	MP/1/5753/05	82g	Jd	14,98
11	MP/1/5751/05	99b	Jd	13,91
12	MP/1/5752/05	103a	Jd	26,22
13	MP/1/5744/05	106b	Bk	20,78
14	MP/1/5745/05	108d	Bk	10,10
15	MP/1/5746/05	184b	Bk	22,12
16	MP/1/5747/05	186b	Bk	22,90
17	MP/1/5748/05	245a	Bk	40,75
18	MP/1/5749/05	280a	Bk	43,46
19	MP/1/5750/05	281a	Bk	23,91
Ogółem Nadleśnictwo Dynów				325,55

Drzewa mateczne

Lp.	Nr w Krajowym Rejestrze	Oddział, pododdział	Gatunek
1	MP/3/34540 do 34544/05	62d	Czereśnia ptasia (5 szt.)
2	MP/3/34545 do 34546/05	62g	Czereśnia ptasia (2 szt.)
3	MP/3/34550 do 51/08	68b	Czereśnia ptasia (2 szt.)
4	MP/3/34548 do 49/08	91a	Czereśnia ptasia (2 szt.)
5	MP/3/34547/08	98b	Czereśnia ptasia (1 szt.)
6	MP/3/34552/08	109b	Czereśnia ptasia (1 szt.)
7	MP/3/34530	183a	Buk zwyczajny (1 szt.)
8	MP/3/34531 do 36/05	184b	Buk zwyczajny (7 szt.)
9	MP/3/34537 do 39/05	186b	Buk zwyczajny (3 szt.)

Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia
oraz pozostałych gruntów a także nieruchomości w zarządzie Nadleśnictwa

Źródła nasion

Lp.	Nr w Krajowym Rejestrze	Oddział, pododdział	Gatunek
1	2	3	4
1	MP/1//05	3b	Wiąz szypułkowy
2	MP/1/48334/08	18d	Lipa drobnolistna
3	MP/1//06	48a,d	Klon polny
4	MP/1/47886/08	61a	Grab zwyczajny
5	MP/1/43542/05	62d	Czereśnia ptasia
6	MP/1//06	66b	Trzmielina brodawkowata
7	MP/1//06	66b	Kalina koralowa
8	MP/1/43541/05	97a	Klon jawor
9	MP/1//05	105a	Wiąz górski (brzost)
10	MP/1//05	257a	Grusza pospolita
11	MP/1/50205/12	277a, 277Ag	Klon zwyczajny

Plantacja nasienna wegetatywna

Lp.	Nr KRLMP BNL	Oddział, pododdział	Gatunek	Powierzchnia /ha/
1	MP/1/5757/05	214dx	Czereśnia ptasia	5,33

Zestawienie upraw pochodnych:

Lp.	Oddział, pododdział	Pochodzenie nasion	Pow. wyłączenia/ pow. uprawy (ha)
1	159a	<i>Jd – WDN – Bircza – 120b, 122a</i>	24,40/16,20
2	160f	<i>Jd – WDN- Bircza – 120b, 122a</i>	14,17/10,00
3	163b	<i>Jd – WDN – Krasiczyn – 154b</i>	18,70/1,08
4	166a	<i>Jd – WDN – Bircza – 120b, 122a</i>	44,48/3,08
5	276a	<i>Jd – WDN – Krasiczyn – 154b</i>	42,15/2,50
6	276b	<i>Bk – WDN-Krasiczyn – 173a, 176a</i>	7,97/6,78
7	277a	<i>Jd – WDN – Brzozów – 88b, 89a</i> <i>Bk – WDN – Krasiczyn – 173a, 176a</i> <i>Bk – WDN – Bircza-62c, 63b,c, 64a,b</i>	53,40/17,68
8	277Aax	<i>Md – WDN – Krasiczyn – 105g</i>	5,82/5,82
9	277Acx	<i>Md – WDN – Krasiczyn – 105g</i>	4,30/4,30
9	286a	<i>Jd – WDN – Brzozów – 88b, 89a</i> <i>Bk – WDN – Krasiczyn – 173a, 176a</i> <i>Bk – WDN – Bircza-62c, 63b,c, 64a,b</i>	46,37/24,00
10	292Ao	<i>Md – WDN – Krasiczyn – 105g</i>	4,61/4,58
Ogółem Nadleśnictwo Dynów			266,37/96,02

Nadleśnictwo w pełni zrealizowało „Program zachowania zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 1991-2010” a łączna

realizacja Programu wyniosła: 50,68 ha upraw jodłowych, 25,06 ha upraw bukowych oraz 14,70 ha upraw pochodnych modrzewiowych. Nadleśnictwo uczestniczy ponadto w realizowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa w Warszawie „Programie testowania potomstw”, w ramach którego na powierzchni testującej w oddz. 61a, na powierzchni 2,00 ha wysadzono potomstwo drzew matecznych jodły pospolitej.

Produkcja szkółkarska

Nadleśnictwo prowadzi własną produkcję szkółkarską w oparciu o szkółkę zespoloną zlokalizowaną w leśnictwie Dąbrówka, oddz. 67j, 68d, 69f,g,l oraz szkółki leśne podokapowe w leśnictwie Dylągowa, oddz. 81d, 93b. Produkcja sadzonek odbywa się przede wszystkim w systemie polowym (odkrytym), jedynie na 2-ch szkółkach (oddz. 69f,l) w systemie kontrolowanym (tunele foliowe, inspekty). W szkółkach polowych prowadzona jest głównie produkcja sadzonek jodły, buka, dębu i pozostałych liściastych natomiast w warunkach kontrolowanych buka, olszy i modrzewia. Powierzchnia produkcyjna wszystkich szkółek wynosi ogółem około 406 ar, a produkcja sadzonek średnio około 2 mln szt. rocznie. Produkcja własna zabezpiecza większość potrzeb nadleśnictwa w tym zakresie. Tendencja na przyszłość wykazuje spadek produkcji spowodowany mniejszym zapotrzebowaniem.

1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dynów jak i w jego zasięgu terytorialnym znajduje się szereg form ochrony przyrody. Są to: projektowany rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, park krajobrazowy, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, użytek ekologiczny, strefa ochrony miejsca lęgowego, stanowiska roślin i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej. Wszystkie te formy ochrony zostały szczegółowo omówione w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Dynów.

1.3.9.1. Opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa

Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa		W granicach zasięgu terytorialnego (poza gruntami Nadleśnictwa)		Razem	
	liczba [szt.]	pow. [ha]	liczba [szt.]	pow. [ha]	liczba [szt.]	pow. [ha]
<i>Istniejące formy ochrony przyrody</i>						
Parki krajobrazowe	1	5030,62	1	7863,03	2	12893,65
Obszar chronionego krajobrazu	2	5591,98	2	5883,06	2	11475,04
Obszary ochrony ptaków Natura 2000	1	5052,05	1	7843,98	1	12896,03
Obszary ochrony siedlisk Natura 2000	-	-	1	376,92	1	376,92
Pomniki przyrody	-	-	21	-	21	-
Użytek ekologiczny	1	0,42			1	0,42
Chronione gatunki zwierząt	192	-	-	-	192	-
Chronione gatunki roślin i grzybów	35	-	-	-	35	-
<i>Projektowane formy ochrony przyrody</i>						
Proponowane rezerваты przyrody	1	12,71	0	0	1	12,71

1.3.9.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia środowiska przyrodniczego można podzielić na trzy zasadnicze grupy: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne.

Zagrożenia biotyczne

Zagrożenia od zwierzyny

Szkody od zwierzyny, pomimo stosunkowo małej intensywności, stanowią znaczną część uszkodzeń i występują głównie w młodszych klasach wieku oraz w podokapowych podsadzeniach i podrostach. Obejmują one zgryzanie młodego pokolenia drzew, spałowanie oraz wydeptywanie upraw, których głównym sprawcą jest jelen w mniejszym stopniu sarna. Najchętniej zgryzana jest jodła, jawor, jesion oraz w mniejszym stopniu buk. Na uszkodzenia przez spałowanie i czemchanie szczególnie narażone były zwłaszcza świerk, buk i modrzew.

W ostatnim okresie odnotowano także uszkodzenia drzewostanów powodowane przez bobry.

Zagrożenia od chorób grzybowych

W trakcie prac terenowych nielicznie odnotowywano choroby grzybowe, które dotyczyły głównie raka jodły i problemu zamierania jesionu. Rak jodły pojawia się przede wszystkim w uprawach i młodnikach, w mniejszym stopniu

w drzewostanach starszych. Corocznie Nadleśnictwo prowadzi mechaniczne zwalczanie poprzez wycinanie porażonych drzewek. W starszych drzewostanach bukowych sporadycznie pojawiają się huby pniowe (huba pospolita oraz obrzeżona). W drzewostanach z udziałem jesionu ciągle groźne jest zamieranie drzew we wszystkich klasach wieku będące wynikiem patologicznej działalności grzyba *Chalara fraxinea*. W starszych drzewostanach przybiera postać choroby wieloczynnikowej, a możliwości działań ochronnych przed tą chorobą są w dalszym ciągu bardzo ograniczone.

Według danych Nadleśnictwa za 2015 r. choroby grzybowe wystąpiły na powierzchni około 150 ha.

Zagrożenia od owadów

Na terenie Nadleśnictwa zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych jest niewielkie, jak również ze strony szkodników wtórnych. Niemniej w młodszych drzewostanach jodłowych występują przypadki uszkodzeń powodowanych przez obiałkę pędową. W starszych drzewostanach jodłowych wzrasta liczebność obiałki korowej, powodującej lokalne osłabienie drzew i zwiększenie ich podatności na inne uszkodzenia.

Mając jednak na uwadze szkodliwość tej grupy owadów, prowadzony jest bieżący monitoring drzewostanów w tym zakresie.

Zagrożenia abiotyczne

Uszkodzenia od czynników abiotycznych na terenie nadleśnictwa powodowane są przede wszystkim przez silne wiatry, okiść śnieżną i niskie temperatury. W Nadleśnictwie Dynów z tego powodu pozyskuje się średniorocznie 4000 do 5000 m³ użytków przygodnych. W ostatnim okresie uszkodzenia tego rodzaju miały na ogół charakter rozproszony.

Spośród innych zagrożeń natury abiotycznej należy zwrócić uwagę na erozję powierzchniową.

Zagrożenia antropogeniczne

Z czynników antropogenicznych problemem dla Nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasów, szczególnie wzdłuż szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych oraz przy drogach publicznych, zwłaszcza w okresie wakacyjnym.

Stan czystości poszczególnych komponentów środowiska (powietrze, zasoby wodne, gleby) w zasięgu działania Nadleśnictwa Dynów jest mało zróżnicowany i charakteryzuje się niewielkim, w odniesieniu do województwa i kraju stopniem degradacji i zanieczyszczenia.

Problemy zagrożeń środowiska przyrodniczego zostały omówione szczegółowo w „Programie ochrony przyrody” oraz w rozdziale „Ochrona lasu”.

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego

1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

Na efektywność ekonomiczną gospodarki leśnej wpływają ujemnie następujące czynniki:

- słabo, w stosunku do potrzeb, rozwinięta sieć dróg leśnych (wskaźnik gęstości wynosi około 0,43 km/100 ha lasu), brak dogodnych dojazdów do szeregu oddziałów;
- ukształtowanie terenu – obszary podgórskie i stoki poprzecinane licznymi jarami i potokami;
- mała gęstość zaludnienia (57 osób/km²);
- duży udział drzewostanów rosnących na gruntach porolnych, kwalifikujących się do przebudowy;
- w dużej mierze ochronny charakter lasów (znaczna część uznana za siedliska przyrodnicze) oraz pełnienie przez nie szeregu funkcji środowiskowych i społecznych.

Gospodarce leśnej sprzyjają:

- relatywnie małe rozdrobnienie lasów;
- korzystna struktura wiekowa drzewostanów: duży udział drzewostanów KO (37,21%), przeszłorębnych i rębnych (9,00%);
- bardzo duży udział drzewostanów zgodnych i częściowo zgodnych z siedliskiem (99,4%) umożliwiająca wykorzystanie odnowień naturalnych w hodowli lasu;
- popyt na produkty drzewne na rynku regionalnym i lokalnym, pozwalający na uzyskiwanie korzystnej ceny za wyrabiane sortymenty;
- małe zagrożenie pożarowe (III kategoria);
- usługi z zakresu gospodarki leśnej w lasach nadleśnictwa wykonuje konsorcjum zakładów usług leśnych w które skład którego wchodzi aktualnie:
  - Zakład Usług Leśnych, Górniak Bogusław, Turze Pole 18A;
  - Zakład Usług Leśnych, Gretkowski Henryk, Huta Poręby 4;
  - Zakład Usług Leśnych, Gretkowski Rafał, Przysietnica 491A;
  - Zakład Usługowo-Transportowo-Handlowy, Stanisław Hyliński, Jawornik Ruski 42;
  - „ZULER” Zakład Usług Leśno-Rolniczych, Andrzej Karczyński, Dobra 69;
  - Zakład Usług Leśnych, Bogusław Klimowicz, Witryłów 7;
  - Usługi Leśne, Andrzej Nowotka, Huta Poręby 15;
  - Zakład Usług Leśnych, Mirosław Tomański, Siedliska 40;
  - Zakład Usług Leśnych, Marek Wnęk, Lipa 35;
  - Zakład Usług Leśnych, Tomasz Zieliński, Dąbrówka Starzeńska 86A.

1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu

Uwarunkowania ekonomiczne powiatów i gmin, w których zasięgu leży Nadleśnictwo Dynów przedstawiono w tabeli.

Charakterystyka warunków ekonomicznych gmin i powiatów (wg danych GUS za rok 2015).

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Lesistość [%]	Powierzchnia gruntów Nadleśnictwa [ha]	Ludność [tys. osób]	Zaludnienie [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6
Województwo podkarpackie	17846	37,9	10648,35	2129	119
Powiat brzozowski	539	33,0	3475,23	66,2	123
Gmina Dydnia	130	45,3	2122,29	8,1	62
Gmina Nozdrzec	121	33,0	1352,94	8,4	69
Powiat przemyski	1211	40,5	5452,79	74,1	61
Gmina Bircza	254	62,0	2940,96	6,7	26
Gmina Dubiecko	154	40,5	2511,83	9,4	61
Powiat rzeszowski	1157	27,8	1720,33	166,7	144
Gmina i Miasto Dynów	119	39,8	1720,33	7,0	59

Nadleśnictwo Dynów leży w środkowej części województwa podkarpackiego na terenie 3-ch powiatów: brzozowskiego, przemyskiego rzeszowskiego i 5-u gmin: Dydnia, Nozdrzec, Bircza, Dubiecko, Dynów oraz miasta Dynów. Powierzchnia ogólna zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wynosi 268,03 km². Jest to region o stosunkowo wysokiej lesistości (prawie 51%) oraz niskim zaludnieniu (około 56 osób na 1 km²) z przewagą ludności wiejskiej trudniącej się na ogół prowadzeniem gospodarstw rolnych i agroturystyką. Spora część ludności znajduje także zatrudnienie w aglomeracji rzeszowskiej.

Nadleśnictwo współpracuje z Zakładami Usług Leśnych, które w pełni pokrywają potrzeby w zakresie wykonawstwa prac leśnych na odpowiednim poziomie ilościowym i jakościowym.

Większość pozyskanego surowca (poza niewielką pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem portalu leśno-drzewnego. Dzięki temu systemowi sprzedaży oferta rynkowa Nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju. Rynek odbiorców drewna i popyt na drewno są w znacznym stopniu ustabilizowane. Liczba odbiorców drewna jest znaczna i zależy od ogólnej koniunktury gospodarczej, kondycji finansowej firm oraz możliwości zbytu wyrobów drzewnych.

Do najważniejszych odbiorców drewna z Nadleśnictwa Dynów w ostatnim okresie należą:

- Zakład Przeróbki Drewna Jan Dziura, Dylągowa 65,
- „DREWNOPOL” Kuś Justyna, Brzozów ul. Piastowa 26/6,

- „RUTEX” Roman Rutkowski, Sufczyzna 60,
- „TRAK-DREW S.C.” Krystyna Gałka i Damian Gałka, Bystra Podhalańska 813,
- „FIBRIS” SPÓŁKA AKCYJNA, Przemyśl, ul. Ofiar Katynia 17,
- „DREW-GAM” Grzegorz Pactwa, Sidzina 180,
- PRZEDSIĘBIORSTWO „JAWID” Janusz Wideński, Międzyrzecze Górne, ul. Spacerowa obok 294,
- SPÓŁDZIELNIA KÓŁEK ROLNICZYCH, Przedmieście Dubieckie 120a,
- „DREWKOT” Kot Dariusz, Krzywe 34,
- ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH I PH Kazimierz Szpiech, Wara 108.

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna

Poniżej zestawiono liczbę i powierzchnię kompleksów gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Dynów.

Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych

Wielkość kompleksu	Nadleśnictwo Dynów		% pow.
	Ilość (szt.)	Powierzchnia [ha]	
do 1,00 ha	142	45,52	0,4
1,01 – 5,00 ha	44	101,85	1,0
5,01 – 20,00 ha	15	137,63	1,3
20,01 – 100,00 ha	12	520,59	4,9
100,01 – 200,00 ha	1	136,07	1,3
200,01 – 500,00 ha	2	761,75	7,2
500,01 – 2000,00 ha	3	2662,02	25,0
Powyżej 2000 ha	2	6282,92	59,0
Razem	221	10648,35	100,0

Większość gruntów Nadleśnictwa (91,2%) skupiona jest w 7 kompleksach (o powierzchni ponad 200 ha). Pozostałe grunty (8,8% pow.) rozproszone są w 214 mniejszych kompleksach na terenie całego zasięgu terytorialnego.

Ogólnie obszar zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Dynów charakteryzuje się średnio rozwiniętą siecią drogową. Z ważniejszych drogowych szlaków komunikacyjnych należy wymienić:

Sieć drogową

Drogi główne:

- Przemyśl – Dynów – Domaradz – Krosno, Nr 884
- Przeworsk – Dynów – Nozdrzec – Grabownica, Nr 879

Ważniejsze drogi lokalne

- Dynów – Siedliska – Stara Bircza,

- Nienadowa – Iskań – Bircza,
- Iskań – Żohatyn,
- Nozdrzec – Wesoła – Barycz,
- Dynów – Pawłokoma – Dylągowa,
- Borownica – Ulucz,
- Huta Poręby – Jabłonica – Ulucz - Dobra,
- Lipa – Brzeżawa,
- Nozdrzec – Łubno – Ulanica.

Obecnie Nadleśnictwo Dynów posiada 44,25 km dróg w tym 17,6 km o nawierzchni bitumicznej i 26,65 km o nawierzchni tłuczniowej. Wskaźnik gęstości wywozowych dróg leśnych wynosi około 0,43 km/100 ha lasu.

Znaczną barierę transportową stanowi rzeka San, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się dwa mosty (w Dynowie i Iskani).

1.4.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej Nadleśnictwa

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (tabela XIX)

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2	3	4
1.	Powierzchnia leśna ¹ (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu u.l. bez gruntów związanych z gosp. leśną) – ha	10304,01	10450,62
2.	Zasoby leśne na powierzchni leśnej (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) - m ³	3135521	3275779
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) - m ³ /ha	309	315
4.	Wartość majątku nadleśnictwa	Wartość drzewostanów (wg tablic) - tys. zł	x
		Wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) – tys. zł	x
		Wartość środków trwałych - tys. zł	x
		Razem	x
5.	Etat 10-letni (grubizna netto)	Użytki rębne – m ³ netto	370427
		Użytki przedrębne – m ³ netto	189364
		Razem użytki główne – m ³ netto	559791
		Udział użytków przedrębnych - %	33,8
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu ²⁾	m ³	926203
		przeciętnie m ³ /ha /rok	8,99
7.	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna brutto)	Użytkowanie rębne m ³ /ha pow. leś. /rok	4,49
		Użytkowanie przedrębne m ³ /ha pow. les. /rok	2,30
		Razem użytkowanie główne m ³ /ha pow. les. /rok	6,79
		Użytkowanie główne % zasobów /rok	2,23
		Użytkowanie główne % przyrostu /rok	7,55
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębnego - % (udział w powierzchni leśnej)	0	0
9.	Udział lasów ochronnych - % (udział w powierzchni leśnej)	98,87	98,06
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych - ha	2171,38	2056
	% udziału w powierzchni lasów w nadleśnictwie	21,07	19,67

¹⁾ Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona, bez gruntów związanych z gospodarką leśną.

²⁾ Według wzoru $V_k - V_p + U$, gdzie: V_k – zapas na końcu okresu, V_p – zapas na początku okresu, U – pozyskanie w okresie obowiązywania planu (miąższość brutto).

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej w porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym wykazują wzrost powierzchni leśnej o 146,61 ha oraz zmianę wskaźników:

- wzrost zasobów drzewnych o 140258 m³,
- wzrost zasobności o 6 m³/ha,
- wzrost średniego wieku o 4 lata,
- wzrost etatu użytków głównych o 77073 m³ netto.

Nadleśnictwo Dynów uzyskało w ubiegłym okresie gospodarczym (za okres ostatnich 3 lat) dodatni przeciętny roczny wynik finansowy w wysokości +409 tys. zł i rentowność na poziomie +3,7%.

1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (tabela XX)

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu Potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	57264,41	63686,40	54347,50
2.	Koszty administracyjne	zł	5515427,05	5515427,05	5515427,05
3.	Koszty ochrony lasu	zł	162586,52	162586,52	162586,52
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	45858,84	45858,84	45858,84
5.	Inne koszty	zł	5343037,12	5343037,12	5343037,12
6.	koszty odnowień i zalesień	zł/ha	3178,89	3178,89	3178,89
7.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	73,02	39,34	33,57
8.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	976,26	976,26	976,26
9.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł	581,64	180,72	153,61
10.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowania upraw i młodników	ha	567831,87	176429,71	149963,30
11.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	64,67	64,67	64,67
	Suma kosztów (k)	zł	11634741,40	11243339,24	11216872,83
12.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	184	184	184

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu Potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
13.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł	10812569,35	11718297,60	9999940,00
14.	Inne przychody	zł	107370,99	107370,99	107370,99
	Suma przychodów (p)	zł	10919940,34	11825668,59	10107310,99
	Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)	zł	1,07	0,95	1,11

1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa

W trakcie prac inwentaryzacyjnych zgrupowano drzewostany wg cech zestawionych w poniższej tabeli.

Zestawienie opisanych cech drzewostanów

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Dynów
DRZEWOSTAN NATURALNY	5472,72
DRZEWOSTAN SZTUCZNY	4683,89
DRZEWOSTAN DOŚWIADCZALNY	2,31
MŁODNIK PO RĘBNI ZŁOŻONEJ	480,95
DRZEWOSTAN ODROŚLOWY	1,67
DRZEWOSTAN NA GRUNTACH POROLNYCH	4424,45
REZERWAT PROJEKTOWANY	12,71
UPRAWA ZŁOŻONA	12,32

Drzewostany naturalne zajmują powierzchnię 5472,72 ha co stanowi 52,8% powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany sztuczne stanowią 45,2% powierzchni leśnej zalesionej (4683,89 ha).

1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu

W części tabelarycznej niniejszego elaboratu zostały zamieszczone następujące tabele, charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów Nadleśnictwa Dynów:

- Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji;

- Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- Tabela nr VIIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy.

1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

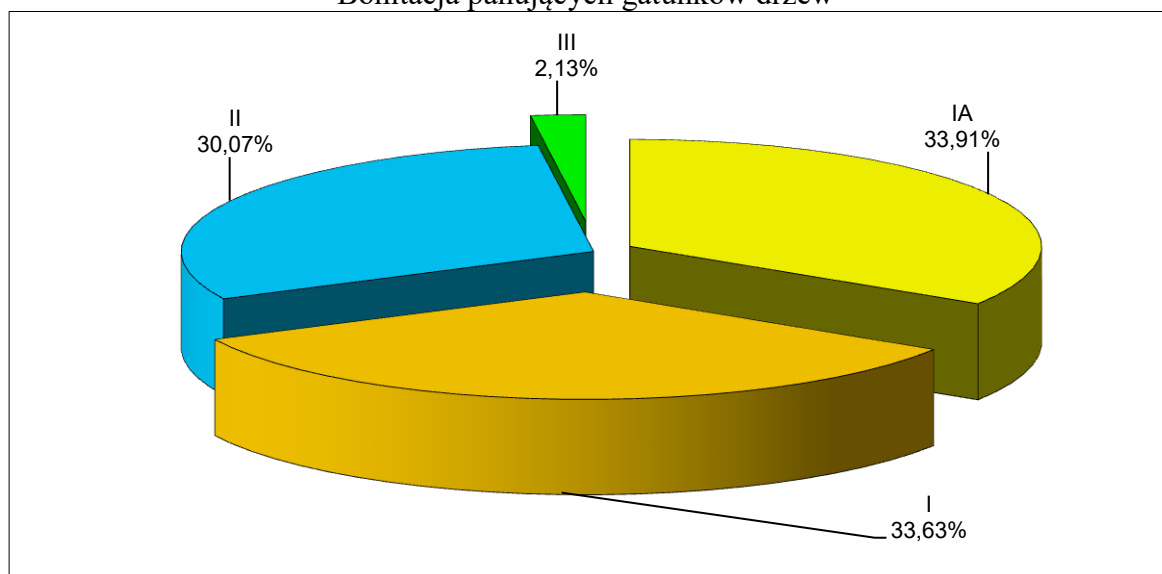
Poniższe zestawienie zostało opracowane na podstawie tabeli nr II, zamieszczonej w części tabelarycznej niniejszego elaboratu. Obrazuje ono udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących.

Powierzchniowy i procentowy udział drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących

Bonitacja	Gatunki panujące								%
	So	Md	Db	Jd	Bk	Ol	Pozostałe	Razem	
	Powierzchnia [ha]								
Nadleśnictwo Dynów, obręb Dynów									
IA	3512,80	-	-	-	-	-	-	3512,80	33,90
I	454,77	259,91	89,33	1491,52	923,72	0,74	264,58	3484,57	33,64
II	33,97	12,08	49,37	1565,23	1234,04	85,49	134,71	3114,89	30,07
III	-	-	8,80	42,18	36,96	54,78	77,77	220,49	2,13
IV	-	-	-	-	-	6,51	20,16	26,67	0,26
Razem	4001,54	271,99	147,50	3098,93	2194,72	147,52	497,22	10359,42	100,00

W Nadleśnictwie drzewostany I i II bonitacji stanowią 97,61% powierzchni (IA bon. – 33,90%, I bon. – 33,64%, II bon. – 30,07%). Generalnie poszczególne gatunki drzew w drzewostanach Nadleśnictwa osiągają przeciętnie wysoką bonitację, co wynika głównie z wysokiego stopnia zgodności składów gatunkowych z warunkami siedliskowymi. Niską bonitację osiąga tylko olcha i olsza szara na siedlisku lasu wyżynnego świeżego.

Bonitacja panujących gatunków drzew

1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku

Rozkład powierzchni i zapasu produkcyjnego drzewostanów w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Dynów przedstawiono w poniższej tabeli i na diagramach.

Powierzchniowy i miąższościowy udział w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Dynów w IV i V rewizji planu u.l.

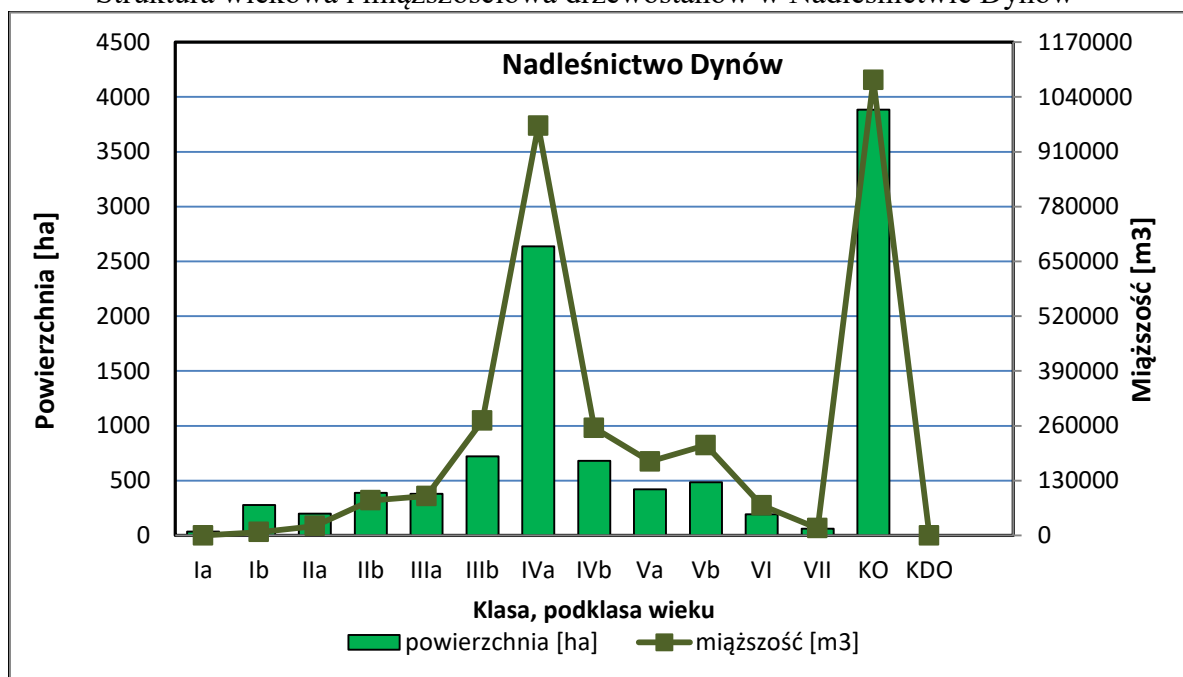
Klasa i podklasa wieku	Nadleśnictwo Dynów Stan na 1.01.2017 r.		Nadleśnictwo Dynów Stan na 1.01.2007 r.		Zmiana	
	Pow. [ha]	%	Pow. [ha]	%	Pow. [ha]	%
	Zasobność [m ³]	%	Zasobność [m ³]	%	Zasobność [m ³]	%
1	2	3	4	5	6	7
Płazowiny	-	-	-	-	-	-
Zręby, halizny	-	-	-	-	-	-
W produkcji ubocznej	10,24	0,10%	9,46	0,09%	0,78	0,01%
	116	0,00%	4	0,00%	112	0,00%
Pozostałe	80,96	0,78%	45,35	0,44%	35,73	0,34%
	1549	0,05%	831	0,03%	718	0,02%
Przestoje, na gr. zales.	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	12864	0,39%	5121	0,16%	7743	0,23%
Ia	34,22	0,33%	75,23	0,73%	-41,01	-0,40%
(1 – 10)	0	0,00%	225	0,01%	-225	-0,01%
Ib	278,65	2,67%	128,82	1,25%	149,82	1,42%
(11 – 20)	7890	0,24%	4265	0,14%	3625	0,10%
IIa	197,85	1,89%	193,75	1,88%	4,11	0,01%
(21 – 30)	22430	0,68%	32840	1,05%	-10455	-0,36%
IIb	388,41	3,71%	354,20	3,44%	33,87	0,28%
(31 – 40)	83000	2,53%	65415	2,09%	17535	0,44%

Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia
oraz pozostałych gruntów a także nieruchomości w zarządzie Nadleśnictwa

Klasa i podklasa wieku	Nadleśnictwo Dynów		Nadleśnictwo Dynów		Zmiana	
	Stan na 1.01.2017 r.		Stan na 1.01.2007 r.			
	Pow. [ha] Zasobność [m ³]	% %	Pow. [ha] Zasobność [m ³]	% %	Pow. [ha] Zasobność [m ³]	% %
1	2	3	4	5	6	7
IIIa (41 – 50)	380,92 93420	3,64% 2,85%	646,56 175780	6,27% 5,61%	-265,64 -82410	-2,63% -2,76%
IIIb (51 – 60)	719,92 272185	6,89% 8,31%	2859,45 970330	27,75% 30,95%	-2139,29 -698100	-20,86% -22,64%
IVa (61 – 70)	2635,51 970785	25,23% 29,64%	695,85 241190	6,75% 7,69%	1941,12 730170	18,48% 21,95%
IVb (71 – 80)	680,80 255250	6,50% 7,78%	545,01 202295	5,29% 6,45%	134,84 52525	1,22% 1,32%
Va (81 – 90)	420,86 175060	4,03% 5,34%	683,11 253380	6,63% 8,08%	-262,07 -78260	-2,60% -2,74%
Vb (91 – 100)	486,11 213845	4,65% 6,53%	327,15 105945	3,17% 3,38%	158,94 108040	1,48% 3,15%
VI (101 – 120)	205,28 78340	1,85% 2,17%	178,40 62815	1,73% 2,00%	14,48 8365	0,11% 0,17%
VII (121 – 140)	76,27 23330	0,58% 0,52%	19,71 6940	0,19% 0,22%	40,7 10155	0,39% 0,30%
KO	3854,51 1065715	36,88% 32,53%	3492,56 995010	33,90% 31,73%	390,34 85360	2,98% 0,80%
KDO	0,00 0	0,00% 0,00%	49,40 13135	0,48% 0,42%	-49,4 -13135	-0,48% -0,42%
Budowa przerębowa	0,00 0	0,00% 0,00%	0,00 0	0,00% 0,00%	0 0	0,00% 0,00%
Razem pow. zalesiona	10359,42 3274114	99,13% 99,95%	10249,20 3134686	99,47% 99,97%	110,22 139428	-0,34% -0,02%
Ogółem (zalesiona i niezalesiona)	10450,62 3275779	100,00% 100,00%	10304,01 3135521	100,00% 100,00%	146,61 140258	0,00% 0,00%

Struktura wiekowa i miąższościowa drzewostanów w Nadleśnictwie Dynów

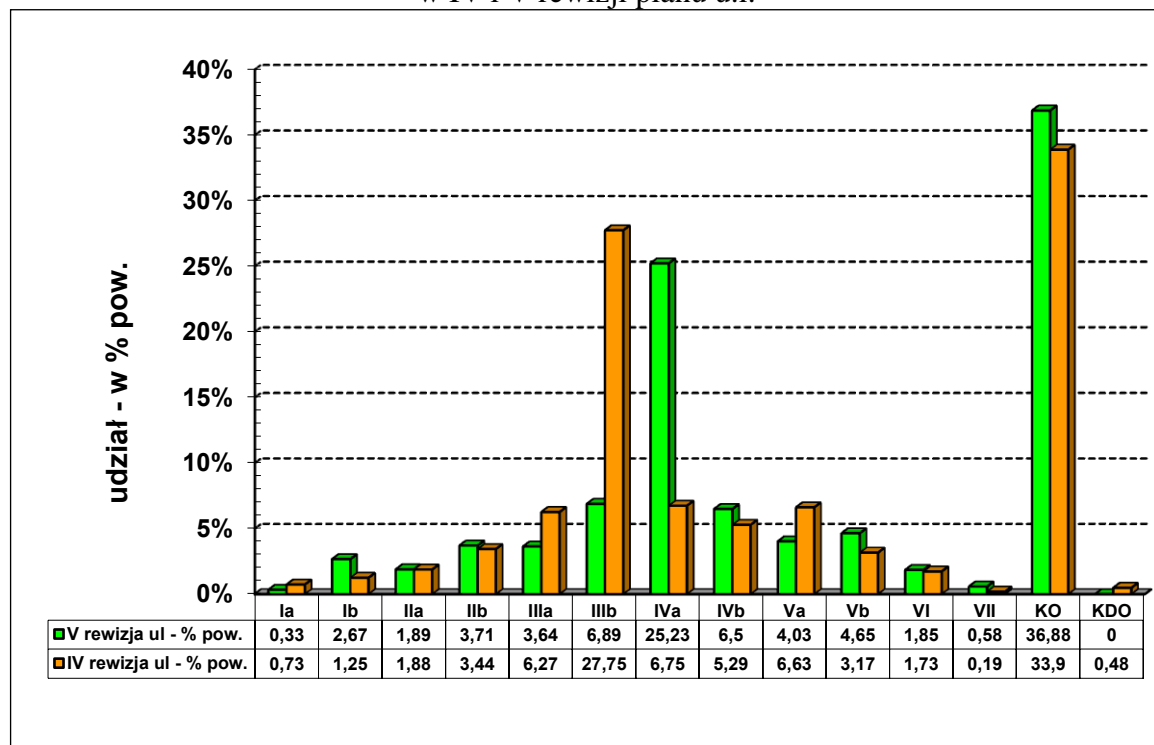

Drzewostany Nadleśnictwa Dynów odznaczają się znacznym zróżnicowaniem wiekowym. Powierzchniowo i miąższościowo przeważają drzewostany w klasie odnowienia (KO) stanowiące 36,88% pow. leśnej i 32,53% miąższości. Znaczący jest także udział drzewostanów w przedziale wiekowym od 61 do 70 lat. Najniższy udział powierzchniowy mają drzewostany w VII i Ia podklasie wieku. Drzewostany w klasie do odnowienia (KDO) nie występują. Wyraźny jest niedobór najmłodszych klas wieku, których udział nieznacznie wzrośnie po wykonaniu cięć uprzętających w klasie odnowienia.

W skali całego Nadleśnictwa Dynów struktura wiekowa drzewostanów z bardzo dużym udziałem KO i średnich klas wieku, jest korzystna w kontekście stosowanych sposobów zagospodarowania rębniami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia. Rozkład zapasu w klasach i podklasach wieku oraz duży udział drzewostanów w klasie odnowienia zapewnia trwałość lasu i ciągłość użytkowania drzewostanów.

Znacząca powierzchnia drzewostanów w KO jest symptomem konieczności podniesienia etatu użytkowania rębego na najbliższy okres gospodarczy.

Porównanie struktury wiekowej drzewostanów Nadleśnictwa Dynów w IV i V rewizji planu u.l.

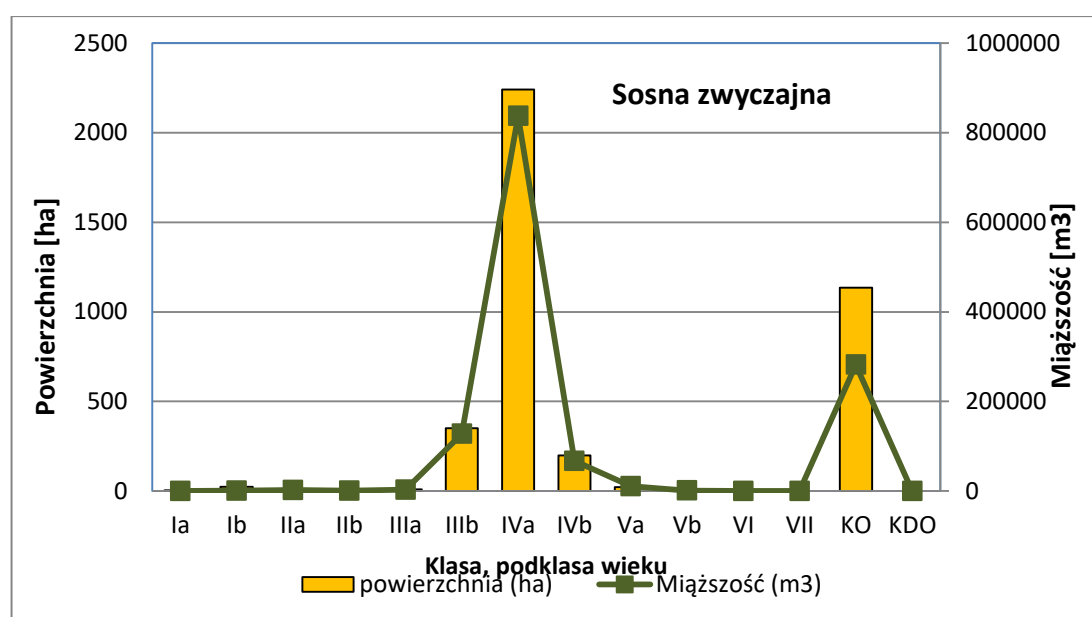

W porównaniu z poprzednią rewizją nastąpił dalszy wzrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia (KO) oraz spadek powierzchni drzewostanów w IIIb podklasie wieku połączony z ich przejściem do kolejnej klasy wiekowej (IVa) co spowodowało adekwatny wzrost powierzchni tej podklasy.

Poniżej scharakteryzowano strukturę wiekową dla poszczególnych głównych gatunków panujących w Nadleśnictwie Dynów:

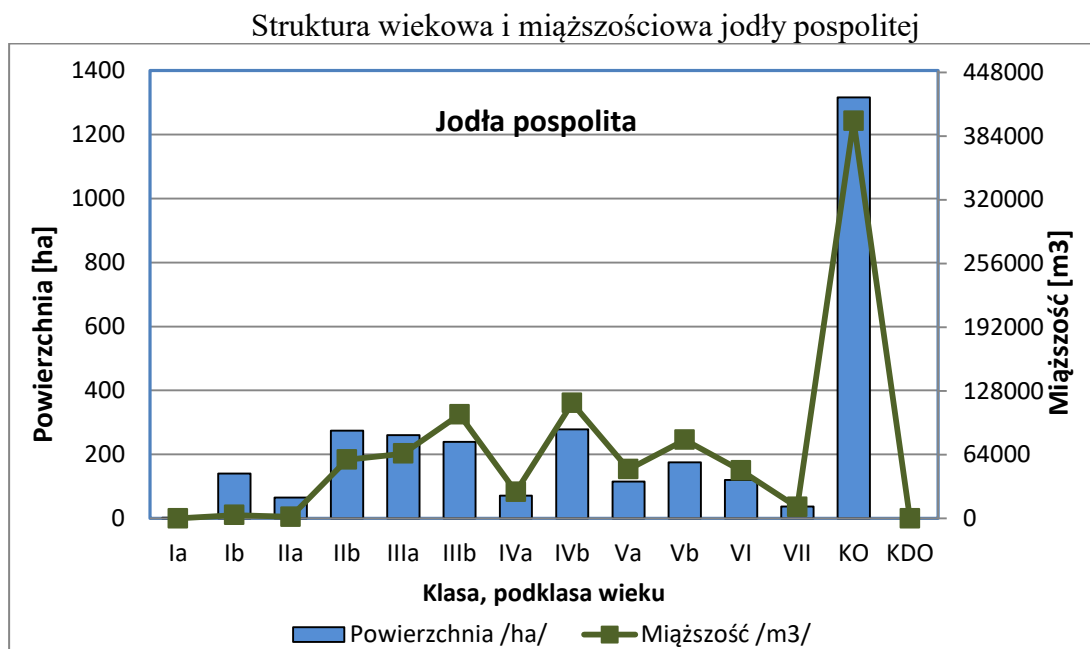
Sosna zwyczajna występuje na gruntach porolnych. Jako gatunek panujący w drzewostanach zajmuje 38,30% powierzchni leśnej i posiada 40,64% udziału w miąższości drzewostanów. Osiąga wysoką bonitację a w warunkach Nadleśnictwa charakteryzuje się dobrą i stale poprawiającą się jakością hodowlaną i techniczną oraz znacznym przyrostem. Jej udział jest bardzo wysoki ale systematycznie maleje w wyniku przebudowy na drzewostany bardziej właściwe dla występujących tu siedlisk, zwłaszcza na korzyść jodły i buka.

Struktura wiekowa i miąższościowa sosny zwyczajnej

Powierzchniowo i miąższościowo dominują drzewostany w IVa podklasie wieku, znaczący jest również udział klasy odnowienia (KO).

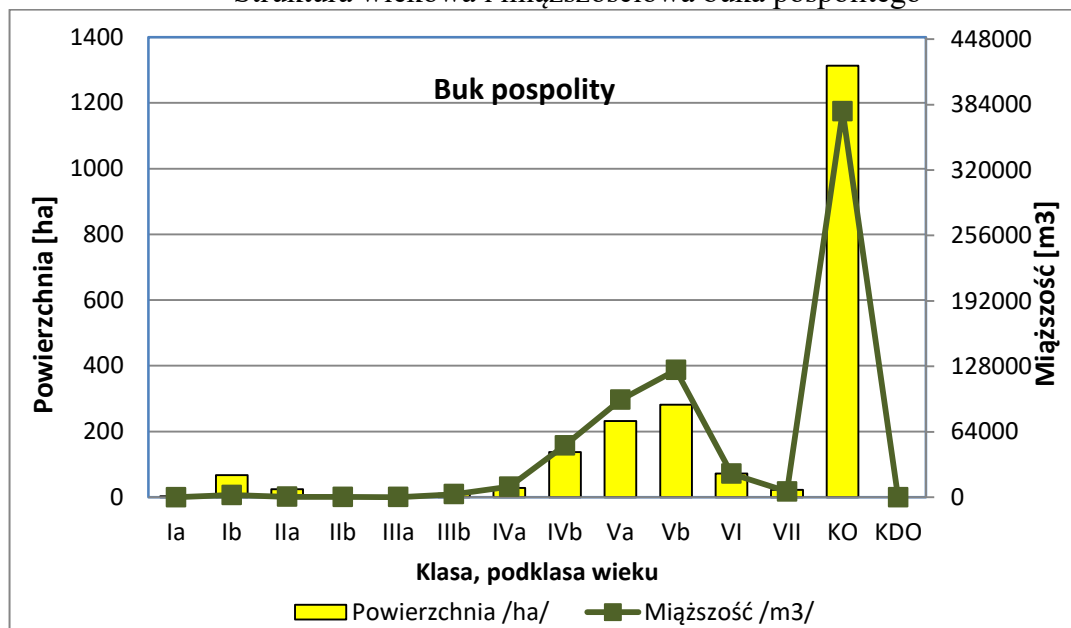
Jodła pospolita występuje przeważnie na wystawach północnych i północno-wschodnich. Zajmuje 30,19% powierzchni leśnej Nadleśnictwa a jej udział miąższościowy wynosi 29,67%. Osiąga średnią i wysoką bonitację, charakteryzuje się dobrą jakością techniczną i bardzo wysokim przyrostem. W lasach omawianego Nadleśnictwa znajduje dogodne warunki wzrostu i rozwoju. Docelowo jej udział powinien wzrosnąć w efekcie przebudowy drzewostanów sosnowych i świerkowych.

Biorąc pod uwagę udział powierzchniowy i miąższościowy zdecydowanie dominują drzewostany w klasie odnowienia (KO). W strukturze wiekowej jodły zwraca uwagę dość równomierny rozkład średnich klas wieku, z wyjątkiem niedoboru IVa podklasy wieku. Wyraźnie zaznaczają swój udział najmłodsze klasy wieku.

Buk pospolity występuje na obszarze całego Nadleśnictwa i po sośnie oraz jodle jest ważnym gatunkiem panującym w drzewostanach. Zajmuje 21,20% powierzchni leśnej i 21,33% udziału miąższościowego drzewostanów. Osiąga wysoką bonitację we wszystkich klasach wieku. Charakteryzuje się dobrą jakością techniczną oraz znacznym przyrostem. Jest gatunkiem ekspansywnym i w warunkach Nadleśnictwa dobrze się odnawia. Jego udział systematycznie wzrasta.

Struktura wiekowa i miąższościowa buka pospolitego

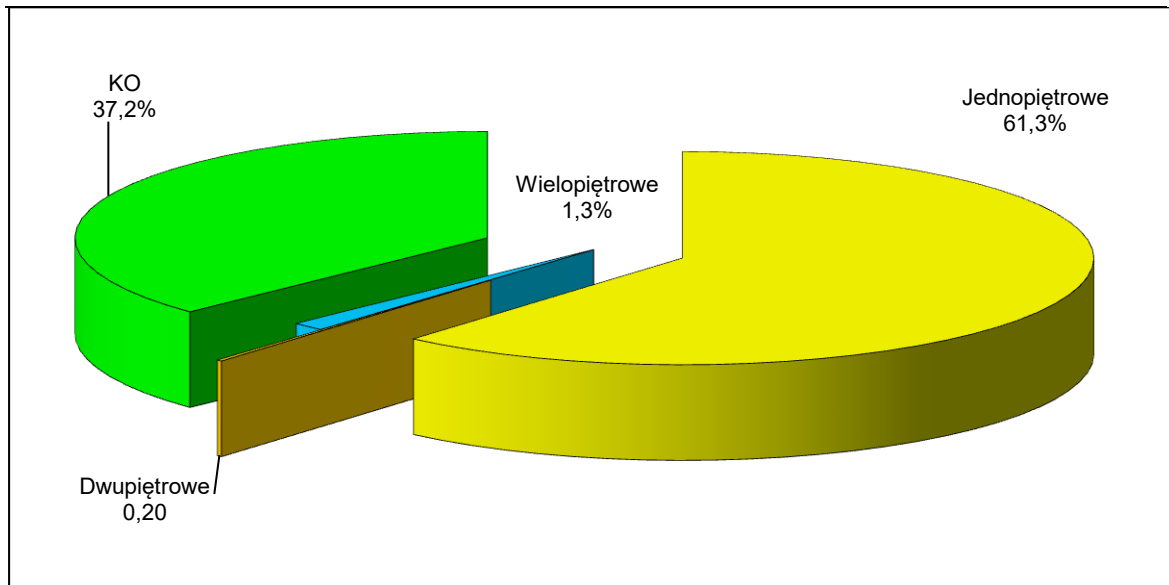

Największy udział powierzchniowy i zarazem miąższościowy mają drzewostany w klasie odnowienia. Wysokim udziałem miąższościowym i powierzchniowym wyróżniają się dodatkowo V klasa wieku. Niewielki jest udział najmłodszych klas, zwłaszcza I, II i III.

Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów

Struktura piętrowa drzewostanów	Nadleśnictwo Dynów	
	Powierzchnia leśna zalesiona [ha]	% pow.
Jednopiętrowe	6350,83	61,3
Dwupiętrowe	22,09	0,2
Wielopiętrowe	131,99	1,3
Budowa przerębowa	-	-
Klasa odnowienia (KO)	3854,51	37,2
Klasa do odnowienia (KDO)	-	-
Razem	10359,42	100,0

Struktura piętrowa drzewostanów

Z powyższych danych wynika, że w Nadleśnictwie Dynów przeważającą powierzchnię zajmują drzewostany o strukturze jednopiętrowej – 61,3% powierzchni. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) stanowią – 37,2% powierzchni lasów. Drzewostany wielopiętrowe zajmują łącznie 1,2 % powierzchni, natomiast dwupiętrowe 0,2%. Drzewostany o strukturze przerębowej oraz w klasie do odnowienia nie występują.

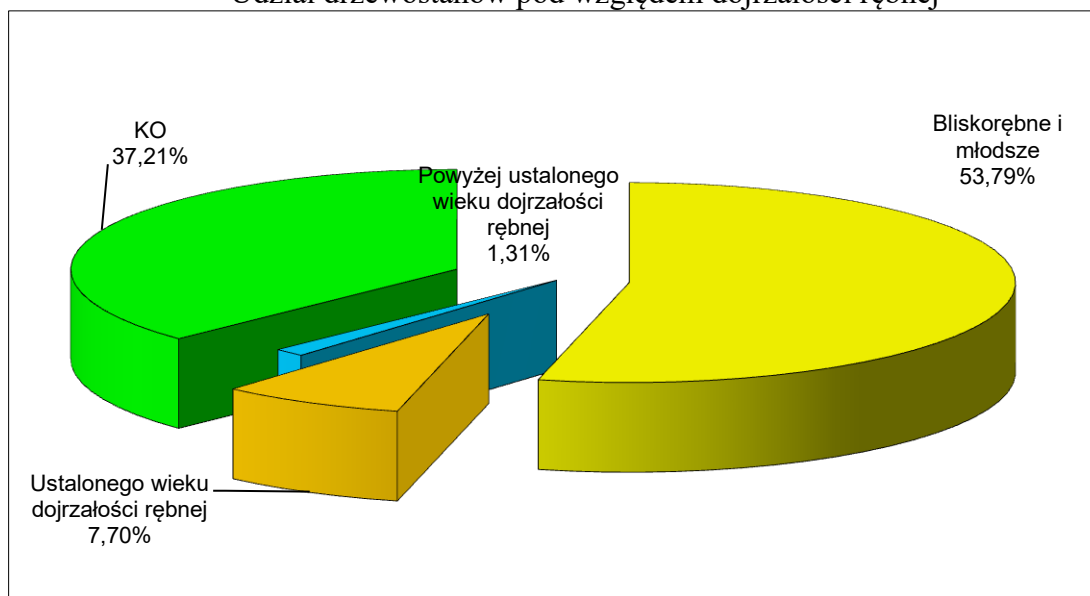
Ze względu na dojrzałość rębna udział poszczególnych kategorii drzewostanów w Nadleśnictwie jest następujący:

Udział drzewostanów ze względu na dojrzałość rębna

Drzewostany:	Nadleśnictwo Dynów	
	Powierzchnia [ha]	%
1	2	3
Bliskorębne i młodsze	5572,50	53,79
Ustalonego wieku dojrzałości rębnej	797,18	7,70
Powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	135,23	1,30
W klasie odnowienia (KO)	3854,51	37,21
W klasie do odnowienia (KDO)	-	-
Razem	10359,42	100,00

Z powyższego zestawienia wynika, że 46,21% drzewostanów Nadleśnictwa osiągnęło wiek dojrzałości rębnej. Udział drzewostanów pod względem dojrzałości rębnej przedstawia poniższy diagram.

Udział drzewostanów pod względem dojrzałości rębnej

1.5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących

Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących określony na podstawie tabeli nr III i IV przedstawiono w zestawieniu poniżej:

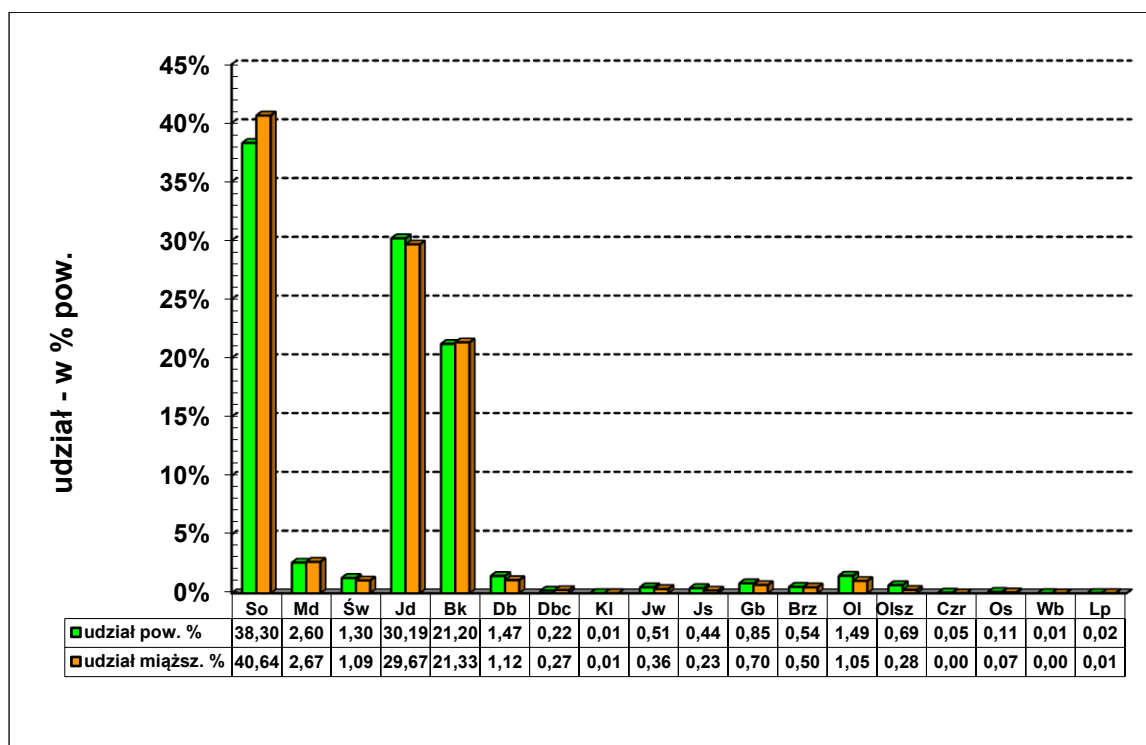
Gatunek	Nadleśnictwo Dynów Obręb Dynów	
	Powierzchnia (ha)	%
	Miąższość (m ³)	
1	2	3
So	4001,54	38,30
	1331293	40,64
Md	271,99	2,60
	87455	2,67
Św	135,67	1,30
	35630	1,09
Jd	3154,85	30,19
	971772	29,67
Bk	2215,16	21,20
	698798	21,33
Db	153,87	1,47
	36833	1,12
Db.c	22,62	0,22
	9005	0,27

Gatunek	Nadleśnictwo Dynów Obręb Dynów	
	Powierzchnia (ha)	%
	Miąższość (m ³)	
1	2	3
Jw	53,10	0,51
	11742	0,36
Js	46,27	0,44
	7680	0,23
Gb	89,21	0,85
	23005	0,70
Brz	56,95	0,54
	16305	0,50
Ol	155,99	1,49
	34406	1,05
Ol.s	71,84	0,69
	9015	0,28
Czr	5,33	0,05
	0	0,00
Os	11,89	0,11
	2190	0,07
Wb	0,97	0,01
	150	0,00
Lp	1,90	0,02
	205	0,01
Kl.p	1,47	0,01
	295	0,01
Razem	10450,62	100,00
	3275779	100,00

Głównymi gatunkami tworzącymi drzewostany w Nadleśnictwie Dynów są: sosna, która jako gatunek panujący zajmuje 40,64% powierzchni i 38,30% miąższości, jodła (30,19% powierzchni, 29,67% miąższości) oraz buk (21,20% i 21,33%). Poza wymienionymi gatunkami występują ponadto drzewostany z panującym modrzewiem (2,60% i 2,67%), dębem (1,47% i 1,12%), świerkiem (1,30% i 1,09%), olchą (1,49% i 1,05%) i grabem (0,85% i 0,70%). Udział powierzchniowy i miąższościowy pozostałych gatunków panujących jest znikomy i w większości nie przekracza 0,5%.

Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących w Nadleśnictwie Dynów

1.5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków wg rzeczywistego udziału w drzewostanie

Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków drzew określony na podstawie tabeli nr Va i Vb przedstawiono w zestawieniu poniżej i na diagramach:

Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków rzeczywistych wg IV i V rewizji urzędowania lasu w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów.

Gatunek	Nadleśnictwo Dynów					
	V rewizja u.l.		IV rewizja u.l.		Różnica	
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%
	Miąższość		Miąższość		Miąższość	
1	2	3	4	5	6	7
So	2587,74	24,98	2964,75	28,93	-377,01	-3,95
	1067105	32,72	1142795	36,54	-75690	-3,82
Md	319,66	3,09	341,79	3,33	-22,13	-0,24
	110815	3,4	120410	3,85	-9595	-0,45
Św	150,42	1,45	172,38	1,68	-21,96	-0,23
	42215	1,29	33585	1,07	8630	0,22
Jd	3478,12	33,57	2994,45	29,19	483,67	4,38

Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia
oraz pozostałych gruntów a także nieruchomości w zarządzie Nadleśnictwa

Gatunek	Nadleśnictwo Dynów					
	V rewizja u.l.		IV rewizja u.l.		Różnica	
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%
	Miąszość		Miąszość		Miąszość	
1	2	3	4	5	6	7
	1089190	33,41	714905	22,84	374285	10,57
Cis	0,64	0,01	0,00	0,00	0,64	0,01
	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bk	2616,18	25,25	2364,16	23,07	252,02	2,18
	671915	20,6	782440	25,00	-110525	-4,4
Db	229,86	2,22	189,32	1,85	40,54	0,37
	48395	1,48	51460	1,64	-3065	-0,16
Db.c	15,31	0,15	14,23	0,14	1,08	0,01
	5865	0,18	4580	0,15	1285	0,03
Kl	1,72	0,02	2,67	0,03	-0,95	-0,01
	135	0	350	0,01	-215	-0,01
Jw	97,61	0,94	81,79	0,80	15,82	0,14
	19140	0,59	16770	0,54	2370	0,05
Wz	1,03	0,01	1,05	0,01	-0,02	0,00
	0	0,00	75	0,00	-75	0,00
Js	67,19	0,65	104,45	1,02	-37,26	-0,38
	14320	0,44	22010	0,70	-7690	-0,26
Gb	239,83	2,32	192,59	1,88	47,24	0,44
	56080	1,72	46060	1,47	10020	0,25
Brz	177,62	1,71	258,90	2,53	-81,28	-0,82
	54940	1,68	82500	2,64	-27560	-0,96
Ol	194,84	1,88	177,89	1,74	16,95	0,14
	45530	1,4	37295	1,19	8235	0,21
Ol.s	103,03	0,99	262,06	2,56	-159,03	-1,57
	15710	0,48	46085	1,47	-30375	-0,99
Gr	0	0,00	0,52	0,01	-0,52	-0,01
	0	0,00	55	0,00	-55	0,00
Czr	23,09	0,22	31,75	0,31	-8,66	-0,09
	4215	0,13	6070	0,19	-1855	-0,06
Czm	0,54	0,01	0,24	0,00	0,30	0,01
	60	0	10	0,00	50	0,00
Ak	0,06	0,00	0,21	0,00	-0,15	0,00
	5	0	35	0,00	-30	0,00
Tp	0	0,00	2,36	0,02	-2,36	-0,02
	0	0,00	610	0,02	-610	-0,02
Os	37,99	0,37	69,39	0,68	-31,40	-0,31
	12090	0,37	17880	0,57	-5790	-0,20
Wb	2,66	0,03	8,98	0,09	-6,32	-0,06

Gatunek	Nadleśnictwo Dynów					
	V rewizja u.l.		IV rewizja u.l.		Różnica	
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%
	Miąższość		Miąższość		Miąższość	
1	2	3	4	5	6	7
	360	0,01	875	0,03	-515	-0,02
Lp	12,63	0,12	12,45	0,12	0,18	0,00
	2975	0,09	2655	0,08	320	0,01
Iwa	0,36	0,00	0,82	0,01	-0,46	-0,01
	20	0	55	0,00	-35	0,00
Kl.p	1,29	0,01	0	0,00	1,29	0,01
	170	0,01	0	0,00	170	0,01
Razem	10359,42	100,00	10249,20	100,00	110,22	0,00
	3261250	100,00	3129565	100,00	131685	0,00

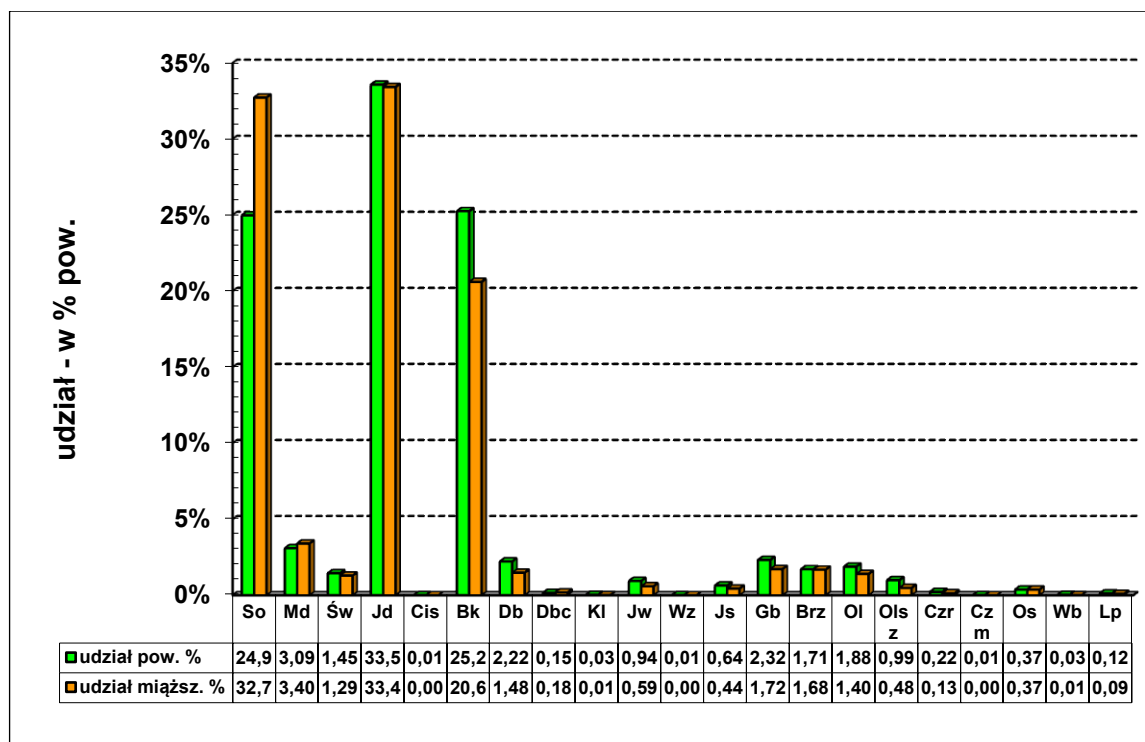
Porównanie udziałów gatunków panujących i rzeczywistych daje interesujące wnioski. Według rzeczywistego udziału, podobnie jak wg gatunków panujących, dominującymi gatunkami w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów są również sosna, jodła i buk lecz kolejność wg udziałów układa się nieco inaczej. Na pierwszym miejscu w udziale powierzchniowym i miąższościowym pojawia się jodła, zajmując odpowiednio 33,57% powierzchni i 33,41% miąższości. Zwraca uwagę dużo niższy udział sosny (24,98%, 32,72%), w porównaniu z udziałem wg gatunków panujących. Udział buka jest z kolei nieco wyższy i wynosi odpowiednio 25,25% i 20,60%. Kolejne gatunki, już o dużo niższych udziałach, to: modrzew (3,09% powierzchni i 3,40% masy), grab (2,32%, 1,72%), dąb (2,22%, 1,48%), olcha (1,88%, 1,40%), brzoza (1,71%, 1,68%) oraz świerk (1,45% i 1,29%).

Ponadto w ujęciu gatunków rzeczywistych skład drzewostanów uzupełnia również olsza szara, jawor, jesion, czereśnia, osika, a także występujące na poziomie znikomych części procenta: klon, wiąz, wierzba, lipa, czeremcha i cis.

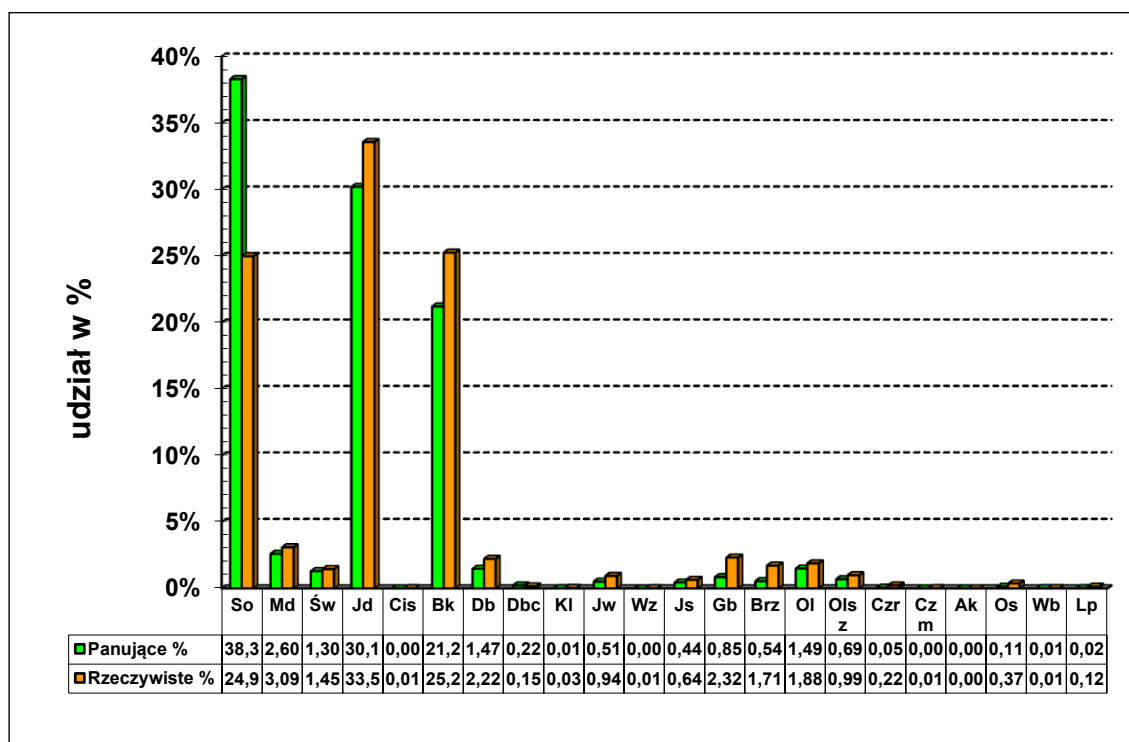
W trakcie prac taksacyjnych stwierdzono 3 gatunki drzew obcego pochodzenia. Są to, występujące w drzewostanach Nadleśnictwa pojedynczo i miejscami, są: dąb czerwony, akacja i sosna wejmutka.

Udział gatunków iglastych jest w składzie drzewostanów wyraźnie wyższy (63,1%) niż liściastych (36,9%).

Rzeczywisty udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków
w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów

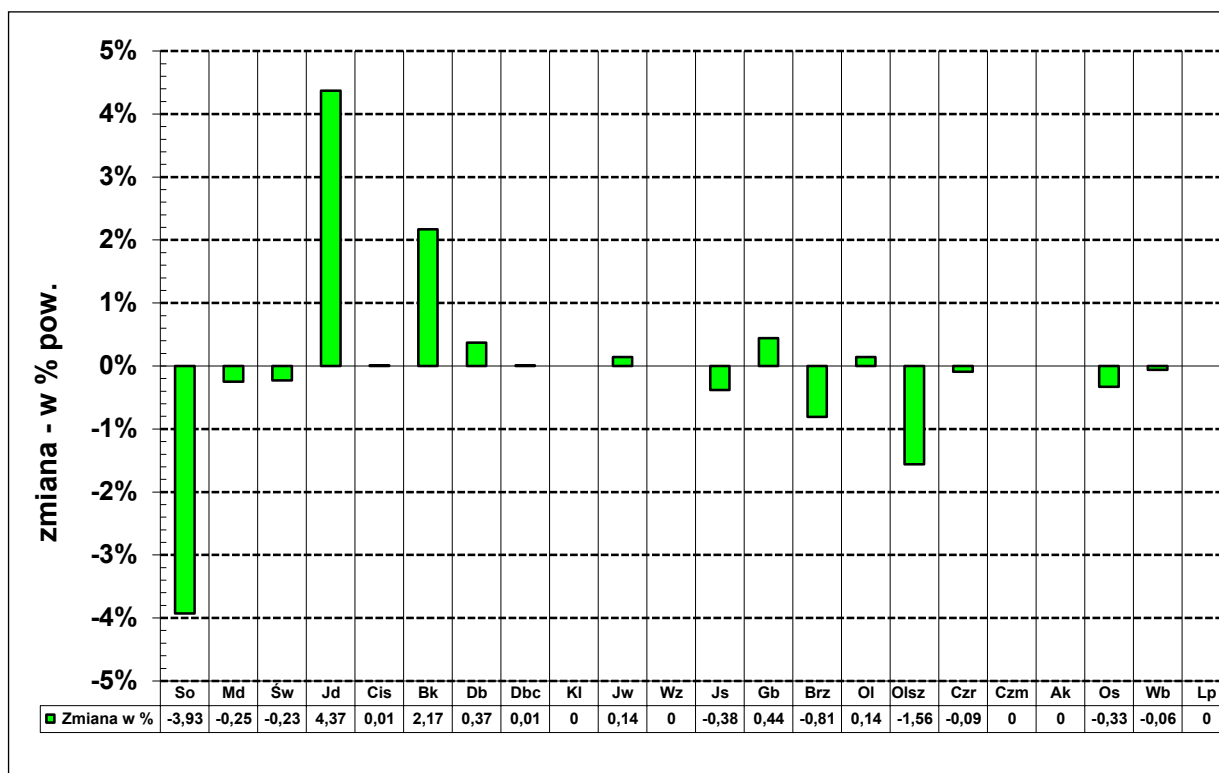

Porównanie rzeczywistego udziału powierzchniowego poszczególnych gatunków z ich udziałem jako gatunków panujących w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów, przedstawiono na kolejnym wykresie.

Z porównania udziałów według gatunków panujących i rzeczywistego ich udziału (w ujęciu powierzchniowym) wynika, że w drzewostanach więcej jest buka (o 4%) jodły (o 3,4%), dęba (o 0,55%), graba (o 1,47%) i brzozy (o 1,17%) niż to wynika z zestawienia wg gatunków panujących. Zmalał natomiast znacznie udział sosny (o 13,4%).

Porównanie aktualnego udziału gatunków rzeczywistych (w % pow.)
w drzewostanach z poprzednią rewizją planu u.l.

Jak wynika z przedstawionych danych na wykresie w ostatnim okresie gospodarczym znacząco zmalała powierzchnia drzewostanów sosnowych, z olszą szarą oraz brzozowych głównie w wyniku przebudowy na korzyść jodły i buka. Nieznacznie zmalała powierzchnia drzewostanów z udziałem modrzewia, jesionu, świerka, osiki oraz czereśni i wierzby.

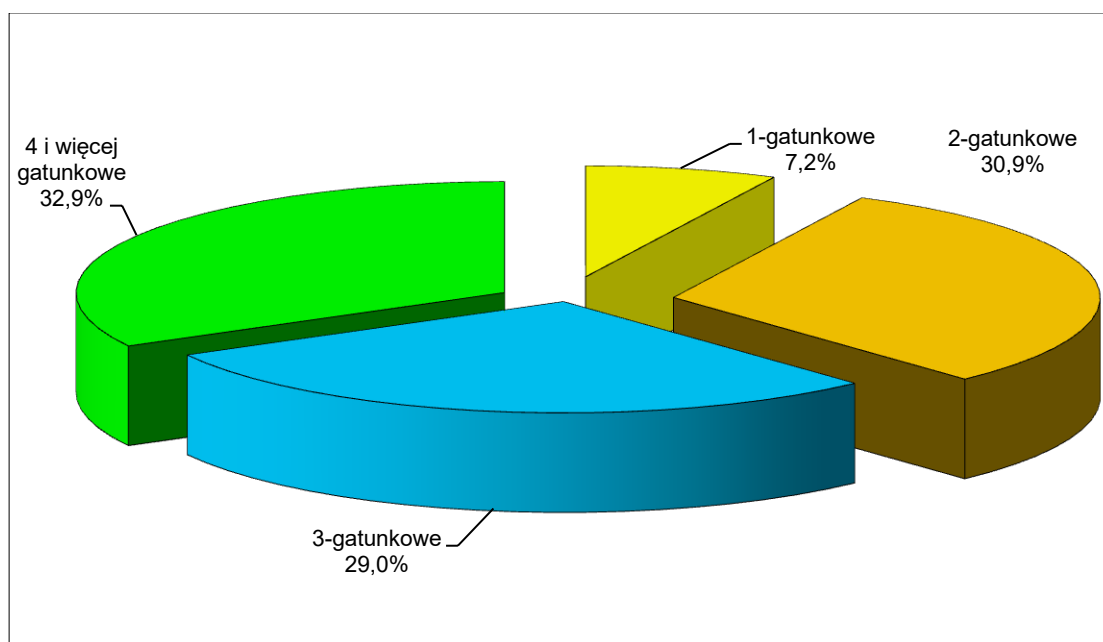
Generalnie kierunek zmian udziału gatunkowego drzewostanów, będący efektem kontynuacji użytkowania rębego i prowadzonych cięć pielęgnacyjnych, należy ocenić jako prawidłowy, zmierza bowiem do dostosowania składów gatunkowych do warunków siedliskowych.

Poniżej zestawiono powierzchniowy udział drzewostanów pod względem liczby tworzących je gatunków.

Drzewostany		Nadleśnictwo Dynów	
Struktura gatunkowa	Liczba gatunków	pow. leśna zalesiona	
		(ha)	%
Jednogatunkowe	1	750,14	7,2
Wielogatunkowe	2	3197,64	30,9
	3	3001,25	29,0
	4 i więcej	3410,39	32,9
Razem		10359,42	100,0

Drzewostany Nadleśnictwa odznaczają się złożoną budową gatunkową. Dominują powierzchniowo zdecydowanie drzewostany wielogatunkowe (92,8% pow.) a w tej grupie złożone z 4-ch i więcej gatunków (32,9%). Nieliczne drzewostany jednogatunkowe (7,2% pow.) tworzą głównie sośniny na gruntach porolnych.

Procentowy rozkład powierzchni drzewostanów wg bogactwa gatunkowego.

Stopień zwarcie i wskaźnik zadrzewienia drzewostanów

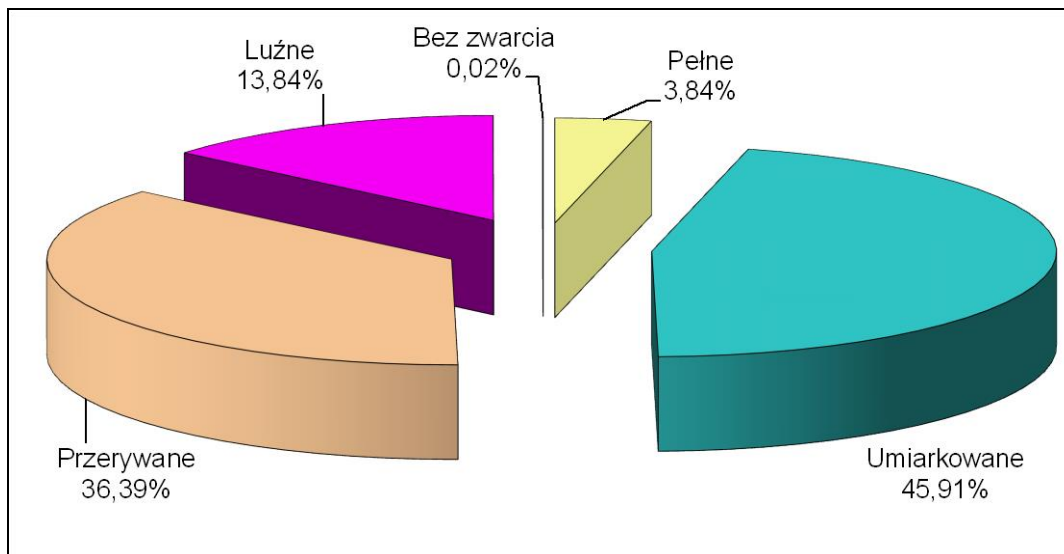
Poniżej zestawiono powierzchnię drzewostanów według stopnia zwarcia i wskaźnika zadrzewienia.

Wskaźnik	Nadleśnictwo Dynów	
	Powierzchnia leśna zalesiona/ha/	%
Stopień zwarcia drzewostanów		
pełne	397,63	3,84
umiarkowane	4756,07	45,91
przerywane	3770,13	36,39
luźne	1433,31	13,84
bez zwarcia	2,28	0,02
Razem	10359,42	100,00
Wskaźnik zadrzewienia		
bardzo duże />1,0/	675,8	6,52
duże /0,9-1,0/	2591,4	25,01
średnie /0,7-0,8/	3176,68	30,67
słabe /0,5-0,6/	2516,27	24,29
bardzo słabe /<0,5/	1399,27	13,51
Razem	10359,42	100,00

W Nadleśnictwie Dynów przeważają drzewostany o stopniu zwarcia umiarkowanym (45,91% pow.) oraz przerywanym (36,39%). Zwarcie pełne (3,84%) wykazują głównie młodsze klasy wieku, a zwarcie luźne (13,84%) i brak zwarcia jest charakterystyczne dla części drzewostanów w klasie odnowienia (KO).

Zadrzewienie duże i bardzo duże (0,9 i wyżej) obejmuje 31,53% powierzchni drzewostanów. Nieco większą powierzchnię (36,4%) zajmują drzewostany o zadrzewieniu średnim tj. 0,7 do 0,8 oraz o zadrzewieniu słabym i bardzo słabym (0,6 i niżej), które stanowią 37,80% powierzchni.

Powierzchnia drzewostanów według stopnia zwarcia

Aby uzupełnić opis szaty roślinnej drzewostanów przedstawiono udział powierzchni zredukowanej wg kategorii młodego pokolenia oraz podszytu.

Młode pokolenie

Powierzchnię zredukowaną młodego pokolenia, na podstawie danych z inwentaryzacji lasu, zestawiono w poniższej tabeli.

Młode pokolenie	Nadleśnictwo Dynów
	powierzchnia zredukowana /ha/
Nalot	428,26
Podsadzenia	236,49
Podrost	2311,51
Podrost o charakterze II piętra	32,54
Razem	3008,80

Młode pokolenie zajmuje 29% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa, a przeważa w nim jodła, buk oraz w niewielkim udziale występuje również jawor. Nalot zajmuje 428,26 ha, podsadzenia 236,49 ha, a podrost 2344,05 ha, w tym o charakterze II piętra drzewostanu 32,54 ha.

Podszyt

Warstwa podszytu zajmuje 2822,21 ha powierzchni zredukowanej, co stanowi 27,2% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa i występuje we wszystkich drzewostanach. Przeważa w nim leszczyna, bez czarny, grab, tarnina, buk ale występują również: kruszyna i wierzba, a także wszystkie pozostałe gatunki drzew.

Dominujące gatunki lasotwórcze

Dominującymi gatunkami lasów Nadleśnictwa są: sosna, jodła i buk.

Wybrane cechy dominujących gatunków lasotwórczych Nadleśnictwa przedstawiono w poniższej tabeli.

Cecha	Gatunek		
	sosna	jodła	buk
Udział powierzchniowy [%]	38,30	30,19	21,20
Udział miąższościowy [%]	40,64	29,67	21,33
Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	333	308	315
Spodziewany przyrost bieżący roczny [m ³ /ha]	7,95	9,10	6,37
Przeciętna bonitacja	IA	II	II

1.5.1.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Wielkości spodziewanego przyrostu zawiera Tabela nr VIIIA.

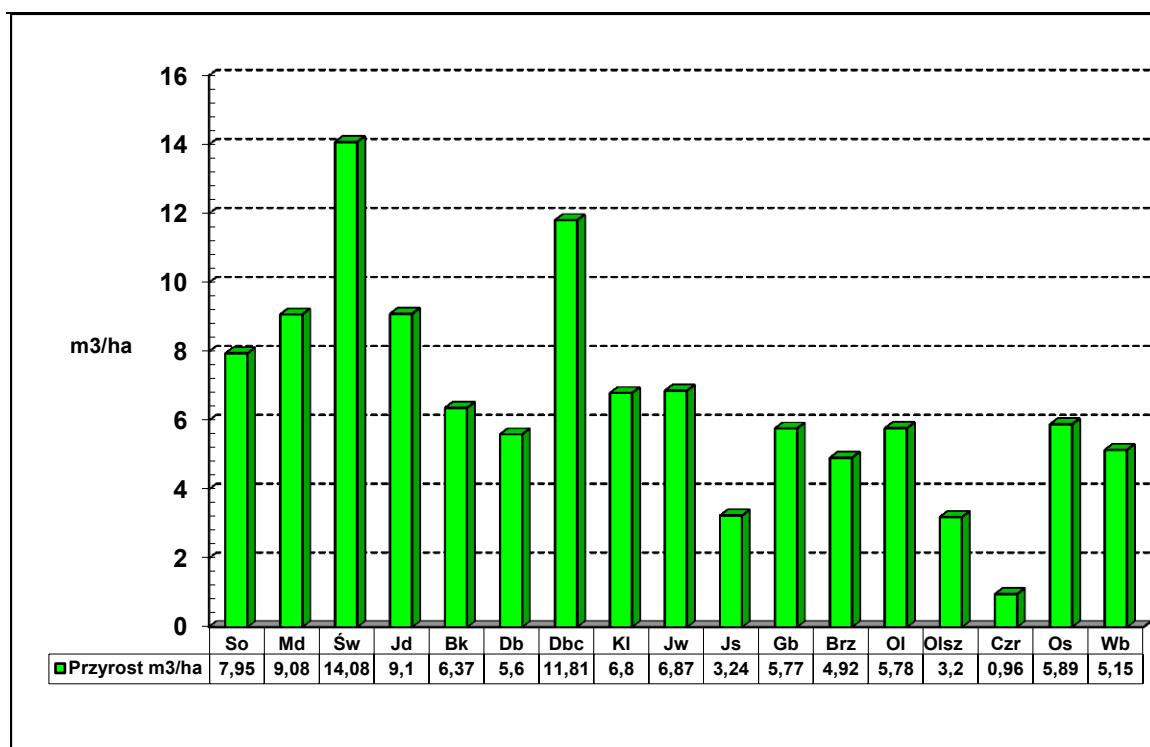
Spodziewany bieżący przyrost roczny brutto przedstawia poniższa syntetyczna tabela spodziewanego przyrostu rocznego – przyrost tabelaryczny wg gatunków panujących w Nadleśnictwie Dynów.

Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Gatunek	Nadleśnictwo Dynów	
	[m ³]	[m ³ /ha]
1	2	3
So	31760	7,95
Md	2460	9,08
Św	1940	14,08
Jd	28545	9,10
Bk	14190	6,37
Db	855	5,60
Db.c	270	11,81
Jw	365	6,87

Gatunek	Nadleśnictwo Dynów	
	[m ³]	[m ³ /ha]
1	2	3
Js	140	3,24
Gb	505	5,77
Brz	280	4,92
Ol	870	5,78
Ol.s	225	3,20
Czr	5	0,96
Os	80	5,89
Wb	5	5,15
Kl.p	10	6,80
Razem	82510	7,91

Spodziewany przyrost bieżący roczny wg gatunków panujących

Najwyższy spodziewany przyrost bieżący roczny na 1 ha wykazuje świerk – 14,08 m³/ha, najniższy olsza szara – 3,20 m³/ha. Przyrost głównych gatunków lasotwórczych drzewostanów Nadleśnictwa tj. buka, sosny i jodły waha się od 6,37 m³/ha do 9,10 m³/ha. Spodziewany przyrost w drzewostanach nie planowanych

do użytkowania rębny wynosi 544700 m³/1 rok (67% całości spodziewanego przyrostu).

Spodziewany bieżący przyrost roczny wg klas i podklas wieku przedstawia poniższa syntetyczna tabela spodziewanego przyrostu rocznego – przyrost tabelaryczny wg klas i podklas wieku w Nadleśnictwie Dynów.

Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Nadleśnictwo Dynów	
	[m ³]	[%]
1	2	3
Ia	10	0,01
Ib	1115	1,35
IIa	1975	2,40
IIb	6135	7,49
IIIa	4810	5,85
IIIb	9055	10,98
IVa	22370	27,06
IVb	6090	7,37
Va	3610	4,32
Vb	3540	4,29
VI	1325	1,46
VII	425	0,43
VIII	-	-
KO	22050	27,00
KDO	-	-
Razem	82510	100,00

Z powyższej tabeli wynika, że największy przyrost odłoży się w IVa klasie wieku - 22370 m³ brutto rocznie i KO - 22050 m³. Znaczącego przyrostu można spodziewać się również w IIIb, IIb i IVb podklasach wieku.

Rzeczywisty przyrost jaki odłożył się w ostatnim okresie gospodarczym, wynosi:

Rzeczywisty przyrost, jaki odłożył się w ostatnim okresie gospodarczym wynosi:

$$Z = (V_k - V_p) + U, (3275779 - 3135521) + 699589 = \mathbf{839847 \text{ m}^3 \text{ brutto}},$$

gdzie:

Z – przyrost,

V_k – zapas na końcu okresu,

V_p – zapas na początku okresu,

U – wykonanie pozyskania głównego.

Przyrost tabelaryczny (825100 m³ brutto) i rzeczywisty (839847 m³ brutto), który odłożył się w drzewostanach omawianego Nadleśnictwa w ostatnim 10-leciu wykazują wartości zbliżone.

1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem drzewostanu (TD)

Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń

Obręb Nadleśnictwo	Przyczyna uszkodzenia	Stopień uszkodzenia			Powierzchnia razem [ha]
		1 (10-20%)	2 (21-50%)	3 (>50%)	
Dynów	GRZYBY	32,83	1,45	-	34,28
	INNE	10,41	9,60	-	20,01
	KLIMAT	22,27	-	-	22,27
	OWADY		3,57	-	3,57
	POŻAR	1,61	-	-	1,61
	WODNE	2,52	3,12	-	5,64
	ZWIERZYNA	22,92	7,70	-	30,62
Razem Nadleśnictwo Dynów		92,56	25,44	0,00	118,00

Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów jest generalnie niewielki. Całkowita powierzchnia drzewostanów w których stwierdzone zostały różnego rodzaju uszkodzenia wynosi 118 ha tj. zaledwie 1,14% powierzchni leśnej. W większości (92,56 ha - 78,4%) są to szkody zakwalifikowane do 1 stopnia uszkodzeń (10-20% pow. uszkodzeń) uważane za nieistotne (nietrwale). Szkody istotne (2 stopień uszkodzeń) stanowią pozostałe 25,44 ha tj. 21,6% powierzchni wszystkich uszkodzeń. Wśród uszkodzeń istotnych najpoważniejszą pozycję stanowią uszkodzenia od zwierzyny stanowiące 30,3% uszkodzeń istotnych oraz uszkodzenia powodowane przez różne czynniki zgrupowane w tabeli jako „inne” (37,7%).

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem wykonano zgodnie z §40 “Instrukcji Urządzania Lasu” w dwóch grupach drzewostanów: upraw i młodników do 10 lat oraz w pozostałych drzewostanach poza uprawami i młodnikami.

Ocena zgodności składu gatunkowego upraw i młodników

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych zajmują powierzchnię 17,42 ha. W tej powierzchni 80% stanowią uprawy i młodniki o zadrzewieniu w przedziale 1,0-0,9, upraw i młodników o zadrzewieniu 0,8-0,7 jest 11%, a upraw o zadrzewieniu poniżej 0,7 – 9%, upraw przypadłych nie zaewidencjonowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 0,9.

Uprawy i młodniki o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu zajmują 4,85 ha. Skład gatunkowy częściowo zgodny ma pozostałe 12,57 ha upraw i młodników. Do upraw i młodników częściowo zgodnych zaliczono takie, w których nie występują określone w typie drzewostanu gatunki domieszkowe oraz drzewostany złożone z cennych domieszek gdzie jednak gatunkiem panującym nie jest gatunek docelowy typu drzewostanu TD – głównie na siedlisku LWYŻśw. W trakcie prac inwentaryzacyjnych nie stwierdzono upraw i młodników niezgodnych z TD.

Ocena zgodności składu gatunkowego pozostałych drzewostanów

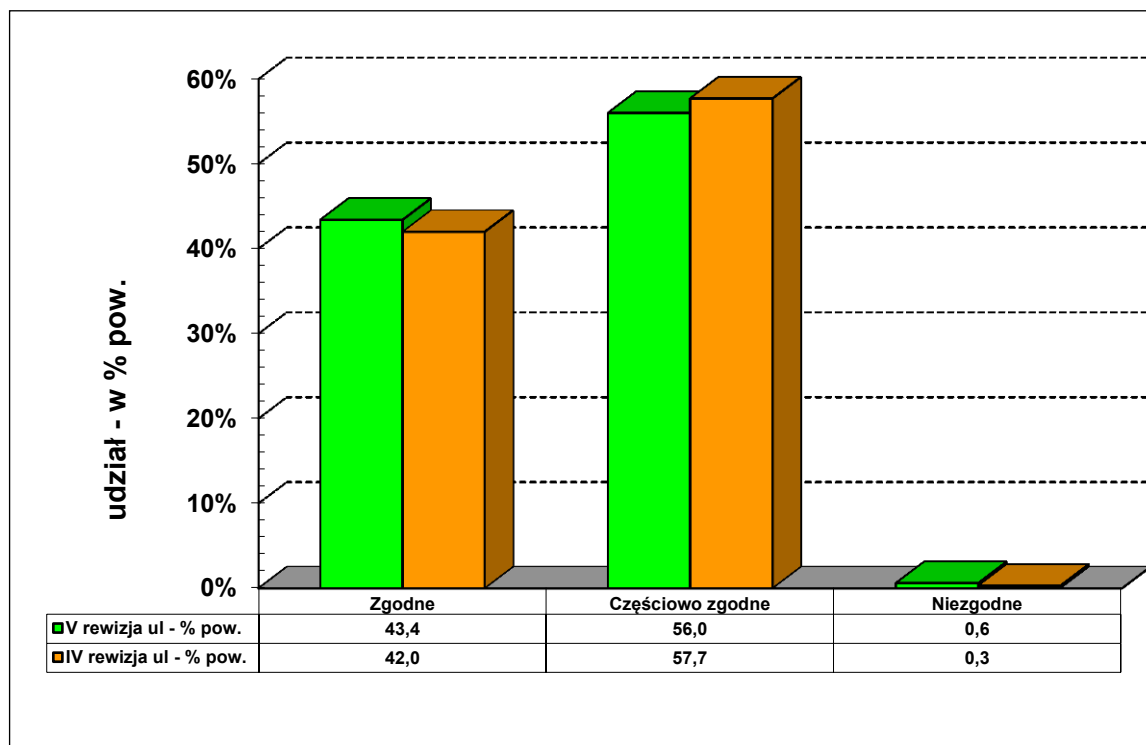
Poniżej, dla scharakteryzowania stanu lasu, w tabeli zestawiono powierzchnię drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym na Komisji Założeń Planu typami drzewostanu – TD.

Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu (TD)

Stopień zgodności	Nadleśnictwo Dynów	
	Pow. [ha]	%
Częściowo zgodne	5798,73	56,0
Niezgodne	66,37	0,6
Zgodne	4494,32	43,4
Razem	10359,42	100,0

Drzewostany zgodne z typem drzewostanu, więc i perspektywnym celem gospodarowania, zajmują 43,4% powierzchni wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa Dynów. Jeszcze wyższy jest udział drzewostanów częściowo zgodnych, które zajmują 56,0%. Drzewostany niezgodne z typem drzewostanu występują nielicznie (0,6% pow.).

Na poniższym diagramie przedstawiono aktualny stopień zgodności składów gatunkowych z typem drzewostanu oraz porównanie z poprzednią rewizją planu u.l.

Zauważalna jest nieznaczna lecz jednak poprawa zgodności składów gatunkowych drzewostanów z TD. Wynika ona ze zmiany rzeczywistego składu gatunkowego drzewostanów w kierunku lepszego dostosowania do warunków siedliskowych co jest efektem prowadzonej gospodarki leśnej oraz szerszej kombinacji przyjętych aktualnie typów drzewostanu.

1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów

Jakość hodowlaną upraw i młodników do 10 lat określono biorąc pod uwagę ich stopień pokrycia oraz stopień obniżenia przydatności hodowlanej. Jakość hodowlaną młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności oraz cech wzrostu i rozwoju. Jakość techniczną drzew w drzewostanach starszych (oraz przestojów i zadrzewień) określono według kryteriów zawartych we wskaźnikach jakości technicznej.

a) Odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych

Ocenę odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawiono w tabeli XII, dołączonej jak tabela XI. Odnowienia podokapowe w KO występują na powierzchni manipulacyjnej 3854,51 ha. Tworzą je warstwy podrostów, nalotów i podsadzeń, z panującymi bukiem i jodłą. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KO wynosi 59,3% a przeciętna jakość 11. Odnowienia podokapowe w KDO nie występują. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych opisano w wyłączeniach o ogólnej powierzchni 465,72 ha. Ich przeciętny stopień pokrycia wynosi 82,1%. Omawiane uprawy i młodniki charakteryzują się jakością hodowlaną ocenioną przeciętnie na 11.

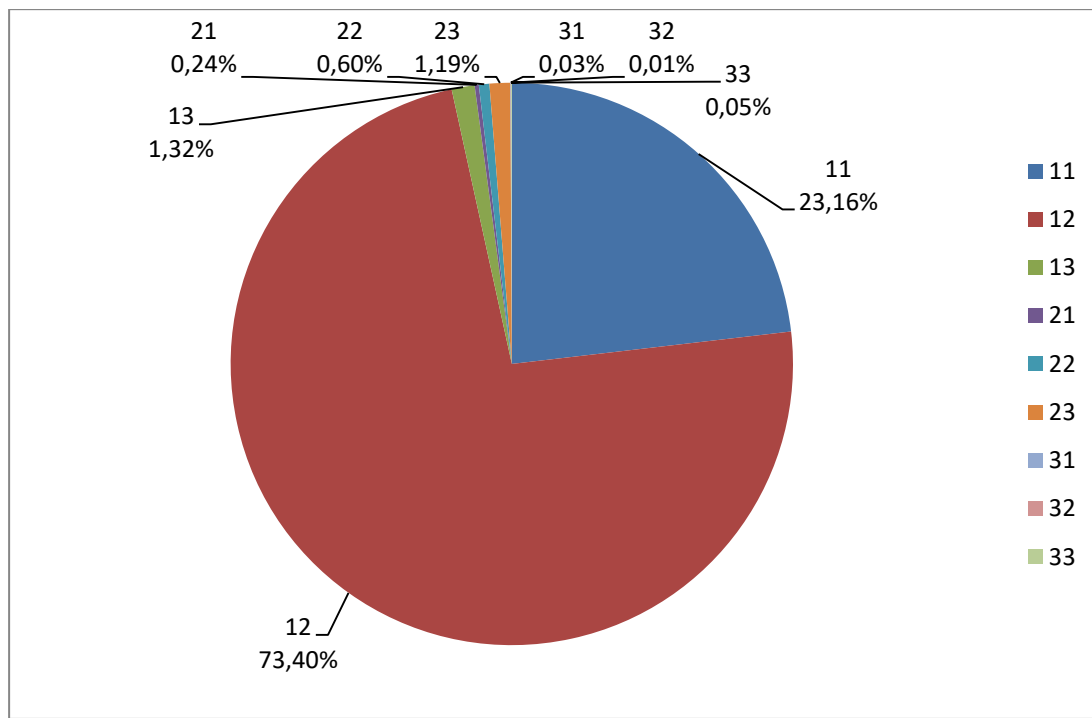
b) Młodniki i młodsze drzewostany

Młodniki i młodsze drzewostany (bez klasy wieku IA), dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię 4836,79 ha. Przeważają drzewostany z jakością 12, które łącznie z ocenionymi na 11 i 13 zajmują 97,88% powierzchni tej grupy drzewostanów. Szczegółowe zestawienie jakości hodowlanej tej grupy drzewostanów przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat

Jakość hodowlana	Nadleśnictwo Dynów	
	ha	%
11	1120,33	23,16
12	3550,26	73,40
13	63,9	1,32
21	11,51	0,24
22	29,24	0,60
23	57,53	1,19
31	1,51	0,03
32	0,31	0,01
33	2,2	0,05
Łącznie	4836,79	100,00

Jakość hodowlana drzew w drzewostanach

c) Jakość techniczna drzew w drzewostanach

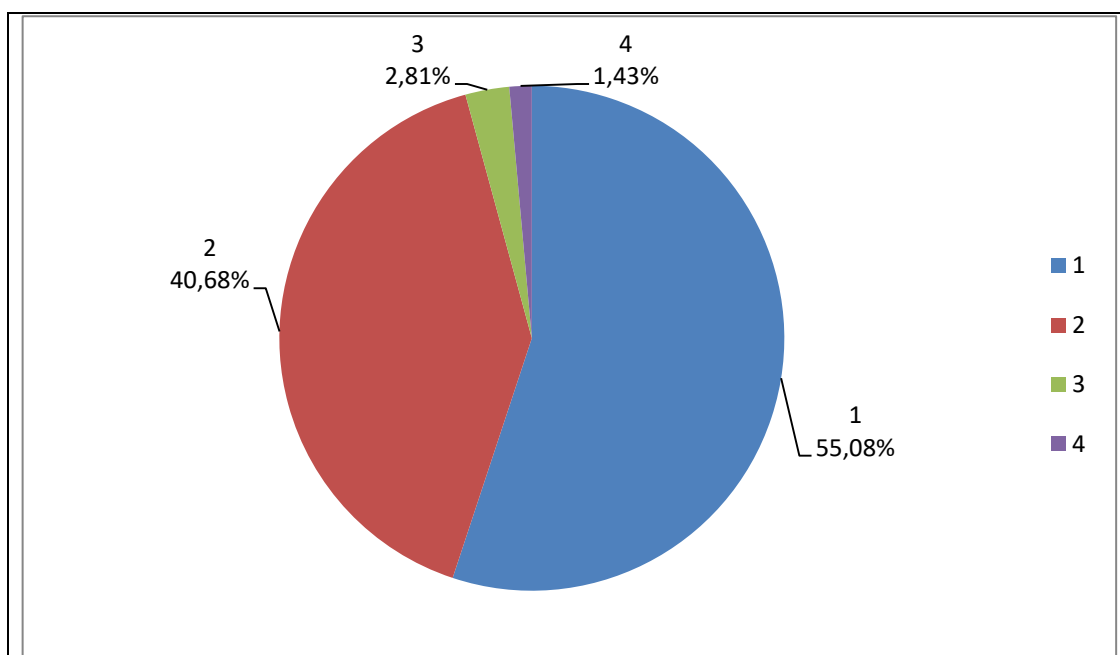
Drzewostany dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną, zajmują powierzchnię 5522,63 ha. Najlepszą jakość techniczną - 1 osiągnęły drzewostany na powierzchni 3041,82 ha co stanowi 55,08% wszystkich ocenianych drzewostanów. Jakość 2 zinwentaryzowano na powierzchni 2246,69 ha (40,68%), a jakość 3 i 4 zaledwie na 234,12 ha (4,24% pow.).

Zestawienie jakości technicznych gatunków panujących

Jakość techniczna	Nadleśnictwo Dynów	
	ha	%
1	3041,82	55,08
2	2246,69	40,68
3	155,17	2,81
4	78,95	1,43
Łącznie	5522,63	100,00

Jakość techniczna drzew w drzewostanach

1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej

Na terenie Nadleśnictwa powierzchnia gruntów leśnych niezalesionych wynosi 91,20 ha, co stanowi 0,87% powierzchni leśnej. Zestawienie powierzchni tych gruntów przedstawia zamieszczona tabela.

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
Obręb Dynów		
Poletka łowieckie	10,24	36c,d, 67m, 96d, 102b, 109d, 110f,g, 160b, 177Ao, 193h, 202d, 205b,c, 207r, 277Al,y,bx, 296n
Grunty do naturalnej sukcesji	77,66	1g,h, 9x, 18h, 34j, 45l, 46k,l,m, 66d, 67n, 73f, 80f, 87c, 94d, 98h, 99g, 104b, 111f, 113h, 113Ah, 114Ab,c,dy, 117c, 120a,b, 125n, 150d, 152c, 158d, 159d, 160h, 163d, 177Am, 178Al, 190a,k, 193j, 208k,l,t, 209d,g, 212g,i, 213g,h,i,n,p, 214cx, 214Ba, 214Ch,i,l,m, 216f, 231i, 257g, 269f, 271b,c, 275Aa, 242g, 277Ah,p,s, 288i, 292Ac,i,p, 296s, 299r
Retencja wodna	3,30	5d, 8h, 86b, 148c, 149z, 157h, 232f
Razem	91,20	

1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego

Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów drzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych.

Zestawienie miąższości drewna martwego na terenie Nadleśnictwa Dynów (Tab. XXI)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
LŁwyż	48,88	17,06	834	6,66	326	23,72	1160
LMwyżśw	116,91	4,09	475	6,69	777	10,78	1252
Lwyżśw	9603,81	5,36	51457	8,66	83134	14,02	134591
Lwyżw	187,31	4,49	840	8,83	1654	13,32	2494
Razem N-ctwo Dynów	9956,19	5,38	53606	8,63	85891	14,01	139497

Ogółem na terenie Nadleśnictwa miąższość drewna martwego wynosi 139497 m³ (brutto), co stanowi 4,3% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach Nadleśnictwa wynosi 14,01 m³/ha, przy średniej krajowej dla lasów w zarządzie LP wynoszącej 5,2 m³/ha i 15,8 m³/ha dla województwa podkarpackiego (WISL 2010-2014, BULiGL).

1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego

Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię leśną i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie na koniec okresu gospodarczego, przedstawia Tabela nr XIII omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Syntetyczny wyciąg z tej tabeli przedstawia się poniżej:

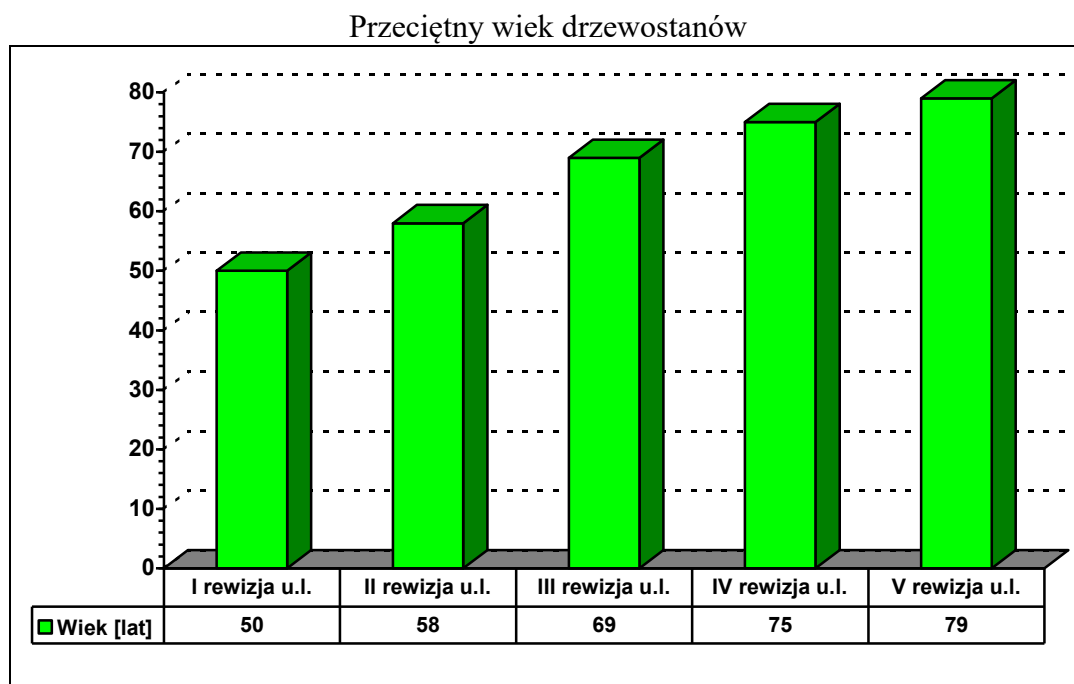
Porównanie wskaźników stanu lasu Nadleśnictwa Dynów w kolejnych rewizjach planu u.l.

Wskaźnik	Urządzenie definitywne 1965	Rewizja planu u.l.				
		I 1976	II 1987	III 1997	IV 2007	V 2017
Powierzchnia leśna [ha]	7866,56	9100,55	9885,04	10180,00	10304,01	10450,62
Zapas [m ³]	1135316	1592596	2274112	2693278	3135521	3275779
Zasobność [m ³ /ha]	142	175	233	266	309	315
Przeciętny wiek [lat]	-	50	58	69	75	79
Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	-	3,50	4,02	3,86	4,12	3,99
Bieżący roczny przyrost [m ³ /ha]	-	-	-	7,38	8,17	7,91

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w porównaniu z IV rewizją urządzenia lasu nastąpił wzrost zasobów drzewnych o 140258 m³ przy wzroście powierzchni leśnej o 146,61 ha. Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha wzrosła o 6 m³, natomiast średni wiek o 4 lata.

W dłuższej perspektywie czasowej widać, że stan zasobów leśnych Nadleśnictwa ulega systematycznej poprawie. Prognoza na koniec bieżącego okresu gospodarczego przewiduje dalszą kontynuację tej tendencji.

Zmiany średniego wieku drzewostanów

Średnia zasobność i średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa Dynów w kolejnych rewizjach urządzenia lasu systematycznie wzrastają.

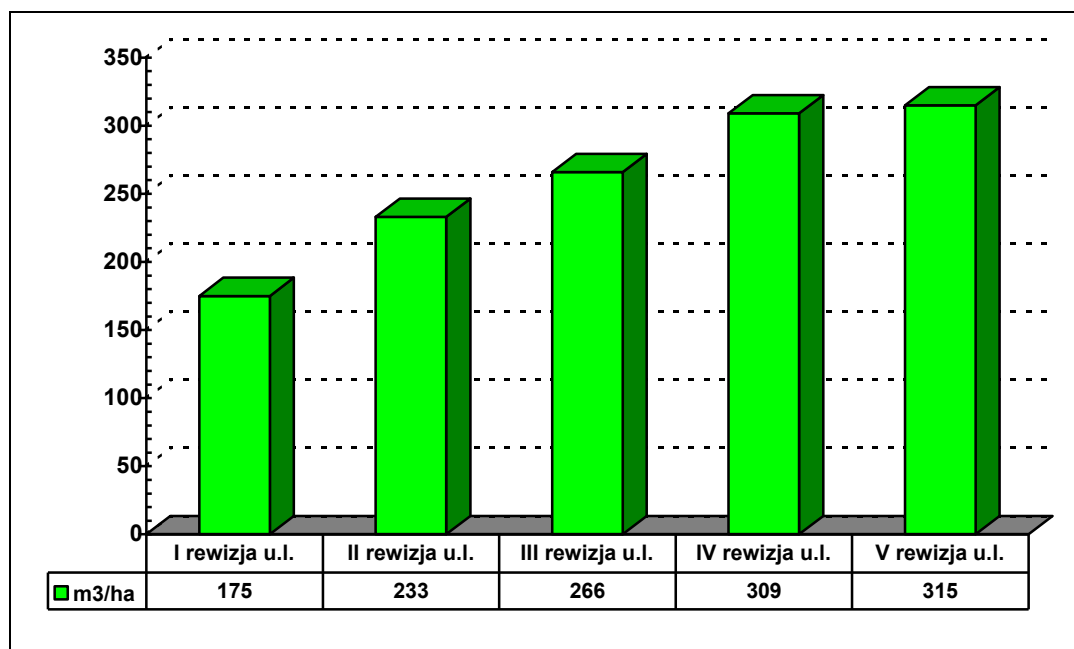
Porównanie średniego wieku drzewostanów z połową średniego wieku rębności drzewostanów rębnych

Wskaźniki	Nadleśnictwo Dynów
Średni wiek drzewostanów /lat/	79
Połowa średniego wieku rębności drzewostanów /lat/	52
Różnica /lat/	+27
Sentencja	znaczne odstępstwo

Porównanie średniego wieku drzewostanów z połową średniego wieku rębności wykazuje znaczne odstępstwo od właściwego, „instrukcyjnego” modelu. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że model ten jest właściwy dla innego rodzaju drzewostanów tj. sosnowych z zrębowym sposobem zagospodarowania podczas gdy w Nadleśnictwie stosuje się głównie przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania z długim okresem odnowienia, można twierdzić że model ten nie oddaje precyzyjnie właściwych tendencji rozwojowych drzewostanów.

Zmiany średniej zasobności drzewostanów

Średnia zasobność drzewostanów

Porównanie średniej zasobności drzewostanów

Wskaźniki	Nadleśnictwo Dynów
Średnia zasobność drzewostanów /m ³ /ha/	315
Średnia zasobność drzewostanów na początku okresu /m ³ /ha/	309
Różnica /m ³ /ha/	+6
Procent /%/	+1,9%

Średnia zasobność drzewostanów omawianego Nadleśnictwa wzrosła o 1,9%.

Porównanie przyrostu użytecznego ze spodziewanym

Wskaźniki	Nadleśnictwo Dynów
Uzyskany w ubiegłym okresie rzeczywisty przyrost drzewostanów /m ³ /ha/rok/	8,15
Spodziewany w obecnym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów /m ³ /ha/rok/	7,91
Różnica /m ³ /ha/rok/	-0,24
Procent /%/	-3,0

Uzyskany w ubiegłym dziesięcioleciu przyrost użyteczny jest wyższy od spodziewanego bieżącego przyrostu w obecnym dziesięcioleciu o 3,0%.

Wnioski

- Średni wiek w Nadleśnictwie wykazuje znaczne odstępstwo (przy dużej reprezentatywności drzewostanów w klasie odnowienia (KO) – 3854,51 ha, 37,21% powierzchni leśnej Nadleśnictwa).
- Średnia zasobność drzewostanów wzrosła o 1,9%.
- Uzyskany rzeczywisty przyrost bieżący jest wyższy o 3,0% od przyrostu spodziewanego.

Na podstawie przedstawionych w powyższych punktach wyników inwentaryzacji stanu lasu można stwierdzić, że opisywane Nadleśnictwo cechują:

- występowanie żyznych, świeżych siedlisk leśnych;
- znaczna różnorodność składu gatunkowego drzewostanów;
- zróżnicowana struktura pionowa drzewostanów;
- dobra jakość hodowlana i techniczna drzewostanów;
- wysoki przyrost miąższości drzewostanów, zwłaszcza średnich klas wieku;
- dobry stan upraw i młodników;
- bardzo wysoki udział drzewostanów w klasie odnowienia;
- popyt na produkty drzewne na rynku regionalnym, pozwalający na uzyskiwanie korzystnej ceny za wyrabiane sortymenty.

Porównanie z wynikami poprzedniej rewizji planu u.l. pozwala zauważyć:

- poprawę zgodności składów gatunkowych drzewostanów z siedliskiem;
- dalszy wzrost drzewostanów w klasie odnowienia;
- zwiększenie zapasu i zasobności drzewostanów.

Opisany w poprzednich rozdziałach stan lasu i zasobów drzewnych pozwala określić następujące przesłanki do konstrukcji planu na najbliższy okres gospodarczy:

- **zwiększenie etatu użytkowania głównego (rębne i przedrębne) wynikające z potrzeb hodowlanych drzewostanów,**
- **dostosowanie do aktualnych potrzeb wielkości zadań z zakresu hodowli lasu.**

2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

W rozdziale tym zostały zawarte kopie następujących dokumentów:

- Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów;
- Koreferat wykonawcy planu;
- Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu;
- Ocena Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych;
- Monitoring skutków realizacji zadań gospodarczych.

2.1. Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów

NADLEŚNICTWO DYNÓW

ANALIZA GOSPODARKI PRZESZŁEJ

za okres od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2016

Dynów, 2016 r.

Spis treści:

I.	Wstęp.....	87
II.	Zmiany w stanie posiadania.....	87
III.	Przyjęty podział gospodarczy.....	88
IV.	Realizacja użytkowania głównego.....	89
V.	Nasiennictwo i selekcja.....	92
VI.	Gospodarka szkółkarska.....	93
VII.	Hodowla lasu.....	93
VIII.	Ocena upraw i młodników.....	96
IX.	Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu.....	98
X.	Stan zdrowotny i sanitarny lasu.....	99
XI.	Szkody od zwierzyny oraz przeciwdziałania.....	100
XII.	Szkody spowodowane przez pożary.....	101
XIII.	Użytkowanie uboczne.....	101
XIV.	Gospodarka rolno-łąkowa.....	106
XV.	Ochrona przyrody.....	106
XVI.	Edukacja.....	107
XVII.	Budownictwo oraz utrzymanie infrastruktury.....	108

I. Wstęp

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Dynów w latach 2007-2016 prowadzona była w oparciu o Plan urządzenia lasu opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu na okres od 01.01.2007 r. do 31.12.2016 r. Plan został zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 27.06.2007 r., znak DLOPiK – L – Ip – 611 – 46/07.

II. Zmiany w stanie posiadania

Według stanu na 1 stycznia 2007r. (dane z pul) powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dynów wynosiła 10599,96 ha.

Struktura użytkowania gruntów Nadleśnictwa Dynów:

Lp.	Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)	%
I.	Lasy	10 410,11	98,2
1.	Grunty leśne zalesione i niezalesione	10 304,01	97,2
2.	Grunty leśne związane z gospodarką leśną	106,10	1,0
II.	Grunty nieleśne	189,85	1,8
Ogółem		10 599,96	100,00

Zmiany w stanie posiadania w okresie od 01.01.2007 r.

	Stan 01.01.2007 r.	Stan na 31.12.2016 r.	Różnica
Powierzchnia ogółem [ha]	10 599,96	10 648,33	+ 48,37
Powierzchnia leśna [ha]	10 410,11	10 521,57	+ 114,46
Powierzchnia gruntów nieleśnych [ha]	189,85	123,76	- 66,09

W 10-leciu 2007-2016 powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa zwiększyła się wskutek:

- przejęcia gruntów z Agencji Nieruchomości Rolnych - 5,04 ha,
- wpisów zarządu Nadleśnictwa Dynów w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa - 26,53 ha,
- darowizny dokonanej przez Starostę Powiatu Brzozowskiego - 2,93 ha,
- regulacji zasięgu terytorialnego nadleśnictw: Dynów, Bircza, Brzozów i Kańczuga – wzrost powierzchni o 23,09 ha,
- modernizacji ewidencji, korekty przebiegu granic i rodzaju użytków - 1,27 ha.

Jednocześnie nastąpiło zmniejszenie powierzchni poprzez:

- przekazanie gruntów do Agencji Rolnej Skarbu Państwa, Gmin, Starostw i innych podmiotów - 9,56 ha,
- sprzedaży nieruchomości w trybie art. 40a ustawy o lasach - 0,12 ha,
- zmniejszenia powierzchni w trakcie zamiany gruntów z Gminą Bircza - 0,81 ha.

Zmiany powierzchni nieleśnej wynikają z przekwalifikowania na użytek *Ls* gruntów rolnych, które z powodu braku użytkowania rolniczego pokryły się roślinnością leśną wskutek sukcesji naturalnej oraz zalesień gruntów wykorzystanych m.in. dla założenia uprawy pochodnej modrzewia.

Zmianie uległa również powierzchnia gruntów pozostających we współwłasnościach, która na dzień 01.01.2007 roku wynosiła 0,33 ha, natomiast wg stanu na 31.12.2016 rok wynosi 2,91 ha (wartości zredukowane do udziału w powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa) Zarząd Nadleśnictwa Dynów nad tymi gruntami został wpisany na podstawie art. 74 ustawy o lasach.

Aktualnie 9 629 ha (90%) gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dynów posiada uregulowany stan prawny. Dla pozostałych gruntów z uwagi na trudną sytuację prawną tych gruntów, skomplikowaną strukturę powierzchniową, udokumentowanie własności Skarbu Państwa i wpis do Ksiąg Wieczystych odbywa się powoli.

III. Przyjęty podział gospodarczy.

Lasy ochronne uznane zarządzeniem nr 107 z dnia 23 lipca 1997r. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, stanowią w Nadleśnictwie około 97% powierzchni leśnej z następującymi kategoriami ochronności:

- Lasy glebochronne - 440,94 ha

- Lasy wodochronne - 9637,28 ha
- Lasy w granicach administracyjnych miast - 109,94 ha

Funkcjonowanie dotychczasowego systemu obszarów chronionych ocenia się jako poprawne.

Podział drzewostanów Nadleśnictwa na gospodarstwa był następujący:

- gospodarstwo specjalne (lasy na siedlisku łągowym) - 76,57 ha,
- gospodarstwo lasów ochronnych - 9240,72 ha,
- gospodarstwo przebudowy - 931,91 ha.

IV. Realizacja użytkowania głównego

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów na lata 2007-2016 przewidywał pozyskanie grubizny w ilości nie większej niż 559791 m³, w tym w użytkowaniu rębny 370427 m³ i w użytkowaniu przedrębny – 189364 m³.

W ciągu 10-lecia realizacja użytkowania głównego wyniosła 99,98%, tj. pozyskano łącznie 559671,21 m³.

Zestawienie użytkowania według kategorii cięć zrealizowane w poszczególnych latach analizowanego 10-lecia oraz porównanie z etatem przedstawiono w tabeli nr IX.

Rębne użytkowanie lasu.

Etat masowy użytkowania rębnego wynoszący 370427 m³ zastał wykonany w wysokości 352261,29 m³, co stanowi 95,37% planowanej masy. Jednocześnie rozmiar powierzchniowy cięć rębnych został zrealizowany w 94,97%, tj. na plan 4560,08 ha wykonano cięcia na powierzchni 4332,56 ha.

W ramach cięć przygodnych pozyskano łącznie 23323,31 m³, co stanowi 6,6% masy pozyskanej w użytkowaniu rębny.

Przedrębne użytkowanie lasu

Obligatoryjny etat powierzchniowy w wysokości 5410,41 ha zrealizowano w 98,6%, tj. na powierzchni 5334,45 ha, w tym;

- czyszczenia późne (CP-P) plan 83,42 ha, wykonanie 113,37 ha (135,9 %),
- trzebieże (TW, TP) – plan 5326,99 ha, wykonanie 5221,08 ha (98%).

Niepełne wykonanie rozmiaru powierzchniowego trzebieży wynikało z rezygnacji z wykonywania cięć w miejscach o ograniczonym dostępie, tj.

położonych w szachownicy działek innych własności bez dróg dojazdowych oraz drzewostanów położonych z dala od dróg wywozowych, gdzie koszty zrywki przekraczałyby wartość pozyskanego surowca drzewnego. Ponadto nie prowadzono cięć w drzewostanach, które następnie przy korekcie zasięgów nadleśnictw przekazano do Nadleśnictwa Bircza.

Etat masowy użytkowania przedrębego o miąższości szacunkowej 189364 m³, wykonano w 109% tj. pozyskano 206409,92 m³.

W ramach użytków przygodnych, w drzewostanach przedrębnych pozyskano 16165,4 m³, tj 7,8% masy ogółem.

Intensywność cięć w użytkach przedrębnych (łącznie z użytkami przygodnymi) wyniosła 38,7 m³/ha (planowana 35 m³/ha), w tym dla:

- CPP- 3,4 m³/ha
- TW i TP (łącznie) - 39,5 m³/ha.

*Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urzędzenia lasu*

Tabela IX. Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna bez powtórzeń – nawrotów – w 10 - leciu, miąższość grubizny netto). Nadleśnictwo Dynów

Rok kalendarzowy	Użytki										
	rębne				przedrębne						
	ha	m3	przygodne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	Ogółem
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wyk 2007	367,83	19051,29	4519,61	23570,90	21,58	31,82	652,92	21035,20	981,95	22048,97	45619,87
wyk 2008	575,68	35242,63	1430,41	36673,04	14,22	129,98	448,93	17517,90	938,51	18586,39	55259,43
wyk 2009	514,57	38589,40	550,56	39139,96	29,26	38,44	437,64	18039,71	775,49	18853,64	57993,60
wyk 2010	541,44	31929,79	1106,67	33036,46	6,78	18,41	719,69	22362,27	2289,66	24670,34	57706,80
wyk 2011	418,04	34076,97	2557,88	36634,85	7,15	26,63	516,14	18910,91	2138,71	21076,25	57711,10
wyk 2012	502,33	39620,81	4354,34	43975,15	2,00	21,97	284,96	12436,51	1931,62	14390,10	58365,25
wyk 2013	461,37	40300,02	3989,68	44289,70	10,50	31,89	193,60	11581,97	3650,25	15264,11	59553,81
wyk 2014	370,32	34626,59	2606,98	37233,57	0,00	0,00	450,11	17781,95	1896,43	19678,38	56911,95
wyk 2015	282,10	27344,63	1540,55	28885,18	2,48	45,05	765,67	25456,09	941,16	26442,30	55327,48
plan 2016	549,77	28277,00	1240,00	29517,00	19,40	39,00	735,54	24318,00	1426,00	25783,00	55300,00
Razem	4583,45	329059,13	23896,68	352955,81	113,37	383,19	5205,20	189440,51	16969,78	206793,48	559749,29
Etat za okres ubiegły	4560,08	370427,00	0,00	370427,00	83,42	417,10	5326,99	188946,90	0,00	189364,00	559791,00
% wykonania	100,51	88,83	0,00	95,28	135,90	91,87	97,71	100,26	0,00	109,20	99,99

V. Nasiennictwo i selekcja

Bazę Nasienną Nadleśnictwa tworzą gospodarcze drzewostany nasienne o powierzchni łącznej 327,17 ha, w tym:

- buka	183,26 ha,
- jodły	89,25 ha,
- modrzewia	20,67 ha,
- dębu szypułkowego	12,0 ha,
- sosny pospolitej	9,52 ha,
- brzozy	5,14 ha,
- dębu czerwonego	3,03 ha,
- olszy czarnej	2,64 ha,
- jaworu	1,66 ha.

oraz 11 źródeł nasion dla gatunków: jawor, czereśnia ptasia, grab, lipa, wiąz górski, wiąz szypułkowy, klon pospolity, klon polny, grusza, kalina koralowa, trzmielina brodawkowata.

Ponadto w drzewostanach Nadleśnictwa rosną drzewa mateczne bukowe – 10 sztuk i czereśni ptasiej – 13 sztuk.

Baza nasienna jest wystarczająca dla zapotrzebowania Nadleśnictwa w nasiona. Na czas braku urodzaju nasion buka Nadleśnictwo gromadzi zapas w okresach urodzaju i oddaje do depozytu Przechowalni Nasion w Dukli.

Realizacja „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 1991-2010”.

„Program zachowania zasobów genowych...” przewidywał, że Nadleśnictwo Dynów, założy 50 ha upraw pochodnych jodłowych, 25 ha – bukowych i 15 ha - modrzewiowych. W poprzednim 10-leciu (1997-2006) zrealizowano 32,4 ha upraw jodłowych i 5,28 ha – bukowych.

W latach 2007- 2010 Nadleśnictwo kontynuowało zakładanie upraw pochodnych w ramach programu, uzyskując uprawy pochodne dla gatunków:

- Md - 10,12 ha,
- Jd - 8,08 ha,
- Bk - 17,0 ha.

Łączna realizacja programu wyniosła:

- uprawy jodłowe – 50,68 ha,
- uprawy bukowe – 25,06 ha,
- uprawy modrzewiowe – 14,7 ha.

Tym samym Nadleśnictwo w pełni zrealizowało zadania wynikające z Programu.

Nadleśnictwo uczestniczy ponadto w realizowanym przez IBL programie Testowania Potomstw, na powierzchni testującej w oddz. 61 a (Leśnictwo Szkółkarskie), gdzie na pow. 2.0 ha wysadzono potomstwo drzew matecznych jodły pospolitej.

VI. Gospodarka szkółkarska

Nadleśnictwo prowadzi produkcję sadzonek w warunkach polowych i kontrolowanych (inspekty). Ogólna powierzchnia produkcyjna wynosiła 362 ary, w tym w produkcji polowej znajdowało się 342 ary oraz 20 arów w warunkach kontrolowanych. Znaczną część produkcji polowej (182 ary) stanowiły szkółki podokapowe na, których produkowano sadzonki jodły i buka. Na pozostałej powierzchni produkowano materiał sadzeniowy dębu, buka, klonu pospolitego, jaworu i innych gatunków domieszkowych.

Gospodarska szkółkarska pozwalała na samowystarczalność Nadleśnictwa w zakresie zapotrzebowania na materiał sadzeniowy. W latach od 2007 do 2015 Nadleśnictwo Dynów produkowało przeciętnie rocznie 0,7 mln szt. sadzonek gotowych do wysadzenia.

Ze względu na zmniejszający się popyt na sadzonki na cele zalesieniowe dla odbiorców prywatnych jak również mniejsze potrzeby własne powierzchnia produkcyjna sukcesywnie jest zmniejszana.

VII. HODOWLA LASU

Rozmiary wykonanych w minionym dziesięcioleciu prac hodowlanych przedstawia tabela nr X. W zestawieniu do tej tabeli przyjęto realizację zadań za okres 2007-2016.

1. Odnowienia i zalesienia na powierzchni otwartej.

Plan urządzenia lasu na lata 2007-2016 nie przewidywał wykonania prac odnowieniowo-zalesieniowych na powierzchniach otwartych. Niemniej Nadleśnictwo zalesiło łącznie 12,92 ha porolnych w tym 10,12 ha wprowadzając uprawę pochodną modrzewiową, w ramach realizacji programu zachowania zasobów genowych.

2. Odnowienia przy rębniach złożonych

Wykonano 626,74 ha odnowień przy rębniach złożonych co stanowi 100,4 % powierzchni założonej w PUL, z tego 168,15 ha (27% ogólnej wielkości odnowień) stanowią uznane odnowienia naturalne.

Podsadzenia (wprowadzanie II piętra) wykonano na powierzchni 29,52 ha (plan 5,20 ha) realizując potrzeby hodowlane d-stanów, głównie w ramach przebudowy zamierających drzewostanów jesionowych.

Dolesienia luk wykonano na powierzchni łącznej 7,81 ha (tj. 651% powierzchni ujętej w planie ul 1,20 ha). Na powyższe złożyło się wprowadzanie odnowień w lukach powstałych w d-stanach przedrębnych w trakcie 10-lecia przy usuwaniu skutków okiści, zamierania jesionu itp.

3. Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia wykonano w rozmiarze 82,09 ha, co stanowi 12 % zrealizowanej powierzchni upraw ogółem (powierzchnie otwarte i pod osłoną).

Przyczyny wykonywania poprawek to: uszkodzenia od zwierzyny (zgryzanie i wydeptywanie) oraz wypadanie sadzonek na skutek występujących w 10-leciu okresów suszy spowodowanej wysokimi temperaturami powietrza i brakiem opadów.

4. Zabiegi pielęgnacyjne w uprawach i młodnikach

Pielęgnowanie upraw w ramach czyszczeń wczesnych wykonane zostały na powierzchni 767,78 ha, tj. 139% powierzchni planowanej (551,06 ha).

Jednocześnie prace pielęgnowania gleby i niszczenia chwastów w uprawach wykonano na łącznej powierzchni 4170,64 ha, dostosowując krotność zabiegu do aktualnych potrzeb.

Pielęgnowanie młodników (CP bez nawrotów) zostało wykonane na powierzchni 1441,99 ha tj. 106% planowanego rozmiaru (1336,88 ha).

5. Melioracje agrotechniczne.

Zrealizowana powierzchnia melioracji agrotechnicznych to 514,93 ha, tj. 97 % rozmiaru planowanego (529,93 ha).

*Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu*

Tabela nr X

Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzenie podszyców	Pielęgnowanie		Melioracje	
	otwarte		pod osłoną					upraw	młodników	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przersedzeń						
	powierzchnia zredukowana - ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	0,00	0,00	50,16	6,43	1,82	14,14	0,00	55,19	130,70	47,94	0,00
2008	0,00	10,12	54,19	0,70	0,10	15,72	0,00	64,29	102,11	47,94	0,00
2009	0,00	2,80	38,73	0,00	0,00	10,18	0,00	35,38	37,35	63,57	0,00
2010	0,00	0,00	86,19	1,73	1,63	7,63	0,00	56,46	163,27	64,33	0,00
2011	0,00	0,00	73,84	10,54	0,00	11,55	0,00	98,68	239,83	59,41	0,00
2012	0,00	0,00	67,27	0,00	0,00	11,28	0,00	112,98	171,55	70,85	0,00
2013	0,00	0,00	66,07	2,95	3,94	5,07	0,00	89,36	141,68	61,39	0,00
2014	0,00	0,00	56,78	0,20	0,32	2,61	0,00	64,65	124,97	44,26	0,00
2015	0,00	0,00	82,48	5,69	0,00	2,18	0,00	81,97	160,50	32,49	0,00
2016	0,00	0,00	51,03	1,28	0,00	1,73	0,00	108,82	170,03	22,19	0,00
Razem	0,00	12,92	626,74	29,52	7,81	82,09	0,00	767,78	1441,99	514,37	0,00
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	0,00	0,00	623,73	5,20	1,20	1,11	0,00	551,06	1363,88	529,93	0,00
% wykonania	0	0	100	568	651	7457	0	139	106	97	0

VIII. Ocena upraw i młodników

Ocena upraw i młodników na powierzchniach otwartych jak również odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych została sporządzona w oparciu o wyniki prac taksacyjnych wykonawcy PUL na lata 2016-2025.

a) Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w tym ich zgodność z typami siedliskowymi lasu.

Wyniki oceny upraw i młodników na powierzchniach otwartych zawarto w tabeli nr XI. W Nadleśnictwie zainwentaryzowano łącznie na 17,42 ha upraw do 10 lat na powierzchniach otwartych. Udział upraw zgodnych z pożądanym składem i częściowo zgodnych z pożądanym składem wynosił:

- zgodne ze składem pożądanym - 4,85 ha, tj. 27,8 %,
- częściowo zgodny ze składem pożądanym - 12,57 ha, tj. 72,2 %

Upraw niezgodnych ze składem pożądanym nie zainwentaryzowano.

Tabela nr XI Nadleśnictwo Dynów Obręb Dynów (04-07-1)

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
LWYŻŚW		4,06			7,86	1,90	1,61					15,43
LŁWYŻ		0,79			1,20							1,99
Ogółem		4,85			9,06	1,90	1,61					17,42

b) Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Zestawienie oceny odnowień podokapowych zawiera Tabela nr XII.

W klasie odnowienia zainwentaryzowano łącznie 3853,92 ha upraw i młodników, których przeciętny stopień pokrycia wyniósł 59,3 %. Przeciętna jakość hodowlana określana na 11, czyli **ocenę bardzo dobrą**.

Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu

Uprawy i młodniki po rębniach złożonych zajmują powierzchnię łączną 465,34 ha, ich przeciętny stopień pokrycia wyniósł 82,1%, a jakość określono na 11, tj. **bardzo dobrą**.

Tabela nr XII Nadleśnictwo Dynów Obręb Dynów (04-07-1)

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	LMWYŻŚW		BK	3,18	60,0	11
	LMWYŻŚW		JD	6,84	50,0	11
		9110		35,36	56,1	12
	LWYŻŚW		BK	266,45	57,8	11
		9130		1053,12	59,6	11
		9170		49,23	64,7	11
	LWYŻŚW		DB	34,04	41,7	11
	LWYŻŚW		JD	779,24	55,6	11
		9110		89,2	62,9	12
		9130		1398,55	62,2	11
		9170		87,18	51,0	11
	LWYŻŚW		JW	3,45	30,0	11
	LWYŻŚW		MD	5,74	50,0	11
	LWYŻW		BK	10,92	53,4	11
	LWYŻW		JD	3,02	70,0	11
		9130		28,4	60,0	12
Razem				3853,92	59,3	11
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	LŁWYŻ		JD	1,58	60,0	12
	LMWYŻŚW		BK			
		9110		2,95	90,0	11
	LWYŻŚW		BK	24,81	79,5	11
		9130		34,42	80,4	11
		9170		1,56	80,0	11
	LWYŻŚW		DB	11,96	90,7	11
		9170		2,82	70,0	11
	LWYŻŚW		JD	102,95	82,8	11
		9130		248,19	81,8	11
		9170		20,49	80,0	12
	LWYŻŚW		MD			
		9130		5,16	140,0	12
	LWYŻW		DB	2,76	60,0	21
	9170		0,53	70,0	22	
LWYŻW		JD				
	9170		4,26	60,0	12	
LWYŻW		JW	0,90	70,0	12	
Razem				465,34	82,1	11
Ogółem				4319,26	61,8	11

IX. Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu

Wykonane w minionym okresie zadania gospodarcze spowodowały, że w porównaniu do planów ul opracowanych w trakcie poprzednich 4 rewizji gospodarczych nastąpił wzrost: powierzchni leśnej, zasobów miąższości, przeciętnej zasobności, przeciętnego wieku d-stanów, a także uzyskanego bieżącego przyrostu drzewostanów. Wzrost zasobności szczególnie widoczny jest w starszych klasach wieku (V, VI).

Tabela XIII

Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia gospodarstwa leśnego w Nadleśnictwie Dynów.

L.p.	Wskaźniki	Jednostka	NADLEŚNICTWO DYNÓW				
			Stan na:				
			1.X. 1976	1.I. 1987	1.I. 1997	1.I. 2007	1.I. 2017
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	9100,55	9885,04	10180,00	10304,01	10450,62
2	Zasoby miąższości	tys. m ³	1592	2274	2693	3135	3276
3	Przeciętna zasobność d-stanów na 1 ha w podklasach wieku						
	IIa	m ³	109	158	69	169	113
	IIb	m ³	136	206	178	185	214
	IIIa	m ³	212	224	268	272	245
	IIIb	m ³	240	262	295	339	378
	IVa	m ³	289	292	327	347	368
	IVb	m ³	312	278	352	373	375
	Va	m ³	324	335	356	371	416
	Vb	m ³	295	313	369	324	440
	VI	m ³	325	208	320	352	382
	VII I st.	m ³	-	401	-	352	306
	Klasa odnowienia	m ³	186	236	247	285	276
	Klasa do odnowienia	m ³	153	234	211	266	-
4	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	175	233	266	309	315
5	Przeciętny wiek	lat	50	58	69	75	79
6	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha-tablicowy	m ³	-	-	7,00	7,30	7,91
7	Spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha-zredukowany	m ³	-	-	5,25	-	-
8	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha	m ³	1,70	1,35	1,43	2,85	3,95
9	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha	m ³	1,10	2,73	1,53	1,84	2,20
10	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów	m ³	4,40	8,60	7,38	8,98	8,17

X. Stan zdrowotny i sanitarny lasu

Stan sanitarny lasu w Nadleśnictwie jest ogólnie dobry. Szkodniki pierwotne i wtórne nie stanowiły w okresie minionego dziesięciolecia dużego zagrożenia dla drzewostanów Nadleśnictw. Niemniej w młodszych drzewostanach jodłowych zaobserwowano coraz liczniejsze przypadki uszkodzeń powodowanych przez obiałkę pędową. W starszych drzewostanach jodłowych wzrasta liczebność obiałki korowej, powodującej lokalne osłabienie drzew i zwiększenie ich podatności na inne uszkodzenia.

Nadal postępowało zjawisko zamierania d-stanów jesionowych, które Nadleśnictwo przeznaczało do przebudowy.

W ostatnich latach zaczęło nasilać się występowanie raka jodły w uprawach i w młodnikach. W 10-leciu zwalczanie raka jodły w uprawach i młodnikach poprzez usuwanie zarażonych pędów i drzewek przeprowadzono na łącznej powierzchni 363,34 ha.

W minionym 10-leciu na terenie Nadleśnictwa zjawiska o charakterze klęskowym powodowane przez czynniki abiotyczne występowały sporadycznie (okiść w październiku 2009 r., trąba powietrzna w lipcu 2011 r., wichury w 2013 r.), powodując zwiększone pojawienie się złomów i wywrotów, które zostały wyrobione w ramach użytków przygodnych. W latach 2007–2016 na terenie Nadleśnictwa pozyskano łącznie 40 478,01 m³ posuszu, złomów i wywrotów, co stanowi 7,23 % ogólnej masy drewna pozyskanego w dziesięcioleciu.

Złożona struktura gatunkowa lasu powoduje, że nie zachodzi potrzeba stosowania zabiegów chemicznych zwalczających szkodniki. Jedyne na szkółce prowadzono chemiczne zabiegi profilaktyczne i zwalczające przeciwko pasożytniczej zgorzeli siewek, mączniakowi dębu, a na plantacji nasiennej zwalczano raka bakteryjnego drzew pestkowych.

Zwalczanie szkodników korzeni stosowano tylko w szkółkach, w przypadku stwierdzenia pędraków w trakcie kontroli występowania szkodników korzeni.

XI. Szkody od zwierzyny oraz przeciwdziałania

Głównymi sprawcami uszkodzeń w uprawach i młodnikach na obszarze Nadleśnictwa są jeleń i sarna, w mniejszym stopniu zając oraz dzik. Wyrządzane szkody to przede wszystkim zgryzanie pędów, spałowanie i czemchanie w młodnikach i na uprawach leśnych. Niewielki udział stanowią

szkody wyrządzone przez wydeptywanie, bądź wykopywanie sadzonek przez dziki. Szczególnie narażone na zgryzanie są sadzonki jodły oraz gatunków domieszkowych (dąb, jawor, czereśnia, lipa, wiąz). Czemchanie obserwuje się poza jodłą w modrzewiu i olszy czarnej.

Rozmiar szkód od zwierzyny w uprawach, młodnikach i drzewostanie przedstawiono poniżej, przy czym analizie poddano okres 2012-2016 z uwagi na zmianę metodyki szacowania szkód od zwierzyny po wprowadzeniu w 2012 r. nowej Instrukcji Ochrony Lasu, przy czym szkody w d-stanie w 2015 r. to podtopienia przez bobry.

Rok	Powierzchnia ogólna uszkodzeń w (ha)								
	Uprawy			Młodniki			Drzewostanie		
	Przy stopniu uszkodz. w %			Przy stopniu uszkodz. w %			Przy stopniu uszkodz. w %		
	21-40%	>40%	Razem	21-40%	>40%	Razem	21-40%	>40%	Razem
2012	3,85	0,00	3,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2013	0,00	1,10	1,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	0,08	2,62	2,70	0,00	0,00	0,00	0,00	1,49	1,49
2016	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem	3,93	3,72	7,65	20,00	0,00	20,00	0,00	1,49	1,49

W celu przeciwdziałania powstawaniu szkód od zwierzyny łownej Nadleśnictwo wykonywało zabiegi zabezpieczenia upraw. Sadzonki jodły zabezpieczano głównie przy pomocy repelentów, natomiast sadzonki dębu, jaworu, czereśni lipy, wiązu i cisa chroniono poprzez grodzenia. W latach 2007-2016 łączna powierzchnia wykonanych zabezpieczeń wyniosła:

- przy pomocy repelentów na łącznej powierzchni – 3010,58 ha,
- przy pomocy grodzień – pow. 92,83 ha,
- zabezpieczając sadzonki tubami z tekpolu – na pow. 1,92 ha.

W minionym 10-leciu zlikwidowano grodzenia, które spełniły zadanie ochronne na uprawach o łącznej powierzchni 110,89 ha. Odzyskaną siatkę wykorzystano ponownie do budowy nowych grodzień lub częściowo wykorzystano do remontu istniejących, pozostałą nienadającą się do użycia siatkę zełomowano.

W ostatnich latach na terenie Nadleśnictwa widoczne są szkody od bobrów, które uszkadzają drzewostany bez względu na ich wiek i skład gatunkowy. Uszkodzenia polegają głównie na ścinaniu, korowaniu drzew oraz na podtapianiu drzewostanów. Łączna powierzchnia szkód powodowanych przez ten gatunek to 2,81 ha. Szkody powstały głównie w Leśnictwie Dąbrówka.

XII. Szkody spowodowane przez pożary.

Lasy Nadleśnictwa są zaliczone do III kategorii zagrożenia. W minionym dziesięcioleciu odnotowano 1 przypadek pożaru lasu, tj. w 2012 r. na powierzchni 2,20 ha. Przyczyny pożaru nie udało się ustalić. Nadleśnictwo utrzymywało 1 bazę sprzętu p.poż. i 2 punkty czerpania wody. Prowadziło szeroko zakrojoną profilaktykę: pogadanki w szkołach oraz rozwieszanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych.

XIII. Użytkowanie uboczne.

Użytkowanie uboczne w Nadleśnictwie ogranicza się do pozyskania i sprzedaży niewielkiej ilości choinek i stroiszu jodłowego. Gospodarkę łowiecką na terenie Nadleśnictwa prowadzą koła łowieckie w obwodach 156pk, 157pk, 158pk, 159pk, 167pk, 168pk.

1. Gospodarka łowiecka.

Roczne plany łowieckie dla obwodów 156, 157, 158, 159 i 167 zatwierdza Nadleśniczy Nadleśnictwa Dynów, natomiast dla obwodu nr 168 rpl zatwierdza Nadleśniczy Nadleśnictwa Bircza.

Obwód nr 156 jest obwodem polnym i wchodzi w skład rejonu hodowlanego nr IV – „Pogórze Dynowskie”. Pozostałe obwody są obwodami leśnymi i wchodzi w skład rejonu hodowlanego nr VI – „Krasicyński”.

Charakterystykę przyrodniczą obwodów, dla których rpl zatwierdza Nadleśniczy Nadleśnictwa Dynów przedstawiono w poniżej tabeli:

Numery obwodów	156	157	158	159	167
Pow. Leśna w ha	1377	1813	2093	3797	3615
Powierzchnia nieleśna w ha	4525	2116	2071	1997	2000
% gruntów leśnych	16,9	41,5	45,1	60,0	60,0
Powierzchnia użytkowa w ha	5902	3929	4164	5794	5593
Powierzchnia całkowita obwodu w ha	8143	4366	4639	6320	6028

Liczebność zwierzyny na podstawie corocznej oceny na dzień 30 marca w latach 2007-2016 w porównaniu do zagęszczeń docelowych ustalonych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych w poszczególnych obwodach przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	numer obwodu	jeleń		sarna		dzik	
		ilość docelowa wg WŁPH (szt.)	stan na 10.03. (szt.)	ilość docelowa wg WŁPH (szt.)	stan na 10.03. (szt.)	ilość docelowa wg WŁPH (szt.)	stan na 10.03. (szt.)
2007	156	3 -6	2	130 - 147	105	7 - 10	13
	157	24 - 29	20	131 - 153	120	11 - 16	17
	158	29 - 33	25	135 - 158	140	13 - 19	27
	159	57 - 68	45	215 - 246	200	23 - 34	24
	167	76 - 87	75	175 - 205	200	18 - 29	18
	razem n-ctwo	189 - 223	167	786 - 909	765	72 - 108	99
2008	156	3 -6	2	130 - 147	120	7 - 10	25
	157	24 - 29	30	131 - 153	123	11 - 16	29
	158	29 - 33	31	135 - 158	135	13 - 19	27
	159	57 - 68	55	215 - 246	206	23 - 34	29
	167	76 - 87	86	175 - 205	190	18 - 29	24
	razem n-ctwo	189 - 223	204	786 - 909	774	72 - 108	134
2009	156	3 -6	8	130 - 147	131	7 - 10	20
	157	24 - 29	30	131 - 153	140	11 - 16	28
	158	29 - 33	32	135 - 158	140	13 - 19	30
	159	57 - 68	57	215 - 246	210	23 - 34	30
	167	76 - 87	89	175 - 205	210	18 - 29	37
	razem n-ctwo	189 - 223	216	786 - 909	831	72 - 108	145
2010	156	3 -6	10	130 - 147	134	7 - 10	14
	157	24 - 29	30	131 - 153	140	11 - 16	31
	158	29 - 33	32	135 - 158	140	13 - 19	40
	159	57 - 68	57	215 - 246	212	23 - 34	36
	167	76 - 87	94	175 - 205	200	18 - 29	40
	razem n-ctwo	189 - 223	223	786 - 909	826	72 - 108	161
2011	156	3 -6	8	130 - 147	139	7 - 10	19
	157	24 - 29	28	131 - 153	135	11 - 16	41
	158	29 - 33	34	135 - 158	134	13 - 19	40
	159	57 - 68	60	215 - 246	221	23 - 34	43
	167	76 - 87	100	175 - 205	194	18 - 29	48
	razem n-ctwo	189 - 223	230	786 - 909	823	72 - 108	191
2012	156	3 -6	8	130 - 147	137	7 - 10	23
	157	24 - 29	28	131 - 153	120	11 - 16	30
	158	29 - 33	34	135 - 158	130	13 - 19	37

Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urzędzenia lasu

Rok	numer obwodu	jeleń		sarna		dzik	
		ilość docelowa wg WŁPH (szt.)	stan na 10.03. (szt.)	ilość docelowa wg WŁPH (szt.)	stan na 10.03. (szt.)	ilość docelowa wg WŁPH (szt.)	stan na 10.03. (szt.)
	159	57 - 68	60	215 - 246	220	23 - 34	43
	167	76 - 87	110	175 - 205	190	18 - 29	48
	razem n-ctwo	189 - 223	240	786 - 909	797	72 - 108	181
2013	156	3 - 6	10	130 - 147	136	7 - 10	29
	157	24 - 29	33	131 - 153	118	11 - 16	44
	158	29 - 33	39	135 - 158	128	13 - 19	37
	159	57 - 68	68	215 - 246	218	23 - 34	53
	167	76 - 87	138	175 - 205	190	18 - 29	57
	razem n-ctwo	189 - 223	288	786 - 909	790	72 - 108	220
2014	156	3 - 6	13	130 - 147	136	7 - 10	26
	157	24 - 29	31	131 - 153	116	11 - 16	40
	158	29 - 33	38	135 - 158	127	13 - 19	37
	159	57 - 68	65	215 - 246	218	23 - 34	85
	167	76 - 87	128	175 - 205	185	18 - 29	38
	razem n-ctwo	189 - 223	275	786 - 909	782	72 - 108	226
2015	156	3 - 6	13	130 - 147	144	7 - 10	35
	157	24 - 29	31	131 - 153	125	11 - 16	42
	158	29 - 33	39	135 - 158	130	13 - 19	40
	159	57 - 68	68	215 - 246	218	23 - 34	59
	167	76 - 87	120	175 - 205	192	18 - 29	45
	razem n-ctwo	189 - 223	271	786 - 909	809	72 - 108	221
2016	156	3 - 6	15	130 - 147	143	7 - 10	30
	157	24 - 29	31	131 - 153	127	11 - 16	28
	158	29 - 33	37	135 - 158	130	13 - 19	31
	159	57 - 68	68	215 - 246	218	23 - 34	49
	167	76 - 87	120	175 - 205	192	18 - 29	40
	razem n-ctwo	189 - 223	271	786 - 909	810	72 - 108	178

Analiza powyższych danych wykazuje, że stan liczebny sarny, z niewielkimi wahaniami, utrzymywał się w dziesięcioleciu na stałym poziomie i nie przekraczał maksymalnego zagęszczenia ustalonego w wieloletnich planach hodowlanych. Natomiast liczebność jelenia i dzika wykazywała tendencję wzrostową, co skutkowało zwiększaniem planów odstrzału zwierzyny w poszczególnych latach.

Plany odstrzału zwierzyny grubej i ich realizacja w poszczególnych obwodach łowieckich w ciągu 10-lecia przedstawia się następująco:

sezon łowiecki	numer obwodu	jeleń		sarna		dzik	
		plan szt.	wyk. szt.	plan szt.	wyk. szt.	plan szt.	wyk. szt.
2006/2007	156	3	3	32	32	22	8
	157	7	7	28	28	16	6
	158	10	10	36	36	20	9
	159	10	10	54	54	20	6
	167	27	27	55	55	21	9
	razem n-ctwo	57	57	205	205	99	38
2007/2008	156	1	1	23	23	18	18
	157	5	5	24	26	29	18
	158	6	6	28	28	27	20
	159	10	9	40	40	24	21
	167	20	21	46	46	18	20
	razem n-ctwo	42	42	161	163	116	97
2008/2009	156	1	1	30	30	30	6
	157	7	7	24	24	35	19
	158	8	8	28	28	35	33
	159	10	9	47	47	28	18
	167	25	25	39	43	37	35
	razem n-ctwo	51	50	168	169	165	111
2009/2010	156	2	2	44	44	25	12
	157	9	8	30	30	35	28
	158	9	9	32	32	38	43
	159	11	11	50	50	42	41
	167	27	28	50	50	40	36
	razem n-ctwo	58	58	206	206	180	160
2010/2011	156	3	3	38	38	20	19
	157	9	7	30	30	31	31
	158	10	10	30	30	50	36
	159	11	10	50	50	36	22
	167	31	31	45	45	40	40
	razem n-ctwo	64	61	193	193	177	148
2011/2012	156	5	5	34	34	29	26
	157	9	9	27	27	35	29
	158	12	12	27	27	62	56
	159	14	13	52	52	66	45
	167	43	43	43	48	48	48
	razem n-ctwo	83	82	183	188	240	204

*Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urzędzenia lasu*

sezon łowiecki	numer obwodu	jeleń		sarna		dzik	
		plan szt.	wyk. szt.	plan szt.	wyk. szt.	plan szt.	wyk. szt.
2012/2013	156	6	6	36	37	50	43
	157	9	10	20	20	45	21
	158	12	12	25	25	60	51
	159	14	14	52	52	66	50
	167	48	49	40	40	65	65
	razem n-ctwo	89	91	173	174	286	230
2013/2014	156	10	10	33	35	48	50
	157	13	12	17	17	45	31
	158	17	17	24	24	50	52
	159	20	17	43	43	81	63
	167	70	71	36	37	50	53
	razem n-ctwo	130	127	153	156	274	249
2014/2015	156	12	12	30	30	70	70
	157	14	13	17	17	60	57
	158	21	21	22	22	102	77
	159	22	21	43	43	108	90
	167	72	71	34	34	78	80
	razem n-ctwo	141	138	146	146	418	374
2015/2016	156	12	12	40	41	82	80
	157	14	14	22	21	80	84
	158	20	20	25	25	60	63
	159	24	23	43	39	85	37
	167	65	64	40	40	87	75
	razem n-ctwo	135	133	170	166	394	339

Wraz ze wzrostem liczebności jelenia i dzika w poszczególnych sezonach zwiększano plany odstrzału tych gatunków, mając na celu utrzymanie liczebności na poziomie zagęszczeń ustalonych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych.

W 10-leciu pozyskano łącznie: 839 szt. jelenia, 1766 szt. sarny i 1950 szt. dzika.

Szkody od zwierzyny łownej omówiono w dziale X. Szkody nie zagrażają trwałości lasów i są na poziomie gospodarczo znośnym.

XIV. Gospodarka rolno-łąkowa

W porównaniu do stanu z 2007r. w ciągu 10-lecia powierzchnia gruntów rolnych w Nadleśnictwie uległa zmniejszeniu, głównie wskutek przekwalifikowania na użytek *Ls* gruntów rolnych, które z powodu braku użytkowania rolniczego poprzez sukcesję naturalną pokryły się roślinnością leśną, a także w skutek wykonanych zalesień.

Według stanu na dzień 30.09.2016 r. powierzchnia gruntów rolnych Nadleśnictwa wynosi 109,82 ha, w tym grunty orne 70,54 ha, łąki 11,93 ha, pastwiska 22,96 ha, grunty rolne zabudowane 4,28 ha, grunty pod wodami 0,11 ha.

W użytkowaniu nadleśnictwa znajduje się obecnie 87,11 ha gruntów rolnych co stanowi 79 % procent powierzchni ogólnej gruntów rolnych. Pozostałą powierzchnię przekazano do użytkowania innym podmiotom na zasadach dzierżawy (12,5 ha dzierżawione przez koła łowieckie) bądź deputatu rolnego (5,39 ha) i innych użyczeń (4,82 ha – najem, służebność).

Z powierzchni gruntów pozostających w użytkowaniu nadleśnictwa 66,43 ha jest utrzymane w dobrej kulturze rolnej i zgłoszone jest do dopłat bezpośrednich.

XV. Ochrona przyrody

Teren Nadleśnictwa włączony został do Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego oraz obszarów chronionego krajobrazu (Przemysko-Dynowski i Wschodnio Beskidzki). Ponadto zasięg Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego pokrywa się obszarem Natura 2000 Pogórze Przemyskie (PLB180001). W 2008 r. utworzono nowy obszar Natura 2000 (specjalnej ochrony siedlisk „Rzeka San”) graniczący z gruntami w zarządzie PGL LP.

Ponadto w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Dynów wyszczególniono 1 pomnik przyrody (bluszcz pospolity) oraz 44 gatunki roślin, 5 grzybów i 206 gatunków zwierząt podlegających ochronie. W wyniku zmiany przepisów o ochronie gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt (rozporządzenia ministra środowiska) w 2014 roku zmniejszeniu (o 9 gatunków) uległa lista zaewidencjonowanych gatunków podlegających ochronie.

W 2015 r. w ramach ochrony gatunkowej utworzono strefę ochrony dla gniazda orlika krzykliwego oraz przejęto w ramach gruntów przekazanych z Nadleśnictwa Bircza użytek ekologiczny.

W ramach wewnętrznych przepisów RDLP w Krośnie (zarządzenie 28 z 2014 r. Dyrektora RDLP) nadleśnictwo objęło ochroną 46,60 ha zarządzanych gruntów, w tym: 16,34 ha jako ostoja ksylobiontów, 21,91 ha wyłączeń w drzewostanach rębnych na siedliskach przyrodniczych i 8,35 ha stref buforowych wzdłuż potoków.

W celu ochrony miejsc występowania przedmiotów ochrony wprowadzono obowiązek sporządzania szkiców zrębowych z lokalizacją tych miejsc oraz przekazywania ich wykonawcom usług leśnych.

W 2007r. Nadleśnictwo uczestniczyło w ogólnopolskim kartowaniu siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie PGL LP, w trakcie którego wyróżniono siedliska przyrodnicze:

6430 ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	-	0,26 ha
6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane	-	23,86 ha
9110 kwaśne buczyny	-	168,80 ha
9139 żyzne buczyny	-	4740,66 ha
9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	-	363,24 ha
91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	-	9,71 ha

W 2013 r. Nadleśnictwo przystąpiło do programu: „Ochrony i restytucji cisa pospolitego”. Do 2016 r. założono łącznie 2,0 ha upraw tego gatunku.

XVI. Edukacja

Edukacja Leśna w Nadleśnictwie Dynów jest prowadzona zgodnie z zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 09 maja 2003 roku. Szczegółowa analiza prowadzonej działalności edukacyjnej, podsumowanie minionego dziesięciolecia oraz plany w tym zakresie obejmuje Program Edukacji Leśnej w Nadleśnictwie Dynów na lata 2017-2026.

XVII. Budownictwo oraz utrzymanie infrastruktury

W latach 2007-2016 Nadleśnictwo realizowało szereg zadań mających na celu poprawę i rozwój infrastruktury.

W zakresie budownictwa drogowego:

- wybudowano 6 odcinków nowych dróg o łącznej długości 11,8 km,
- przebudowano 5 odcinków dróg o łącznej długości 20 km, w tym położono nawierzchnię asfaltową na długości 11,5 km,
- wykonano remonty 2 odcinków dróg na długości 2,8 km.
- wykonano parking przy obiekcie „Zielonej Klasy”.

W zakresie budownictwa kubaturowego:

- wybudowano 2 wolnostojące kancelarie leśnictw (Dąbrówka i Jabłonica),
- wybudowano obiekt przechowalni sadzonek w Leśnictwie Szkółkarskim,
- przebudowano obiekt magazynowy na budynek biurowo dydaktyczny przy siedzibie nadleśnictwa,
- przebudowano leśniczówkę i budynek gospodarczy w Leśnictwie Żohatyn.

Ponadto w ramach projektu „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” realizowanego w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Nadleśnictwo Dynów wykonało 8 zadań dotyczących zbiorników retencyjnych. Na terenie Nadleśnictwa powstało 13 zbiorników o łącznej pojemności retencyjnej około 35 tys. m³. Ponadto wykonano umocnienie brzegów potoku Borownica łącznie z zabudową biologiczną skarp, mające na celu spowolnienie odpływu wód potoku oraz zabezpieczenie infrastruktury drogowej przed podmywaniem.

2.2. Koreferat wykonawcy planu

KOREFERAT

Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu

do „Analizy gospodarki leśnej Nadleśnictwa Dynów”

za okres 01.01.2007 r. – 31.12.2016 r.”

1. Zmiany w stanie posiadania

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Dynów wg stanu na 01.01.2007 r. wynosiła **10599,96 ha** a aktualnie wynosi **10648,25 ha**.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian powierzchniowych w Nadleśnictwie w minionym okresie gospodarczym.

Kategoria użytku gruntowego	Stan na 01.01.2007 r. (ha)	Stan na 01.01.2017 r. (ha)	Różnica (ha)
I. Lasy	10410,11	10524,47	+114,36
I.1. Grunty zalesione	10249,20	10359,31	+110,11
I.2. Grunty nie zalesione	54,81	91,20	+36,39
I.3. Grunty leśne związane z gospodarką leśną	106,10	73,96	-32,14
II. Grunty nieleśne	189,85	123,78	-66,07
Ogółem	10599,96	10648,25	+48,29

Przyczyny zmian powierzchniowych oraz skomplikowaną sytuację prawną części gruntów (około 10% pow.) przedstawił Nadleśniczy w „*Analizie Nadleśniczego...*”. Powierzchnia ogólna uległa zwiększeniu.

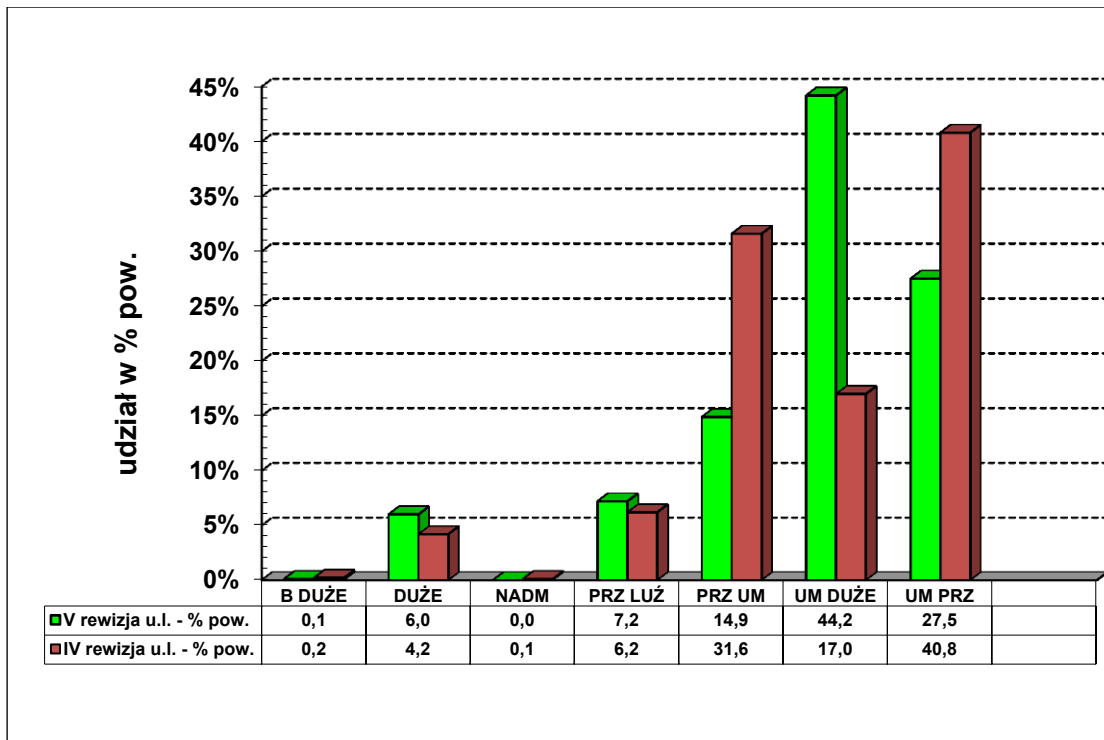
2. Ocena użytkowania głównego

Rozmiar wykonanego użytkowania rębego i przedrębego w ubiegłym okresie gospodarczym i porównanie go z planem u.l. zawiera tabela nr IX zamieszczona w „*Analizie Nadleśniczego...*”. Wykonanie planu użytków rębnych w rozmiarze powierzchniowym wyniosło 100,51% a miąższościowym 95,28%. Użytki przygodne stanowiły 6,8%.

Potrzeby hodowlane drzewostanów dojrzałych, szczególnie w klasie odnowienia, są aktualnie wysokie, stąd wynika potrzeba zwiększenia etatu cięć rębnych na najbliższy okres gospodarczy.

Etat użytkowania przedrębego został zrealizowany w 98,30% pod względem powierzchniowym natomiast miąższościowym w 109,20%. Użytki przygodne stanowiły 8,21%.

Zmiany cechy zagęszczenia drzew w poszczególnych rewizjach planu u.l. w drzewostanach przedrębnych uwidoczni diagram poniżej.

Stan drzewostanów jest dobry pod względem pielęgnacyjnym o czym świadczy powyższy diagram.

Pozyskanie użytków głównych w Nadleśnictwie, ustalone w planie urządzenia lasu na lata, zostało zrealizowane w 100,0%, przy udziale użytków przygodnych wynoszącym 7,3%.

Kierunki działań Nadleśnictwa w zakresie realizacji planu użytkowania głównego należy ocenić pozytywnie, a w ramach tych prac uzyskano:

- wzrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia,
- poprawę struktury gatunkowej drzewostanów,
- dobry stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów,
- poprawa stopnia zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem,
- został utrzymany dobry stan zdrowotny i sanitarny w tej grupie drzewostanów.

3. Ocena zagospodarowania lasu

Szczegółowe wykonanie zadań z zakresu hodowli obrazuje tabela X zamieszczona w „Analizie Nadleśniczego...”.

Zostały zinwentaryzowane uprawy podokapowe w drzewostanach klasy odnowienia na powierzchni 3854,51 ha, o przeciętnym stopniu pokrycia wynoszącym 59,3% oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych na powierzchni 465,72 ha z pokryciem 82,1%, bardzo dobrej jakości.

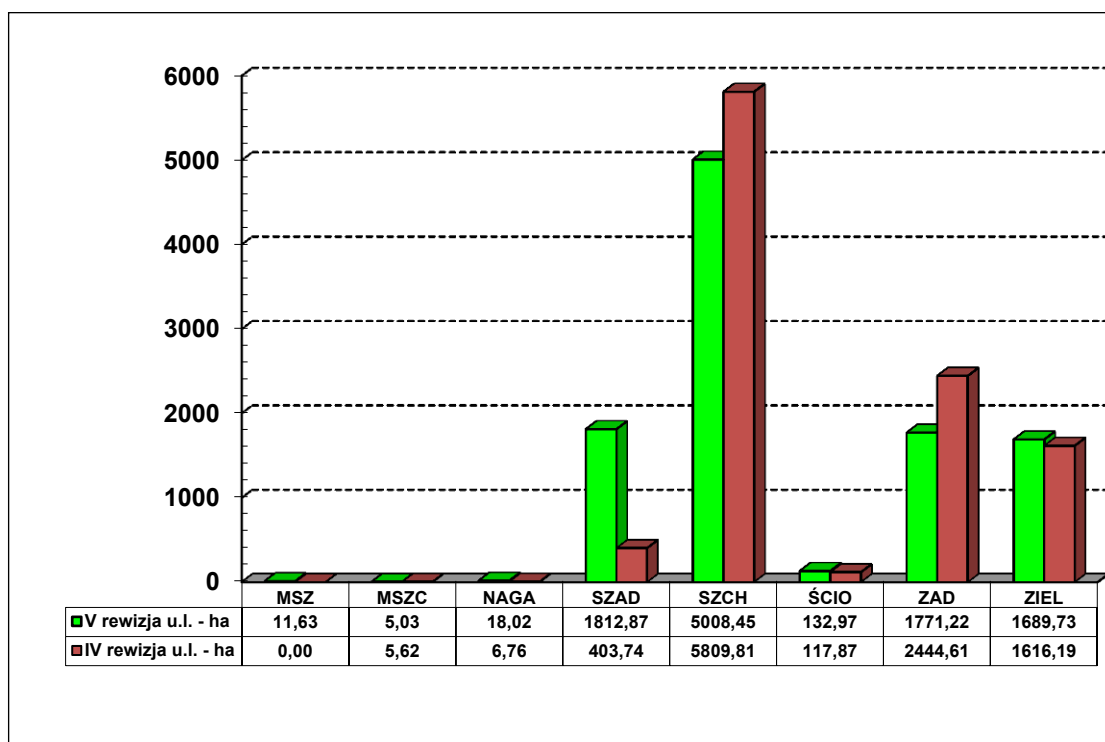

*Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu*

W toku prac urzędzeniowych stwierdzono:

- brak upraw przypadłych;
- bardzo dobry stan odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych, co jest również wynikiem stosowania skutecznych metod zabezpieczeń upraw i młodników przed szkodami od zwierzyny płowej;
- duży udział odnowień naturalnych w ogólnej powierzchni odnowień;
- znaczny udział młodego pokolenia lasu w ogólnej powierzchni drzewostanów.

Poniżej zamieszczony diagram obrazuje pozytywne zmiany dotyczące stanu pokrywy glebowej.

Baza nasienna i szkółkarstwo.

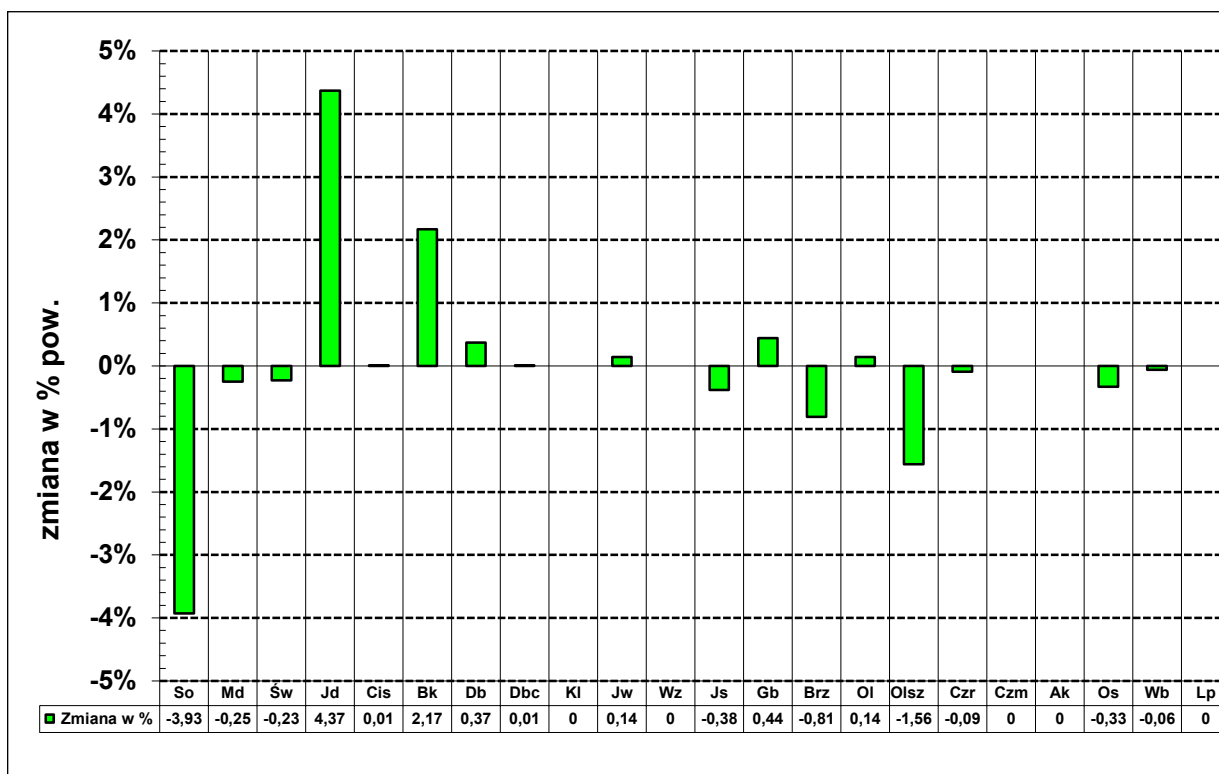
Wszystkie opisane w „Analizie Nadleśniczego...” działania były właściwe. Podjęte działania zabezpieczają potrzeby Nadleśnictwa w tym zakresie.

4. Ocena zmian stanu i wielkości zasobów drzewnych

Wykonane w minionym 10-leciu zadania gospodarcze spowodowały zmiany wskaźników taksacyjnych drzewostanów, co pokazują tabela i diagramy poniżej.

Wskaźnik	Rewizja planu u.l.		
	IV 2007	V 2017	Różnica
Powierzchnia leśna [ha]	10304,01	10450,51	+146,50
Zapas [m ³]	3135521	3275774	+140253
Średnia zasobność [m ³ /ha]	309	315	+6
Przeciętny wiek drzewostanów (lat)	75	79	+4
Bieżący roczny przyrost [m ³ /ha]	8,98	8,17	-0,81
Powierzchnia KO (ha)	3492,56	3854,51	+361,95

Zmiana % powierzchni wg rzeczywistego udziału gatunków

Z diagramu wynika przede wszystkim zmniejszenie się udziału powierzchniowego gatunków „przedplonowych” i wzrost gatunków zgodnych z siedliskiem.

Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu

Gatunek	Przeciętna zasobność – (m ³ /ha) w rewizjach planu u.l.		
	IV 2007	V 2017	Różnica
Sosna	321	333	+12
Jodła	295	308	+13
Buk	327	315	-12

Analizując główne gatunki panujące wzrosła przeciętna zasobność w przypadku drzewostanów z panującą sosną oraz jodłą zmalała natomiast z bukiem.

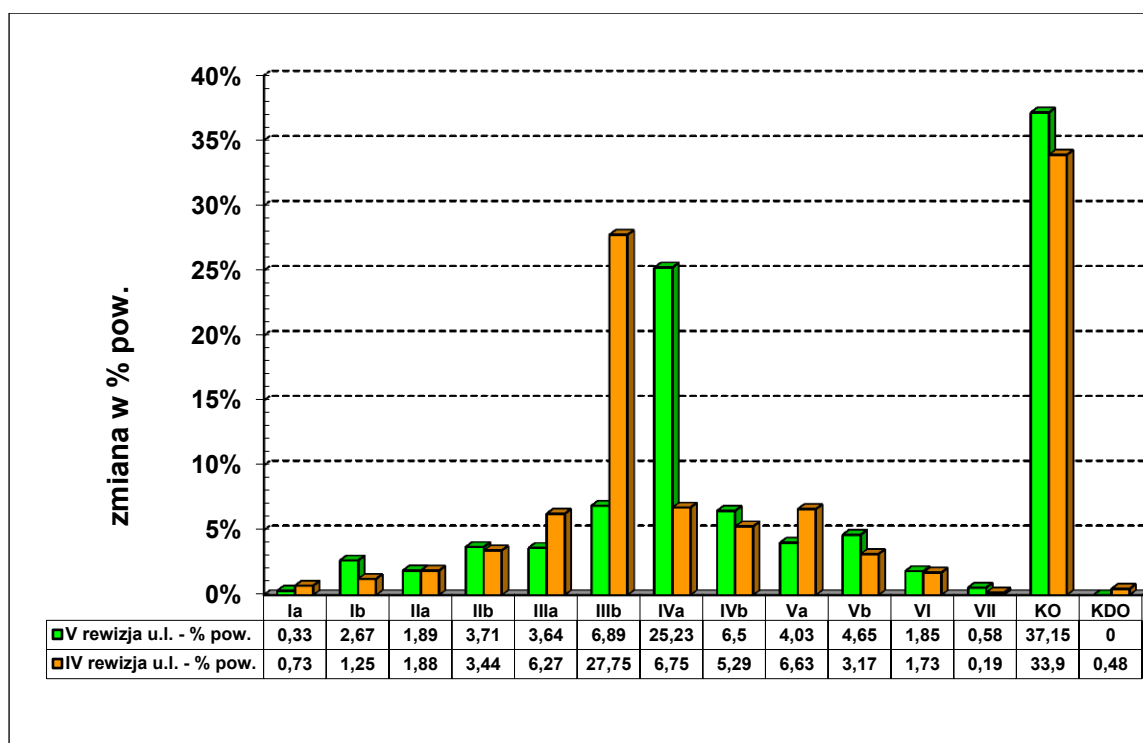

Diagram obrazuje zmiany struktury wiekowej drzewostanów. Uwidacznia się stopniowe starzenie drzewostanów, w tym wzrost drzewostanów w klasie odnowienia.

Na podstawie inwentaryzacji stanu lasu i zasobów drzewnych stwierdzono:

- znaczny przyrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia o 361,95 ha,
- wzrost przeciętnego wieku drzewostanu z 75 lat do 79 lat,
- wzrost przeciętnej zasobności drzewostanów – z 309 m³/ha do 315 m³/ha,
- wzrost zapasu drzewostanów – z 3135521 m³ do 3275774 m³.

5. Stan zdrowotny i sanitarny lasu oraz ochrona przeciwpożarowa

Stan sanitarny i zdrowotny lasów Nadleśnictwa Dynów jest dobry. W ostatnim okresie gospodarczym, wystąpiły uszkodzenia drzewostanów powodowane przez czynniki abiotyczne, których skutki zostały usunięte.

Metody zapobiegania i ochrony drzewostanów przed szkodliwym działaniem czynników biotycznych stosowane przez Nadleśnictwo okazały się skuteczne.

Dalszego specjalnego traktowania wymagają drzewostany sosnowe na gruntach porolnych.

Podobnie jak w poprzednim okresie gospodarczym, lasy Nadleśnictwa Dynów zaliczono do III kategorii zagrożenia pożarowego. W okresie 2007 – 2016 odnotowano 1 przypadek pożaru. Ilość i nasycenie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej jest wystarczająca dla III kategorii zagrożenia pożarowego.

6. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka

Gospodarka łowiecka

Gospodarkę łowiecką prowadzi się w oparciu o wieloletnie plany łowieckie. Szczegóły omówione zostały w „*Analizie Nadleśniczego...*”.

Gospodarka łąkowo-rolna

Gospodarka łąkowo-rolna prowadzona jest prawidłowo. Szczegóły omówione zostały w „*Analizie Nadleśniczego...*”.

Inne zagadnienia użytkowania ubocznego lasu

W ramach użytkowania ubocznego pozyskuje się w niewielkiej ilości choinki świerkowe i jodłowe, stosownie do lokalnych potrzeb.

7. Ocena wykonania zadań wynikających z programu ochrony przyrody

Nadleśnictwo realizowało wytyczne zawarte w „Programie ochrony przyrody” oraz podejmowało działania z zakresu ochrony przyrody realizowane w oparciu o zapisy Ustawy o lasach i Ustawy o ochronie przyrody. Szczegóły omówione zostały w „*Analizie Nadleśniczego...*”.

Nadleśnictwo Dynów wykonało szereg inwestycji związanych z małą retencją oraz edukacją leśną społeczeństwa.

8. Wnioski

Porównanie aktualnego stanu lasu ze stanem wyjściowym z poprzedniej rewizji planu u.l. pozwala zauważyć:

- ✓ pełną realizację poprzedniego planu, co skutkuje dalszą poprawą zgodności składów gatunkowych drzewostanów z siedliskiem;
- ✓ wzrost powierzchni drzewostanów w klasie odnowienia;
- ✓ wzrost średniego wieku drzewostanów;
- ✓ zwiększenie zapasu i zasobności drzewostanów;
- ✓ dobrą jakość upraw i młodników;
- ✓ zachowanie walorów przyrodniczych;
- ✓ dobry stan sanitarny i zdrowotny lasów.

Jest to wynikiem skutecznie prowadzonych zadań z zakresu: użytkowania lasu, hodowli lasu, ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, ochrony przyrody i edukacji leśnej społeczeństwa.

Stan zasobów leśnych daje podstawy do zwiększenia zadań na okres najbliższych 10 lat, w tym wzrostu wielkości użytkowania rębego, przedrębego oraz zadań z zakresu hodowli lasu.

Opracował: mgr inż. Jerzy Karpierz

2.3. Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu

Referat
kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Krakowie
na Naradę Techniczno-Gospodarczą
w Nadleśnictwie Dynów

Dotyczy sporządzenia projektu planu urządzenia
lasu na lata 2017 - 2026

Dynów, 6 grudnia 2016

1. Skrócona charakterystyka warunków przyrodniczych

Lasy Nadleśnictwa Dynów położone są w Krainie VIII Karpackiej, mezoregionach: Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego oraz Pogórza Przemyskiego.

Rzeźba terenu w obszarze nadleśnictwa ma charakter podgórski. Łagodne grzbiety przechodzą w płaskowyże, a silnie pofałdowane zbocza poprzecinane są licznymi, głębokimi jarami i dolinami potoków.

Pod względem klimatycznym omawiany obszar wykazuje typowe dla Polski południowo-wschodniej cechy klimatu przejściowego z zaznaczonym i dość istotnym wpływem cech klimatu kontynentalnego. Na terenie nadleśnictwa średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,9°C, najchłodniejszy jest styczeń, a najcieplejszy lipiec. Opady atmosferyczne wynoszą około 658 mm średnio rocznie.

Powierzchnia nadleśnictwa wynosząca 10 648,33 ha (grunty leśne – 10 524,56 ha) podzielona jest na 9 leśnictw: Wybrzeże, Dąbrówka, Dylągowa, Piątkowa, Żohatyń, Borownica, Siedliska, Ulucz, Jabłonica. Zasadnicza część gruntów nadleśnictwa skupia się w 8 kompleksach o powierzchni >100,00 ha (łącznie 9 842,74 ha). Z pośród 221 kompleksów leśnych 142 mają powierzchnię do 1,00 ha.

Procentowy udział siedliskowych typów lasu na omawianym terenie jest następujący: LMwyżśw – 1,15 %, Lwyżśw – 96,16 %, Lwyżw – 2,06 %, LŁwyż – 0,63 %.

W składzie gatunkowym drzewostanów, w ujęciu powierzchniowym, dominuje sosna – 38,32 %, jodła – 30,17 % i buk – 21,20 %, towarzyszy im modrzew – 2,60 %, olsza czarna – 1,51 %, dąb – 1,46 % i świerk – 1,30 %, pozostałe gatunki stanowią 3,44 %.

2. Szkody od czynników abiotycznych

Głównymi czynnikami abiotycznymi wpływającymi na powstawanie uszkodzeń w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów, w analizowanym okresie lat 2007-2016 były: wiatr i okiść, zakłócenia stosunków wodnych polegające na lokalnych podtopieniach oraz uszkodzenia powstałe wskutek działania niskich temperatur (zmrożenia, zważenia).

W wyniku silnych wiatrów i okiści powstawały na terenie nadleśnictwa wywroty i złomy, zwykle rozproszone po całym lesie. Szkody skupione występowały rzadko i

z reguły w drzewostanach młodszych klas wieku. W roku 2009, w wyniku październikowej okiści oddziałującej na ulistnione korony drzew stwierdzono uszkodzenia na powierzchni 21 ha. Szkody skupione odnotowano wówczas głównie młodnikach w dębowych i olszowych. Uszkodzenia młodników odnotowano również w 2013 roku jednak na znacznie mniejszej powierzchni (2 ha). Powierzchniowe uszkodzenia drzewostanów starszych przez śnieg zarejestrowano tylko w 2014 roku, na powierzchni 1,00 ha (tab. 1).

Tab. 1. Występowanie uszkodzeń od czynników abiotycznych na terenie Nadleśnictwa Dynów w latach 2007-2016 według Formularzy nr 4 IOL „Kwestionariusza występowania uszkodzeń spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne oraz chorób drzew leśnych spowodowanych przez grzyby patogeniczne i wykonanych zabiegów ochronnych”

Rok	Zakłócenie stosunków wodnych [ha]			Niskie i wysokie temperatury [ha]			Śnieg i wiatr [ha]
	podtopienia i zalania	obniżenie poziomu wód, susza	łącznie	oparzenia, wędnięcie, zamieranie	zmrożenia, zwarzenia	łącznie	
2007							
2008							
2009							21,00
2010	0,19		0,19				
2011							
2012							
2013							2,00
2014	0,06		0,06		9,20	9,20	1,00
2015	0,03		0,03				
2016				0,01			

Dane za 2016 rok podlegają weryfikacji do 31 grudnia i mogą ulec zmianie.

Szkody od wiatru i śniegu powstawały corocznie, a średnie roczne pozyskanie złomów i wywrotów w okresie 2007-2016 (stan na 30.11.2016) wynosiło 6 085 m³, z czego 4 243 m³ w drzewostanach iglastych oraz 1 842 m³ w liściastych (tab. 2).

Tab. 2. Zestawienie pozyskania złomów i wywrotów w latach 2007-2016 wg. danych z „Wykazów posuszu, złomów i wywrotów pozyskanych w m³”

Rok	Złomy i wywroty [m ³]			Udział złomów i wywrotów w pozyskaniu grubizny [%]	Udział złomów i wywrotów w cięciach sanitarnych i przygodnych [%]
	gatunków iglastych	gatunków liściastych	łącznie		
2007	3 731,26	1 284,18	5 015,44	10,99	91,49
2008	2 600,10	830,11	3 430,21	6,21	84,41
2009	1 441,12	922,93	2 364,05	4,08	81,74
2010	8 383,61	2 583,16	10 966,77	19,00	95,52

Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu

Rok	Złomy i wywroty [m ³]			Udział złomów i wywrotów w pozyskaniu grubizny [%]	Udział złomów i wywrotów w cięciach sanitarnych i przygodnych [%]
	gatunków iglastych	gatunków liściastych	łącznie		
2011	7 035,20	2 016,09	9 051,29	15,68	88,85
2012	6 781,18	2 515,91	9 297,09	15,93	89,28
2013	5 173,79	3 530,41	8 704,20	14,62	78,37
2014	3 894,43	2 234,33	6 128,76	10,77	85,80
2015	2 031,77	1 500,78	3 532,55	6,38	83,53
na 30.11.2016	1 353,65	1 006,86	2 360,51	4,50	84,59
Ogółem:	42 426,11	18 424,76	60 850,87	10,93	87,19

Obfite opady deszczu w okresie wiosennym i letnim powodowały okresowo podtapianie niewielkich powierzchni w szkółce (0,19 ha w 2010 roku i 0,03 ha w 2015 roku). W uprawach i młodnikach podtopienia powierzchni odnotowano, według danych z formularza nr 4, tylko w 2014 roku na powierzchni 0,06 ha.

W analizowanym okresie występowały uszkodzenia od przymrozków późnych (przemrożenia rozwijających się pędów buka i dębu). Istotne gospodarczo uszkodzenia upraw i młodników przez niskie temperatury odnotowano jednak tylko w 2014 roku na łącznej powierzchni 9,20 ha (tab. 1).

W latach 2007-2016 uszkodzenia odnowień będące następstwem pożaru odnotowano tylko w 2012 roku na powierzchni 2,20 ha.

3. Występowanie chorób infekcyjnych

Tab. 3. Występowanie uszkodzeń od patogenów grzybowych na terenie Nadleśnictwa Dynów w latach 2007-2016 według formularza nr 4 IOL „Kwestionariusza występowania uszkodzeń spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne oraz chorób drzew leśnych spowodowanych przez grzyby patogeniczne i wykonanych zabiegów ochronnych”

Rok	Pasożytnicza zgorzel siewek	Zamieranie pędów i igieł Jd <i>Rosellinia spp.</i>	Antraknoza liści buka	Mączniak dębu	Osutka jodły	Rak jodły	Rak bakteryjny drzew pestkowych	Zamieranie pędów jesionu	Zamieranie jesionu	Zamieranie buka	Zamieranie innych gatunków
2007				7,98			60,00				
2008	0,39		0,34	8,03			60,00				
2009	0,05			8,03			60,00				
2010		0,30		0,33			60,00				

Rok	Pasożytnicza zgorzel siewek	Zamieranie pędów i igieł Jd <i>Rosellinia spp.</i>	Antraknoza liści buka	Mączniak dębu	Osutka jodły	Rak jodły	Rak bakteryjny drzew pestkowych	Zamieranie pędów jesionu	Zamieranie jesionu	Zamieranie buka	Zamieranie innych gatunków
2011				0,33		900,00		60,00			
2012				12,53		261,00		91,50	33,50	2,40	
2013	0,16			12,57		261,00	5,30	91,50	33,50	2,40	
2014				9,68		83,12		33,19	38,00		
2015				2,28	2,98	96,30		15,94	38,00	5,20	
2016				0,22		96,30		15,94			

Dane za 2016 rok podlegają weryfikacji do 31 grudnia i mogą ulec zmianie.

Choroby w szkółce leśnej

W szkółce co roku stwierdzano obecność patogenów grzybowych. Powierzchnie występowania były jednak niewielkie dzięki prawidłowo prowadzonej profilaktyce i szybkiemu działaniu nadleśnictwa w przypadku pojawienia się niepokojących objawów.

Do najistotniejszych chorób występujących w szkółce zaliczyć należy:

- pasożytniczą zgorzel siewek (występowanie w 2008 r – 0,39 ha, 2009 r – 0,05 ha i 2013 r – 0,16 ha),
- mączniaka dębu (największa powierzchnia w 2013 r – 0,37 ha),
- zamieranie pędów i igieł Jd spowodowane przez grzyb *Rosellinia spp.* – w 2013 r na powierzchni 0,30 ha,
- antraknozę liści buka – w 2008 r na powierzchni 0,34 ha.

W uprawach i młodnikach **mączniak dębu** wykazywany był średniorocznie na powierzchni ok. 6 ha. Łącznie, w okresie 2007-2016, mączniaka dębu odnotowano na powierzchni 62 ha.

Na terenie Nadleśnictwa Dynów grzyby – patogeny korzeni – nie odgrywają znaczącej roli w wydzielaniu się drzew. Szkody przez nie powodowane występują w formie rozproszonej i są poniżej progów rejestracji.

Osutka zwisowa jodły (*Acanthostigma parasiticum*) - występuje lokalnie, objawiając się obecnością białej wołokowatej grzybni na dolnej stronie zbrunatniałych igieł starszych roczników, których część nie opada lecz zwisa na strzępkach grzybni patogena. Choroba pojawia się we fragmentach gęstych młodników jodłowych, na stanowiskach wilgotnych i słabo przewiewnych.

Obserwowane dotychczas uszkodzenia są niewielkie, rozproszone i na ogół poniżej progu szkodliwości. Chorobę tą odnotowano formularzu nr 3 tylko w 2015 roku na powierzchni 2,98 ha.

Uszkodzenia spowodowane przez **raka bakteryjnego drzew pestkowych** na plantacji czereśni ptasiej w 2013 roku zostały odnotowane na pow. 5,30 ha.

Rdza jodły i goździkowatych = rak jodły (*Melampsorella caryophyllacearum*)

W drzewostanach jodłowych wszystkich klas wieku występuje rak jodły. Powierzchnia drzewostanów porażonych przez tę chorobę w sposób spełniający kryteria rejestracji wahała się od 900 ha w roku 2011 do ok. 83 ha w roku 2014. W 2016 roku zarejestrowano występowanie choroby na ok. 96 ha drzewostanów jodłowych. W tym w uprawach i młodnikach ok. 76 ha, a w drzewostanach starszych 20 ha. Zabiegiem mechanicznym objęto ok. 30 ha odnowień.

Najistotniejszym zagrożeniem, związanym z występowaniem raka jodły w uprawach i młodnikach jest wrastanie chorych miejsc, z „czarcimi miotłami” na pędach, w grubiejący pień. W ten sposób kształtują się nisko położone raki drzewne będące wrotami infekcji grzybów rozkładających drewno. Prowadzi to do mechanicznego osłabienia strzały, rośnie podatności drzewa na złamanie przez wiatr i okiść. W uprawach i młodnikach jodłowych, w razie stwierdzenia takiej potrzeby, wskazane jest kontynuowanie prowadzonych na terenie nadleśnictwa działań polegających na usuwaniu (sekatorowaniu) czarcich mioteł, które z racji bliskiego sąsiedztwa pnia, mają szansę na wrośnięcie w strzałę. Celem zabiegu nie jest zwalczanie raka jodły, ponieważ zabieg nie zabezpiecza przed nowymi infekcjami, lecz ochrona drzew przyszłościowych przed formowaniem się raków drzewnych na strzałach.

Zjawisko chorobowe **zamierania jesionu** dotyka od lat wszystkie klasy wieku tego gatunku i obserwowane jest w drzewostanach jesionowych na całym terenie nadleśnictwa. Za podstawowego sprawcę choroby uważa się obecnie grzyb *Chalara fraxinea* T. Kowalski (teleomorfa: *Hymenoscyphus fraxineus* Queloz et al.). Osłabione przez wspomniany grzyb drzewa w szybkim tempie ulegają zamieraniu pędów, zgniliznie systemów korzeniowych, a także zasiedleniu przez szkodniki wtórne jesionu i z czasem zamierają. Zamieranie pędów jesionu oraz całych drzew stwierdzono w analizowanym dziesięcioleciu na łącznej powierzchni 548 ha.

Jedyną możliwą do zastosowania obecnie formą czynnej ochrony, w drzewostanach użytkowanych gospodarczo, jest bieżące usuwanie drzew silnie porażonych przez chorobę. Na powierzchniach objętych zabiegami sanitarnymi należy pozostawiać okazy jesionu nie wykazujące objawów chorobowych, niezależnie od ich jakości hodowlanej. Ograniczenie bazy infekcyjnej patogenu winno sprzyjać opóźnieniu rozpadu pozostałości drzewostanów jesionowych oraz stworzyć warunki do wyselekcjonowania się egzemplarzy cechujących się najwyższą odpornością na porażenie przez patogen.

Usuwanie wymagają również drzewa zasiedlone przez szkodniki wtórne jesionu. Końcowym okresem wycinania drzew zasiedlonych przez te szkodniki jest przełom czerwca i lipca, przed wylotem młodego pokolenia chrząszczy.

Zamieranie buka wykazywane było w latach 2012-2015. W skali roku dotyczyło ono powierzchni od 35,50 ha w roku 2012 do 38,00 ha w roku 2015. Jedną z przyczyn osłabienia buka były prawdopodobnie wahania poziomu wód gruntowych związane z notowanym w tych latach deficytem opadów. Zjawisko dotyczy głównie drzewostanów w starszych klasach wieku, często rozluźnionych, reagujących stresem na nadmierne nasłonecznienie pni. Nie stwierdza się wpływu zamierania buka na niewielkich powierzchniach na ocenę stanu zdrowotnego drzewostanów nadleśnictwa.

Zamieranie innych gatunków drzew (Md, Św, So) było stwierdzane w latach 2012 i 2013 na pow. 2,40 ha (0,40 ha w uprawach i młodnikach i 2,00 ha drzewostanach starszych). W 2015 roku odnotowano zamieranie jodły w uprawach i młodnikach na pow. 5,20 ha. Zamieranie wymienionych gatunków ma charakter lokalny i nie ma większego znaczenia dla stanu zdrowotnego lasu.

4. Występowanie szkodliwych gatunków owadów

Szkodniki korzeni

Nadleśnictwo wykonywało **kontrolę występowania szkodników korzeni** w szkółce leśnej i na terenach przeznaczonych do zalesień. Zagrożenie od tej grupy owadów (głównie pędraków chrabąszczy) prognozowano corocznie (poza rokiem 2013) wyłącznie na szkółce, na powierzchni od 0,09 ha (2012 rok) do 0,45 ha (2007 rok).

Szkodniki upraw i młodników

Ze strony tej grupy szkodników owadzych nie odnotowano zagrożeń na terenie Nadleśnictwa Dynów, poza wystąpieniem mszycy bukowej (zdobniczki) w 2008 roku na powierzchni 0,20 ha.

Szkodniki pierwotne (fizjologiczne) drzewostanów starszych

Na terenie Nadleśnictwa Dynów nie odnotowano żerów **szkodników pierwotnych sosny** w drzewostanach starszych.

Z uwagi na stały negatywny wynik jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, po uwzględnieniu położenia geograficznego, wielkość kompleksów sośnin, zaawansowania procesu ich przebudowy oraz zajmowanych przez nie siedlisk, odstąpiono od prowadzenia jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny przelegujących w ściółce i glebie. Brudnica mniszka na terenie Nadleśnictwa Dynów monitorowana jest zgodnie z zaleceniami IOL oraz uzgodnieniami zawartymi w piśmie RDLP w Krośnie ZO-726-4/12 z dnia 16.07.2012. W bieżącym roku obserwacje prowadzone były na 6 transektach. Do określenia terminu kulminacji rójki użyto 10 pułapek feromonowych (po 2 szt. na leśnictwo prowadzące monitoring). Na podstawie obserwacji samic motyli metodą transektu, stwierdzono obecność szkodnika w nasileniu ostrzegawczym (0/+) na terenie leśnictwa Żohatyń (oddz. 164a) na pow. 18,84 ha.

W 2009 roku miały miejsce niewielkie szkody spowodowane przez żerowanie **chrabąszczy** podczas rójki szkodnika na powierzchni 0,20 ha.

Szkodniki liściożerne jodły

W minionym dziesięcioleciu nie zarejestrowano występowania owadów należących do tej grupy. Do czasu zaobserwowania żeru powodowanego przez zwójki jodłowe, monitorowanie stanu zagrożenia winno odbywać się na zasadzie oceny wzrokowej (kontrola wstępna – IOL).

Obiłka korowa (mszyca jodłowa korowa) (*Dreyfusia piceae*) – szkodnik występuje na terenie nadleśnictwa w formie rozproszonej, opanowując pojedyncze drzewa II-III kl. wieku w drzewostanach lub domieszkach jodłowych. W przeprowadzanych na wniosek Zespołu Ochrony Lasu w Krakowie inwentaryzacjach powierzchni zagrożonych występowaniem **obiłki korowej**, obecność mszycy wykazano w 2010 r na powierzchni 48,26 ha, w tym stwierdzono uszkodzenia spełniające kryteria rejestracji zawarte w IOL, na powierzchni 11,60 ha (leśnictwa Szkółkarskie i Piątkowa). W 2014 roku obiłkę korową zaobserwowano na powierzchni 76,64 ha (leśnictwa: Szkółkarskie, Piątkowa i Żohatyń), w tym występowanie o charakterze istotnym na powierzchni 3 ha. W 2015 roku obecność szkodnika odnotowano na powierzchni 47,98 ha (leśnictwa: Piątkowa i Żohatyń) - istotnych uszkodzeń nie stwierdzono.

Za drzewostany uszkodzone uznawano te, w których przynajmniej u części drzew doszło do powstania wycieków żywicznych na strzałach w strefie zasiedlonej przez obiłkę korową, pęknięć kory i otwartych ran, zapadnięć korowiny i nekrozy łyka, suchoczubów lub wydzielania się drzew z powodu nasilonego występowania opisanych uszkodzeń.

Z uwagi na stwierdzone w lustrowanych drzewostanach przypadki występowania objawów wyraźnego osłabienia jodeł, które mogą być konsekwencją wcześniejszego, wzmożonego występowania mszycy obiłki korowej, zalecane jest dalsze monitorowanie obecności opisanych objawów osłabienia. W przypadku wzmożonego wydzielania się posuszu należy poinformować o tym ZOL w Krakowie, a wydzielający się posusz w razie zasiedlenia przez szkodniki wtórne, usuwać z lasu przed wylotem pokolenia potomnego.

Drzewostany, w których występowanie obiłki korowej, a także szkodników wtórnych jodły, powoduje szkody przekraczające progi rejestracji, należy obowiązkowo zarejestrować w bazie SILP.

Szkodniki wtórne – pozyskanie użytków sanitarnych i przygodnych

Zagrożenie ze strony szkodników wtórnych sosny jest niewielkie, jedynie po wystąpieniu większych szkód od wiatru, okiści lub szadzi może wzrastać. Do głównych „producentów” posuszu w drzewostanach sosnowych należą: cetyniec większy, smoliki oraz lokalnie w niewielkich gniazdach przyplaszczek granatek i kornik sześćciozębny.

Drzewostany jodłowe, w niewielkim zakresie zagrożone są przez jodłowca krzywozębnego i kolcozębnego, wgrzyzonia jodłowca oraz smolika jodłowca. Zagrożenie ze strony tych szkodników narasta w sytuacji osłabienia stanu zdrowotnego jodeł np. żerowaniem obiałki korowej.

Ograniczanie oraz monitoring liczebności populacji szkodników wtórnych sosny (cetyńców) prowadzone było corocznie przy pomocy pułapek klasycznych w ilości od 90 szt. do 100 szt. Liczbę pułapek klasycznych oraz ich lokalizację należy dostosowywać do potrzeb drzewostanów sosnowych. W sytuacjach szczególnych, np. po zaistnieniu zjawisk kłęskowych, jak zimowe szkody od wiatru i okiści, wskazane jest przysposobienie do tego celu świeżych wywrotów lub złomów. Należy podkreślić, że wykładane pułapki klasyczne pełnią głównie rolę informacyjną, zapewniają rozpoznanie terminów wyznaczających okres wyszukiwania i usuwania drzew trocinkowych. O liczbie i lokalizacji pułapek decyduje nadleśniczy.

W drzewostanach liściastych, osłabione jesiony zasiedlane są przez jesionowca (jeśniaka) pstrego i rdzawego. Szkodniki te przyspieszają proces rozpadu drzewostanów porażonych przez grzyb *Chalara fraxinea*.

W trakcie lustracji terenowej stan sanitarny drzewostanów uznano za dobry. Nie stwierdzono występowania nadmiernej ilości posuszu czynnego (sporadycznie pojedyncze i drobnogrupowe wydzielanie drzew), ani większych ilości świeżego posuszu opuszczonego przez szkodniki wtórne.

Na proporcjonalnie niewielki stopień zagrożenia wskazują również dane z formularza nr 28 – wskaźniki nasilenia wydzielania się posuszu czynnego (NPC). W drzewostanach sosnowych nasilenie wydzielania się posuszu czynnego w II klasie NPC, wykazano jedynie w leśnictwie Szkółkarskim w 2013 roku na powierzchni

1,87 ha oraz w 2014 roku na powierzchni 1,48 ha.

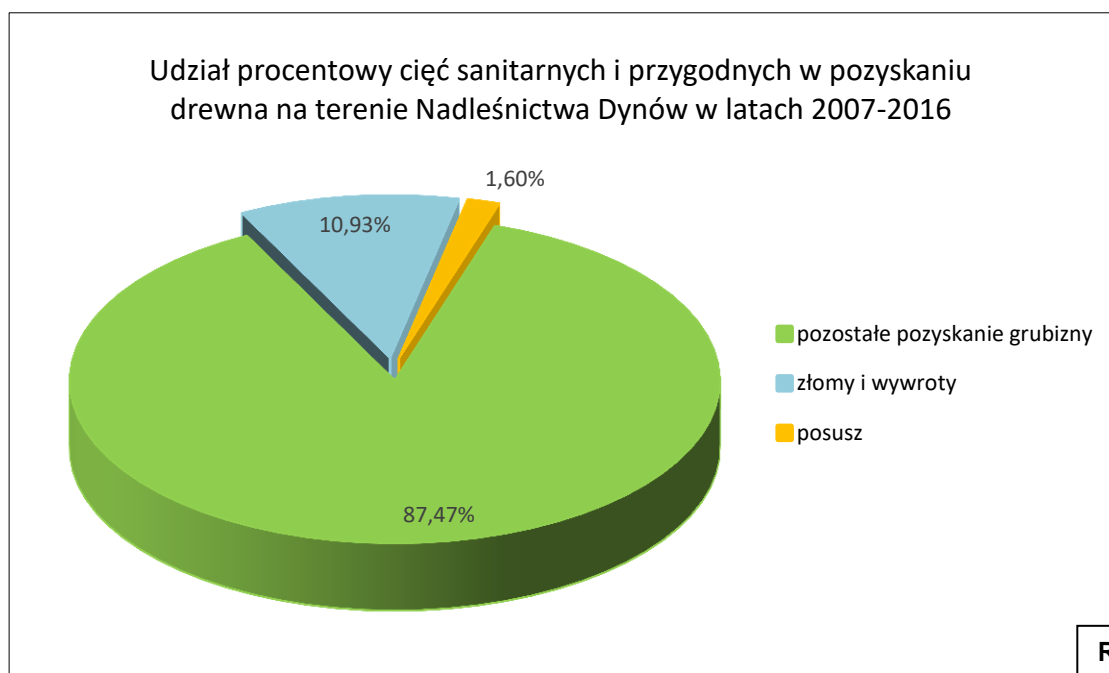
5. Analiza pozyskania użytków sanitarnych i przygodnych

Pozyskanie użytków sanitarnych i przygodnych w latach 2007-2016 na terenie Nadleśnictwa Dynów zestawiono w tabeli 4. Dodatkowo pozyskanie użytków sanitarnych i przygodnych w rozbiciu na główne gatunki lasotwórcze przedstawiono w tabeli 5.

Tab. 4. Cięcia sanitarne i przygodne- struktura i wielkość w latach 2007–2016
(dane zbiorcze z „Wykazów posuszu, złomów i wywrotów pozyskanych w m³”)

Rok	Użytki sanitarne		Ogółem	Złomy i wywroty		Ogółem złomy i wywroty	Ogółem cięcia sanitarne i przygodne	Pozyskanie grubizny		Ogółem pozyskanie grubizny
	iglaste	liściaste		iglaste	liściaste			iglaste	liściaste	
2007	228	239	467	3731	1284	5015	5482	18 695	26 925	45 620
2008	357	277	633	2600	830	3430	4064	26 825	28 435	55 259
2009	162	365	528	1441	923	2364	2892	27 826	30 167	57 994
2010	182	332	515	8384	2583	10967	11481	29 741	27 965	57 707
2011	630	506	1136	7035	2016	9051	10187	30 996	26 716	57 711
2012	618	498	1116	6781	2516	9297	10413	29 023	29 342	58 365
2013	923	1479	2402	5174	3530	8704	11106	29 148	30 406	59 554
2014	498	516	1014	3894	2234	6129	7143	30 565	26 346	56 912
2015	145	552	696	2032	1501	3533	4229	29 606	25 722	55 327
do 30.11.2016	101	329	430	1 354	1 007	2 361	2 790	28 221	24 256	52 477
Ogółem:	3 844	5 093	8 937	42 426	18 425	60 851	69 788	280 653	276 274	556 927

W okresie 2007-2016 wyrobiono 8 937 m³ posuszu, w tym 3 844 m³ iglastego i 5 093 m³ liściastego. Miąższość pozyskanego posuszu stanowiła 1,60 % ogólnego rozmiaru pozyskania grubizny, natomiast złomy i wywroty 10,93 % (ryc. 1). Wyższa miąższość użytków sanitarnych i przygodnych, w przeważającej części wywrotów i złomów w latach 2010-2013, związana jest z porządkowaniem drzewostanów po szkodach spowodowanych przez wiatr i okiść.

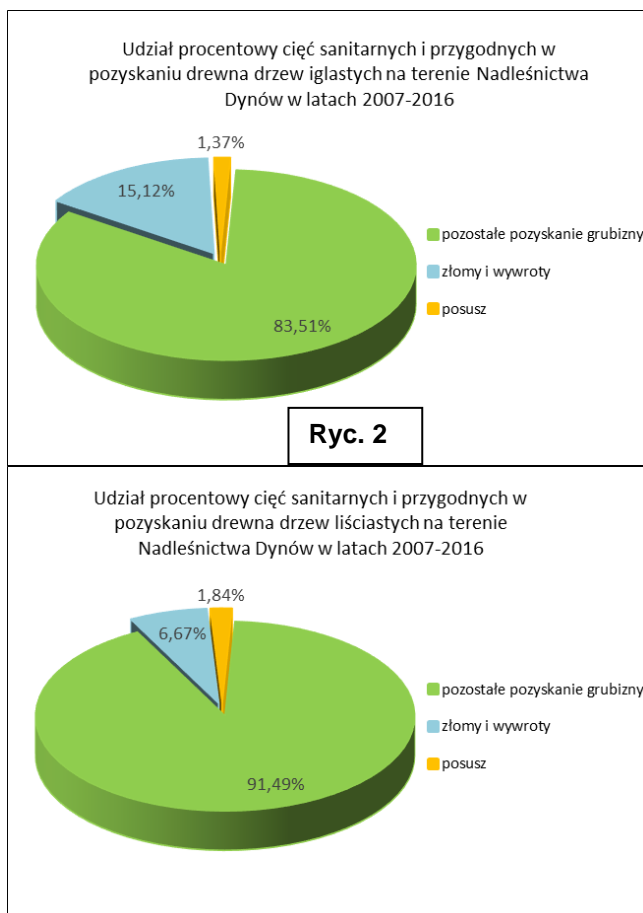

Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu

Tab. 5. Pozyskanie użytków sanitarnych i przygodnych w rozbiciu na główne gatunki lasotwórcze Nadleśnictwa Dynów w latach 2007-2016 (stan na 30.11.2016)

Rok	So		Św		Jd		Md		Db		Bk		Brz		Js		Olcz		Inne liściaste	
	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty	posusz	złomy i wywroty
2007	104	966	21	80	99	2 634	4	51	5	53	92	842	13	75	74	9	6	31	50	274
2008	145	782	72	61	127	1 681	13	76	11	40	119	447	22	71	48	7	21	18	55	246
2009	76	670	19	19	56	662	12	90	5	93	55	395	8	58	275	26	1	129	21	222
2010	96	6 401	16	95	66	854	6	1 033	9	206	41	1 295	4	328	260	56	4	226	14	473
2011	222	3 845	336	129	56	2 596	16	465	6	167	103	1 039	4	181	280	82	69	100	44	447
2012	314	2 860	86	307	188	3 313	30	301	18	150	136	1 054	8	288	282	143	19	209	36	673
2013	166	2 603	591	186	151	2 125	14	261	13	192	807	1 461	2	915	597	212	9	189	52	561
2014	111	1 721	205	88	167	1 810	15	275	21	106	80	1 231	3	216	387	283	6	110	19	289
2015	33	638	60	25	36	1 203	15	165	18	103	164	764	0	81	338	237	5	101	26	215
2016	13	337	51	23	32	872	5	122	2	39	35	430	1	73	279	284	8	63	3	117
Łącznie	1 280	0 823	1 457	1 013	978	7 750	130	2 839	108	1 149	1 632	8 958	65	2 286	2 820	1 339	148	1 176	320	3 517

W przypadku gatunków iglastych miąższność pozyskanego posuszu stanowiła 1,37 % pozyskania grubizny iglastej, a złomy i wywroty 15,12 % (ryc. 2). Posusz gatunków liściastych stanowił 1,84 % pozyskanej grubizny liściastej, a złomy i wywroty 6,67 % (ryc. 3).

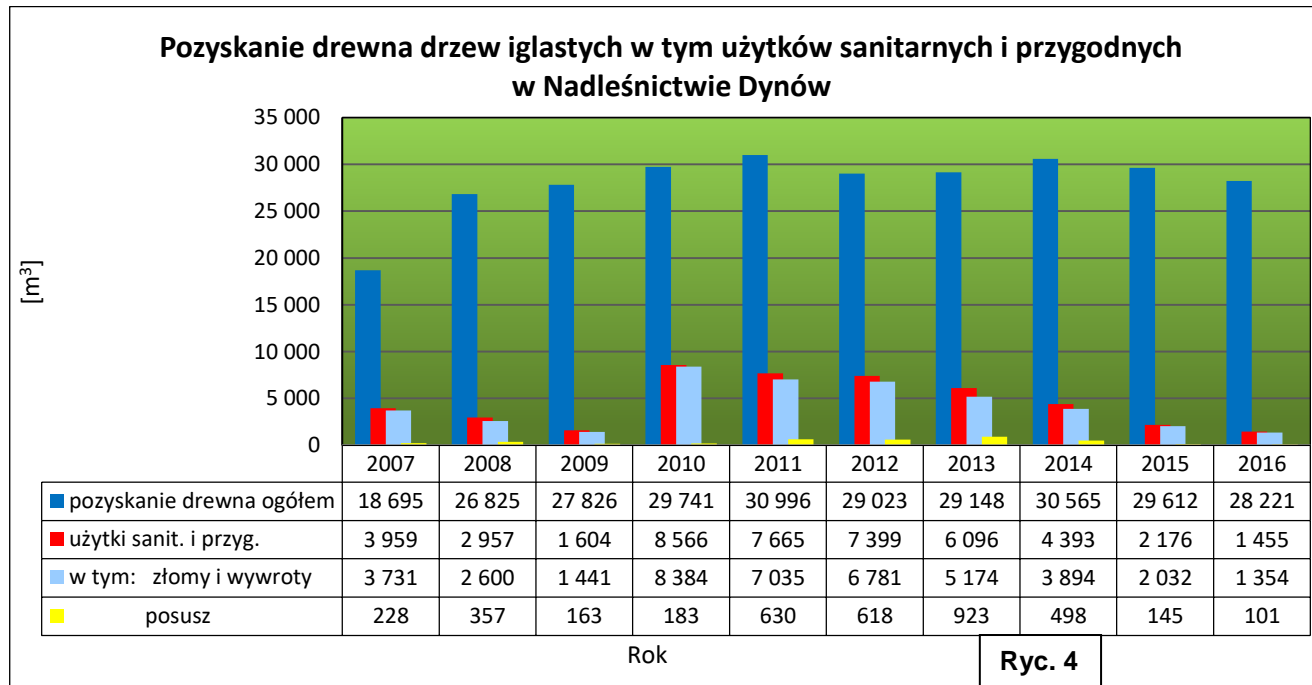

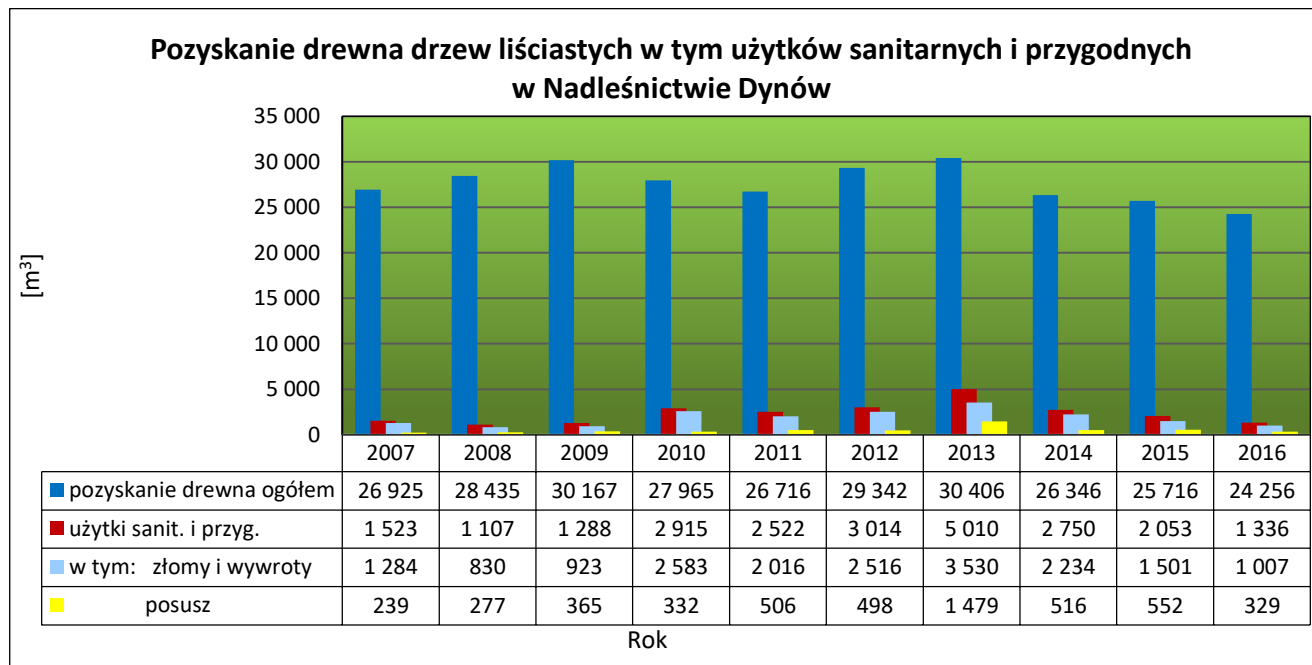
Średnio, w analizowanym okresie, w ramach cięć sanitarnych i przygodnych pozyskiwano 6 979 m³ drewna rocznie.

Zwraca uwagę proporcjonalnie większa miąższość pozyskanych użytków sanitarnych w przypadku jesionu i świerka, szczególnie w porównaniu do gatunków drzew o znacznie większym udziale powierzchniowym. Potwierdza to słaba kondycję zdrowotną Św i Js.

Graficzną ilustrację pozyskania użytków sanitarnych i przygodnych w latach 2007-2016 na terenie Nadleśnictwa Dynów przedstawiono na poniższych rycinach.

Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu

Ryc. 5

6. Szkody od zwierzyny

Wyniki inwentaryzacji szkód powodowanych przez zwierzynę płową w latach 2007-2016 zawiera tabela 6 (sporządzona na podstawie corocznych „Zestawień pow. uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę” przesyłanych przez RDLP Krosno do ZOL oraz raportów SILP). Rozmiar zarejestrowanych szkód jest niewielki. Dominują szkody gospodarczo znośne.

Tab. 6. Rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę płową w Nadleśnictwie Dynów

Rok	Powierzchnia uszkodzeń w [ha]							
	uprawy				młodniki			
	przy stopniu uszk. w %				przy stopniu uszk. w %			
	do 20	21-50	>50	Razem	do 20	21-50	>50	Razem
2007	18,00	1,00	0,00	19,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	15,00	0,00	0,00	15,00	1,00	0,00	0,00	1,00
2009	2,00	1,00	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	55,00	10,00	0,00	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	27,00	2,00	1,00	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00
zmiana IOL		21-40 %	>40 %	Razem		21-40 %	>40 %	Razem
2012		3,65	0,00	3,65		0,00	0,00	0,00
2013		0,00	1,10	1,10		0,00	0,00	0,00
2014		0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2015		0,00	1,50	1,50		0,00	0,00	0,00
2016		0,00	0,00	0,00		20,00	0,00	20,00

Należy podkreślić, że w analizowanym okresie dokonano kilku zmian metodyki prowadzenia inwentaryzacji szkód powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach. Utrudnia to w pewnym stopniu interpretację tendencji zachodzących zmian w rozmiarze uszkodzeń. Ponadto dane uzyskane przy pomocy inwentaryzacji nie obejmują wszystkich szkód wyrządzanych przez zwierzynę w sezonie wegetacyjnym - pomijane jest letnie zgryzanie gatunków liściastych.

Na podstawie danych z formularzy nr 3 IOL „Kwestionariusza występowania uszkodzeń spowodowanych przez owady, ssaki, ptaki i wykonanych zabiegów ochronnych” uszkodzenia w drzewostanach nadleśnictwa powodowały również: bóbr, zając, dzik i drobne gryzonie (tab. 7).

Tab. 7. Występowanie uszkodzeń spowodowanych przez ssaki na terenie Nadleśnictwa Dynów w latach 2007-2016 (formularzy nr 3 - „Kwestionariusz występowania uszkodzeń spowodowanych przez owady, ssaki, ptaki i wykonanych zabiegów ochronnych” IOL)

Rok	Jeleniowate	Dzik	Bóbr	Zając	Drobne gryzonie
2007	1,00	0,00	0,00	0,00	5,40
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	5,40
2009	1,00	0,00	0,00	0,00	5,40
2010	10,00	0,00	0,00	0,00	5,40
2011	3,00	0,00	0,00	0,00	5,40
2012	0,25	0,00	1,78	0,40	5,40
2013	1,10	0,00	0,00	0,00	0,00
2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	1,50	0,08	2,61	0,00	0,00
2016	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem:	56,91	0,08	4,39	0,40	32,40

W analizowanym okresie uszkodzenia powodowane przez bobry wykazano w 2012 i 2015 roku (leśnictwo Dąbrówka) na łącznej powierzchni 4,39 ha, a przez dziki na pow. 0,08 ha (leśnictwo Siedliska). Uszkodzenia od zająca odnotowano w 2012 roku na pow. 0,40 ha.

Szkody wyrządzone przez drobne gryzonie (nornice) występowały w omawianym okresie lat 2007-2012 na plantacji czereśni ptasiej (co roku na pow. 5,40 ha).

W ramach ochrony upraw przed zwierzyną nadleśnictwo stosuje:

- grodzenia upraw,
- mechaniczne zabezpieczenia (np. palikowanie),
- ochronę chemiczną przed zgryzaniem przy zastosowaniu repelentu Cervacol

7. Ochrona pożytecznej fauny

Nadleśnictwo prowadzi działania zmierzające do poprawy warunków bytowych ptaków polegające na wywieszaniu i czyszczeniu budek lęgowych dla ptaków.

W ramach dokarmiania ptaków wyklada się corocznie ok. 317 kg karmy.

8. Wskazania w zakresie ochrony lasu

Stan ogólnej ochrony lasu w Nadleśnictwie Dynów uznano za dobry. Na podobną ocenę zasługuje stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów nadleśnictwa. Symptomy osłabienia kondycji zdrowotnej obserwuje się w zajmujących niewielką powierzchnię drzewostanach jesionowych i świerkowych.

Wskazania dla nadleśnictwa wynikają z potrzeby realizowania obowiązujących regulacji w zakresie ochrony lasu i zaleceń Instrukcji Ochrony Lasu oraz monitorowania zidentyfikowanych dla tego terenu aktualnych i potencjalnych zagrożeń. W większości przypadków wytyczne są ukierunkowane na kontynuację dotychczasowych działań.

A. Działania dla ograniczenia szkód od czynników abiotycznych

- dostosowywanie składu gatunkowego upraw do warunków siedliskowych,
- regulowanie składu gatunkowego i zagęszczenia odnowień w trakcie zabiegów pielęgnacyjnych,
- w ramach zabiegów pielęgnacyjnych usuwanie drzew zahubionych, z rakami drzewnymi na pniu oraz osobników z objawami uszkodzenia przez choroby korzeni,
- prowadzenie kontroli zagrożenia lasu przez czynniki abiotyczne oraz ich rejestrowanie zgodnie z IOL.

B. Monitoring i ochrona lasu przed chorobami grzybowymi

- do czasu określenia skutecznej metody ochrony jesionów przed ich zamieraniem w uprawach lub do zaniku procesu chorobowego, zastępowanie tego gatunku innymi, zgodnymi z siedliskiem,
- w użytkowanych gospodarczo drzewostanach jesionowych i z udziałem jesionu, kontynuowanie cięć sanitarnych ukierunkowanych na usuwanie drzew silnie porażonych przez czynnik chorobotwórczy, celem ograniczenia bazy infekcyjnej patogenu oraz stworzenia warunków do wyselekcjonowania egzemplarzy jesionu odpornych (lub przynajmniej opornych) na infekcję,
- w odnowieniach jodłowych monitorowanie, a w razie konieczności zwalczanie raka jodły. Wskazane jest usuwanie (sekatorowanie) czarcich mioteł na jodłach popieranych w trakcie cięć pielęgnacyjnych. Zabieg należy ograniczyć do pędów z guzami i wyrosłami zlokalizowanymi w bezpośrednim

sąsiedztwie pnia. Celem zabiegu nie jest zwalczanie raka jodły w ogóle, ze względu na brak możliwości zapobiegania nowym infekcjom, ale dążenie do ochrony drzewek przyszłościowych przed rakami drzewnymi powstającymi w następstwie wrastania w pień czarcich mioteł,

- prowadzenie kontroli zagrożenia lasu przez czynniki chorobotwórcze oraz ich rejestrowanie zgodnie z IOL,
- sygnalizowanie do ZOL zjawisk chorobowych wymagających rozpoznania.

C. Monitoring i ochrona lasu przed owadami

- kontynuowanie działań zmierzających do utrzymania właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, przy szczególnym uwzględnieniu:
  - bieżącej kontroli wydzielania się posuszu,
  - terminowego usuwania i wywozu drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne. W ramach realizacji zadań związanych z ochroną przyrody, dopuszczalne jest pozostawianie do naturalnego rozkładu jednostkowo występujących drzew zamierających, pod warunkiem braku zagrożenia dla stanu zdrowotnego drzewostanu, a także dla mienia i bezpieczeństwa powszechnego,
  - terminowego porządkowania drzewostanów w przypadku wystąpienia szkód od czynników abiotycznych,
- monitorowanie stanu zdrowotnego jodły w drzewostanach, dbałość o utrzymanie właściwego stanu sanitarnego lasu, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc występowania obiałki korowej,
- utrzymanie decyzji o zaniechaniu monitorowania populacji szkodników pierwotnych sosny przelegujących w ściółce i glebie metodą jesiennych poszukiwań,
- prowadzenie kontroli zagrożenia lasu przez owady oraz ich rejestrowanie zgodnie z IOL. W przypadku foliofagów jodły, do czasu stwierdzenia żerów, monitorowanie stanu koron drzew metodą wzrokową.

*Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urzędzenia lasu*

D. Ochrona lasu przed szkodami od zwierzyny

- doskonalenie metod inwentaryzacji zwierzyny dla zwiększenia ich wiarygodności, oraz przygotowywanie łowieckich planów hodowlanych w oparciu o rzeczywiste stany zwierzyny,
- przestrzeganie pełnej realizacji zatwierdzonych planów łowieckich,
- utrzymywanie stanu ilościowego zwierzyny na poziomie umożliwiającym realizację zadań z zakresu hodowli lasu,
- utrzymywanie właściwej struktury wiekowej i płciowej zwierzyny płowej,
- kontynuowanie zabezpieczania upraw stosownie do występujących szkód i koncentracji zwierzyny.

E. Ochrona pożytecznej fauny:

- wspieranie owadożernego ptactwa poprzez pozostawianie drzew dziuplastych stanowiących naturalne miejsca gniazdowania,
- realizowanie wewnętrznych uregulowań RDLP w Krośnie, dotyczących sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej, w tym pozostawiania drzew martwych i zamierających do naturalnego rozkładu, w sposób pozwalający na utrzymanie właściwego stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu, a także uwzględniający działania z zakresu ochrony lasu w przypadku zaistnienia zjawisk o charakterze klęskowym,
- w miarę potrzeb wywieszanie i konserwacja skrzynek lęgowych dla ptaków,
- w miarę potrzeb wywieszanie schronów dla nietoperzy,
- w uzasadnionych przypadkach dokarmianie ptaków w okresach, w których warunki atmosferyczne utrudniają im zdobywanie pożywienia,
- biologiczne wzbogacanie obrzeży lasu poprzez kształtowanie stref ekotonowych w miejscach, w których strefy te nie wykształcają się samoistnie.

Kierownik
Zespołu Ochrony Lasu w Krakowie

mgr inż. Jerzy Piłata

2.4. Monitoring skutków realizacji zadań gospodarczych, zawartych w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów w latach 2010 – 2016

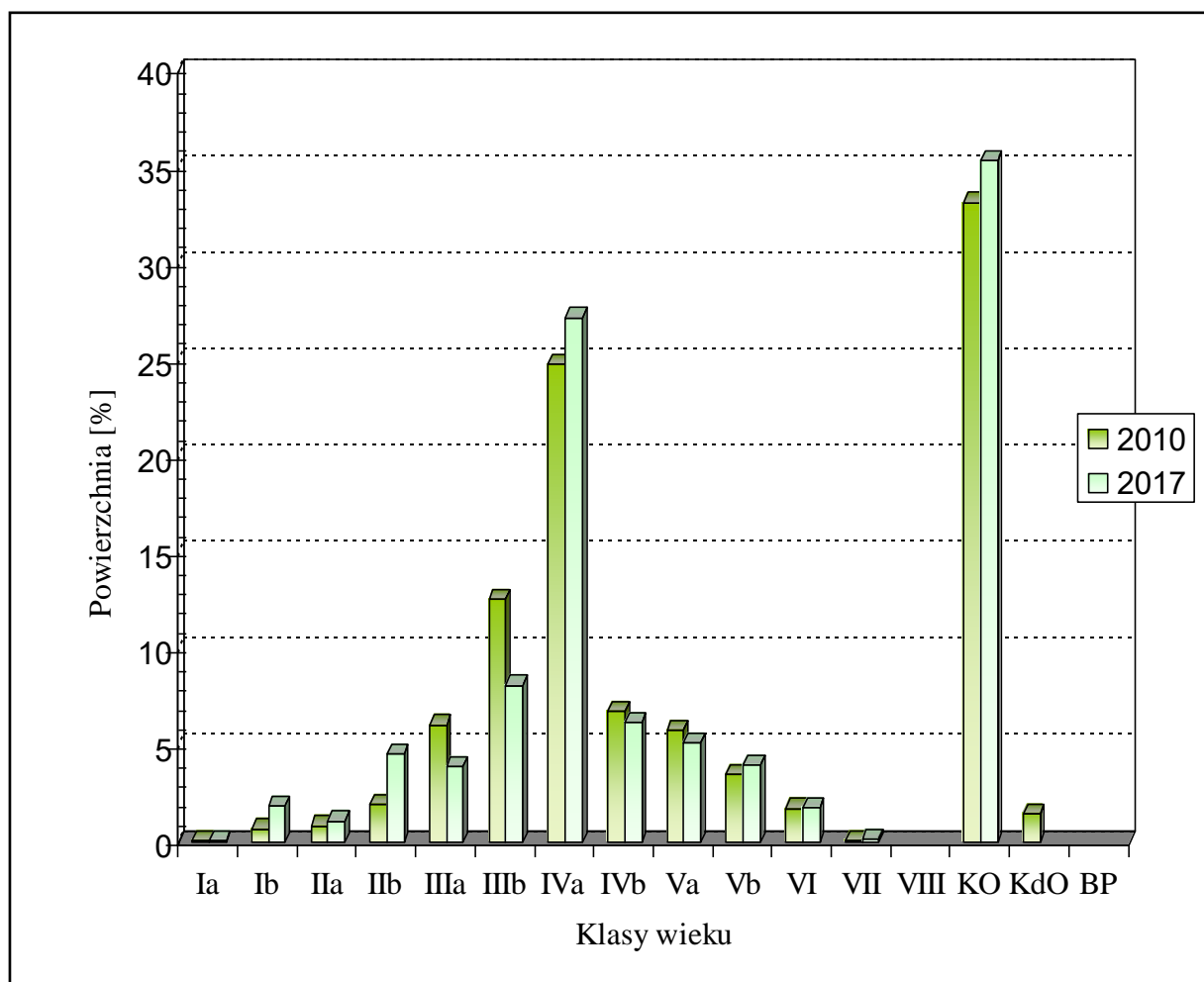

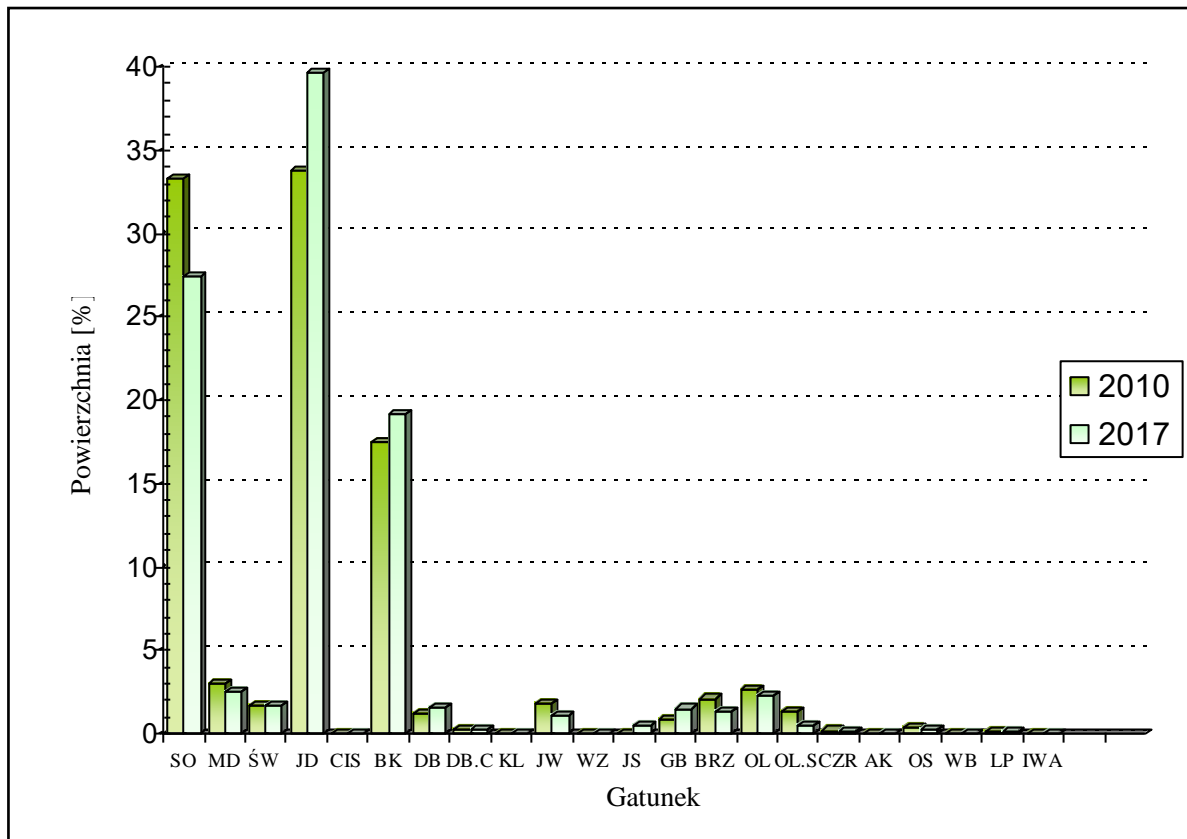

**Monitoring skutków realizacji zadań
gospodarczych, zawartych w planie urządzenia
lasu dla Nadleśnictwa Dynów w latach 2010 –
2016 tj. okresie objętym prognozą
oddziaływania planu urządzenia lasu na
środowisko i obszar Natura 2000 PLB180001
„Pogórze Przemyskie”**

1. Analiza powierzchni lasów wg rzeczywistych składów gatunkowych i wieku w obszarze Natura 2000 – PLB180001 Pogórze Przemyskie

*Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu*

2. Realizacja zadań w wymiarze powierzchniowym w latach 2010 – 2017 w Nadleśnictwie Dynów, w tym w obszarze Natura 2000 PLB180001 „Pogórze Przemyskie”

ROK	Otwarte	Pod osłoną			Poprawki i uzupełnienia	Pielęgnacja gleby	CW	CP	CP-P	TW	TP
		przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń							
1	2	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2010	0	86,19	1,73	1,63	7,63	50,97	56,46	163,27	6,78	18,33	701,36
2011	0	73,84	10,54	0,00	11,55	62,96	98,68	239,83	7,15	106,25	409,89
2012	0	67,27	0,00	0,00	11,28	62,56	112,98	171,55	2,00	42,87	242,09
2013	0	66,07	2,95	3,94	5,07	64,70	89,36	141,68	10,50	19,47	174,13
2014	0	56,78	0,20	0,32	2,61	54,04	64,65	124,97	0,00	21,04	429,07
2015	0	82,48	5,69	0,00	2,18	66,51	81,97	160,50	2,48	50,91	714,76
2016	0	51,63	1,28	0,00	1,73	71,76	104,31	161,01	19,40	12,62	738,80
Razem	0	484,26	22,39	5,89	42,05	433,50	608,41	1162,81	48,31	271,49	3410,10
w tym obszar Natura 2000 PLB180001	0	191,94	7,18	1,50	15,79	171,09	199,48	593,70	35,98	167,76	1540,57

3. Zadania zlecane

W latach 2010 – 2017 dla Nadleśnictwa Dynów nie były zlecane do wykonania zadania z zakresu ochrony przyrody w obszarze Natura 2000 PLB180001 „Pogórze Przemyskie”.

4. Wnioski

- Z analiz powierzchni lasów wg rzeczywistych składów gatunkowych, przeprowadzonych wg stanów na 1 stycznia 2010 i 1 stycznia 2017 roku, tj. okresu objętego prognozą wynika, że w obszarze Natura 2000 PLB180001 „Pogórze Przemyskie”, obejmującym grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa Dynów nie wystąpiły istotne zmiany w udziale gatunków rzeczywistych w poszczególnych klasach wieku.
- Analizy powierzchniowe wg gatunków rzeczywistych wskazują na wzrost powierzchniowy jodły i buka, a spadek powierzchniowy sosny.
- Z przedstawionych danych wynika, że prowadzona przez Nadleśnictwo Dynów gospodarka leśna w latach 2010 – 2016 nie pogorszyła stanu środowiska oraz nie wpłynęła znacząco negatywnie na obszary Natura 2000.

2.5. Ocena Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych

O C E N A

gospodarki leśnej prowadzonej w latach 2007 – 2016 przez Nadleśnictwo Dynów dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

Z przedstawionej przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów analizy gospodarki leśnej wynika, że zadania ustalone w planie urządzenia lasu na lata 2007 – 2016, zrealizowano w następującej wysokości:

- ✓ cięcia rębne wykonano masowo w 95%,
- ✓ zadania z zakresu pielęgnowania lasu wykonano powierzchniowo w wysokości:
  - pielęgnowanie upraw, obejmujące pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne 270%,
  - pielęgnowanie młodników, obejmujące CP i CPP 105%,
  - trzebieże 98 %.

Z referatu przedstawionego przez Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Krakowie na Naradę Techniczno-Gospodarczą wynika, że stan ogólnej ochrony lasu oraz stan sanitarny i zdrowotny drzewostanów Nadleśnictwa jest dobry. Uszkodzenia od czynników abiotycznych, patogenów grzybowych, szkodników owadzych i zwierzyny płowej występują na niewielkich powierzchniach, przez co nie mają istotnego znaczenia gospodarczego. W związku z tym, zaleca się kontynuację dotychczasowych działań Nadleśnictwa na kolejny okres gospodarczy.

Z zinwentaryzowanego stanu lasu przedstawionego przez Wykonawcę projektu planu urządzenia lasu wynika, że w Nadleśnictwie Dynów:

- ✓ uprawy i młodniki po rębniach złożonych występują na powierzchni 465 ha, o przeciętnym zadrzewieniu 0,8 i jakości hodowlanej 11;
- ✓ wzrasta udział powierzchniowy gatunków właściwych dla siedlisk przyrodniczych występujących w Nadleśnictwie, co można zauważyć na przedstawionych wynikach inwentaryzacji wg gatunków rzeczywistych;
- ✓ wzrasta powierzchnia drzewostanów w klasie odnowienia.

Na wyróżnienie zasługuje działalność Nadleśnictwa w zakresie ochrony przyrody, edukacji ekologicznej i udostępniania lasu.

Prowadzona na 362 arach produkcja szkółkarska zabezpiecza materiał sadzeniowy dla Nadleśnictwa oraz odbiorców prywatnych.

Uwzględniając wyżej przedstawione wyniki oceniam gospodarkę leśną prowadzoną przez Nadleśnictwo Dynów pozytywnie.

Z przeprowadzonej oceny oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko wynika, że realizacja zaprojektowanych przez Wykonawcę na lata 2017 – 2026 zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na obszar Natura 2000 PLB180001 Pogórze Przemyskie.

Dla siedlisk przyrodniczych w projekcie planu urządzenia lasu zostały przyjęte typy drzewostanów uwzględniające składy gatunkowe właściwe dla siedlisk, co pozwoli na sukcesywne przekształcanie istniejących drzewostanów w zbiorowiska typowe dla wykazanych siedlisk. Siedliska łąkowe zgodnie z ustaleniami KZP zostały wyłączone z użytkowania rębego.

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, zarządzeniem nr 28 z dnia 2 grudnia 2014 roku wprowadził do stosowania wytyczne, przeznaczone dla służb terenowych, w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP Krosno, w których wskazano specjalne sposoby postępowania w miejscach występowania, lub miejscach potencjalnego występowania gatunków chronionych.

Do pozyskania w użytkowaniu rębnym i przedrębnym zaprojektowano masę w wysokości 92% spodziewanego bieżącego przyrostu. Przyjęte rozwiązania z zakresu użytkowania rębego nie zagrażają trwałości i stabilności lasów Nadleśnictwa.

Wg stanu na 1 stycznia 2010 roku dla Nadleśnictwa Dynów została sporządzona prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. Z porównania stanu lasu, przedstawionego w wynikach załączonego do oceny monitoringu, dokonanego na dzień 1 stycznia 2010 i dzień 1 stycznia 2017 roku wynika, że wykonane w tym okresie zadania gospodarcze nie wpłynęły negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów oraz spójność sieci Natura 2000.

DYREKTOR

Grażyna Wągrzelna

3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa

Zasady określania zadań gospodarczych zostały przyjęte na podstawie szczegółowej inwentaryzacji lasu, opracowań specjalistycznych, analiz i opisów gospodarki leśnej w ubiegłych latach oraz warunków przyrodniczych.

W Nadleśnictwie Dynów najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- 1) przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i przeszłorębnych;
- 2) poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku naturalnych zbiorowisk górskich;
- 3) utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów;
- 4) ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa;
- 5) rozbudowa infrastruktury inżynierskiej.

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planować realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych przeszłorębnych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych;
- planowe odnawianie na powierzchni podokapowych oraz odnowienia drzewostanów wyznaczonych do przebudowy;
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikro zróżnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych;
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków z właściwych, o kierunku ochronnym typów drzewostanów;
- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów przedrębnych, zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, czyli w taki sposób, aby nie pogorszyć stanu i różnorodności siedlisk leśnych;
- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej;
- właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanach przedrębnych, czyli w sposób zapewniający poprawę ich stanu sanitarnego, jakości oraz stabilności ekologicznej, przy równoczesnym zapewnieniu maksymalnej możliwej ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami;

- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Proekologiczna gospodarka leśna zmierza do ciągłego poszukiwania rozwiązań oryginalnych, często bez wzorców, instrukcji i zaleceń. Wymaga daleko idącej samodzielności szczególnego rodzaju odpowiedzialności, nie za wykonanie planów, ale za rzeczywisty stan lasu. Powodzenie jej zależeć będzie od wiedzy realizatorów planu zagospodarowania lasu i umiejętności praktycznego jej zastosowania.

3.1.1. Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Zgodnie z zapisami Instrukcji urządzania lasu do celów planowania urzędzeniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i vitalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- 3) kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i niedrzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;

- 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które preferuje:
  - a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska;
  - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe;
  - c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu;
  - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewi i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami;
  - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródlisk, bagien, ostańców i wąwozów;
- 5) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwatach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łągowych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnianie w pozostałych lasach;
- 6) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urzędniowym należy dążyć do:
  - a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej
  - b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
  - c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),
  - d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urzędniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmacniania zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;
- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody, w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń;
- 3) kryterium 6, dotyczące innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów oraz potrzeb w zakresie udostępnienia lasu społeczeństwu, zagospodarowania rekreacyjnego oraz edukacji leśnej społeczeństwa.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczane dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego) planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- 1) zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;
- 2) zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;
- 3) ustaleniu pożądanego składu gatunkowych drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- 4) zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
  - a) optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
  - b) dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego,

- odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanej budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
  - wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
  - wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanej wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
  - wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);
  - wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 2000, leśnych kompleksów promocyjnych, lasów stref ochronnych, otulin itp.);
  - wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
  - wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
  - wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
  - wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:
    - a) zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
    - b) zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
    - c) kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
    - d) potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
    - e) kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

W dalszej części projektu planu gospodarki leśnej na przyszły okres gospodarczy przedstawiono wytyczne gospodarowania i zestawienie zadań zmierzających do osiągnięcia przyjętych celów. Określono je na podstawie zinwentaryzowanego stanu lasu i zasobów leśnych, dotychczas stosowanych sposobów zagospodarowania, roli lasów w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, położenia w krajobrazie oraz akceptacji lokalnej społeczności dla przedsięwzięć z zakresu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zadań wynikających z programu ochrony przyrody.

3.1.2. Ogólne zasady zachowania ład przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych

3.1.2.1. Podział lasu na grupy lasu i kategorie ochronności

W Nadleśnictwie Dynów przyjęto podział lasu na kategorie ochronności na podstawie:

- Zarządzenia nr 107 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Dynów (około 98% pow.);
- Decyzji nr 15/99 Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1999 r. o uznaniu za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa wchodzących w skład Nadleśnictwa Bircza w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie (około 2% pow.).

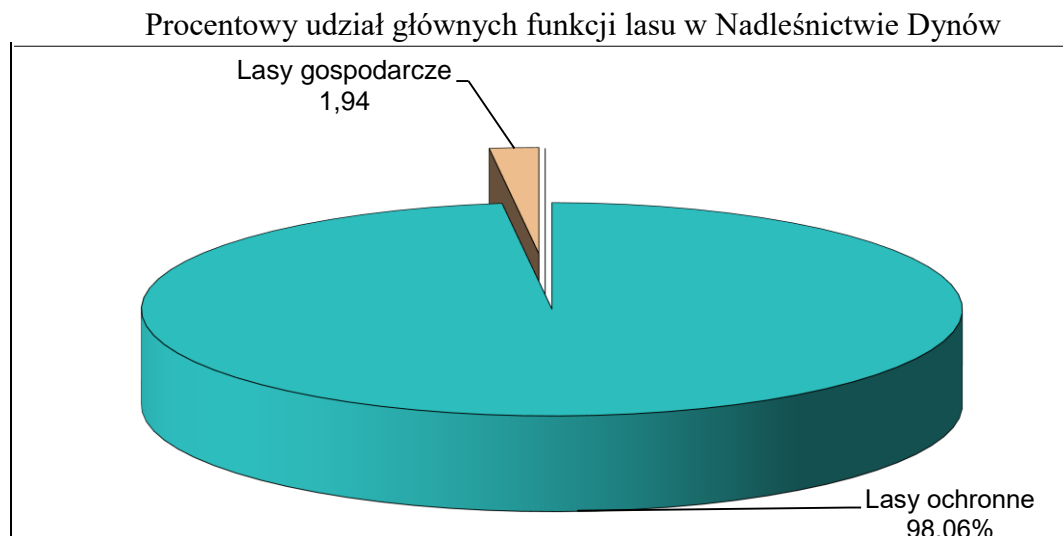
Podział powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej) Nadleśnictwa według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Lp.	Kategoria lasu	Nadleśnictwo Dynów	
		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona [ha]	%
1	Rezerваты	0,00	0,00
2	Lasy ochronne - razem	10249,22	98,06
	w tym:		
	- wodochronne	9688,05	92,69
	- wokół miast, wodochronne	107,77	1,03
	- glebochronne, wodochronne	453,40	4,34
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	201,40	1,94
	Lasy ogółem	10450,62	100,00

Różnica w powierzchni lasów ochronnych, między określoną w aktach prawnych a wykazaną w planie u.l. V rewizji wynika z zmian powierzchniowych będących następstwem przekazywania gruntów z Nadleśnictwem Bircza oraz modernizacji ewidencji obrębów ewidencyjnych.

3.1.2.2. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Dynów zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) – do którego w zaliczono:

- proponowany rezerwat przyrody „Jabłonica Ruska” (oddz. 299l,m,n,o,p,r);
- drzewostany na siedlisku łęgowym (LŁwyż. – oddz. 2a, 3a, 18h, 57d, 70b, 71r, 78a, 80d, 81c, 82d, 94d,h, 95b,c, 97d, 99a,d,f,h,i, 101c, 102j, 103g,h,i, 104a,b, 111i, 125h,m, 129d, 137m, 152c, 158d,g, 165a, 200a,b, 214Ci,l,m, 215a, 217a, 221b, 231o,p, 234i, 264f, 265f, 267c, 268h, 269f, 271b,c, 272a, 273b,f, 292Ag,l, 299r);
- drzewostany położone w ustanowionych strefach ochrony (okresowej i całorocznej) stanowiska łęgowego orlika krzykliwego (oddz. 14c,d, 15a,d);
- drzewostany położone w ostojach ksylobiontów (na podstawie Zarządzenia Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów nr 1/2015 z dnia 27.02.2015 r.) – oddz. 16b, 62f, 290g, 299l,m,n,o,p,r;
- drzewostany na siedliskach łęgowych położone w zasięgu stref buforowych cieków wodnych (oddz. 3a, 80d, 81c, 82d, 94d,h, 95b,c, 99a,d,f,h,i, 101c, 102j, 103g,h,i, 104a,b, 158g, 165a, 217a, 264f, 265f, 267c, 268h, 269f, 271b, 273b,f, 292Ag,l);
- drzewostany na priorytetowych siedliskach przyrodniczych (91E0, 91F0) – oddz. 3a, 80d, 81c, 82d, 94d,h, 95b,c, 99a,d,f,h,i, 101c, 102j, 103g,h,i, 104a,b, 158g, 165a, 217a, 264f, 265f, 267c, 268h, 269f, 271b, 273b,f, 290g, 292Ag,l,);
- drzewostany na gruntach spornych (oddz. 250d, 263b,c, 264c, 265c,i,j, 266h,i).

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmuje lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

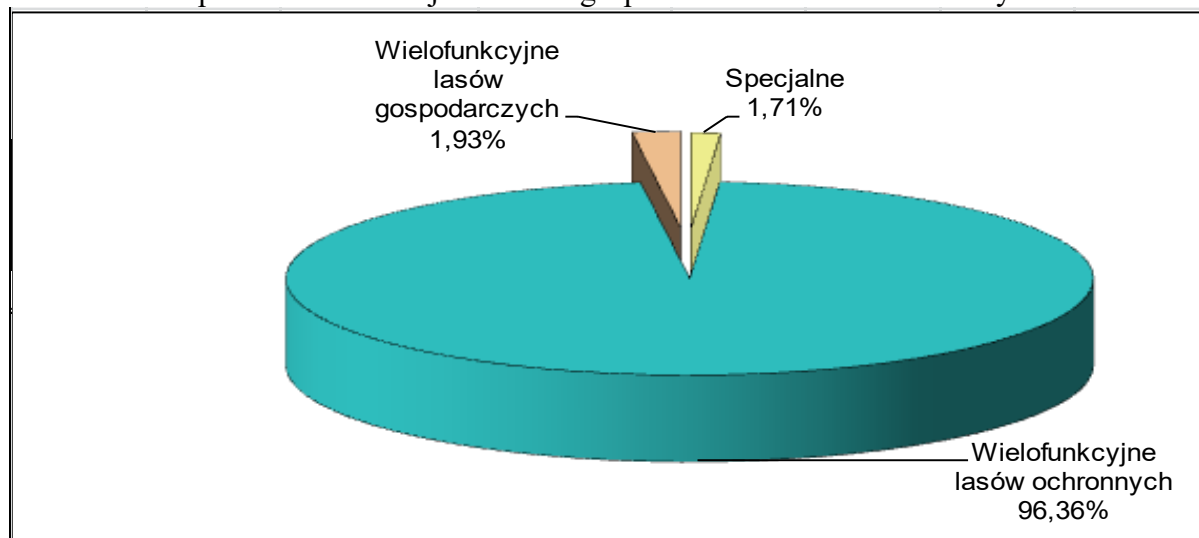
Gospodarstwo wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) – obejmuje wszystkie drzewostany na pozostałym obszarze z wiodącą funkcją produkcyjną (której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody).

Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw

Gospodarstwo	Nadleśnictwo Dynów	
	Powierzchnia leśna (ha)	% pow.
Specjalne (S)	178,82	1,71
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	10070,40	96,36
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) - przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	201,40	1,93
Ogółem	10450,62	100,00

W Nadleśnictwie Dynów dominuje zdecydowanie gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych zajmując powierzchnię 10070,40 ha co stanowi 96,36% wszystkich lasów. Pozostałe gospodarstwa zajmują niewielkie powierzchnie: gospodarstwo specjalne - 178,82 ha tj. 1,71% a wielofunkcyjne gospodarstwo powierzchni lasów gospodarczych o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania – 201,40 ha, co stanowi 1,93% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.

Udział powierzchni leśnej w ramach gospodarstw w Nadleśnictwie Dynów

3.1.2.3. Wiek rębności oraz wieki dojrzałości rębnej

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie zostały ustalone na Komisji Założeń Planu. Dla pozostałych gatunków drzew przyjęto je zgodnie z poprzednim planem urządzenia lasu. Generalnie pozostały one na takim samym poziomie jak w poprzedniej rewizji planu u.l., z wyjątkiem sosny, dla której wiek rębności podniesiono o 10 lat. Powodem zmiany jest stale poprawiająca się jakość drzewostanów sosnowych w nadleśnictwie oraz ich wysoki przyrost w ostatnim okresie.

Przyjęte wieki rębności

Gatunek	Wiek rębności (lat)
Dąb	140
Jodła, Buk, Modrzew, Jawor	110
Jesion	100
Sosna	100
Świerk, Grab, Klon, Lipa, Olcha, Brzoza	80
Osika	50
Olsza szara	30

Przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew określają przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania. Służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwie lasów ochronnych oraz o przerębnowo-zrębnowym sposobie zagospodarowania. Przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. W V rewizji określano dla drzewostanów starszych, (dla których wpisano tylko jakość techniczną) wiek rębności drzewostanów zwany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu. Określano go według kryteriów zawartych w §83 pkt. 46 IUL i wpisywano w opisie taksacyjnym każdego drzewostanu. Drzewostany w klasach odnowienia projektowano do użytkowania rębego niezależnie od przyjętego wieku rębności. Wiek dojrzałości rębnej drzewostanów w 94,13% są równe, w 2,69% niższe (przebudowa drzewostanów), a w 3,18% wyższe od wieków rębności gatunku panującego.

3.1.2.4. Podział lasu na ostępy i jednostki kontrolne

Ład przestrzenny i sposób prowadzenia cięć i odnowień jest wyznaczony przez granice transportowe i drogi wywozowe. Niezbędnym elementem tego systemu jest wyznaczenie w terenie szlaków zrywkowych.

3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego

Zgodnie z § 87 Instrukcji urządzania lasu zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na:

- użytki rębne,
- użytki przedrębne.

3.1.3.1. Etat użytkowania rębnego

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu użytki rębne zostały podzielone na:

- zaliczone na poczet przyjętego etatu,
- niezaliczone na poczet przyjętego etatu.

3.1.3.1.1. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu

Obliczenia etatu dokonano zgodnie z §88-93 Instrukcji u.l. Etat obliczono dla obrębu leśnego (nadleśnictwa) wyróżniając poszczególne gospodarstwa. Obliczony etat wyraża się w wymiarze miąższościowym w m³ grubizny brutto. W celu wyliczenia etatu użytkowania rębnego i ustalenia rozmiaru użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu sporządzono dla obrębu następujące tabele i wzory:

- **Tabela nr VI** – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- **Wzór nr 3** – Wykaz drzewostanów do przebudowy;
- **Wzór nr 4** – Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia;
- **Wzór nr 5** – Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia.

Wzory te znajdują się w części tabelarycznej Wykazu cięć rębnych, a Tabela VI w części tabelarycznej elaboratu.

Zgodnie z § 89 IUL dla gospodarstwa specjalnego (S) etat jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów stąd etatów nie obliczono. Dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) oraz gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obliczono zgodnie z §§ 90, 91 „Instrukcji Urządzania Lasu” etaty wg dojrzałości drzewostanów i etaty wg zrównania średniego wieku. Dla gospodarstw tych obliczone zostały również etaty z potrzeb przebudowy oraz wg okresów uprzętnięcia w KO.

Zestawienie obliczonych i przyjętych w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębnego dla nadleśnictwa przedstawia tabele nr XIV.

Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania
rębnego Nadleśnictwo Dynów, obręb Dynów

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązania planu	Etat proponowany na okres obowiązania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnięcia w KO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	107	968	968
LASÓW OCHRONNYCH (O)	35055	44204	35948	35948	838	43849	438072	438072
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	38	145	680	145	0	0	X	X
OGÓLEM NADLEŚNICTWO	35093	44349	36628	36093	838	43956	439040	439040

Przyjęte etaty są:

- w gospodarstwie specjalnym (S) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych stanowiącym 122% miąższościowego etatu optymalnego oraz prawie równemu etatowi według okresów uprzętnięcia w KO.

W niewielkim powierzchniowo gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania użytkowania rębne nie planowano a większość drzewostanów kwalifikuje się do pielęgnacji bądź nie wymaga żadnych zabiegów gospodarczych.

Przyjęty na I 10-lecie etat użytków rębnych dla Nadleśnictwa Dynów wynosi **439040** m³ brutto i jest adekwatny do stanu drzewostanów a zwłaszcza bardzo dużego udziału klasy odnowienia (KO) i zaawansowania odnowienia oraz pełnionych funkcji ochronnych.

Orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa wynosi 36628 m³ brutto/rok i odpowiada etatowi zrównania średniego wieku.

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

- przyjęty cel hodowlany (TD),
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,

- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP,
- stan lasu (młode pokolenie, potrzeba przebudowy).

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się z zachowaniem okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

- drzewostany w klasie odnowienia;
- drzewostany do przebudowy intensywnej;
- drzewostany przeszłorębne;
- drzewostany rębne.

Nabór masy w użytkowaniu rębnym w poszczególnych kategoriach drzewostanów Nadleśnictwa Dynów przedstawiono poniżej w tabeli.

Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii

Kategoria drzewostanów	Ogółem w nadleśnictwie	Zaprojektowano w 10-leciu		Pozostaje	
	$\frac{\text{ha}}{\text{m}^3}$	$\frac{\text{ha}}{\text{m}^3}$	$\frac{\%}{\%}$	$\frac{\text{ha}}{\text{m}^3}$	$\frac{\%}{\%}$
W klasie odnowienia	3854,51	3854,51	100,00	0,00	0,00
	1065715	354964	33,31	710751	66,69
Przeszłorębne	135,23	112,09	82,89	23,14	17,11
	39630	7706	19,44	31924	80,56
Rębne	797,18	599,67	75,22	197,51	24,78
	316900	60850	19,20	256050	80,8
Bliskorębne i młodsze	5572,50	136,95	2,46	5435,55	97,54
	1851869	15520	0,84	1836349	99,16
Razem Nadleśnictwo Dynów	10359,42	4703,22	45,85	5656,20	54,15
	3274114	439040	13,62	2835074	86,38

Drzewostany potencjalnie nadające się do użytkowania rębego (rębne, przeszłorębne, KO) zajmują w nadleśnictwie 46,21% powierzchni (4786,92 ha) i 43,44% zapasu drzewostanów (1422245 m³). Użytkowaniem rębnym objęto 95,4% powierzchni i 29,8% masy tych drzewostanów. Największy procent poboru masy zaprojektowano w drzewostanach w klasie odnowienia (33,31%). Etat użytków rębnych kształtuje się na poziomie 13,62% aktualnych zasobów nadleśnictwa, bez uwzględnienia spodziewanego przyrostu.

3.1.3.1.2. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu powierzchniowego

W bieżącym okresie gospodarczym przewidziano w ramach cięć rębnych niezaliczonych na poczet przyjętego etatu powierzchniowego uprzątnięcie nasienników i przestojów na gruntach leśnych. Uprzątnięcie przestojów

i nasienników projektowano tylko w niezbędnej ilości, w wielu przypadkach z uwagi na aspekty ekologiczne nie przewiduje się ich do uprzątnięcia.

Poniżej w tabeli zestawiono użytki rębne nie zaliczone na poczet obliczonego etatu.

Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu

Kategoria cięć	Nadleśnictwo Dynów		
	Pow. [ha]	Miąższość [m ³]	
		brutto	netto
Uprzątnięcie płazowin	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników i przestoi	-	6449	5535
Pozostałe	-	-	-

Zaplanowano do usunięcia około 50% masy wszystkich zinwentaryzowanych przestojów (głównie sosny, jodły i buka).

3.1.3.1.3. Łączny rozmiar użytkowania rębnego

Zestawienie zaprojektowanych na I 10-lecie użytków rębnych w miąższości brutto i netto

Użytki rębne	Nadleśnictwo Dynów	
	masa m ³	
	brutto	netto
zaliczone na etat*	460992	401064
niezaliczone na etat	6449	5535
Razem	467441	406599

* etat netto użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu wraz z 5% przyrostem.

Porównanie przyjętego etatu użytkowania rębnego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10 leciu przedstawia się poniżej.

Porównanie etatu IV i V rewizji urządzania lasu

Etat w ubiegłym okresie gospodarczym	Wykonanie użytkowania rębnego w ubiegłym okresie gospodarczym			Etat przyjęty (z 5% przyrostem)	Różnica		
	Cięcia rębne	Przygodne rębne	Razem				
m ³ grubizny netto							%
370427	329938	23323	353261	406599	+36172	9,76	

Wzrost etatu użytków rębnych (z 370427 m³ netto do 406599 m³ netto) wynika z dalszego przyrostu zasobów leśnych co wyraża się między innymi wzrostem średniego wieku drzewostanu z 75 lat na 79 lat i dalszego wzrostu powierzchni drzewostanów w fazie przemiany pokoleń tj. w klasie odnowienia (KO) o 2,98%.

3.1.3.2. Etat użytkowania przedrębego

Etat cięć użytkowania przedrębego ustalony został na podstawie zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do cięć pielęgnacyjnych (CP-P, TW, TP). Powierzchniowy etat użytkowania przedrębego wynikający z potrzeb pielęgnacyjnych drzewostanów jest następujący:

Powierzchniowy etat użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie Dynów

Rodzaj cięć		Nadleśnictwo Dynów
		Powierzchnia [ha]
Czyszczenia późne (CPP)		205,60
Trzebieże	Wczesne (TW)	420,81
	Późne (TP)	4490,59
	Razem	4911,40
Ogółem		5117,00

Dane przedstawiają powierzchnię manipulacyjną cięć przedrębnych, bez powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu.

Przyjęty etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym, w wysokości **5117,00** ha stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Orientacyjny etat użytkowania przedrębego w wymiarze miąższościowym

Etat w wymiarze miąższościowym ustalony został orientacyjnie w m³ grubizny netto na 10 lecie. Orientacyjną wysokość miąższości grubizny określono na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie 5 lat (łącznie miąższość z cięć pielęgnacyjnych i przygodnych);
- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie 10-lecia (łącznie miąższość z cięć pielęgnacyjnych i przygodnych);
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębnym (Tabela VIIIa);
- zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego, według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Wskaźniki użytkowania przedrębego

Wskaźniki	Nadleśnictwo Dynów
	m ³ /ha
Wykonanie w ostatnich 5 latach (razem z użytkami przygodnymi)	37,7
Z wykonania cięć w ostatnim okresie gospodarczym (razem z użytkami przygodnymi)	38,7
Przyjęty w poprzednim planie	35
75% spodziewanego przyrostu bieżącego drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny	63,9
Połowa (50%) spodziewanego przyrostu bieżącego drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny	42,6
Przyjęty	45

Dla Nadleśnictwa Dynów przyjęto wskaźnik użytkowania przedrębego w wysokości 45 m³ na 1 ha.

Spodziewany przyrost bieżący w Nadleśnictwie w okresie 10-letnim dla drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny wyniesie 544700 m³ grubizny brutto.

Wielkości przyjęte do planu urządzenia lasu w użytkowaniu przedrębny porównano ze spodziewanym przyrostem bieżącym w grupie drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny w okresie obowiązywania planu. W celach porównawczych obliczono miąższość brutto, zwiększając miąższość użytków przedrębnych netto o 25%.

Do planu urządzenia lasu przyjęto następujące wielkości w użytkowaniu przedrębny.

Etat użytków przedrębnych	Nadleśnictwo Dynów
Powierzchniowy /ha/	5117,00
Miąższościowy /m ³ netto/	230265
Miąższościowy /m ³ brutto/	287831
Przyrost bieżący /m ³ brutto/	544700*
% przyrostu	52,3

* Przyrost tablicowy brutto w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębny.

Orientacyjny etat użytków przedrębnych uwzględnia potrzeby hodowlane poszczególnych drzewostanów i stanowi 52,3% spodziewanego tabelarycznego przyrostu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny.

Proponowany etat miąższościowy użytków przedrębnych ma charakter orientacyjny i może ulec zmianie w zależności od potrzeb stwierdzonych w czasie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach.

Zdaniem wykonawcy projektu planu zaprojektowana wielkość użytkowania przedrębego uwzględnia stadia rozwojowe drzewostanów i dynamikę rozwoju gatunków je budujących oraz przyjęte cele ochronne i produkcyjne.

3.1.3.3. Łączny etat miąższościowy użytków głównych

Przyjęty do planu etat miąższościowy użytków głównych składa się z etatu użytkowania rębnego i etatu użytkowania przedrębnego. Każdy z w/w etatów podlega oddzielnemu rozliczeniu, bez możliwości kompensacji miąższościowej użytków.

Łączny rozmiar użytkowania głównego na lata 2017-2026 dla Nadleśnictwa Dynów oraz porównanie tego rozmiaru z wielkością zasobów miąższości i spodziewanym przyrostem przedstawia się następująco:

Łączny etat użytków głównych

Rodzaj cięcia	Nadleśnictwo Dynów		
	miąższość /m ³		
	brutto	%	netto
Rębne	467441	56,6	406599
Przedrębne	287831	34,9	230265
Razem	755272	91,5	636864
Przyrost bieżący	825100		
% przyrostu	91,5		

Łączny rozmiar pozyskania (brutto) stanowi 91,5% spodziewanego bieżącego przyrostu tabelarycznego miąższości w dziesięcioleciu wg Tabeli VIIIa (825100 m³ brutto), oraz 89,9% bieżącego przyrostu użytecznego uzyskanego w ostatnim dziesięcioleciu, obliczonego zgodnie z §43 IUL (841450 m³ brutto).

Łączny etat użytkowania głównego dla Nadleśnictwa Dynów na lata 2017 – 2026 wynosi **636864 m³ grubizny netto**.

Zaprojektowany etat użytkowania rębnego i przedrębnego uwzględnia potrzeby hodowlane drzewostanów wynikające ze stanu lasu oraz potrzeby pielęgnacyjne w drzewostanach Nadleśnictwa Dynów.

Zestawienie przyjętego etatu użytkowania głównego przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Jednostka	Nadleśnictwo Dynów
Zasoby ogółem brutto	m ³	3275774
Spodziewany przyrost bieżący brutto	m ³	825100
Proponowany etat netto/brutto	m ³	636864/755272
Wykonany w IV rewizji netto	m ³	559671
Relacja etatów do zasobów	%	23,1
Relacja etatów do przyrostu	%	91,5
Relacja etatów do wykonania	%	113,8

Przyjęty etat użytków głównych stanowi 23,1% miąższości zasobów drzewnych i 91,5% przyrostu bieżącego drzewostanów, w tym użytki rębne zajmują 56,6%, a przedrębne 34,9% tegoż przyrostu. Jest on wyższy o 13,8% w stosunku do wykonania w poprzednim okresie gospodarczym.

W odniesieniu do przedstawionych wyliczeń wielkość użytkowania zabezpieczy trwałość lasu i ciągłość użytkowania w omawianym Nadleśnictwie.

3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa

3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego

3.2.1.1. Użytkowanie rębne

Realizacja cięć rębnych odbywać się będzie na podstawie wskazań gospodarczych, zawartych w opisach taksacyjnych oraz wykazie projektowanych cięć rębnych (Wzór nr 6), wykazów drzewostanów w KO, drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu (Wzory nr odpowiednio 4, 5, 3), w oparciu o zasady określone w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL).

Użytki rębne zaprojektowano w ramach gospodarstw dla poszczególnych obrębów. W celu osiągnięcia pożądaných docelowych składów gatunkowych odnowień w poszczególnych typach siedliskowych lasu i wyodrębnionych siedliskach przyrodniczych oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby użytkowania rodzaje rębni w oparciu o ustalenia KZP i Zasad hodowli lasu. Dla zwiększenia ilości martwego drewna zgodnie z zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 2.12.2014 r. na terenie Nadleśnictwa zaleca się pozostawić bez użytkowania do naturalnego rozkładu: 5% drzewostanów rębnych na siedliskach przyrodniczych, stref buforowych wzdłuż potoków na siedliskach łągowych, w uzasadnionych przypadkach w rejonie występowania przedmiotów ochrony a także pozostawianie złomów, wywrotów, drzew dziuplastych oraz martwych, jeśli nie zagrażają bezpieczeństwu powszechnemu.

Do użytkowania rębego zakwalifikowano drzewostany w kolejności wg pilności użytkowania i potrzeb odsłaniania młodego pokolenia:

- w klasie odnowienia,
- przeszłorębne,
- rębne,
- bliskorębne.

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni
w gospodarstwach (Tabela XV)

Gospodarstwo	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa ¹	Ogółem
		cięcia uprzątające	cięcia pozostałe	razem		
Sposób zagospodarowania	ha					
Specjalne (S)	-	-	13,32	13,32	-	13,32
Lasów Ochronnych (O)	-	-	4644,92	4644,92	44,98	4689,90
Lasów Gospodarczych (GPZ)	-	-	-	-	-	-
Ogółem Nadleśnictwo	-	-	4658,24	4658,24	44,98	4703,22

¹⁾ - również rębnia stopniowa udoskonalona z okresem odnowienia ponad 40 lat.

Nie planowano użytkowania rębego w strefach ochrony całorocznej miejsc gniazdowania gatunków podlegających ochronie strefowej, w lasach wyłączonych z gospodarowania zgłoszonych przez nadleśnictwo, w drzewostanach niedostępnych, spornych, stanowiących ostoje ksylobiontów, strefy buforowe przy potokach, siedliskach LŁWYŻ, siedliskach przyrodniczych priorytetowych.

Wykaz drzewostanów nie objętych użytkowaniem (bez wskazań gospodarczych) przedstawia poniższa tabela.

PRZYCZYNA	Powierzchnia bez wskazań gospod. (ha)
Ustanowiona strefa ochronna całoroczna	11,70
Proponowany rezerwat	10,02
Siedliska łąkowe (LŁWYŻ) i siedliska przyrodnicze priorytetowe	66,27
Spadek terenu powyżej 45°	89,28
Ostoje ksylobiontów	4,09
Miejsca bytowania bobrów	4,51
Drzewostany na gruntach spornych	54,02
Drzewostany trudnodostępne ze względu na wysięki wodne	0,36
Inne przyczyny (głównie względy ekonomiczne)	131,86
Razem	378,69

Do planów cięć użytków rębnych zaliczonych na etat opracowano mapę przeglądów cięć rębnych w skali 1:25000. Na mapie zamieszczono informacje o rodzaju rębni i procencie masy do pobrania. Zaznaczono tu też główne drogi wywozowe. Na mapy naniesiono również drzewostany uznane za ostoje ksylobiontów i strefy buforowe przy ciekach wodnych.

3.2.1.2. Użytkowanie przedrębne

Użytkowanie przedrębne powinno być realizowane na podstawie wskazań zawartych w opisach taksacyjnych w oparciu o wytyczne ZHL. Zadania określone w opisach w wymiarze powierzchniowym mają charakter obligatoryjny, a w zakresie miąższościowym winny być realizowane wg potrzeb, na jakie wskazuje stan konkretnego drzewostanu.

Zgodnie z IUL zostało sporządzone zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego na podstawie wskazań gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (Tabela XVI wg IUL).

Wykaz cięć użytków przedrębnych stanowią ustalone na gruncie wskazówki gospodarcze przeniesione do opisów taksacyjnych.

Wskazania gospodarcze dotyczące użytkowania przedrębnego obejmują drzewostany, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu. Indywidualnie dla każdego wydzielenia określony został rodzaj cięcia (CP-P, TW, TP). Należy zaznaczyć, że miąższość przewidziana do pozyskania w użytkach przedrębnych została podana globalnie dla całego nadleśnictwa. Wielkość użytkowania przedrębnego w poszczególnych pododdziałach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów. W trakcie realizacji użytkowania przedrębnego, w miarę potrzeby CP-P, TW i TP mogą przybierać charakter cięć, w ramach których prowadzona będzie przebudowa drzewostanów. Zasady wykonywania cięć pielęgnacyjnych są opisane w ZHL,

Syntetyczne dane wynikające z tej tabeli XVI przedstawia poniższa tabela.

*Opis zasad określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa
wraz z zestawieniami tych zadań*

Zestawienie zbiorcze drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha) wg klas i podklas wieku											Razem
		I		II		III		IV		V		VI	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	
Nadleśnictwo Dynów	CP-P	-	135,63	69,97	-	-	-	-	-	-	-	-	205,60
	TW	-	9,32	95,51	310,19	5,79	-	-	-	-	-	-	420,81
	TP	-	-	-	43,86	329,07	643,44	2400,99	610,34	346,87	111,38	4,64	4490,59
	Razem	-	144,95	165,48	354,05	334,86	643,44	2400,99	610,34	346,87	111,38	4,64	5117,00

W ramach użytkowania przedrębego zaplanowano zabiegi CP-P, TW i TP na łącznej powierzchni 5117,00 ha.

3.2.1.3. Łącznie użytki główne

Zestawienie łączne użytków głównych przedstawia tabela XVII – „Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć” zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu. Syntetyczne zestawienie tych danych przedstawia się poniżej.

Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć

Kategoria użytkowania	Nadleśnictwo Dynów	
	brutto	netto
	m ³	
Rębne, zaliczone na etat	439040	381966
5% przyrostu miąższości	21952	19098
Rębne nie zaliczone na etat	6449	5535
Razem użytki rębne	467441	406599
Przedrębne	287831	230265
Ogółem	755272	636864

W Nadleśnictwie Dynów zlokalizowano 159,66 ha drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy, w tym 77,35 ha do pilnej przebudowy przy zastosowaniu użytkowania rębego w pierwszym 10-leciu i 82,31 ha do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów (TD) dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych jako celów hodowlanych krótkookresowych, doraźnych. Końcowe podsumowanie

hodowlanych wskazań gospodarczych, w rozbiciu na siedliskowe typy lasu, przedstawiono w tabeli XVIII.

Zestawienie powierzchni przewidzianej do zabiegów hodowlanych (wyciąg z tabeli XVIII)

Wskazanie	Nadleśnictwo Dynów
	powierzchnia (ha)
Odnowienia i zalesienia halizn, płazowin, zrębów	-
Zalesienia gruntów nieleśnych	-
Odnowienia przy rębniach złożonych	393,40
Podsadzenia produkcyjne	6,10
Dolesienia luk i przersedzeń	-
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	1,50
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projekt. do odnowienia i zalesienia	-
Wprowadzanie podszytów	-
Pielęgnowanie gleby	92,64
Pielęgnowanie upraw (CW)	277,47
Pielęgnowanie młodników (CP)	1532,70
Melioracje agrotechniczne	401,00

Odnowienia na leśnej powierzchni otwartej, czyli odnowienia halizn, płazowin, zrębów istniejących i projektowanych nie zaplanowano ze względu na brak takich rodzajów powierzchni. Odnowienia pod osłoną wynoszą łącznie 393,40 ha. Podsadzenia produkcyjne zaprojektowano w przersedzonych drzewostanach sosnowych przewidzianych do przebudowy częściowej (w ramach cięć pielęgnacyjnych) na łącznej powierzchni 6,10 ha. Dolesień luk i przersedzeń oraz wprowadzania podszytów nie planowano. Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w IUL zabiegi pielęgnowania gleby, CW i CP zaplanowano tylko dla upraw istniejących (zainwentaryzowanych) na dzień 01.01.2017r. Melioracje agrotechniczne zaprojektowano łącznie na powierzchni 401,00 ha.

W lokalnych odmiennych warunkach mikrosiedliskowych będzie można w składach upraw zwiększyć udział gatunków światłożądnych i szybkoorosnących, których wymagania ekologiczne są dostosowane do tych warunków. Jesiona, do czasu ustąpienia choroby w składach zakładanych upraw, należy zastępować gatunkami o zbliżonych wymaganiach siedliskowych.

Wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu został sporządzony wg oddziałów i pododdziałów oraz grup zabiegów hodowlanych. Powierzchnia wszystkich zabiegów podana jest jednokrotnie, bez nawrotów.

*Opis zasad określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa
wraz z zestawieniami tych zadań*

Zestawienie zadań gospodarczych według leśnictw

Zestawienie zadań z zakresu użytkowania lasu dla leśnictw

Lp.	Nazwa leśnictwa	Użytkowanie rębne						Użytkowanie przedrębne		Razem		Bez wskazań
		Zaliczone na etat		Niezaliczone na etat		Razem		ha	m ³	ha	m ³	
		ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Wybrzeże	448,12	39886	0	1950	0	41836	731,70	30525	1179,82	72361	44,67
2.	Dąbrówka	539,80	56543	0	1560	0	58103	618,80	31471	1158,60	89574	47,15
4.	Dylągowa	635,59	47849	0	71	0	47920	611,20	33273	1246,79	81193	38,87
5.	Piątkowa	386,63	32254	0	398	0	32652	633,97	29877	1020,60	62529	23,37
6.	Żohatyn	533,39	46206	0	681	0	46887	485,09	19554	1018,48	66441	11,75
7.	Borownica	598,37	50283	0	272	0	50555	491,33	22696	1089,70	73251	30,34
9.	Siedliska	508,52	42405	0	544	0	42949	621,16	21687	1129,68	64636	81,69
10.	Ulucz	614,33	41383	0	0	0	41383	402,11	20028	1016,44	61411	71,6
11.	Jabłonica	438,47	44255	0	59	0	44314	521,64	21154	960,11	65468	29,25
Razem obręb Dynów		4703,22	401064	0	5535	0	406599	5117,00	230265	9820,22	636864	378,69
Nadleśnictwo		4703,22	401064	0	5535	0	406599	5117,00	230265	9820,22	636864	378,69

*Opis zasad określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa
wraz z zestawieniami tych zadań*

Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu według leśnictw

Lp.	Nazwa leśnictwa	Prace odnowieniowe					Pielęgnowanie lasu				Melioracje agrotechniczne	
		Na pow. otwartej		Pod osłoną			Poprawki i uzupełnienia istniejące	Pielęgnacja gleby	CW	CP		CPP
		halizny	zręby	złożone	II p.	luki						
		Powierzchnia [ha]										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Wybrzeże	0	0	52,70	0,00	0	0,00	8,95	26,10	150,76	22,74	52,70
2.	Dąbrówka	0	0	63,40	0,00	0	0,00	5,50	32,86	134,18	6,99	63,40
3	Dylągowa	0	0	37,65	0,90	0	0,00	1,94	15,27	216,86	18,00	38,55
4	Piątkowa	0	0	23,25	1,00	0	1,30	8,02	13,49	123,13	4,32	25,55
5	Żohatyn	0	0	55,75	0,50	0	0,00	19,97	62,09	201,81	16,64	56,25
6	Borownica	0	0	52,95	1,20	0	0,20	8,84	24,47	197,29	13,94	54,35
7	Siedliska	0	0	21,50	2,50	0	0,00	16,64	27,40	156,94	73,68	24,00
8	Ulucz	0	0	63,80	0,00	0	0,00	17,55	23,72	132,65	14,39	63,80
9	Jabłonica	0	0	22,40	0,00	0	0,00	5,23	52,07	219,08	34,90	22,40
Obręb Dynów		0	0	393,40	6,10	0	1,50	92,64	277,47	1532,70	205,60	401,00
Nadleśnictwo Dynów		0	0	393,40	6,10	0	1,50	92,64	277,47	1532,70	205,60	401,00

3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu oparto na następujących podstawach:

- wytyczne „Instrukcji urządzania lasu” z roku 2011;
- wytyczne „Instrukcji ochrony lasu” z roku 2011;
- ustalenia KZP i NTG dla Nadleśnictwa;
- wyniki prac Zespołu Ochrony Lasu, zebrane tam materiały i dane ujęte w formie Referatu Kierownika;
- dane Nadleśnictwa ujęte w Referacie Nadleśniczego dotyczącego Analizy gospodarki leśnej za poprzedni okres gospodarczy;
- wyniki urzędzeniowych prac terenowych – taksacyjnych w Nadleśnictwie;
- doświadczenia i obserwacje Nadleśnictwa i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz Inspekcji Lasów Państwowych.

3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu

W oparciu o materiały z ubiegłego 10-lecia, a także inwentaryzację przeprowadzoną w trakcie prac taksacyjnych V rewizji, stan zdrowotny lasów i stan sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Dynów należy ocenić jako dobry, a działania administracji leśnej zmierzające do jego utrzymania, polegające na bieżącym wykonywaniu cięć przygodnych i sanitarnych, jako prawidłowe.

Zadania z zakresu ochrony lasu

Zadania Nadleśnictwa w zakresie ochrony lasu na najbliższe 10-lecie winny być kontynuacją dotychczasowych. Czynności gospodarcze zaplanowane na bieżący okres obowiązywania planu urządzania lasu, w tym szerokie zastosowanie rębni stopniowych, oraz przebudowa drzewostanów powinny pozytywnie wpłynąć na poprawę stanu zdrowotnego lasu, a także poprawę, bądź utrzymanie na dotychczasowym poziomie, jego stanu sanitarnego. W zakresie prognozowania zagrożeń ze strony szkodników owadzych, infekcji grzybów pasożytniczych oraz ich zwalczania, należy utrzymywać stały kontakt z Zespołem Ochrony Lasu w Krakowie i Wydziałem Ochrony Ekosystemów Leśnych RDLP w Krośnie.

Zadania Nadleśnictwa w zakresie ochrony lasu na najbliższe 10-lecie będą kontynuacją dotychczasowych.

Czynności gospodarcze zaplanowane na bieżący okres obowiązywania planu u.l., w tym szerokie zastosowanie rębni stopniowych i częściowych, oraz dostosowanie składów gatunkowych do pełnej zgodności z siedliskiem, pozytywnie wpłyną na poprawę stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu.

Do podstawowych działań Nadleśnictwa będzie należało wykonywanie następujących czynności:

1. Zapobieganie szkodom od czynników abiotycznych (wiatr, śnieg, przymrozki) poprzez:
  - przestrzeganie zasady zgodności składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi dla zapewnienia stabilności drzewostanów;
  - wprowadzaniu gatunków domieszkowych wzmacniających stabilność drzewostanów;
  - przy prowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych zwracanie dużej uwagi na umożliwianie wytwarzania przez drzewa silnego systemu korzeniowego jak również odpowiedniego ukształtowania koron drzew;
  - tworzenie ścian ochronnych poprzez kształtowanie i utrwalanie właściwych ekotonów;
  - w zapobieganiu szkodom od okiści dążenie do otrzymania drzewostanów mieszanych o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska;
  - prawidłowo wykonywane cięcia pielęgnacyjne młodników i drągowin, dla uniknięcia nadmiernego przegęszczenia drzewostanów;
  - kontynuowanie przebudowy drzewostanów na gruntach porolnych, także w drzewostanach niestabilnych lub uszkodzonych;
  - przebudowę drzewostanów sosnowych, świerkowych i modrzewiowych niezgodnych z warunkami siedliskowymi;
  - w ramach zabiegów pielęgnacyjnych usuwanie drzew porażonych chorobami korzeni oraz z objawami występowania hub;
  - przy planowaniu odnowień zwracanie uwagi na miejsca potencjalnych zmrozowisk;
  - prowadzenie odnowień pod osłoną starego drzewostanu.
2. Ochrona lasu przed szkodliwymi owadami powinna polegać na:
  - prowadzeniu kontroli zagrożenia od szkodników korzeni na gruntach wskazanych w Instrukcji Ochrony Lasu;
  - kontroli występowania szkodników w uprawach i młodnikach, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli występowania obiałki pędowej w uprawach i młodnikach jodłowych;
  - monitorowaniu występowania owadów szkodników wtórnych drzew iglastych i liściastych, w oparciu o rejestrację pozyskania użytków sanitarnych i przygodnych w kategoriach: Z - „drewno zasiedlone przez szkodniki wtórne w bieżącym roku”, O - „drewno opuszczone przez szkodniki wtórne”, N - „drewno bez oznak żerowania szkodników wtórnych”;
  - wykonywaniu inwentaryzacji uszkodzenia drzewostanów przez owady liściożerne w przypadku wystąpienia defoliacji powyżej 60% dla So, Md i gatunków liściastych oraz powyżej 30% dla Św i Jd;
  - terminowym porządkowaniu drzewostanów w przypadku wystąpienia szkód od czynników abiotycznych;

- terminowym usuwaniu drzew zasiedlonych przez gatunki kambiofagiczne przed ich opuszczeniem przez młode pokolenie;
- usuwaniu zamierających jesionów zasiedlonych przez jesionowce w terminie do końca czerwca;
- stałym kontrolowaniu drzewostanów pod kątem występowania owadów - szkodników wtórnych w miejscach o zakłóconej gospodarce wodnej;
- wydzielający się posusz czynny powinien być monitorowany a jego ilość nie może powodować wzrostu zagrożenia od gatunków kambiofagicznych.

3. Drzewostany na gruntach porolnych:

Zbiorowiska o niedostatecznej bioróżnorodności są zagrożone przez bardzo aktywne w takich warunkach grzyby patogeniczne. Do najważniejszych należą huba korzeni oraz opieńki. Rozwojowi patogenów sprzyja niedostateczna obecność grzybów mikoryzowych. Ochrona będzie polegała na podjęciu wymienionych niżej działań:

- w pracach pielęgnacyjnych zaleca się rezygnację z wyznaczania drzew dorodnych, chroni się natomiast drzewa o najlepszej żywotności;
- w drzewostanach osłabionych działania z zakresu hodowli i użytkowania lasu powinny być podporządkowane zasadom ochrony lasu;
- na powierzchniach zagrożonych występowaniem grzybów korzeniowych należy uwzględnić zabezpieczanie pniaków po ściętych drzewach przed ich infekcją zgodnie z zaleceniami zawartymi w Instrukcji Ochrony Lasu;
- drzewostany na gruntach porolnych powinny zostać poddane systematycznej przebudowie z wykorzystaniem gatunków liściastych o mniejszej podatności na choroby systemów korzeniowych.

4. Ochrona lasu przed chorobami grzybowymi:

- w drzewostanach na gruntach porolnych prowadzenie oceny występowania huby korzeni i opieńki;
- w uprawach i młodnikach usuwanie drzew zainfekowanych przez sprawców choroby korzeni;
- na powierzchniach o wzmożonym występowaniu grzybów korzeniowych stosowanie dopuszczonych preparatów biologicznych;
- do czasu określenia skutecznej metody ochrony jesionu przed zamieraniem, w uprawach zastępowanie go innymi gatunkami np. Ol, Wz, Jw, Lp;
- usuwanie zamierających (bez możliwości regeneracji) drzew jesionów dla, ograniczenia bazy rozwoju patogena;
- dla ograniczenia występowania chorób grzybowych na strzałach drzew eliminowanie drzew opanowanych w trakcie prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych;
- sygnalizowanie do ZOL zjawisk chorobowych wymagających rozpoznania, a także wymagających ustalenia niestandardowych metod postępowania ochronnego;

- ochrona siewek i sadzonek przed grzybami patogenicznymi (raka jodły) zgodnie z zaleceniami ZOL.
5. Dla podniesienia odporności biologicznej drzewostanów należy dążyć do zapewnienia im najkorzystniejszego rozwoju. Szczególną uwagę należy zwracać na:
- ochronę mrowisk;
  - wyznaczanie i pozostawianie w lesie drzew dziuplastych;
  - biologiczne wzbogacanie obrzeży lasu i linii podziału powierzchniowego przez kształtowanie stref ekotonowych;
  - pozostawianie w lesie drewna drzew martwych dla poprawy warunków rozwoju organizmom pożytecznym;
  - pozostawianie na powierzchni zrębu fragmentów starodrzewia dla przyspieszenia restytucji pożytecznej leśnej fauny;
  - dokarmianie ptaków w okresach szczególnie trudnych, uniemożliwiających zdobycie koniecznej ilości pożywienia;
  - przygotowywanie na uprawach zwyżek dla ptaków drapieżnych, ograniczających liczebność drobnych gryzoni;
  - protekcję i ochronę domieszek nieprodukcyjnych gatunków drzew i krzewów w celu polepszenia bazy pokarmowej gatunkom drapieżnym, pasożytom i pożytecznym mikroorganizmom.
6. Dla ograniczenia szkód od zwierzyny w uprawach i młodnikach należy:
- kontynuować chemiczne i mechaniczne zabezpieczenie upraw przed zgryzaniem i spalaniem;
  - stosować grodzenie upraw jodłowych oraz powierzchni z gatunkami cennymi;
  - kontrolować wykonane grodzenia upraw regularnie, a ewentualne uszkodzenia w ogrodzeniach niezwłocznie naprawiać;
  - w czyszczeniach wczesnych jak i późnych preferować ogławianie drzewek przeznaczonych do usunięcia, z pozostawieniem ich na powierzchni jako osłony egzemplarzy docelowych;
  - doskonalić metody inwentaryzacji zwierzyny dla zwiększenia ich wiarygodności;
  - przygotowywać łowieckie plany hodowlane w oparciu o rzeczywiste stany zwierzyny;
  - przestrzegać pełnej realizacji zatwierdzonych łowieckich planów hodowlanych;
  - utrzymywać stany ilościowe zwierzyny umożliwiające realizację zadań z hodowli lasu;
  - utrzymywać właściwą strukturę wiekową i płciową zwierzyny płowej;
  - prowadzić zabezpieczanie upraw stosownie do występujących szkód i koncentracji zwierzyny;
  - uwzględniać zabiegi ukierunkowane na poprawę warunków bytowania zwierzyny (np. w okresie zimy wykładanie drzew osiki i wierzby).

7. Ochrona środowiska leśnego.

Aby godzić interesy gospodarki leśnej i ochrony środowiska leśnego z koniecznością udostępniania terenów leśnych dla turystyki i wypoczynku, celem zapobiegania szkodom powodowanym przez ruch turystyczny, należy:

- ukierunkować ruch turystyczny, utrzymywać w sprawności użytkowej parkingi i miejsca postoju oraz inne urządzenia turystyczne;
- prowadzić akcje edukacji społeczeństwa poprzez ustawianie tablic informacyjnych, wykorzystanie lokalnych mediów itp.;
- oznakować powierzchnie objęte stałym lub okresowym zakazem wstępu do lasu i egzekwować przestrzeganie ustanowionych zakazów.

8. Ochrona pożytecznej fauny.

W celu kształtowania właściwej odporności biologicznej drzewostanów w ramach ochrony pożytecznej fauny zaleca się:

- ochronę mrowisk;
- wspieranie owadożernego ptactwa poprzez pozostawianie drzew dziuplastych stanowiących naturalne miejsca gniazdowania;
- biologiczne wzbogacanie obrzeży lasu poprzez utrzymanie istniejących dobrze wykształconych stref ekotonowych;
- dokarmianie ptaków w okresach, kiedy warunki atmosferyczne utrudniają zdobywanie pożywienia.

Szczegółowe wytyczne z tego zakresu zawarte są także w Programie ochrony przyrody.

Określone wyżej zadania z zakresu ochrony lasu należy realizować zgodnie z Instrukcją ochrony lasu.

Integralną częścią planu ochrony lasu jest mapa przeglądowa ochrony lasu w skali 1:25000 z naniesionymi uszkodzeniami drzewostanów i innymi elementami z tego zakresu tematycznego.

3.2.3.2. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Wyliczenie kategorii zagrożenia pożarowego

Kategorię zagrożenia pożarowego wyliczono na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów ze zmianami z dnia 9 lipca 2010 r. i 13 lipca 2015 r.

Pożary

Liczbę punktów odpowiadającą średniej rocznej liczbie pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadających na 10 km² powierzchni leśnej wyliczono według następującego wzoru:

$$P_p = 12,5 \log (11,2G_p + 0,725) + 1,5$$

gdzie: G_p — oznacza średnią liczbę pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadającą na 10 km² powierzchni leśnej na klasyfikowanym obszarze.

Liczba pożarów w ubiegłym 10-leciu - 1; powierzchnia leśna – 10450,62 ha

$$G_p = 1 : 10,45 = 0,09$$

$$P_p = 12,5 \log (11,2G_p + 0,725) + 1,5 = 12,5 \log (11,2 \times 0,09 + 0,725) + 1,5 \\ = 12,5 \log (1,733) + 1,5 = (2,98) + 1,5 = \mathbf{4 \text{ pkt}}$$

Siedliska leśne

Typy siedliskowe lasu	Nadleśnictwo Dynów	
	powierzchnia (ha)	% pow. leśnej
LŁwyż	66,27	0,63
LMwyżśw	119,14	1,14
Lwyżśw	10050,84	96,18
Lwyżw	214,37	2,05
Razem	10450,62	100,00
Powierzchnia drzewostanów	10359,42	-

Liczbę punktów odpowiadającą udziałowi procentowemu powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego i lasu łągowego wylicza się według następującego wzoru:

$$P_d = 0,1U_s$$

gdzie: U_s — oznacza sumę udziałów procentowych powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego i lasu łągowego w całkowitej powierzchni drzewostanów na klasyfikowanym obszarze.

$$P_d = 0,1U_s = 0,1 \times 0,63 = \mathbf{0,06 = 0 \text{ pkt}}$$

Warunki pogodowe

Liczbę punktów odpowiadającą średniej wilgotności względnej powietrza (pomiar z wysokości 0,5 m) i procentowego udziału dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9⁰⁰, wyliczono według następującego wzoru:

$$P_k = 0,221U_{ds} - 0,59W_p + 45,1$$

gdzie: W_p — oznacza średnią wilgotność względną powietrza o godzinie 9⁰⁰,
 U_{ds} — oznacza udział procentowy dni z wilgotnością ściółki o godzinie 9⁰⁰ mniejszą od 15%.

$$W_p = 72,134$$

$$U_{ds} = 0,22$$

$$P_k = 0,221U_{ds} - 0,59W_p + 45,1 = 0,221 \times 0,22 - 0,59 \times 72,134 = 0,048 - 42,56 + 45,1 = 2,492 = \underline{\underline{2 \text{ pkt}}}$$

Ludność

Liczbę punktów odpowiadającą średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01 km² powierzchni leśnej wyliczono według następującego wzoru:

$$P_a = 2,46 \log(0,0461G_z) + 5,16$$

gdzie: G_z — oznacza średnią liczbę mieszkańców przypadających na 0,01 km² powierzchni leśnej na klasyfikowanym obszarze.

$$G_z = 57 \text{ osób/km}^2 = 0,57 \text{ osób/ha}$$

$$P_a = 2,46 \times \log(0,0461G_z) + 5,16 = 2,46 \times \log(0,0461 \times 0,57) + 5,16 = 2,46 \times \log(0,00263) + 5,16 = 2,46 \times (-2,58) + 5,16 = (-1,18) = \underline{\underline{0 \text{ pkt}}}$$

RAZEM 6 pkt (przedział <= 15 pkt) - III kat.

Lasy Nadleśnictwa Dynów zostały zaliczone do **III kategorii zagrożenia pożarowego**, czyli do lasów o najniższym zagrożeniu pożarowym.

Nadleśnictwo corocznie aktualizuje i uzgadnia z Komendami Miejskimi Państwowej Straży Pożarnej w Przemyślu i Rzeszowie oraz Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Brzozowie „Sposób postępowania na wypadek powstania pożaru lasu”, który ujmuje sposób alarmowania i powiadamiania, środki łączności, punkty czerpania wody, bazy sprzętu ppoż. oraz organizację prowadzenia akcji gaśniczej na wypadek pożaru.

Wytoczne w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Zapobieganie pożarom lasu polega na ograniczeniu oddziaływania czynników stwarzających to zagrożenie. Osiągnąć to należy przez:

- zaznajamianie społeczeństwa z przepisami dotyczącymi zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, dla zapewnienia jego czynnego udziału w zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów lasu;
- oznakowanie tablicami zakazu i nakazu dotyczącymi przepisów przeciwpożarowych, umieszczanymi przy drogach, parkingach i trasach często uczęszczanych przez turystów zmotoryzowanych i pieszych;
- utrzymywanie współpracy i określenie warunków współdziałania w zakresie zapobiegania i walki z pożarami przez jednostki organizacyjne LP z jednostkami straży pożarnej, wojskiem, policją a w okresie wakacyjnym również z harcerzami;
- kontynuację działań w ramach sprawdzonego w warunkach Nadleśnictwa systemu zapewniającego szybkie wykrywanie i alarmowanie o pożarach oraz szybką i skuteczną interwencję;
- utrzymanie we właściwym stanie urządzeń przeciwpożarowych;
- wykonywanie zabiegów gospodarczych w lasach, zwiększających biologiczną odporność drzewostanów na powstanie i rozprzestrzenianie się pożarów;
- pociąganie do odpowiedzialności karnej osób łamiących przepisy przeciwpożarowe obowiązujące na obszarach leśnych.

Integralną częścią zagadnień z ochrony przeciwpożarowej będzie mapa przeglądowa ochrony przeciwpożarowej Nadleśnictwa w skali 1:25000 zawierająca:

- bazy sprzętu pożarniczego;
- jednostki ratownictwa gaśniczego,
- ochotnicze straże pożarne;
- dojazdy pożarowe;
- miejsca czerpania wody.

3.2.4. Użytkowanie uboczne

Gospodarka łąkowo-rolna

W stanie posiadania Nadleśnictwa Dynów znajduje się obecnie 107,16 ha użytków rolnych, z tego 68,47 ha - gruntów ornych, 22,76 ha - pastwisk, 11,54 ha - łąk i 4,39 ha innych gruntów. Z wymienionej puli użytków rolnych nadleśnictwo prowadzi gospodarkę na powierzchni 66,43 ha (dopłaty bezpośrednie i rolno-środowiskowe), inne wydzierżawia kołom łowieckim (12,50 ha), część jest wykorzystywana jako deputaty pracownicze (5,06 ha).

Inne zagadnienia użytkowania ubocznego lasu

W ramach użytkowania ubocznego na przyszłe 10-lecie przewiduje się kontynuowanie działań obecnych czyli pozyskiwanie oraz sprzedaż choinek świerkowych i jodłowych w ilości około 100 szt. rocznie (zależnie od zapotrzebowania okolicznej ludności).

3.2.4.1. Gospodarka łowiecka

Terytorialny zasięg Nadleśnictwa Dynów podzielono między trzy Rejony Hodowlane. Podstawowe dane o rejonach zestawiono w tabeli.

Rejon hodowlany	Obwód łowiecki nr	Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany
		okres obowiązywania planu
VI – KRASICZYŃSKI	142 pk, 143pk, 157pk, 158pk, 159pk, 167pk, 168pk, 177pk	01.04.2008 – 31.03.2017
IV – POGÓRZA DYNOWSKIEGO	156pk	01.04.2008 – 31.03.2017
X – DOLINA WISŁOKA	141pk	01.04.2008 – 31.03.2017

Wszystkie obwody łowieckie są dzierżawione przez koła łowieckie. Roczne plany łowieckie dla obwodów nr: 156pk, 157pk, 158pk, 159pk i 167pk zatwierdza nadleśniczy Nadleśnictwa Dynów.

Istotnym elementem określającym zadania w zakresie gospodarki łowieckiej i zagospodarowania łowisk jest stan liczebny zwierzyny łownej, przedstawiony poniżej (wszystkie obwody łowieckie razem):

Nazwa	Ilość szt. według stanu na dzień 15 marca:					
	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.	2011 r.	2010 r.
Jeleń	271	275	288	240	230	223
Sarna	809	782	790	797	823	826
Dzik	221	226	220	181	191	161
Zając	224	186	182	178	167	192
Lis	145	139	173	178	169	172
Borsuk	70	70	71	68	65	62
Jenot	30	20	23	23	20	15
Kuna	91	97	114	110	88	108
Tchórz	53	43	60	53	40	55
Dzikie kaczki	378	392	421	416	375	405

Nazwa	Ilość szt. według stanu na dzień 15 marca:					
	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.	2011 r.	2010 r.
Słonka	192	207	199	187	202	226
Jarząbek	84	91	92	96	87	83
Grzywacz	226	247	245	238	212	275

Największe znaczenie łowieckie ma tutaj zwierzyna gruba, zwłaszcza jeleni jako gatunek wiodący, którego stan ilościowy systematycznie się powiększa. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku dzika.

Do zadań Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów należy inicjowanie oraz określanie w rocznych planach łowieckich zadań, które winni wykonywać dzierżawcy obwodów łowieckich położonych na terenie Nadleśnictwa oraz nadzorowanie ich realizacji. Zadania te dotyczą poprawy warunków bytowania zwierzyny oraz utrzymania liczebności zwierzyny na właściwym poziomie.

Działania w zakresie poprawy warunków bytowania zwierzyny polegają na odpowiednim zagospodarowaniu obwodów łowieckich, a w szczególności na:

- poprawie naturalnych warunków pokarmowych poprzez zakładanie poletek łowieckich żerowych i zgryzowych, wysadzanie drzew dostarczających zwierzynie owoce i nasiona, wykładanie w okresie zimy drzew zgryzowych, dostosowanie terminu części cięć pielęgnacyjnych (gatunki chętnie zjadane przez zwierzynę) do okresów niedoboru pokarmu;
- uzupełnianiu pokarmu, w warunkach jego niedostatku lub niedostępności, karmą o dobrej jakości oraz mikroelementami;
- właściwej lokalizacji karmisk i poletek łowieckich w stosunku do upraw i młodników leśnych;
- umożliwianiu zwierzynie dostępu do wody.

Działania w zakresie utrzymania liczebności zwierzyny na właściwym poziomie polegają na:

- corocznym określeniu liczebności zwierzyny, poprzez wybór właściwej metody inwentaryzacji zwierzyny w zależności od gatunku i poprawne jej stosowanie;
- ustaleniu w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych właściwego zagęszczenia docelowego zwierzyny w obwodzie łowieckim, przy którym szkody będą gospodarczo znośne;
- ustalaniu poziomu odstrzału gwarantującego osiągnięcie stanów docelowych przyjętych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych.

Przy realizacji zadań hodowlanych i ochronnych dopuszcza się następujące zmiany:

- modyfikowanie składów gatunkowych drzewostanów w kierunku zapewnienia właściwego udziału gatunków osłonowych i żerowych, przy zachowaniu wymogu utrzymania jako panującego gatunku głównego danego typu gospodarczego drzewostanu dochowując zgodności gatunku z biotopem;

- prowadzenie cięć pielęgnacyjnych z zachowaniem równowagi w ekosystemach utrzymując odpowiednią wielkość bazy żerowej i osłonowej;
- wzbogacanie łąk poprzez wysadzanie drzew owocowych;
- przy wykonywaniu czyszczeń stosowanie ogławiania oraz pozostawienie nie wyrobionych gatunków drzew o miękkim drewnie, dla zapewnienia żeru pędowego.

Realizacja określonych wyżej działań, wraz z szerokim wachlarzem czynności z zakresu ochrony i hodowli, winny przynieść efekt w postaci zmniejszania rozmiaru szkód w uprawach leśnych oraz polepszaniu jakości hodowlanej zwierzyny.

3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji

3.2.5.1. Budowa i remonty dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych, zabudowy potoków górskich oraz turystyki, rekreacji i edukacji ekologicznej

Budowa i remonty dróg, mostów, przepustów, zabudowy potoków

Aktualne warunki komunikacyjne na terenie Nadleśnictwa Dynów należy ocenić jako trudne, stąd potrzeby w zakresie poprawy i rozbudowy infrastruktury drogowej na jego terenie są znaczne. Dzięki dużym nakładom na budowę i remonty dróg jakie ponosi Nadleśnictwo zwłaszcza w ostatnim czasie sytuacja ulega stopniowej poprawie. Planuje się prowadzić przebudowę oraz remonty nawierzchni istniejących dróg wraz z wymianą przepustów, a rozmiar tych zadań będzie uzależniony od wielkości posiadanych, ewentualnie pozyskanych środków finansowych. Obecnie Nadleśnictwo Dynów posiada 44,25 km dróg leśnych w tym 17,60 km o nawierzchni bitumicznej i 26,65 km o nawierzchni tłuczniowej. W najbliższym okresie gospodarczym planuje się budowę dróg o długości około 26 km. Będą to drogi w leśnictwach: Dylągowa, Borownica i Jabłonica. Do przebudowy planowane są drogi o długości około 10,5 km w leśnictwach: Żohatyn i Dąbrówka a do remontu drogi w leśnictwach: Siedliska, Piątkowa i Borownica o długości około 25 km.

Inwestycje z zakresu budownictwa drogowego powinny być poprzedzone procedurą strategicznej oceny wpływu inwestycji na środowisko.

Nadleśnictwo Dynów uczestniczyło w projekcie pn. „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie”, realizowanego w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W ramach projektu zrealizowano 8 zadań w wyniku, których powstało 13 zbiorników retencyjnych. Wykonane obiekty planuje się utrzymywać we właściwym stanie technicznym.

Wykonanie i utrzymanie szlaków technologicznych

Budowa sieci dróg leśnych nie zapewnia całkowitego udostępnienia drzewostanów, następuje to dopiero w wyniku budowy szlaków operacyjnych (zrywkowych).

Szlaki technologiczne oraz ich remonty będą wykonywane w miarę zaistniałych potrzeb.

Budowa i remonty siedzib jednostek LP oraz budynków gospodarczych

W stanie posiadania Nadleśnictwa Dynów znajduje się znaczna ilość obiektów z zakresu budownictwa ogólnego. Większość z nich to budynki administracyjno-mieszkalne związane z prowadzeniem gospodarki leśnej, niektóre wymagają remontów modernizacyjnych. W najbliższym czasie planuje się remonty kapitalne siedzib leśnictw Wybrzeże i Piątkowa oraz bieżący remont leśniczówki w leśnictwie Siedliska.

3.2.5.2. Budowa i konserwacja zbiorników małej retencji

Zadania Nadleśnictwa z zakresu małej retencji są następujące:

1. Utrzymanie i konserwacja istniejących zbiorników małej retencji,
2. Zabudowa biologiczna brzegów potoku w leśnictwie Siedliska,
3. Przebudowa przepustu na obiekt łukowy o większym świetle w leśnictwie Borownica,
4. Przebudowa mostu na drodze leśnej Borownica – Ulucz (na potoku bez nazwy),
5. Budowa zbiornika retencyjnego w leśnictwie Borownica.

Inwestycje z zakresu małej retencji wodnej powinny być poprzedzone procedurą strategicznej oceny wpływu inwestycji na środowisko.

3.2.5.3. Budowa i remonty urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji oraz izb edukacji przyrodniczej

Rejon Pogórza Przemysko-Dynowskiego stanowi atrakcyjny i ciągle rozwijający się atrakcyjny region turystyczny. Przez teren Nadleśnictwa przebiegają: 3 oznakowane piesze szlaki turystyczne, 2 szlaki tematyczne i 1 szlak kajakowy doliną Sanu oraz szlaki rowerowe (tematyczne i wokół Dynowa). Staraniem Nadleśnictwa wykonano następujące obiekty edukacyjne i turystyczne:

1. Stację w oddz. 17 d przy ścieżce „Trzy ścieżki tożsamości” administrowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej,

2. „Zieloną Klasę” oraz parking przy obiekcie małej retencji w dawnym leśnictwie Szkółkarskim,
3. Edukacyjne pole biwakowe „Janicze” w leśnictwie Siedliska,
4. Ścieżkę przyrodniczo-historyczną „Borownica” wraz z polem biwakowym w leśnictwie Borownica,
5. Salę edukacyjną przy siedzibie Nadleśnictwa.

Działania Nadleśnictwa w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego będą obejmowały:

- utrzymanie w odpowiednim stanie istniejących urządzeń rekreacyjnych oraz obiektów edukacyjnych wraz z ich wyposażeniem;
- budowę nowych urządzeń (ławki, zadaszenia i parkingi przy szlakach turystycznych, tablice informacyjne);
- udostępnianie lasu dla ruchu turystycznego, szczególnie jednodniowego i weekendowego, z uwzględnieniem potencjalnej przydatności drzewostanów do rekreacji i ich ochrony;
- utrzymywanie stałej współpracy z samorządem szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego celem wdrażania zapisów dotyczących zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego wynikających z dokumentów strategicznych dotyczących tego terenu,
- wykorzystanie elementów z publikacji „Urządzanie i rekreacyjne zagospodarowanie lasu” (2011 r.), w dostosowaniu do miejscowych warunków.

Dodatkowo na najbliższy okres gospodarczy planuje się:

1. budowę parkingu leśnego przy drodze na Iskań (w oddz. 1 b), z miejscem rekreacji dla turystów,
2. utworzenie tras/ścieżek biegowych i rowerowych na terenach w pobliżu Dynowa,
3. Podjęcie działań w kierunku udostępnienia społeczności ruin bunkrów z czasu II wojny światowej przez uporządkowanie, odkrzaczenie terenu, posadowienie tablic informacyjnych oraz drobnej architektury drewnianej (ławka, stojak na rowery).

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Nadleśnictwo posiada opracowany program ochrony przyrody, który został zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz §110 i 111 obowiązującej instrukcji przez BULiGL Oddz. w Przemyślu, wg stanu na 01.01.2017 r.

Program ochrony przyrody sporządzany jest dla Nadleśnictwa zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy o lasach. Stanowi on część operatu urządzeniowego i w swym zakresie ujmuje w szerokiej formie zagadnienia dotyczące ochrony przyrody, ocenia stosowane w Nadleśnictwie formy zagospodarowania lasu oraz przedstawia kierunkowe wytyczne na najbliższy okres gospodarczy. Sporządzony program ochrony przyrody składa się z części opisowej i kartograficznej. Zawiera ponadto zadania ochronne (jako odrębna część) dla przedmiotów ochrony w specjalnym obszarze ochrony ptaków PLB180001 „Pogórze Przemyskie”.

5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

Dla utrzymania ciągłości produkcji leśnej ważnym jest stałe powiększanie (lub utrzymanie optymalnego) zapasu drzewostanów. Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z I.U.L. §123 pkt. 1.

Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa są tabele:

- Tabela nr III – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr VIIa – Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy,
- Wzór 8 – Formularz wniosku dyrektora RDLP o zatwierdzenie planu urządzenia lasu.

Przy proponowanym rozmiarze użytkowania prawdopodobny zapas końcowy będzie wynosił:

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k - to przewidywany zapas na koniec okresu gospodarczego,

V_p - to zapas na początek okresu gospodarczego na powierzchni leśnej zalesionej,

Z_v - to spodziewany przyrost miąższości grubizny na 10-lecie,

U - planowany rozmiar użytkowania brutto.

Wyliczony prawdopodobny zapas na koniec okresu łącznie dla Nadleśnictwa Dynów wyniesie:

Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego

Miąższość grubizny na początku okresu (na gruntach zal.)	Przyrost bieżący Z_v	Etat użytków głównych U	Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego $V_k = V_p + Z_v - U$	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zal.)
m^3 brutto				
3274114	825100	755272	3343942	322

Wzrost zapasu na koniec okresu gospodarczego wyniesie [3274114 + 825100 – 755272 = 3343942] **69828 m³ brutto**.

Analiza pożądanego kierunku rozwoju drzewostanów oraz pożądanego docelowego stanu zasobów drzewnych

W poniższej tabeli zestawiono powierzchnię leśną, zapas i zasobność, ustalone na początek obowiązywania planu oraz średni wiek, w porównaniu z wartościami prognozowanymi.

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Dynów
Powierzchnia leśna zal. i niezal. - aktualna /ha/	10450,62
Powierzchnia leśna zal. i niezal. - prognoza /ha/	10450,62
Różnica /ha/	0,00
Zapas aktualny /m ³ brutto/	3275779
Zapas - prognoza /m ³ brutto/	3347200
Różnica /m³ brutto/	+71421
Średnia zasobność aktualna /m ³ /ha/	315
Średnia zasobność - prognoza /m ³ /ha/	322
Różnica /m³/ha/	+7
Średni wiek aktualny (lat)	79
Średni wiek - prognoza (lat)	89
Różnica	+10

Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu po realizacji planu przewiduje utrzymanie powierzchni leśnej na takim samym poziomie, wzrostu zapasu drzewostanów o 71421 m³ oraz średniej zasobności o 7 m³ na hektar. Spodziewany jest również wzrost średniego wieku o 10 lat.

Porównanie średniego wieku drzewostanów z połową średniego wieku drzewostanów rębnych

Wskaźniki	Nadleśnictwo Dynów
Spodziewany średni wiek drzewostanu /lat/	89
Połowa spodziewanego średniego wieku rębności /lat/	52
Różnica w prognozie /lat/	+37
Sentencja	Znaczne odstępstwo

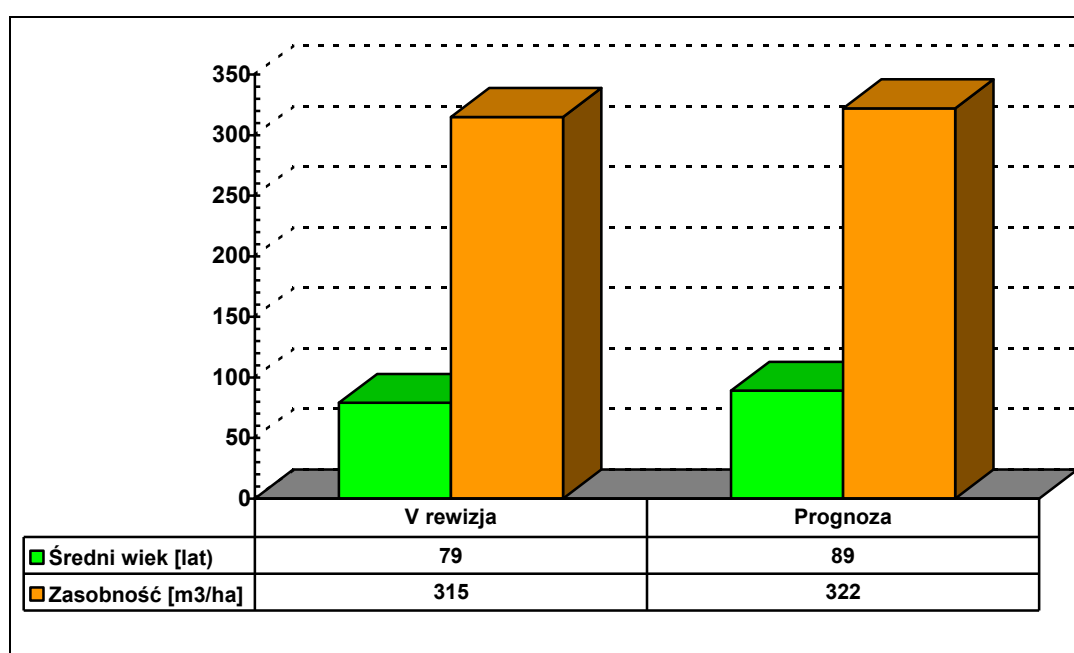
W Nadleśnictwie Dynów kierunek zmian średniego wieku drzewostanów wykazuje w dalszym ciągu znaczne odstępstwo od właściwego modelu kierunku rozwoju przy wzroście zasobności drzewostanów.

Porównanie średniej zasobności

Wskaźniki	Nadleśnictwo Dynów
Średnia zasobność drzewostanów /m ³ /	315
Spodziewana średnia zasobność drzewostanów (prognoza) /m ³ /	322
Różnica w prognozie/m³/	+7
Procent /%/	+2,2

Spodziewany wzrost zasobności wyniesie ponad 2%.

Średni wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

W perspektywie dalszej niż koniec okresu gospodarczego zasoby drzewne Nadleśnictwa Dynów będą systematycznie wzrastać. Wzrośnie przeciętna zasobność z 315 m³/ha do 322 m³/ha, starzenie się drzewostanów, będzie nadal trwało (średni wiek drzewostanów zwiększy się z 79 lat na 89 lat).

Utrzymanie użytkowania na zaprojektowanym poziomie gwarantuje zachowanie ciągłości produkcji. Zaplanowanie użytkowania rębniami złożonymi (IVd) wpłynie pozytywnie na kształtowanie właściwej budowy pionowej i struktury wiekowej drzewostanów, oraz stworzy dalsze możliwości w uzyskaniu odnowień naturalnych.

Projekt *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów* nie wpływa znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów oraz spójność sieci Natura 2000.

6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

Prace związane z V rewizją planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Dynów zostały wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz protokołem z Komisji Założeń Planu z dnia 26 sierpnia 2014 r. We wszystkich zestawieniach i tabelach prezentowana jest powierzchnia z projektu planu urządzenia lasu z dokładnością do 1 ara z wyjątkiem:

- informacji dotyczących prac geodezyjnych
- informacji dotyczących stanu posiadania
- informacji dotyczącej rodzaju powierzchni w nadleśnictwie, gdzie została podana powierzchnia z dokładnością do 1 m², a występujące różnice powierzchniowe wynikają z przyjętego sposobu zaokrąglania m² do arów.

Stwierdzone na gruncie różnice w zakresie rodzajów użytkowania były na bieżąco zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie załatwienia sprawy.

6.1. Prace przygotowawcze

6.1.1. Prace glebowo-siedliskowe

Przy tworzeniu planu urządzenia lasu V rewizji wykorzystano operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Dynów, obrębu leśnego Dynów z 2001 roku wykonany przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Krameko” z Krakowa. Na niewielkich powierzchniach gruntów leśnych nowoprzyjętych warunki glebowo-siedliskowe rozpoznano i uzupełniono w trakcie prac taksacyjnych.

W obecnym planie u.l. opisy gleb zostały dostosowane do aktualnej klasyfikacji, w celu uzyskania zgodności ze słownikiem programu TAKSATÓR.

6.2. Podstawowe prace urzędniowe

Projekt planu urządzenia lasu V rewizji wg stanu na dzień 01.01.2017 r. został wykonany w oparciu o obowiązujące przepisy, a w szczególności:

- Ustawę o lasach z dnia 28 września 1991 r.,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków z późn. zmianami,

- Zarządzenie Nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu tomy I - III, która stanowi załącznik do powyższego zarządzenia,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów ze zmianami z 9 lipca 2010 r. i dnia 13 lipca 2015 r.,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29.07.2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego,
- inne instrukcje i przepisy szczególne obowiązujące w Lasach Państwowych, w tym:
  - Zasady hodowli lasu,
  - Instrukcję ochrony lasu tom I-II,
  - Instrukcję ochrony przeciwpożarowej lasu,
  - Instrukcję sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie z 1996 r.,
  - Zarządzenie nr 107 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Dynów,
- wytyczne i ustalenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Dynów z dnia 26 sierpnia 2014 roku, Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Dynów z dnia 6 grudnia 2016 roku oraz Komisji Projektu Planu.

6.2.1. Prace terenowe

Terenowe prace urzędzeniowe wykonała Pracownia Urządzania Lasu KU-02 BULiGL Oddział w Przemysłu w latach 2015 -- 2016. Po zakończeniu taksacji lasu opisy taksacyjne i wskazania gospodarcze wszystkich wydzieleń zostały przedstawione leśniczemu i nadleśniczemu, co potwierdza protokół spisany pomiędzy BULiGL Oddział w Przemysłu i Nadleśnictwo Dynów z dnia 23.07.2015 r.

W poniższej tabeli zestawiono rozmiar wykonanych prac urzędzeniowych.

Nadleśnictwo	Rozmiar wykonanych prac urzędzeniowych			
	Taksacja	Ilość oddziałów	Ilość powierzchni kołowych	Ilość wydzieleń literowanych
	ha	szt.		
Dynów	10648,35	305	1550	1881

W trakcie prac urzędzeniowych dokonano pomiaru nowych dróg, szlaków zrywkowych, granic zrębów oraz zweryfikowano przebieg niektórych wydzieleń. Pomiar wykonano za pomocą odbiorników GPS Garmin serii 60 oraz 62. Pomiarom

objęto granice wyłączeń lub granice innych szczegółów sytuacji wewnętrznej, na których stwierdzono istotne zmiany lub niezgodności. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu przyjęto zasadę maksymalnego wykorzystania (przeniesienia) na aktualne opracowywane mapy gospodarcze szczegółów z map gospodarczych poprzedniego planu, posiłkując się również aktualną ortofotomapą tych terenów.

Inwentaryzację zasobów drzewnych wykonano w miesiącach wrzesień – listopad 2015 r. Przeprowadzono ją w trzech etapach:

Etap I – szacowanie zasobności drzewostanów (podczas sporządzania opisu taksacyjnego) z wykorzystaniem relaskopowych powierzchni próbnych z wyboru, określenia bonitacji i zadrzewienia (na podstawie „Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów – B. Szymkiewicz, Wyd. V, PWRiL W-wa 1986).

Etap II – inwentaryzacja miąższości zasobów obrębu leśnego statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych na podstawie bazy Taksator.

Etap III – wyrównanie miąższości oszacowanej w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną – w warstwach gatunkowo-wiekowych, z wykorzystaniem równań regresji.

Odbiór inwentaryzacji zasobów drzewnych w Nadleśnictwie Dynów wraz z testem kontroli pomiaru miąższości na kołowych powierzchniach próbnych nastąpił w dniach 16-18.03.2016 r. Test kontrolny przeprowadzono (Zespół kontrolny Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP Krosno - protokół z dnia 18.03.2016 r.) z następującymi wynikami:

- liczba błędów grubych – nie stwierdzono;
- bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego = 0,011;
- bezwzględna wartość statystyki wysokości = 0,036.

Uzyskane wartości są mniejsze od liczby 2 tj. obliczonej bezwzględnej wartości statystyki. Wyniki testu pomiaru miąższości pozwoliły na przyjęcie obliczenia miąższości dla Nadleśnictwa.

Błędy procentowe dla pomierzonych cech zestawiono w poniższej tabeli:

Klasa wieku gatunek	BK	DB	GB	JD	MD	OL	OL.S	SO	ŚW
	wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości								
IIa						3822,35 32,84 13,41			
IIb				27547,68 70,80 16,24					871,20 42,22 18,88

Klasa wieku gatunek	BK	DB	GB	JD	MD	OL	OLS	SO	ŚW
	wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości								
IIIa				22199,08 64,31 13,41	27343,95 53,95 26,97				49342,06 74,91 33,50
IIIb				53350,94 53,71 11,45	10793,74 23,16 10,36			43744,02 60,65 9,71	
IVa		17511,80 35,38 13,37	25738,45 85,91 38,42	14742,72 41,10 13,70	8757,48 27,25 7,87	16645,47 37,81 10,49		31545,17 47,19 3,15	
IVb	32162,71 45,92 9,18			35595,75 52,00 9,05				24619,82 41,75 8,52	
Va	25491,71 38,68 6,54			30059,21 41,24 8,42					
Vb	28578,07 39,32 5,80			31154,78 38,63 7,05					
VI	26296,41 46,29 9,87			31410,62 48,16 8,03					
KO, KDO	29199,13 60,53 3,46			27147,73 54,40 3,14			37419,57 138,82 43,90	24006,49 63,71 3,94	

Błąd procentowy dla obrębu: 1,46.

6.2.2. Prace kameralne

Prace kameralne zostały wykonane w latach 2014-2015. Do wprowadzenia i przetwarzania danych taksacyjnych posłużono się programem Taksator 6.0.298.

Dane taksacyjne, na podstawie, których sporządzono Plan urządzenia lasu zostały przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie w formie elektronicznej. Przekazano też dane, w formie warstw numerycznych, zgodne ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Prace terenowe i kameralne V rewizji urządzania lasu w Nadleśnictwie Dynów zostały wykonane przez pracownię urzędniową Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddziału w Przemysłu w składzie:

- Jerzy Karpierz - kierownik pracowni,
- Maria Jakubiszyn - starszy taksator,
- Krzysztof Kucharski - starszy taksator,
- Janusz Hyz - starszy taksator,
- Andrzej Równicki - starszy taksator,
- Karol Szczygielski - starszy taksator,
- Grzegorz Krzywonos - taksator,
- Damian Kazanecki - taksator,
- Mateusz Kurzepa – taksator.

Nadzór i kontrolę prac prowadził Zastępca Dyrektora Bogumił Dąbek.

Nadzór merytoryczny nad całokształtem prac sprawował Dyrektor BULiGL Oddziału w Przemysłu Stanisław Bazan.

6.2.3. Zestawienie składników planu urządzania lasu

Plan urządzania lasu dla Nadleśnictwa Dynów obejmuje następujące części składowe:

1. Ogólny opis lasów nadleśnictwa,
2. Program ochrony przyrody z zadaniami ochronnymi,
3. Opisy taksacyjne,
4. Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębne,
5. Operaty dla leśniczych,
6. Materiały kartograficzne,
7. Prognoza oddziaływania projektu PUL na środowisko.

Ogólny opis lasów nadleśnictwa zawiera odpowiednie zestawienia i omówienia. Stanowi oprawiony oddzielnie tom wraz z załącznikiem tabelarycznym, w którym zamieszczono:

- Tabelę nr I: Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju,
- Tabelę nr II: Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu według panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- Tabelę nr III: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabelę nr IV: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,

- Tabelę nr Va: Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- Tabelę nr Vb: Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- Tabelę nr VI: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności,
- Tabelę nr VIIa: Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości według gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy,
- Tabelę nr XI: Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych,
- Tabelę nr XII: Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych,
- Tabelę nr XIV: Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego (dla obrębów leśnych),
- Tabelę nr XV: Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach,
- Tabelę nr XVI: Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku,
- Tabelę nr XVII: Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć (dla obrębów leśnych i nadleśnictwa),
- Tabelę nr XVIII: Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu (dla obrębów leśnych i nadleśnictwa),
- Tabelę nr XXI: Zestawienie miąższości drewna martwego.

Program ochrony przyrody stanowi oddzielnie opracowany tom z częścią kartograficzną w postaci mapy przeglądowej walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1 : 25000. W tekście Programu umieszczono zadania ochronne (jako odrębną część) dla przedmiotów ochrony w specjalnym obszarze ochrony ptaków PLB180001 „Pogórze Przemyskie”.

Opisy taksacyjne.

Sporządzone dla obrębów leśnych zawierają

- opisy taksacyjne,
- wykaz stosowanych skrótów.

Wykazy projektowanych cięć użytkowania rębego

Sporządzone dla obrębów leśnych zawierają:

- Wykaz projektowanych cięć rębnych,
- Wykaz pozycji niezaliczonych na poczet etatu,
- Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia,
- Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia,

- Wykaz drzewostanów do przebudowy,
- Tabelę nr XV: Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach,
- Tabelę nr XVII: Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.

Materiały kartograficzne, załączone do planu urzędnienia lasu:

- mapa przeglądowa drzewostanów w skali 1: 25000,
- mapa przeglądowa typów siedliskowych lasu w skali 1: 25000,
- mapa przeglądowe cięć rębnych w skali 1: 25000,
- mapa sytuacyjno-przeglądowa ochrony przeciwpożarowej w skali 1: 25000,
- mapa przeglądowa ochrony lasu w skali 1: 25000,
- mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji w skali 1: 25000,
- mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:25000,
- mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej, w skali 1: 25000,
- mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa na podkładzie mapy topograficznej, w skali 1: 50000,
- wyploty map gospodarczych w skali 1: 5000 w postaci arkuszy formatu A1.

Operaty dla leśniczych, zawierające:

- operat dla leśniczego (wyciąg z opisów taksacyjnych, wykazów oraz Programu ochrony przyrody z zadaniami ochronnymi, Prognozy oddziaływania projektu PUL na środowisko),
- mapę przeglądowo-gospodarczą drzewostanów w skali 1: 10000,
- mapę przeglądowo-gospodarczą cięć rębnych w skali 1: 10000,
- mapę przeglądowo-gospodarczą elementów ochrony przyrody i zagospodarowania turystycznego w skali 1: 10000.

Prognoza oddziaływania projektu PUL na środowisko stanowi oddzielnie oprawiony tom z częścią kartograficzną w postaci map przeglądowych obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1: 25000.

7. KRONIKA

8. ZAŁĄCZNIKI

- Zarządzenie nr 107 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Dynów.
- Decyzja nr 15/99 Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1999 r. o uznaniu za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa wchodzących w skład Nadleśnictwa Bircza w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.
- Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu dla wykonywanego na lata 2017-2026 projektu planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Dynów z dnia 26 sierpnia 2014 roku.
- Protokół z wykonanego testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych kołowych założonych przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu w Nadleśnictwie Dynów w ramach opracowania projektu planu urządzania lasu.
- Protokół z Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Dynów z dnia 06.12.2016 r.
- Protokół z Komisji Projektu Planu dla Nadleśnictwa Dynów.

Zarządzenie nr 107 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Dynów.

ZARZĄDZENIE NR 104

Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

z dnia 23 lipca 1997r.

w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Dynów.

Na podstawie art.16 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U.Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85, Nr 54, poz. 254, z 1994r. Nr 1, poz.3 i Nr 127, poz. 627, z 1995r. Nr 147 poz. 713, z 1996r. Nr 91 poz. 409 oraz z 1997r. Nr 54, poz. 349) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, o powierzchni łącznej około 9908 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Dynów w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, położone wg stanu na dzień 01.01.1986 r., w obrębie leśnym Dynów, jak niżej:

- a) lasy glebochronne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 444 ha, w oddziałach: 14, 15, 48, 63, 66, 119, 234, 235, 240-242, 288, 296-299;
- b) lasy wodochronne, glebochronne - o powierzchni łącznej około 9349 ha, w oddziałach: 1-13, 16-47, 49-57, 59, 60, 62-233, 236-239, 243-295;
- c) lasy położone w granicach administracyjnych miast, wodochronne - o powierzchni łącznej około 115 ha, w oddziałach: 58-61.

2. Szczegółową powierzchnię i lokalizację lasów ochronnych określi plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów na lata 1997 - 2006.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 1997 r.

Decyzja nr 15/99 Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1999 r. o uznaniu za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa wchodzących w skład Nadleśnictwa Bircza w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

DECYZJA Nr 15/99

Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

z dnia 4 stycznia 1999 r.

DŁOPiK.lp-0233-15/99

Na podstawie art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. Nr 104, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 121, poz. 770 i Nr 160, poz. 1079 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) postanawia się, co następuje:

f. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, o powierzchni łącznej 25100 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Bircza w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, położone wg stanu na dzień 01.01.1997 r., jak niżej:

- 1) w obrębie leśnym Bircza, o powierzchni łącznej 9660 ha, w tym:
  - a) lasy glebochronne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 160 ha, w oddziałach: 10, 36, 43, 54, 90, 93, 122, 130, 197-199, 204, 210-212, 219, 220, 276;
  - b) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 8905 ha, w oddziałach: 1, 3, 6-46, 46A, 47, 47A, 48, 48A, 49-51, 51A, 52, 53, 56-67, 69-71, 73, 75, 76, 78-88, 90-93, 95, 96, 100-138, 138A, 139, 139A, 140-142, 145-151, 151A, 152, 154, 155, 157-160, 162, 162A, 163-165, 174-216, 216A, 217-228, 228A, 231-248, 248A, 249-252, 252A, 253, 253A, 254-280;
  - c) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne - o powierzchni łącznej około 455 ha, w oddziałach: 68, 72, 74, 77, 89, 90, 94, 97-99, 131, 229, 230, 268;
  - d) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne - o powierzchni łącznej około 140 ha, w oddziałach: 2, 4, 5, 54, 55;
- 2) w obrębie leśnym Nowe Sady, o powierzchni łącznej 7670 ha, w tym:
  - a) lasy glebochronne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 145 ha, w oddziałach: 28-32, 105, 113, 114;
  - b) lasy wodochronne - o powierzchni łącznej około 5985 ha, w oddziałach: 5, 5A, 6, 7, 16, 17, 21, 24-27, 34-38, 42-47, 47A, 50, 52-63, 65-71, 75-78, 84, 85, 88-108, 108A, 109-130, 135-140, 142-160, 166-180, 182, 183, 185, 192-201, 203-222;
  - c) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne - o powierzchni łącznej około 1120 ha, w oddziałach: 10-15, 18-20, 22, 23, 33, 39-41, 47-49, 51, 79-83, 114, 116, 117, 131-134, 141, 161-165, 167;
  - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 100 ha, w oddziałach: 59, 62-64, 115, 117, 161, 166;
  - e) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne - o powierzchni łącznej około 110 ha, w oddziałach: 86-87, 202;
  - f) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, wodochronne - o powierzchni łącznej około 210 ha, w oddziałach: 1-4, 4A, 8, 9;
- 3) w obrębie leśnym Wojtkowa, o powierzchni łącznej 7770 ha, w tym:
  - a) lasy glebochronne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 90 ha, w oddziałach: 34, 35, 37, 40-42, 51, 53, 61, 72, 74, 75, 77-79, 91, 96, 99, 103, 219;
  - b) lasy wodochronne - o powierzchni łącznej około 7380 ha, w oddziałach: 26-31, 33, 33A, 34-85, 85A, 86, 86A, 87-91, 94-98, 100-104, 108-113, 118-154, 154A, 155, 155A, 156-161, 161A, 162, 163, 163A, 164, 164A, 165, 165A, 166-231, 234-245, 255;
  - c) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne - o powierzchni łącznej około 210 ha, w oddziałach: 32, 231-236;
  - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 30 ha, w oddziałach: 120, 122;

Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu dla wykonywanego na lata 2017-2026 projektu planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Dynów z dnia 26 sierpnia 2014 roku.

PROTOKÓŁ

z ustaleń Komisji Założeń Planu dla wykonywanego na lata 2017 - 2026 projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów z dnia 26 sierpnia 2014 roku.

Komisji przewodniczył Z-ca Dyrektora ds. gospodarki leśnej, mgr inż. Marek Marecki.

Biorący udział w posiedzeniu zgodnie z listą obecności.

Część A

1. Nadleśnictwo Dynów posiada następujące opracowania glebowo - siedliskowe:

Dokumentacja glebowo - siedliskowa wykonana w 2001 r. przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KRAMEKO Sp. z o.o. na powierzchni 10 180 ha.

Komisja ustala, że w trakcie prac przy sporządzaniu projektu planu urządzenia lasu wykonawca sporządzi dokumentację siedliskową dla pozostałej powierzchni lasów (ok. 270 ha) zarządzanych przez Nadleśnictwo oraz dokona weryfikacji siedlisk przyrodniczych, określonych podczas inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej w 2007 r.

Dane dotyczące siedlisk przyrodniczych dla obszarów Natura 2000 oraz pozostałe ustalenia PZO, dla których będą opracowane i zatwierdzone Plany Zadań Ochronnych, zostaną przyjęte do projektu planu urządzenia lasu.

W planie urządzenia lasu, po uzgodnieniu z Zamawiającym, zostaną uwzględnione również zapisy projektów PZO.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu sporządzi zestawienia zmienionych granic i powierzchni siedlisk przyrodniczych Natura 2000.

2. Ocena podstawowych założeń zagospodarowania przestrzennego regionu z terenu Nadleśnictwa Dynów.

Nadleśnictwo Dynów działalność swoją prowadzi w granicach administracyjnych sześciu gmin, trzech powiatów i jednego województwa.

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego tego regionu wynikają z dokumentów szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego. Poza niewielkimi obszarami przewidzianymi do zainwestowania, gminy nie opracowały miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ogólne założenia w zakresie planowania przestrzennego oraz strategii rozwoju na poszczególnych szczeblach administracji publicznej wynikają ze studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, strategii rozwoju oraz programów ochrony przyrody, środowiska i turystyki.

Założenia zawarte w w/w dokumentach uwzględniają potrzeby i wymogi gospodarki leśnej, wynikające z przepisów o lasach oraz wewnętrznych

uregulowań Lasów Państwowych, a także uwzględniają ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej wynikające z ustanowionych form ochrony przyrody. W związku z powyższym nie stwierdza się dodatkowych ograniczeń oraz zagrożeń dla prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej pod wpływem realizacji polityki zagospodarowania przestrzennego na obszarze Nadleśnictwa Dynów. Na gruntach Nadleśnictwa nie występują udokumentowane złoża kopalin. Natomiast udokumentowane złoża kopalin na terenie gmin Dydnia i Nozdrzec zlokalizowane są na gruntach obcych w sąsiedztwie rzeki San, a ich eksploatacja nie ma wpływu obszary leśne w zarządzie PGL LP.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bircza wskazuje na zagrożenie wynikające z degradacji powstałych przy wydobywaniu kopaliny - diatomitu w Jaworniku Ruskim. Kopalnia zlokalizowana jest na gruncie obcym, sąsiadującej bezpośrednio z gruntami Nadleśnictwa Dynów. Dokument nie określa jednak rodzaju i obszaru zagrożenia.

Wykaz dokumentów określających politykę zagospodarowania przestrzennego regionu:

Dokumenty szczebla wojewódzkiego:

- Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego,
- Program ochrony środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015, z perspektywą do 2019 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015, z perspektywą do 2019 r.”,
- Program aktywizacji gospodarczo-turystycznej województwa podkarpackiego poprzez promocję cennych przyrodniczo i krajobrazowo wskazanych terenów łąkowo – pastwiskowych z zachowaniem bioróżnorodności w oparciu o naturalny wypas.

Dokumenty szczebla powiatowego:

Powiat Brzozowski

- Strategia Rozwoju Powiatu Brzozowskiego,
- Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Powiatu Brzozowskiego na lata 2004-2015,
- Strategia rozwoju turystyki dla Powiatu Brzozowskiego.

Powiat Rzeszowski

- Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Rzeszowskiego do roku 2015,
- Program ochrony środowiska dla Powiatu Rzeszowskiego.

Powiat Przemyski

- Plan rozwoju lokalnego Powiatu Przemyskiego na lata 2007-2013,
- Program ochrony środowiska na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015 dla Powiatu Przemyskiego.

Dokumenty szczebla Gminnego:

Gmina Dubiecko

- Strategia rozwoju gminy Dubiecko (1999)
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dubiecko (2004-2015)
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Gmina Bircza

- Studium Uwarunkowań i Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bircza (2001),
- Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Brzeżawa - 1/2004”,
- Strategia Rozwoju Gminy Bircza (1999),
- Program Ochrony Środowiska Gminy Bircza (maj 2005),
- Plan Rozwoju Lokalnego Dla Gminy Bircza na lata 2004-2006 oraz na lata 2007-2013.

Gmina Dynów

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego,
- Strategia Rozwoju Gminy Dynów,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dynów na lata 2004 - 2008.

Gmina Miejska Dynów

- Miasto Dynów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019,
- Lokalny program rewitalizacji miasta Dynów na lata 2008-2015.

Gmina Dydnia

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego – aktualnie w opracowaniu,
- Strategia rozwoju Gminy Dydnia do roku 2020,
- Program Ochrony Środowiska – gmina Dydnia nie posiada aktualnego.

Gmina Nozdrzec

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (1999),
- Strategia Rozwoju Gminy Nozdrzec na lata 1999-2015. Trwają prace nad opracowaniem nowej strategii,
- Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Gminy Nozdrzec na lata 2004-2015.

3. Nie przewiduje się korekty granic lasów ochronnych, uznanych Zarządzeniem nr 107 z dnia 23 lipca 1997 r.

Dla potrzeb wykonania projektu planu urządzania lasu zostaną przekazane:

- zaimportowana baza materiałów źródłowych SILP, wg stanu na dzień 01.01.2015 r.,
- Leśna Mapa Numeryczna wg stanu na dzień 01.01.2015 r.,
- rejestr gruntów Nadleśnictwa, wg stanu na dzień 01.01.2015 r. wydrukowany i potwierdzony przez Nadleśniczego.

Przekazanie dokumentów i danych nastąpi protokołem zdawczo-odbiorczym w trybie zarządzenia nr 13 z 20 marca 2007 r. w sprawie przenoszenia informacji pomiędzy planem urządzania lasu dla nadleśnictwa i Systemem Informatycznym Lasów Państwowych (SILP) oraz w sprawie bieżącej aktualizacji stanu lasu w SILP (ZU-7019-11/07) oraz Instrukcji przenoszenia informacji pomiędzy planem urządzania lasu dla nadleśnictwa i bazą LAS nadleśnictwa.

W celu ujęcia przez Wykonawcę planu ul wszystkich gruntów według stanu na dzień 1 stycznia 2017 r., Nadleśnictwo wstrzyma obrót gruntami w IV kwartale 2016 r.

4. Podział powierzchniowy i numerację oddziałów przyjmuje się bez zmian.

Z powodu przewidywanej korekty granic zasięgu Nadleśnictwa na skutek zmian zasięgów Nadleśnictw Bircza i Dynów, ustala się, aby w związku z przekazaniem gruntów pozostawić przerwę w numeracji oddziałów, a dla gruntów przejętych przyjąć numery sąsiednich oddziałów oraz dodać kolejną liter(y) alfabetu.

Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń wykonane zostanie zgodnie z Instrukcją urządzania lasu. Taksatorzy wykonujący prace będą zobowiązani do wskazania leśniczemu, na jego wniosek, przebiegu niewyraźnych lub wątpliwych granic wydzieleń, jak również wyrównania granic wydzieleń nie różniących się istotnie elementami taksacyjnymi, wskazanych przez Nadleśnictwo. W projekcie planu urządzania lasu zostaną ujęte również grunty stanowiące współwłasność z osobami fizycznymi (na mapie i w opisie taksacyjnym), lecz nie będą elementem planowania urzędniowego.

5. Wykonawca projektu planu urządzania lasu, w oparciu o ortofotomapę, Państwowy rejestr granic oraz warstwy .shp przekazane przez GODGiK (miejscowości, fizjografia) dokona:

- aktualizacji i korekty granic wydzieleń leśnych,
- aktualizacji i korekty położenia warstwy obiektów liniowych (cieki, drogi itp.), warstwy obiektów powierzchni nie tworzących wydzieleń, widocznych warstw innych obiektów,
- wprowadzenia do standardu LMN nieujętych dotychczas obiektów,
- wprowadzenia do SLMN nazwy cieków i zbiorników wodnych,
- wprowadzenia nazw miejscowości
- uzgodnienia położenia i ciągłości obiektów na granicy z sąsiednimi nadleśnictwami.

6. Podczas inwentaryzacji stanu lasu zostaną wyróżnione następujące cechy drzewostanów:

- drzewostany z odnowienia (zalesienia) sztucznego,
- drzewostany z odnowienia (zalesienia) naturalnego,
- drzewostany obcego pochodzenia,
- uprawy po rębni złożonej,
- młodniki po rębni złożonej,
- drzewostany przedplonowe
- drzewostany z zalesień gruntów porolnych,
- projektowane rezerваты,
- otuliny rezerwatów,

- otuliny plantacji nasiennych.

Wyróżnione cechy zostaną uzgodnione z Nadleśniczym.

7. Ustala się, że nie będą tworzone jednostki kontrolne oznaczane jako oddziały leśne.
8. Przyjmuje się następujące priorytety przy kwalifikowaniu drzewostanów do przebudowy:
  - drzewostany niezgodne z TD,
  - drzewostany częściowo zgodne z TD, trwale uszkodzone o przerywanym zagęszczeniu,
  - zamierające drzewostany jesionowe i świerkowe.
9. Komisja przyjmuje, że z powodu niewielkich uszkodzeń w odnowieniach podczas wykonywania prac z zakresu pozyskania i zrywki drewna, nie nastąpi zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO.
10. Ustala się, że nie będą wykonywane dodatkowe pomiary drewna martwego.
11. Uzgadnia się wykonanie map zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzania lasu. Przyjmuje się następujące uszczegółowienia, zmiany oraz dodatkowe mapy w stosunku do Instrukcji:

Mapy gospodarczej w skali 1:5 000, format A3, w formie wielostronicowego atlasu - 1 kpl.

Map gospodarczo - przeglądowych dla leśnictw w skali 1 : 10 000:

  - drzewostanów i projektowanych cięć na podkładzie topograficznym – 1 kpl. w formacie obejmującym leśnictwo oraz 2 kpl. – składana, podklejana na płótnie,
  - o połączonej treści map: obszarów chronionych i funkcji lasu, walorów przyrodniczo-kulturowych oraz zagospodarowania rekreacyjnego - 1 kpl. na podkładzie topograficznym w formacie obejmującym leśnictwo.

Mapy przeglądowe w skali 1 : 25 000:

  - mapa drzewostanów zostanie wykonana na podkładzie topograficznym,

- mapy obszarów chronionych i funkcji lasu oraz walorów przyrodniczo-kulturowych zostaną wykonane w skali 1 : 25 000,
- mapa nasiennictwa i selekcji w skali 1 : 25 000,
- na mapie ochrony przeciwpożarowej należy umieścić, oprócz koordynat WGS 84, także koordynaty literowo-liczbowe.

Mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa w skali 1 : 50 000.

12. Do projektu planu przyjmuje się istniejący podział na obręby leśne i leśnictwa. Może zaistnieć konieczność zmiany podziału na leśnictwa w związku ze zwiększeniem etatów cięć w rozmiarze przekraczającym 7 tys. m³. W takim przypadku przewiduje się utworzenie dodatkowego leśnictwa. Nadleśnictwo, na podstawie wstępnych wyników taksacji, wykonawcy planu taką konieczność. Zmiana wymaga uzyskania zgody Dyrektora RDLP w Krośnie.

13. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód. Na terenie nadleśnictwa nie stwierdzono obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

14. Kontrola i odbiory wykonanych prac urządzania lasu odbywać się będą zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13.08.2002 roku.

Ustala się, że przed rozpoczęciem prac odbędzie się spotkanie taksatorów z leśniczymi oraz z inżynierami nadzoru.

Przyjmuje się, że prace terenowe i kameralne będą kontrolowane na bieżąco przez Nadleśnictwo, w szczególności po zakończeniu prac inwentaryzacyjnych w poszczególnych leśnictwach. Wykonawca zostanie zobligowany do uzgodnienia z leśniczym oraz właściwym inżynierem nadzoru istotnych elementów opisu taksacyjnego, a w szczególności: pozycji niezalesionych, powierzchni w KO i KDO, powierzchni drzewostanów rębnych, gruntów leśnych przewidzianych do sukcesji naturalnej, pododdziałów bez wskazań gospodarczych, drzewostanów wykazanych do przebudowy.

15. Przyjmuje się następującą formę edycyjną opracowania:

- opis ogólny nadleśnictwa będzie sporządzony w formie książkowej z kieszenią na mapy,
- opis taksacyjny dla obrębów leśnych i leśnictw będzie sporządzony w formie książkowej, przy czym dla leśnictw będzie zawierał elementy programu ochrony przyrody oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko,

- program ochrony przyrody będzie sporządzony w formie książkowej jako oddzielny tom z kieszenią na mapy,
- prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko będzie sporządzona w formie książkowej, zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” zatwierdzonymi do stosowania przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska dnia 18 sierpnia 2011 roku, jako oddzielny tom z kieszenią na mapy.

Dokumenty w postaci elektronicznej:

Plan urządzenia lasu (2 egzemplarze):

- SLMN, w tym kontrole LMN,
- linie ap - rozliczenie użytków dla obiektów liniowych, wraz z powierzchnią,
- baza danych Taksator (.mdb),
- ogólny opis lasów nadleśnictwa (.doc, .pdf, tabele .xls),
- opis taksacyjny (.pdf, .xls),
- wykazy cięć (.xls),
- mapy tematyczne (.geopdf oraz format edytowalny),
- mapy gospodarcze w skali 1 : 5 000 (.geopdf oraz format do bezpośredniej edycji),
- mapy do Prognozy ... (.geopdf oraz format do bezpośredniej edycji),
- warstwy LMN siedlisk przyrodniczych (przed i po weryfikacji),
- Program ochrony przyrody (.doc, .pdf),
- warstwy LMN do Programu. ...

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się, po wcześniejszym uzgodnieniu z Zamawiającym, przekazanie danych w innych formatach, jeżeli w dacie zakończenia opracowania będzie to spowodowane np. modyfikacją lub zmianą oprogramowania.

16. Ustala się, że w ramach opracowania nie będzie sporządzona dodatkowa tabela XXII dla gatunków chronionych, poza obszarami Natura 2000.

17. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 będzie przeprowadzone zgodnie z § 129 IUL oraz „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” zatwierdzonymi dnia 18 sierpnia 2011r. przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska.

Zestawienie w formie tabel XXII i XXIII danych z analizy oraz syntezy z przyporządkowaniem danych do wydzieleń leśnych.

W oparciu o pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 26 sierpnia 2014 roku informujące, że dla obszarów Natura 2000 są, lub będą w najbliższym czasie sporządzane plany zadań ochronnych, w związku z czym nie ma potrzeby projektować zadań ochronnych w ramach sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa, a zostaną one przyjęte z przedmiotowych planów po ich zatwierdzeniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Wykorzystane zostaną w tym zakresie „Ramowe wytyczne w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” zatwierdzone do stosowania przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska dnia 21 marca 2013 roku.

Część B

1. Funkcje lasu i obszary chronione.

Przyjmuje się następujący podział lasów ze względu na pełnione funkcje:

- lasy ochronne, uznane Zarządzeniem nr 107 z dnia 23 lipca 1997 r.
- lasy gospodarcze

Na terenie Nadleśnictwa wyróżniono następujące powierzchniowe formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego,
- Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Przemysko-Dynowski obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001 (pokrywający się z Parkiem Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego),
- Obszar Natura 2000 Rzeka San PLH180007.

Aktualnie w Nadleśnictwie nie ma zatwierdzonych stref ochronnych wyznaczonych dla gatunków chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

2. Typy siedliskowe lasu.

Do projektu planu urządzenia lasu zostaną przyjęte typy siedliskowe lasu wyróżnione w opracowaniach glebowo-siedliskowych.

W wydzieleniach leśnych, w których zinwentaryzowane zostały siedliska przyrodnicze Natura 2000, zostaną zamieszczone kody tych siedlisk – po weryfikacji.

3. Typy drzewostanów

Uwzględniając położenie Nadleśnictwa w VIII Karpackiej krainie przyrodniczo-leśnej, dzielnicy Pogórze Środkowobeskidzkie, dominację funkcji ekologicznych dla wyróżnionych w Nadleśnictwie typów siedliskowych lasu oraz siedlisk przyrodniczych zainwentaryzowanych w latach 2007 przez Lasy Państwowe podczas powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny, opierając się na zaproponowanej przez J. M. Matuszkiewicza regionalizacji przyrodniczo-leśnej, przyjmuje się typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw wg tabeli poniżej. Ponadto, dla lasu wyżynnego wilgotnego przyjmuje się TD dębowo-jodłowy (Db-Jd) i lipowo-dębowy (Lp-Db), a dla drzewostanów jodłowych o strukturze przerębowej lub zbliżonej do przerębowej proponuje się dodanie typu jodłowego (Jd).

Dla drzewostanów na siedliskach przyrodniczych ustalonych w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej przyjmuje się typy drzewostanów w oparciu o zapisy „Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dynów”, opracowanej w 2010 r., z możliwością ich modyfikacji

Proponowane typy drzewostanów poza siedliskami przyrodniczymi

Siedliskowy typ lasu	Typ Drzewostanu
LMwyż	So-Jd
	Bk-Jd
Lwyż	Jd-Bk
	Bk-Jd
	Bk-Db
	Db-Bk
	Bk
	Jd
Lwyż.w	Db-Jd
	Lp-Db
Lłwyż	Jś-OI

Proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych.

Siedliskowy typ lasu	Siedlisko przyrodnicze	Proponowany typ drzewostanu
LMwyż	Kwaśna buczyna górską 9110-2	Bk
		Jd
Lwyż.	Żyzne buczyny górskie 9130-3	Bk
		Jd-Bk
		Bk-Jd
		Jd
	Grąd subkontynentalny 9170-2	Bk-Gb-Db
		Gb-Db
Jd-Gb-Db		
L wyż. wilgotny	Grąd subkontynentalny 9170-2	Gb-Jw -Db
		Jw-Bk
		Wz-Jś-Db
L łęgowy wyż.	Łęgi 91E0b	Jś
		Js-OI

Do czasu ustąpienia choroby jesiona, w nowo zakładanych uprawach, należy ten gatunek zastępować gatunkami o zbliżonych wymaganiach siedliskowych, przy czym dopuszcza się wykorzystywanie powstających jesionowych odnowień naturalnych lub zastosowanie zdrowego i dorodnego materiału sadzeniowego na przebudowywanych powierzchniach.

4. Wieki rębności

Przyjmuje się wieki rębności zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzania lasu. Zestawienie wieków rębności dla gatunków głównych występujących w Nadleśnictwie Dynów zawiera poniższe zestawienie:

Przyjęte wieki rębności.

Gatunek	Wiek rębności /lat/
Dąb	140
Jodła, Buk, Modrzew, Jawor	110
Jesion	100
Sosna	100
Świerk, Grab, Klon, Lipa, Brzoza, Olcha	80
Osika	50
Olsza szara	30

W odniesieniu do aktualnie obowiązującego planu ul. wzrasta wiek rębności dla sosny o 10 lat z uwagi na stale poprawiającą się jakość drzewostanów sosnowych i ich dobry przyrost w ostatnich latach.

Dla pozostałych gatunków wieki rębności przyjęto według aktualnie obowiązującego planu ul.

Przeciętny wiek rębności służy przede wszystkim do obliczenia częściowych etatów użytkowania rębego według dojrzałości oraz sprecyzowania pożądanego stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu gospodarczego, szczególnie w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa (gospodarstwo O oraz gospodarstwo G). Przeciętny wiek rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie może, lecz nie musi być zgodny z indywidualnym wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu, nazywanym też wiekiem dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określanym przez taksatora na gruncie, z uwzględnieniem rzeczywistego składu gatunkowego oraz kondycji drzewostanu.

5. Dla celów planowania urzędzeniowego wyróżnia się następujące gospodarstwa:

- specjalne,
- wielofunkcyjne lasów ochronnych,
- wielofunkcyjne lasów gospodarczych.

Do gospodarstwa specjalnego należy zaliczyć:

drzewostany na siedlisku łęgowym i projektowany rezerwat przyrody „Jabłonica Ruska”

Do gospodarstwa wielofunkcyjnego lasów ochronnych zaliczyć należy wszystkie lasy uznane za ochronne, które nie wejdą w skład gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnego lasów gospodarczych zaliczyć należy pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną.

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Dla drzewostanów starszych lub kwalifikujących się do przebudowy pełnej, zostanie określony indywidualnie wiek dojrzałości rębnej drzewostanu, zwany również wiekiem dojrzałości drzewostanu do odnowienia, w oparciu o „Wytyczne w sprawie kryteriów i postępowania przy określaniu indywidualnego wieku dojrzałości do odnowienia drzewostanów” zamieszczone w rozdziale VIII IUL i zapisany w opisie taksacyjnym.

Przy określaniu wieku dojrzałości rębnej zostaną uwzględnione:

- rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu (proporcjonalnie do przyjętych wieków rębności dla poszczególnych gatunków wchodzących w skład drzewostanu),
- jakość techniczna gatunku panującego w drzewostanie (wyższy wiek przy dobrej jakości, niższy przy złej),
- stopień uszkodzenia drzewostanu oraz zgodność składu gatunkowego drzewostanu z TD (wyższy przy składzie zgodnym w drzewostanach nie uszkodzonych, niższy przy składzie niezgodnym w drzewostanach uszkodzonych),
- przyjęte okresy odnowienia,
- uprzątnięcia lub przebudowy drzewostanu.

Nie będzie planowane użytkowanie rębne na priorytetowych siedliskach przyrodniczych.

Przy planowaniu wielkości poboru masy w cięciach należy uwzględniać położenie powierzchni przy źródłiskach, stromych skarpach, głębokich potokach, terenach podmokłych.

Wiodącym rodzajem rębni w nadleśnictwie powinna być rębnia stopniowa udoskonalona (IVd) z okresem odnowienia 30-50 lat.

W drzewostanach jodłowych i z przewagą jodły, charakteryzujących się strukturą przerębową lub zbliżoną do przerębowej projektować należy rębnie stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia 60 lat.

W litych drzewostanach złożonych z gatunków ciężkonasiennych lub przy przebudowie litych sośnin w TD Bk-Db i Db-Bk należy projektować rębnię gniazdową częściową (IIIb) z okresem odnowienia 20-30 lat. Natomiast do użytkowania drzewostanów w małych wydzieleniach należałoby projektować rębnię częściową (IIa) z okresem odnowienia 20 lat.

7. Wytyczne w sprawie sporządzenia wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy

Drzewostany zakwalifikowane podczas inwentaryzacji stanu lasu do przebudowy zostaną podzielone na:

- drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu, grupa A
zamierające drzewostany jesionowe i świerkowe oraz drzewostany o przerywanym zagęszczeniu, niezgodne z typem gospodarczym
- drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym dziesięcioleciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych, grupa B
drzewostany częściowo zgodne z TD, trwale uszkodzone lub o przerywanym zagęszczeniu
- drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych, grupa C.
pozostałe drzewostany przeznaczone do trzebieży przekształceniowych – propozycje przedstawi wykonawca po inwentaryzacji stanu lasu

Hierarchia potrzeb dotyczących przebudowy może być skorygowana w trakcie prowadzonej inwentaryzacji. Projekt wykazu zostanie uzgodniony z Nadleśniczym.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu

- nie będzie planowana szczegółowo pow. pielęgnowania projektowanych odnowień, zalesień, dolesień, podsadzeń, poprawek i uzupełnień, za wyjątkiem zrębów istniejących na 1 stycznia 2017 roku,
- nie będą planowane do poziomu wydzielenia wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień,

- w elaboracie podane będą orientacyjne, sumaryczne potrzeby z tego zakresu,
- powierzchnia pielęgnowania upraw, przedłożona do zatwierdzenia projektu planu, będzie sumą czynności PIEL i CW,
- powierzchnia pielęgnowania młodników do zatwierdzenia będzie sumą CP i CP-P,
- trzebieże – pilne i 2-nawrotowe będą projektowane tylko w uzasadnionych i uzgodnionych przypadkach.

Projekt wykazu podlega uzgodnieniu z Nadleśniczym.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Orientacyjne składy gatunkowe upraw przyjmuje się zgodnie z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu” oraz dla drzewostanów na siedliskach przyrodniczych, ustalonych w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej w 2007 r., w oparciu o zapisy „Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dynów”

Orientacyjne składy gatunkowe upraw obrazują poniższe tabele

Typ siedliskowy lasu	TD	Orientacyjny skład odnowienia(%)	Rębnia	Okres odnowienia
LM wyż.	So-Jd	Jd-50, So-30, Db, Jw, Bk, Lp i inne -20	IV d	40 lat
	Bk-Jd	Jd 60, Bk 30, Md i inne 20	IV d	40 lat
L wyż. (typowy)	Jd-Bk	Bk-50, Jd-30 So, Jw, Db, Wz, Lp i inne - 20	IV d	30 lat
	Bk-Jd	Jd-50, Bk-30, Db, So, Md i inne -20	IV d	40 lat
	Bk-Db	Db-50, Bk-30, Jd, So, Md i inne -20	III	20 lat
	Db-Bk	Bk-50, Db-30, Jd, So, Md i inne-20	III	20 lat
	Bk	Bk-70, Db, Jd, So i inne-30	III	20 lat
	Jd	Jd 80, Jw, Jś, Wz, Bk, Św, So i inne 20	IV d	60 lat
L wyż. wilgotny	Db-Jd	Jd-50, Db-30, Jw, Js, Wz, Gb i inne -20	IV d	30 lat
	Lp-Db	Db-50, Lp-20, Js, Jd, Św, Gb i inne -20	III	20 lat
L łęgowy wyż.	Jś-OI	OI-50, Jś-30, Db, Św i inne -20	bez wsk.	-

Typ siedliskowy lasu	Siedlisko przyrodnicze	typ drzewostanu	Orientacyjny skład odnowienia (%)	Rębnia	Okres odnowienia	
LMwyż	Kwaśne buczyny 9110	Bk	Bk-80, Jw, Jd i inne 20	III	20 lat	
		Jd	Jd 80, Bk, Jw, Kl i inne 20	IV d	50 lat	
Lwyż.(typowy)	Żyzne buczyny 9130	Bk	Bk 80, Jw, Jd, Kl, Db i inne 20	IV d	30 lat	
		Jd-Bk	Bk 60, Jd 20, Jw, Kl, Db i inne 20	IV d	30 lat	
		Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, Jw, Kl, Db i inne 20	IV d	40 lat	
		Jd	Jd 80, Bk, Jw, Kl i inne 20	IV d	60 lat	
	Grąd subkontynentalny 9170	Bk-Gb-Db	Db 40, Gb 30, Bk 20, Jd, Lp, Czr i inne 10	III	20 lat	
		Gb-Db	Db 50, Gb 30, Lp, Jd, Kl, Jw, Czr i inne 20	III	20 lat	
		Jd-Gb-Db	Db 40, Gb 30, Jd 20, Bk, Jw, Jś, Wz, Czr i inne 10	IV d	30 lat	
	L wyż. wilgotny	Grąd subkontynentalny 9170	Gb-Jw -Db	Db 40, Jw 30, Gb 20, Bk, Jw, Jś, Wz, Czr i inne 10	III	20 lat
			Wz-Jś-Db	Db 40, Jś 30, Wz 20, Lp, Gb i inne 10	III	20 lat
Żyzne buczyny 9130		Jw-Bk	Bk 60, Jw 20, Jd, Kl, Db i inne 20	III	20 lat	
L łęgowy wyż.	Łęgi 91E0b	Jś	Jś 80, Ol, Olsz, Jw i inne 20	bez wsk.	-	
		Js-Ol	Ol 50, Jś 40, Jw i inne 10	bez wsk.	-	

Ponadto przyjmuje się, że:

- powyższe składy upraw nie dotyczą upraw pochodnych,
- do czasu ustąpienia zamierania jesionu należy dążyć do zastąpienia go innymi gatunkami, lecz dopuszcza się wykorzystanie powstających jesionowych odnowień naturalnych,
- poprawki i uzupełnienia projektować wg potrzeb stwierdzonych podczas prac terenowych,

- pielęgnowanie upraw projektować zgodnie z § 46 ust. 13 IUL,
- CP należy projektować w młodnikach i uprawach, które w okresie obowiązywania pul osiągną zwarcie,
- czyszczeniami należy objąć wszystkie odnowienia, w tym naturalne.

W planie urządzenia lasu będzie opisana realizacja założeń programu zachowania zasobów genowych.

Ustala się, że wykonawca projektu planu przyjmie przekazaną przez Nadleśnictwo lokalizację: GDN, źródeł nasion i upraw pochodnych.

Ustala się, że Wykonawca projektu sporządzi wykaz powierzchni z odnowieniem naturalnym, które powstało po 1 stycznia 2006 roku i dotychczas nie zostało uznane, dla celów ich weryfikacji i ewentualnego uznania oraz zaewidencjonowania przez Nadleśniczego, zgodnie z zarządzeniem DGLP nr 58/2012 z dnia 31 sierpnia 2012 roku.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej

Stopnie uszkodzenia drzewostanów będą zinwentaryzowane zgodnie z metodyką zawartą w Instrukcji urządzenia lasu.

Uwzględnione będą również specyficzne uszkodzenia przez chronione gatunki zwierząt w szczególności bobry.

Ustala się, że drzewostany trwale zalewane na skutek zasiedlenia terenów przez bobry pozostawione będą bez wskazań gospodarczych, natomiast drzewostany zalewane okresowo, zależnie od stopnia uszkodzenia, będą przeznaczone do naturalnej sukcesji lub pozostawione bez wskazań.

Na mapy ochrony przeciwpożarowej, poza współrzędnymi geograficznymi, zostaną dodatkowo na ramce mapy wniesione koordynaty literowe i liczbowe.

Wykonawca zamieści na LMN obiekty w myśl porozumienia Komendanta Głównego PSP i Dyrektora Generalnego LP z 13 czerwca 2007 r., w sprawie współpracy w zakresie wdrażania mapy numerycznej nadleśnictw do stosowania w jednostkach organizacyjnych PSP.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Na mapy przeglądowe zagospodarowania rekreacyjnego zostaną naniesione wszystkie urządzenia zlokalizowane na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo.

W szczególności należy wskazać strefy masowego wypoczynku ludności.

W części planistycznej opisu ogólnego nadleśnictwa zamieszczony się rozdział „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji”, w którym kierunkowo zostanie opisany zakres wynikający z § 108 IUL, w tym potrzeby dotyczące budowy i konserwacji zbiorników małej retencji.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

W ramach użytkowania ubocznego przewiduje się pozyskanie choinek i stroiszu jodłowego w ilości zależnej od zapotrzebowania ludności oraz bez szkody dla drzewostanu - jako produkt uboczny planowanych cięć pielęgnacyjnych i rębnych.

W zakresie gospodarki łowieckiej, kierunkowe wytyczne należy opracować w zakresie ustalonym w § 106 i 107 IUL.

Terytorialny zasięg Nadleśnictwa Dynów podzielony jest między dwa rejony hodowlane oraz 5 obwodów łowieckich dzierżawionych przez 5 kół łowieckich.

Gospodarowanie populacjami zwierzyny prowadzone jest zgodnie z obowiązującymi Wieloletnimi łowieckimi planami hodowlanymi.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury Nadleśnictwa

Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej należy wykonać w zakresie ustalonym IUL (§ 108).

Ustalono, że nie wykonuje się ekspertyzy w sprawie docelowej sieci dróg leśnych.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

W planie urządzenia lasu będzie zamieszczona jako rozdział „Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego”

15. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Zgodnie z wymogami Instrukcji urządzania lasu na podstawie wyników inwentaryzacji zasobów drzewnych.

16. Weryfikacja i aktualizacja Programu ochrony przyrody

Ustala się, że aktualizacja i weryfikacja programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Dynów będzie dotyczyć wszystkich gruntów w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa.

W lasach znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, zakres informacji w sprawie kompleksowego opisu stanu przyrody, będzie wynikał ze szczegółowych danych uzyskiwanych dla potrzeb tego planu, uzupełnianych odpowiednio danymi uzyskanymi od regionalnych służb właściwych do spraw ochrony środowiska, natomiast dla pozostałych lasów i gruntów znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa – z orientacyjnych, publikowanych informacji ogólnych, uzupełnianych odpowiednio danymi uzyskanymi od regionalnych służb właściwych do spraw ochrony środowiska.

Zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji zostaną przeniesione z właściwych planów ochrony lub planów zadań ochronnych,

zaś dla obszarów, gdzie brak takich planów, zostaną określone, w formie fakultatywnej, pożądane działania ochronne, a nie obligatoryjne zadania.

Weryfikacja i aktualizacja, będzie polegać na:

- uzupełnieniu programu o obszary Natura 2000,
- zestawieniu w formie tabeli XXII danych - posiadanych na podstawie planów ochrony lub planów zadań ochronnych oraz uzyskanych od regionalnych służb właściwych do spraw ochrony środowiska - o przedmiotach ochrony, dla których wyznaczono w bezpośrednim sąsiedztwie Lasów Państwowych obszary Natura 2000, uzupełnieniu programu o inne, dotychczas nie ujęte w opracowaniu, obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody, z dokładnym określeniem ich lokalizacji i powierzchni oraz aktów ustanowienia, a także celów i zasad ochrony, uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty przewidziane do objęcia jedną z ustawowych form ochrony przyrody, dla których jest skompletowana wymagana dokumentacja, z ewentualnym podaniem ich lokalizacji, powierzchni oraz przedmiotu, celów i zasad ochrony, uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty zasługujące na szczególną ochronę, z określeniem ich lokalizacji, powierzchni, walorów przyrodniczych i pożądanej formy ochrony, uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane walory przyrodnicze w odniesieniu do pozostałych lasów i gruntów nadleśnictwa, zasługujących na ochronę metodami gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem stopni ich naturalności, różnorodności biologicznej i bogactwa genetycznego, uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty o walorach historycznych, kulturowych, edukacyjnych, krajobrazowych, turystycznych i wypoczynkowych, uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty stanowiące źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego, z podaniem rodzajów powodowanych przez nie zanieczyszczeń oraz ewentualnych środków zaradczych, uzupełnieniu programu o nowe zadania wynikające z planów ochrony lub planów zadań ochronnych oraz o nowe wskazania dotyczące ochrony przyrody w lasach Nadleśnictwa, a także o nowe potrzeby z zakresu ochrony przyrody w lasach innych form własności.

Szczegółowe wskazania gospodarcze, w tym również związane z ochroną przyrody, zostaną zapisane w opisach taksacyjnych wyłączeń, zaś ogólne zalecenia - zarówno gospodarcze jak i ochronne - również w opisanium ogólnym, natomiast w programie ochrony przyrody zostaną zapisane szczegółowe zadania ochronne lub orientacyjne wskazania ochronne.

W opisie taksacyjnym wyłączeń obowiązuje zapis o przynależności danego wyłączenia do obszaru Natura 2000 oraz o ujęciu ewentualnych zadań lub wskazań ochronnych w Programie ochrony przyrody; w ten sposób poprzez adres wyłączenia wymieniane i uzupełniane będą informacje z zakresu gospodarki leśnej oraz ochrony przyrody.

W wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi w opisie taksacyjnym obowiązkowo należy podać kod siedliska przyrodniczego (LSP).

W opisie taksacyjnym należy wskazać, pod jaką pozycją tab. XXIII ujęte są zadania i wskazania z zakresu ochrony przyrody.

17. Wydruk map tematycznych

Zgodnie ze standardami zdefiniowanymi w części III Instrukcji urządzania lasu, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w 2012 roku oraz częścią A niniejszego protokołu.

Podczas opracowania i redakcji map wykonawca uwzględni następujące uszczegółowienia:

- zbiorniki na gruntach Ls – należy wnieść na warstwę In_pow; jeżeli mają numery inwentarzowe należy je wpisać do tabeli atrybutów,
- punkt lokalizacji leśnictwa - w warstwie In_pkt - powinien być zlokalizowany na budynku; w tabeli atrybutów należy wpisać nazwę leśnictwa i jego numer inwentarzowy,
- pomniki przyrody - należy wnieść na warstwę In_pkt oraz wpisać gatunek drzewa i jego numer inwentarzowy,
- zwierzęta i rośliny chronione – należy wnieść na warstwę In_pkt oraz wpisać nazwę gatunku,
- linie_ap – rozliczenie użytków dla obiektów liniowych z powierzchnią, zgodnie z częścią A protokołu stanowi przedmiot odbioru końcowego.

18. Załącznikiem do protokołu jest wnioskowany przez Komisję Założeń Planu zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzania lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

19. Ustalono, że wykonawca projektu planu UL

- wykona kontrolę spójności warstw poligonowych i liniowych dla sąsiednich obszarów, a w przypadku rozbieżności zostaną one doprowadzone do spójności,
- sporządzi wykaz użytków nieleśnych wymagających zmiany kategorii użytku oraz wykaz drzewostanów zagospodarowanych rębnią IV d z długim okresem odnowienia.

Na tym protokół zakończono
W załączeniu lista obecności

Zatwierdzam:

Dyrektor

mgr inż. Bogusław Famielec

(podpis nieczytelny)

*Zał. do protokołu KZP dla Nadleśnictwa Dynów***Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów na lata 2017 - 2026.**

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko będzie opracowana zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu”, zatwierdzonymi do stosowania przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska dnia 18 sierpnia 2011 roku, ze zmianami wprowadzonymi dnia 28 sierpnia 2013 roku i będzie zawierać:

- ✓ informacje ogólne,
- ✓ analizę i ocenę stanu środowiska i celów ochrony z punktu widzenia realizacji projektu planu urządzenia lasu,
- ✓ przewidywane oddziaływanie na środowisko projektu planu urządzenia lasu, scharakteryzowane przy wykorzystaniu macierzy, dołączonych jako załączniki do „Wytycznych...”,
- ✓ zastosowane w projekcie planu urządzenia lasu działania przewidziane do zastosowania w trakcie tego planu, które mają na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnie negatywnych lub potencjalnie znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko,
- ✓ powiązania z innymi prognozami oddziaływania na środowisko,
- ✓ propozycje w sprawie przewidywanych metod oraz częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień projektu planu urządzenia lasu,
- ✓ streszczenie prognozy.

W części opisowej prognozy zostaną zamieszczone w logicznej kolejności wszystkie wymagane informacje, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j. t. Dz. U. z 2013 roku poz.

1235 z późn. zm.), dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Jeżeli któryś z punktów wymienionych w art. 51 tej ustawy nie będzie miał odniesienia do założeń planu urządzenia lasu, to w prognozie zostanie zamieszczona informacja że „nie dotyczy projektu planu urządzenia lasu”.

Dla obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty oraz na obszarach specjalnej ochrony Natura 2000, dla leśnych siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla ochrony których wyznaczono dany obszar, zostaną sporządzone następujące zestawienia:

- ✓ W specjalnym obszarze ochrony siedlisk w stosunku do siedlisk przyrodniczych:
  - tabelaryczny wykaz siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmiot ochrony,
  - tabelaryczne zestawienie powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych,
  - analiza i ocena zaplanowanych składów gatunkowych upraw, docelowych składów gatunkowych drzewostanów oraz naturalnych składów warstwy drzew i przewidywanych zmian struktury wiekowej drzewostanów,
  - mapa zaplanowanych zrębów zupełnych i zalesień,
- ✓ W specjalnym obszarze ochrony siedlisk w stosunku do gatunków roślin i zwierząt (z wyłączeniem ptaków):
  - tabelaryczny wykaz gatunków stanowiących podmiot ochrony,
  - mapa przeglądowa rozmieszczenia stanowisk występowania gatunków roślin i zwierząt i ich siedliska,
  - tabelaryczne podsumowanie powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych,
  - analiza możliwości zachowania puli siedlisk do końca okresu obowiązywania pul dla gatunków będących przedmiotem ochrony,

-
- mapa przeglądowa rozmieszczenia zaplanowanych zrębów zupełnych (jeżeli wystąpią) i zalesień oraz rozmieszczenia powierzchni istniejących lub planowanych „ostoi ksylobiantów”.
  - ✓ W obszarze specjalnym ochrony ptaków w stosunku do gatunków ptaków:
    - tabelaryczny wykaz gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony,
    - mapa rozmieszczenia gatunków,
    - tabela planowanych zabiegów gospodarczych,
    - analiza możliwości zachowania puli siedlisk do końca okresu obowiązywania pul, dla gatunków będących przedmiotem ochrony,
    - analiza struktury wiekowej drzewostanów.

Na postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 składać się będzie:

- ✓ uzgodnienie pomiędzy dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- ✓ sporządzenie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- ✓ uzyskanie od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie opinii dotyczących projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- ✓ zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Proponuje się, że analizę skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu prowadzi będzie organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Częstotliwość analizy; 1 raz w dziesięcioleciu, na koniec okresu obowiązywania planu ul, z wykorzystaniem aktualnej w dacie przeprowadzania monitoringu, metodyki kontroli kompleksowej. Obiektywną ocenę realizacji planu urządzenia lasu zapewni monitoring następujących wskaźników:

- ✓ powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych, bez względu na położenie względem obszarów Natura 2000,
- ✓ wykonania zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w wymiarze powierzchniowym, bez względu na położenie względem obszarów Natura 2000,
- ✓ powierzchni lasów według pełnionych funkcji,
- ✓ powierzchni lasów według kategorii użytkowania,
- ✓ powierzchni pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu,
- ✓ powierzchni wykonanych odnowień i zalesień.

Ponadto w ramach analizy zostaną sprawdzone zaewidencjonowane w SILP wszystkie formy ochrony i zgodność wykonanych na nich czynności gospodarczych z wydanymi pozwoleniami i decyzjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

W opracowaniu zostaną wyszczególnione materiały otrzymane od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, jako obowiązujące dla celów prognozy, w tym dotyczące granic obszarów Natura 2000, poszczególnych przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, w tym aktualne SDF, rozpoznane - na podstawie danych służb ochrony środowiska właściwych do spraw obszarów Natura 2000 - granice ostoi lub siedlisk tych przedmiotów ochrony, a także zakazy i nakazy obowiązujące w granicach ostoi lub siedlisk przedmiotów ochrony,

dla których wyznaczono obszary Natura 2000 na terenie lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Dynów.

Do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dynów zostaną przyjęte, działania ochronne, zawarte w zatwierdzonych planach zadań ochronnych, jeśli zgodnie z harmonogramem zawartym w zatwierdzonych przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa”, zostaną przekazane w terminie przed opracowaniem projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów.

Dyrektor

mgr inż. Bogusław Famielec

(podpis nieczytelny)

**Lista obecności
na posiedzeniu Komisji Założeń Planu
w dniu 26 sierpnia 2014 roku w Nadleśnictwie Dynów**

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Instytucja	Podpis
1	Radosław Gęgorz	specjalista	RDOS	
2	Piotr Józefowa	Nacelnik ZS	RDP Krosno	
3	Marcel Marochi	Zm. Dyplbu	RDLP Krosno	
4	Henryk Polowinski	st. specjalista	RDLP	
5	Jean Bedukon	pl. specjalista	RDLP Krosno	
6	Renata Kimla	specjalista SL	RDLP Krosno	
7	Bogumił Dąbka	sekretarz	Polskie Stowarzyszenie Taksatorów Lesnych	
8	Andrzej Nowakowski	st. specjalista SL	RDLP Krosno	
9	Jarostaw Płota	st. specjalista SL	ZOL w Krosnie	
10	Magdalena Capecha	st. Spec. o/s ochr. Środ.	ZPK w Polsce	
11	Marek Sebastianka	st. Strażnik	Zespół Państw. Dyplbu w Polsce	
12	Dariusz Kozik	spec. d/s ochr. środowiska	Zespół Państw. Kraj. w Poznaniu	
13	Tomasz Najbar	st. specjalista	RDLP Krosno	
14	Adam Pilsz	N-czy	N-czo Dynów	
15	Adam Tomabuda	Z-ca N-czy	SITZ	
16	Marcin Korp	st. specjalista SL	N-czo Dynów	
17	Elżbieta Papież	Specjalista SL	N-czo Dynów	
18	Kurpiel Dawid	Specjalista SL	Nadl. Dynów	
19	Magdalena Kaczmarska	specjalista SL	N-czo Dynów	
20	Stefan Sławiński	ZMTM	ZMTM Jaworzno	

Protokół z wykonanego testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych kołowych założonych przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu w Nadleśnictwie Dynów w ramach opracowania projektu planu urządzania lasu.

Protokół

z wykonanego testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych kołowych założonych przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu w Nadleśnictwie Dynów w ramach opracowania projektu planu urządzenia lasu.

Test wykonał Zespół z Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Krośnie w składzie:

Ireneusz Kimla – Starszy Specjalista RDLP w Krośnie,

z udziałem przedstawicieli Nadleśnictwa Dynów:

Adam Tarbuła – Zastępca Nadleśniczego,

Maria Sudoł – Inżynier Nadzoru,

Małgorzata Kaczorowska – Starszy Specjalista Służby Leśnej

oraz przedstawicieli Wykonawcy BULiGL O/Przemysł:

Bogumił Dąbek – Zastępca Dyrektora Oddziału,

Jerzy Karpierz – Kierownik Pracowni U.L.,

Andrzej Równicki – Starszy Taksator,

Grzegorz Krzywonos- Starszy Taksator.

1. Na terenie Nadleśnictwa Dynów zostało założonych 1550 powierzchni próbnych, zgodnie z protokołem losowania ilości i lokalizacji próbnych powierzchni kołowych z dnia 23.09.2015 r.
2. Zgodnie z §61 Instrukcji urządzania lasu do kontroli wylosowano 50 powierzchni kołowych – wykaz stanowi załącznik nr 1.
3. Ustalono interwał losowania 31.
4. Kontrolę przeprowadzono w dniach 16-18.03.2016 r.
5. Błędów grubych dotyczących:
  - a) wielkości powierzchni próbnej,
  - b) różnicy ponad 10% w pierśnicowym polu przekroju,

c) pomiaru wysokości drzew,
nie stwierdzono.

6. W ramach powierzchni wylosowanych do kontroli, kontrolę drewna martwego przeprowadzono na powierzchniach o numerach: 165,537,847,1219,1312,1498.
7. Testowe różnice między średnimi dla pierśnicowego pola przekroju i dla wysokości drzew, przy zastosowaniu statystyki o rozkładzie normalnym $N(0,1)$ wynoszą w wartościach bezwzględnych odpowiednio 0,011 i 0,036 i są mniejsze od liczby 2, tj. obliczonej bezwzględnej wartości statystyki – wyniki zawarto w załączniku nr 2.
8. W związku z przedstawionymi wyżej wynikami testu Zespół kontrolny przyjmuje całość 1. pomiarów w Nadleśnictwie Dynów.

Na tym protokół zakończono i podpisano:

Ireneusz Kimla   ...(podpis nieczytelny)..

Adam Tarabuła   ..(podpis nieczytelny)..

Bogumił Dąbek   ..(podpis nieczytelny)...

Kontrola powierzchni próbnych

Obręb: 04-07-1

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielk. z 1 pomiaru [ar]	Wielk. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
10	1,26	1,26	19,0	19,0	5,00	5,00	
41	1,92	1,89	24,0	24,0	5,00	5,00	
72	0,83	0,82	24,0	24,0	5,00	5,00	
103	0,78	0,77	26,0	27,0	2,00	2,00	
134	0,81	0,81	17,0	17,0	5,00	5,00	
165	0,92	0,92	28,0	28,0	4,00	4,00	
196	0,79	0,80	23,5	23,0	5,00	5,00	
227	0,21	0,22	21,5	21,5	4,00	4,00	
258	1,08	1,08	28,0	29,0	4,00	4,00	
289	0,72	0,70	25,0	25,0	5,00	5,00	
320	0,77	0,78	32,0	32,0	5,00	5,00	
351	1,68	1,62	30,5	29,0	5,00	5,00	
382	0,88	0,87	25,0	25,0	2,00	2,00	
413	1,17	1,16	32,0	32,0	5,00	5,00	
444	1,64	1,59	28,0	28,0	5,00	5,00	
475	1,80	1,86	33,0	33,0	3,00	3,00	
506	2,58	2,55	28,0	28,0	5,00	5,00	
537	1,19	1,22	37,0	37,0	5,00	5,00	
568	0,23	0,23	18,0	18,0	1,00	1,00	
599	1,34	1,35	24,0	24,0	3,00	3,00	
630	1,10	1,10	19,0	19,0	5,00	5,00	
661	0,24	0,25	15,0	15,0	1,00	1,00	
692	1,58	1,56	14,5	13,0	5,00	5,00	
723	0,44	0,45	32,0	32,0	5,00	5,00	
754	1,31	1,31	28,0	27,0	5,00	5,00	
785	1,07	1,10	28,0	28,0	3,00	3,00	
816		0,00	0,0		5,00	5,00	
847	1,00	1,06	31,0	30,0	5,00	5,00	
878	0,35	0,35	13,0	13,0	5,00	5,00	
909	1,26	1,37	28,0	29,0	5,00	5,00	
940	0,89	0,88	28,0	27,0	5,00	5,00	
971	0,70	0,72	12,0	12,0	5,00	5,00	
1002	0,09	0,09	18,0	18,0	5,00	5,00	
1033	0,53	0,54	24,0	24,0	3,00	3,00	
1064	1,38	1,39	31,0	32,0	5,00	5,00	
1095	0,59	0,59	15,0	15,0	4,00	4,00	
1126	0,76	0,80	27,0	28,0	5,00	5,00	
1157	1,11	1,11	29,0	29,0	5,00	5,00	
1188	0,46	0,47	22,0	22,0	2,00	2,00	
1219	1,77	1,74	22,0	22,0	4,00	4,00	

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielk. z 1 pomiaru [ar]	Wielk. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
1250	1,76	1,68	24,0	24,0	5,00	5,00	
1281	1,34	1,37	25,0	25,0	5,00	5,00	
1312	1,74	1,76	25,0	25,0	5,00	5,00	
1343	1,59	1,61	23,0	22,0	4,00	4,00	
1374	1,01	1,02	31,5	30,0	5,00	5,00	
1405	0,69	0,70	27,5	28,0	5,00	5,00	
1436	0,56	0,57	19,0	19,0	3,00	3,00	
1467	1,44	1,41	29,0	30,0	5,00	5,00	
1498	0,22	0,22	14,0	14,0	3,00	3,00	
1529	1,02	0,99	32,0	32,0	5,00	5,00	

Liczba błędów grubych: 0

Bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,011

Bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,036

**Protokół z Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Dynów
z dnia 06.12.2016 r.**

PROTOKÓŁ**ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej przeprowadzonej w dniu 6 grudnia 2016 roku dla Nadleśnictwa Dynów.****(Znak: ZS.6004.5.2015)****Część A**

- końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych,
- ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu, lata 2007-2016,
- ocena stanu ogólnej ochrony lasu,
- ocena oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu, w latach 2010-2016, tj. okresie objętym prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

1. Skład osobowy Narady Techniczno–Gospodarczej (dalej NTG);

NTG przewodniczył upoważniony Zastępca Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, mgr inż. Marek Marecki.

Skład osobowy zgodnie z listą obecności.

Przebieg narady został zarejestrowany przy użyciu dyktafonu. Nagranie zostało wykorzystane tylko i wyłącznie w celu sporządzenia niniejszego protokołu. Uczestnicy narady nie wnieśli sprzeciwu do przedstawionego sposobu rejestrowania przebiegu narady.

2. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu (§8 Instrukcji urządzania lasu, dalej IUL);

Przyjmuje się ostateczną wersję mapy obszarów chronionych i funkcji lasu dla Nadleśnictwa Dynów.

3. Akceptacja, przedstawianego w projekcie planu urządzenia lasu, zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu (§ 9 IUL);

Przyjmuje się przedstawiony w projekcie planu urządzenia lasu zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

4. Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych (§ 10 IUL);

W planie ujęto kontury i powierzchnie grup rodzajów powierzchni zgodnie z danymi zawartymi w przekazanych dokumentach ewidencyjnych gruntów nadleśnictwa, tzn. według stanu na 1 stycznia 2017 r. Wszelkie rozbieżności

między otrzymanymi danymi, a stanem faktycznym na gruncie zostały wyjaśnione oraz uwzględnione w opracowaniu.

5. Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów (§ 12 IUL);

Przyjmuje się podział na leśnictwa zgodnie z Zarządzeniem nr 7/2016 Nadleśniczego Nadleśnictwa Dynów z dnia 27 lipca 2016 r.

6. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego (§ 43 oraz 94 IUL);

Akceptuje się wykorzystanie spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości do ustalenia wskaźnika cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębny.

7. Akceptację testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych (§ 61 IUL);

Przyjmuje się przedstawione przez Wykonawcę, wyniki testu kontroli pomiaru miąższości na kołowych powierzchniach próbnych.

8. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu, wynikająca z analiz zawartych w odpowiednich referatach nadleśniczego i kierownika ZOL, koreferacie wykonawcy projektu planu oraz informacji naczelnika właściwego do spraw urządzania lasu rdLP w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko dla tego planu, dokonana przez dyrektora rdLP, wraz z wynikającymi z tej oceny wnioskami dotyczącymi gospodarki przyszłej (§ 76 IUL);

Wynikająca z analiz przedstawionych w referacie Nadleśniczego i Kierownika Zespołu Ochrony Lasu, koreferacie Wykonawcy projektu planu oraz informacji o wykonaniu monitoringu skutków realizacji planu, ocena gospodarki leśnej zostanie dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie i przedstawiona, wraz z wynikającymi z tej oceny wnioskami dotyczącymi gospodarki przyszłej.

9. Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu;

Ogólna ochrona lasu będzie kontynuacją postępowania ochronnego z poprzedniego planu urządzenia lasu.

10. Stwierdzenie, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Przyjmuje się, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 2100, z późn. zm.), wytycznymi i ustaleniami Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Dynów z

dnia 26 sierpnia 2014 roku oraz w oparciu o wskazane poniżej przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. 2012, poz. 1302),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków (jednolity tekst Dz. U. z 2015 roku, poz. 542),
- Instrukcję urządzania lasu wprowadzonej do stosowania zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu, znak sprawy: ZU-7019-72/11 ze zmianami,
- Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109, poz. 719),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2006 nr 58, poz. 405, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. nr 67, poz. 621 z późn. zm.),
- Instrukcje i przepisy obowiązujące w Lasach Państwowych, w tym:
  - Zasady hodowli lasu (2012 r.),
  - Instrukcję ochrony lasu, tom I-II (2012 r.),
  - Instrukcję ochrony przeciwpożarowej lasu (2012 r.),
  - Instrukcję sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie (1996 r.),
  - Zarządzenie nr 107 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Dynów.
  - Decyzję Nr 15/99 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1999 r. w odniesieniu do lasów przekazanych z Nadleśnictwa Bircza.
  - Decyzję Nr 22/99 Ministra Ochrony Środowiska z dnia 4 stycznia 1999 r., w odniesieniu do lasów przekazanych z Nadleśnictwa Brzozów.
  - Zarządzenie nr 202 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za ochronne

lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Kańczuga w odniesieniu do lasów ochronnych przekazanych z tego Nadleśnictwa.

- Zarządzenie nr 29 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 czerwca 2016 roku w sprawie (1) oceny procesu stanowienia obszarów Natura 2000 obejmujących grunty w zarządzie Lasów Państwowych oraz oceny planów zadań ochronnych dla tych obszarów, (2) sporządzania planów urządzenia lasu pełniących również funkcje planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz (3) ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów, mających znaczenie dla oceny stanu lasów oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych znak: ZP.720.3.2016, dalej Zarządzenie nr 29 DGLP.
- Zarządzenie nr 28/2014 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r., ze zm., dotyczącym wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.

11. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazywania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa.

Przyjmuje się następujące końcowe wytyczne, dotyczące organizacji prac nad projektem planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody zawierającym zadania ochronne dla obszaru Natura 2000 w odniesieniu do gruntów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Dynów oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym zmiany w ustaleniach KZP, wynikające z przeprowadzonej inwentaryzacji stanu lasu:

- Zgodnie z ustaleniem KZP Wykonawca projektu PUL w trakcie prac terenowych określił typy siedliskowe lasu dla obszaru Nadleśnictwa, który nie był objęty pracami siedliskowymi w 2001 roku.
- Zadania Ochronne dla obszaru Natura 2000 PLB 180001 Pogórze Przemyskie, leżącego na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Dynów, wykonane w oparciu o:
  - Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000,

- Zarządzenie Nr 29/2016 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.
- Akceptuje się zakres prognozy symulacyjnej na koniec okresu gospodarczego.
- Uszczegóławia się zapisy zawarte w protokole KZP o formę materiałów bazowych w postaci elektronicznej, które przekaże Wykonawca Nadleśnictwu i RDLP w Krośnie:

Plan urządzenia lasu (2 egzemplarze):

- SLMN, w tym kontrole LMN,
- linie ap - rozliczenie użytków dla obiektów liniowych, wraz z powierzchnią,
- baza danych Taksator (.mdb),
- ogólny opis lasów nadleśnictwa (.doc, .pdf, tabele .xls),
- opis taksacyjny (.pdf, .xls),
- wykazy cięć (.xls),
- mapy tematyczne (.geopdf oraz format edytowalny),
- mapy gospodarcze w skali 1 : 5 000 (.geopdf oraz format do bezpośredniej edycji),
- mapy do Prognozy (.geopdf oraz format do bezpośredniej edycji),
- warstwy LMN siedlisk przyrodniczych (przed i po weryfikacji),
- Program ochrony przyrody (.doc, .pdf),
- warstwy LMN do Programu ochrony przyrody.
- Uszczegóławia się zapisy zawarte w protokole KZP w zakresie materiałów w formie analogowej, które Wykonawca przekaże bezpośrednio Nadleśnictwu:
  - wydruki opisów taksacyjnych dla poszczególnych leśnictw wraz z elementami programu ochrony przyrody oraz prognozy oddziaływania na środowisko, z zestawieniami zadań z zakresu użytkowania, hodowli lasu i ochrony lasu w postaci tomu z twardą oprawą i w postaci elektronicznej (wersja edytowalna, *.pdf) – 1 kpl.; dopuszcza się oprawę opisów taksacyjnych oraz elementów z zakresu ochrony przyrody, jako odrębnych tomów.
- Podczas posiedzenia ustalono, że:
  - W drzewostanach zlokalizowanych przy drogach o znacznym natężeniu ruchu, na obrzeżach lasu, a także przy źródłiskach, rzekach i szlakach turystycznych, począwszy od prac odnowieniowych i poprzez kolejne zabiegi pielęgnacyjne, należy dążyć do tworzenia stref przejściowych - ekotonów,
  - W ogólnym opisie lasów nadleśnictwa należy kierunkowo opisać

- potrzeby w zakresie budowy nowych i konserwacji istniejących zbiorników małej retencji,
- W celu ochrony przed niekorzystnym oddziaływaniem spływu powierzchniowego oraz dla dalszej poprawy retencyjności, zabezpieczenia przeciwpożarowego, zwiększenia bioróżnorodności i zapewnienia ogólnej ochrony zasobów wodnych należy budować nowe urządzenia retencyjne w zakresie odpowiednim do posiadanych środków,
  - W ramach bieżącej aktualizacji Planu urządzenia lasu, plan ten będzie uzupełniany o stanowiska organizmów chronionych, których lokalizacja zostanie potwierdzona w trakcie jego realizacji,
  - Zalecenia ochronne zawarte w tabeli XXIII Programu ochrony przyrody będą powiązane z opisem taksacyjnym, poprzez podanie w informacjach różnych opisu taksacyjnego pozycji w tabeli XXIII,
- Zgodnie z pkt III.E. załącznika nr 2 do Zarządzenia Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych, znak: (ZO-733-6/03), Komisja rekomenduje do zatwierdzenia przez Dyrektora RDLP w Krośnie przedstawiony Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Dynów.

Część B

Dane dotyczące projektu planu urządzenia lasu.

1. Przyjmuje się następującą powierzchnię obrębów leśnych w rozbiciu na rodzaje użytków:

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Dynów
	Powierzchnia [ha]
1. Lasy - razem	10 524,58
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	10 359,42
1) drzewostany	10 354,09
2) plantacje drzew - razem	5,33
w tym:	
- plantacje nasienne	5,33
- plantacje drzew szybkorosnących	-
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	91,20
1) w produkcji ubocznej - razem	10,24
w tym:	
- plantacje choinek	-
- plantacje krzewów	-
- poletka łowieckie	10,24
2) do odnowienia - razem	-
w tym:	
- halizny	-
- zręby	-
- płazowiny	-
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	80,96
w tym:	
- przewidziane do naturalnej sukcesji	77,66

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Dynów
	Powierzchnia [ha]
- objęte szczególnymi formami ochrony	-
- przewidziane do małej retencji	-
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	-
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	73,96
w tym:	
1) budynki i budowle	0,31
2) urządzenia melioracji wodnych	0,16
3) linie podziału przestrzennego lasu	4,25
4) drogi leśne	35,13
5) tereny pod liniami energetycznymi	11,34
6) szkółki leśne	4,60
7) miejsca składowania drewna	16,88
8) parkingi leśne	0,26
9) urządzenia turystyczne	1,03
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	15,02
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	10 539,60
3. Użytki rolne - razem	107,01
3.1. Grunty orne - razem	68,47
w tym:	
1) role	55,38
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym	13,09
3) ugory, odłogi	-
3.2. Sady	-
3.3. Łąki trwałe	11,39
3.4. Pastwiska trwałe	22,76
3.5. Grunty rolne zabudowane	4,28
3.6. Grunty pod stawami rybnymi	-
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,11
4. Grunty pod wodami - razem	0,95
w tym:	
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,29
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	0,66
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	-
5. Użytki ekologiczne - razem	0,42
6. Tereny różne - razem	-
w tym:	
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane, grunty zrehabilitowane	-
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	-
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	-
4) różne inne	-
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	0,06
w tym:	
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,03
7.2. Tereny przemysłowe	-
7.3. Tereny zabudowane inne	-
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	-
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	-
w tym:	
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	-
2) tereny zabytkowe	-
3) tereny sportowe	-
4) ogrody zoologiczne i botaniczne	-
5) tereny zieleni nieurządzonej	-

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Dynów
	Powierzchnia [ha]
7.6. Użytki kopalne	-
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,03
w tym:	
1) drogi	0,03
2) tereny kolejowe	-
3) inne tereny komunikacyjne	-
8. Nieużytki - razem	0,31
w tym:	
1) bagna	-
2) piaski	-
3) utwory fizjograficzne	-
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	0,31
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	123,77
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-
OGÓŁEM (1-8)	10 648,35

2. Przyjmuje się następujący podział na leśnictwa:

Nr wg SILP	Nazwa leśnictwa	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
			Grunty leśne		Grunty nieleśne	
			Zalesione i niezalesione	Związane z gosp. leśną		
01	Wybrzeże	1-34	1 231,65	8,85	9,12	1 249,62
02	Dąbrówka	35-53, 55-70,108 - 112	1 217,22	9,16	9,11	1 235,49
04	Dylągowa	71-107	1 292,69	14,48	2,70	1 309,87
05	Piątkowa	113-138	1 066,35	2,92	7,05	1 076,32
06	Żohatyn	139-167, 173-174	1 060,34	3,46	8,01	1 071,81
07	Borownica	175-200, 202-204,207	1 150,57	6,74	16,43	1 173,74
09	Siedliska	201, 205-206, 208-240	1 275,08	9,51	46,69	1 331,28
10	Ulucz	243-273, 275A	1 093,31	11,55	1,68	1 106,54
11	Jabłonica	241-242, 274-299	1 063,41	7,29	22,98	1 093,68
Razem Nadleśnictwo			10 450,62	73,96	123,77	10 648,35

3. Wyróżnia się następujące typy siedliskowe lasu:

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo Dynów	
	Pow. leśna (ha)	% pow.
LŁWYŻ	66,27	0,63
LMWYŻśw	119,14	1,14
LWYŻśw	10 050,84	96,18
LWYŻw	214,37	2,05
Razem	10 450,62	100,00

4. Przyjmuje się następujący stan siedlisk leśnych:

Stan siedliska	Nadleśnictwo Dynów		%
	Obręb Dynów		
	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona /ha/		
naturalne	81,41	81,41	0,78
w stanie zbliżonym do naturalnego	5726,75	5726,75	54,80
zniekształcone	4642,46	4642,46	44,42
Razem	10450,62	10450,62	100,00
<i>w tym: siedliska leśne porolne</i>	<i>4471,29</i>	<i>4471,29</i>	<i>42,78</i>

5. Przyjmuje się następujące typy drzewostanów poza wyróżnionymi siedliskami przyrodniczymi:

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Orientacyjny skład gatunkowy odnowień	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
Lwyżów	Bk	Bk 70%, Db, Jd, So i inne 30%	III	20
	Jd-Bk	Bk 50%, Jd 30%, So, Jw, Db, Wz, Lp i inne 20%	IVd	30
	Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Db, So, Md i inne 20%	IVd	40
	Jd	Jd 80%, Bk, Jw, Św, Js, Wz, So i inne 20%	IVd, V	60
	Db-Bk	Bk 50%, Db 30%, Jd, So, Md i inne 20%	III	20
	Bk-Db	Db 50%, Bk 30%, Jd, So, Md i inne 20%	III	20
Lwyż	Lp-Db	Db 50%, Lp 30%, Jw, Js, Wz, Gb i inne 20%	III	20
	Db-Jd	Jd 50%, Db 30%, Jw, Js, Wz, Gb i inne 20%	IVd	30
LMwyżów	So-Jd	Jd 50%, So 30%, Db, Jw, Bk, Lp i inne 20%	IVd	40
	Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Db, So, Md i inne 20%	IVd	40
Lwyż	Js-Ol	Olsz 50%, Js 30%, Db, Św i inne 20%	-	-

6. Przyjmuje się następujące docelowe składy gatunkowe i typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych:

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu TD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Rodzaj rębni	Okres odnowienia (lat)
9110	Kwaśna buczyna	LMwyżsw	Bk	Bk 80%, Jw, Jd i inne 20%	III	20
			Jd	Jd 80%, Bk, Jw, KL i inne 10%	IVd, V	50
9130	Żyzna buczyna	Lwyżsw	Bk	Bk 80%, Jw, Jd, Kl, Db i inne 20%	IVd	30
			Jd-Bk	Bk 60%, Jd 20%, Jw, Kl, Db i inne 20%	IVd	30
			Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Jw, Kl, Db i inne 20%	IVd	40
			Jd	Jd 80%, Bk, Jw, Kl i inne 30%	IVd, V	60
		Lwyżw	Jw-Bk	Bk 60%, Jw 20%, Jd, Kl, Db i inne 20%	III	20
9170	Grąd subkontynentalny (typowy)	Lwyżsw	Gb-Db	Db 50%, Gb 30%, Lp, Jd, Kl, Jw, Czir i inne 20%	III	20
			Jd-Gb-Db	Db 40%, Gb 30%, Jd 20%, Bk, Jw, Js, Wz, Czir i inne 10%	IVd	30
			Bk-Gb-Db	Db 40%, Gb 30%, Bk 20%, Jd, Lp, Czir i inne 10%	III	20
		LWYŻw	Gb-Jw-Db	Db 40%, Jw 30%, Gb 20% Bk, Jw, Js, Wz, Czir i inne 10%	III	20
			Wz-Js-Db	Db 40%, Js 30%, Wz 20%, Lp, Gb i inne 10%	III	20
91E0*	Łęgowe lasy olchowe i jesionowe	Lłwyż	Js	Js 80%, Ol, Olsz, Jw i inne 20%	-	-
			Js-Ol	Ol 50%, Js 40%, Jw i inne 10%	-	-
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	Lłwyż Lwyżw	Js-Db	Db 50%, Js 40, Jw, Wz, Ol i inne 20%	-	-

*siedlisko priorytetowe

Dopuszcza się kontynuowanie dotychczas stosowanych rębni w drzewostanach będących w trakcie cięć lub stanowiących zakończenie takich cięć w ostępie, a także modyfikację rębni mającą na celu osiągnięcie optymalnego składu gatunkowego odnowienia, z wykorzystaniem możliwości hodowlanych konkretnego drzewostanu.

7. Wyróżnia się następujący podział na kategorie ochronne i funkcje lasu:

Lp.	Kategoria lasu	Nadleśnictwo Dynów	
		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona [ha]	%
1	Rezerwaty	0,00	0,00
2	Lasy ochronne - razem	10249,22	98,07
	w tym:	9688,05	92,69
	- wodochronne		
	- wokół miast, wodochronne	107,77	1,03
	glebochronne, wodochronne	453,40	4,34
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	201,40	1,93
	Lasy ogółem	10450,62	100,00

8. Przyjmuje się podział gospodarczy:

Gospodarstwo	Nadleśnictwo Dynów	
	Pow. leśna (ha)	% pow.
Specjalne (S)	178,82	1,71
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	10070,40	96,36
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ)	201,40	1,93
Ogółem	10450,62	100,00

9. Akceptuje się obliczone etaty użytkowania rębnego:

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu	Etat proponowany na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnięcia w KO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	107	968	968
LASÓW OCHRONNYCH (O)	35 055	44 204	35 948	35 948	838	43 849	438 072	438 072
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	38	145	680	145	0	0	X	X
OBRĘB DYNÓW OGÓŁEM NADLEŚNICTWO DYNÓW	35 093	44 349	36 628	36 093	838	43 956	439 040	439 040
	35 093	44 349	36 628	36 093	838	43 956	439 040	439 040

10. Uzgodnia się pozyskanie użytków rębnych w wysokości:

Użytki rębne	Nadleśnictwo Dynów	
	masa m ³	
	brutto	netto
zaliczone na etat*	460 992	401 064
niezaliczone na etat	6 449	5 535
Razem	467 441	406 599

* etat netto użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu wraz z 5% przyrostem.

11. Uzgadnia się powierzchniowy etat użytkowania przedrębego w wysokości:

Kategoria cięć	Nadleśnictwo Dynów	
	Powierzchnia w [ha]	
Czyszczenia późne (CP-P)	205,60	
Trzebieże wczesne (TW)	420,81	
Trzebieże późne (TP)	4 490,59	
Razem	5 117,00	

Przyjmuje się wskaźniki użytkowania przedrębego w wysokości **45 m³/ha netto**.

12. Przyjmuje się następujący szacunkowy etat miąższościowy w użytkowaniu przedrębnym:

Etat użytków przedrębnych	Nadleśnictwo Dynów
Powierzchniowy /ha/	5 117,00
Miąższościowy /m3 netto/	230 265
Miąższościowy /m3 brutto/	287 831
Przyrost bieżący /m3 brutto/	544 700
Procent przyrostu	52,80

13. Przyjmuje się następujące etaty użytkowania głównego:

Rodzaj cięcia	Nadleśnictwo Dynów		
	masa /m ³		
	brutto	%	netto
Rębne	467 441	56,6	406 599
Przedrębne	287 831	34,9	230 265
Razem	755 272	91,5	636 864
Przyrost bieżący	825 100	X	X
% przyrostu	91,5	X	X

14. Uzgadnia się następujące wielkości powierzchni, które nie będą objęte użytkowaniem:

Razem Nadleśnictwo Dynów
378,69 ha

15. Przyjmuje się następujące zadania z zakresu hodowli lasu:

Wskazanie	Nadleśnictwo Dynów
	powierzchnia (ha)
Odnowienia i zalesienia halizn, płazowin, zrębów	-
Zalesienia gruntów nieleśnych	-
Odnowienia przy rębniach złożonych	393,40
Podsadzenia produkcyjne	6,10
Dolesienia luk i przerzedzeń	-
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	1,50
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projekt. do odnowienia i zalesienia	-
Wprowadzanie podszytów	-
Pielęgnowanie gleby	92,64
Pielęgnowanie upraw (CW)	277,47
Pielęgnowanie młodników (CP)	1 532,70
Melioracje agrotechniczne	401,00

16. Akceptuje się działania z zakresu ochrony przyrody – wg tabeli nr XXIII „Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody”

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów i innych wydziałów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów i innych wydziałów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	
1.	Lokalizacje wydziałów wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Ekstensywne użytkowanie i odtwarzanie użytków zielonych, w szczególności siedlisk przyrodniczych.	<p>Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew.</p> <p>Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.</p>	Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowego-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW.
2.	Lokalizacje wydziałów wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Stopniowa eliminacja gatunków obcych ekologicznie z drzewostanu	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD Zmniejszanie ilości gatunków obcych ekologicznie w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych.	Brak
3.	Lokalizacje wydziałów wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Różnicowanie struktury pionowej	Stosowanie rębni złożonych, z odpowiednim dla przyjętego typu drzewostanu oraz uwarunkowań mikrosiedliskowych okresem odnowienia.	Brak
4.	Lokalizacje wydziałów wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Kreowanie zróżnicowania gatunkowego, wiekowego strukturalnego i powierzchniowego drzewostanów zapewniających utrzymanie różnorodności biologicznej na każdym poziomie systematycznym	<p>Stosowanie rębni złożonych ze średnim lub długim okresem odnowienia. Preferowanie odnowienia naturalnego.</p> <p>Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego)</p> <p>Pozostawianie drzew biocenotycznych</p> <p>Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego</p>	Brak

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów i innych wydzieleń o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, leśnictwo, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów i innych wydzieleń o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
5.	Lokalizacje wydzieleń wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Użytkowanie drzewostanów umożliwiające nieprzerwany proces dopływu martwego drewna	<p>Pozostawienie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego.</p> <p>Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego)</p> <p>Pozostawienie drzew biocenotycznych.</p> <p>Wyznaczenie ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych.</p>	Brak
6.	Lokalizacje wydzieleń wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Obserwacja procesów naturalnych w drzewostanach nieprojektowanych do użytkowania.	Prowadzenie ewidencji działań dotyczących sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz bezpieczeństwa powszechnego. Działanie oparte o zarządzenie Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014, nr 28/2014, ze zm.	Brak
7.	Lokalizacje wydzieleń wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Nie ingerowanie w procesy związane z kształtowaniem się charakteru cieków wodnych na siedlisku przyrodniczym - 91E0* oraz stosunki wodne na śródleśnych zabagnieniach	<p>Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami</p> <p>Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne.</p> <p>Nieużytkowanie wyznaczonych stref przypotokowych.</p> <p>Odstąpienie od bieżącego utrzymania i modernizacji sieci rowów melioracyjnych na siedlisku przyrodniczym.</p> <p>Utrzymanie charakteru wyróżnionych w ramach powierzchni nie stanowiących wydzieleń gruntów niezalesionych (nie należy zalesiać tych powierzchni oraz prowadzić przez nie zrywki).</p>	Brak

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów i innych wydzieleń o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, leśnictwo, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów i innych wydzieleń o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
8.	Lokalizacje wydzieleń wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Rezygnacja z zaplanowanych działań gospodarczych w przypadku zainwentaryzowania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, wymagających ustanowienia strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania	Opracowanie propozycji granicy stref/-y i wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o przeprowadzenie postępowania w sprawie ewentualnego ustanowienia strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Niepodejmowanie działań gospodarczych do czasu zakończenia postępowania administracyjnego Coroczna aktualizacja występowania gatunku „strefowego” na stanowisku. W przypadku niestwierdzenia gatunku, wystąpienie z wnioskiem do właściwego organu ochrony przyrody o zniesienie strefy ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania	Brak
9.	Lokalizacje wydzieleń wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Ochrona stanowisk gatunków roślin lub grzybów dla których nie obowiązuje odstępstwo od zakazu umyślnego niszczenia i uszkodzenia oraz niszczenia ich siedlisk, jeżeli wykonanie czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej uniemożliwia przestrzeganie zakazów	Sporządzanie szkiców terenowych dla wszystkich pozycji cięć przedrębnych i rębnych, na których zostały zainwentaryzowane gatunki chronione. Ewidencjonowanie siedlisk gatunków w ramach aktualizacji SILP	Brak

17. Akceptuje się następujące działania z zakresu ochrony wartości kulturowych i turystycznych oraz edukacji ekologicznej:

Obiekt	Lokalizacja oddz., poddz.	Czynność
1	2	3
Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne	Przebieg zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	Okresowe kontrolowanie stanu tablic informacyjnych oraz elementów wyposażenia i w razie potrzeby naprawa lub konserwacja, dbałość o właściwe oznakowanie, usuwanie posuszu, złomów i wywrotów z bezpośredniego otoczenia trasy, zagrażających bezpieczeństwu i utrudniających poruszanie się zwiedzających.
Szlaki turystyczne, trasy rowerowe,	Przebieg zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	Przy wlotach szlaków turystycznych na teren Nadleśnictwa umiejscowienie tablic informacyjnych dotyczących prawidłowego zachowania się na terenie lasów, dbałość o ich estetyczny wygląd. Na trasach szlaków usuwanie pojawiających się złomów i wywrotów uniemożliwiających poruszanie się. Wzdłuż szlaków turystycznych w odległości 2 średnich wysokości drzewostanów, cięcia związane z pozyskaniem należy wykonywać w I i IV kwartale.
Tablice informacyjne i ostrzegawcze o treści powiązanej z prawidłowym zachowaniem się na terenach leśnych bądź o szerokiej tematyce przyrodniczej.	Przy wlotach głównych szlaków komunikacyjnych na teren Nadleśnictwa, przy parkingach, miejscach biwakowych, itp.	Okresowa konserwacja lub wymiana na nowe, dbanie o estetyczny wygląd tablic.
Obiekty historyczne i pozostałości kultury materialnej	Wykaz zamieszczono w pkt 4.3.10, a lokalizację na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	Porządkowanie otoczenia, wykonywanie prac leśnych w bezpośrednim sąsiedztwie w sposób nie zagrażający obiektom.
Punkty widokowe	Lokalizację przedstawiono na „Mapie walorów przyrodniczych i kulturowych”	Wykonywanie stosownych zabiegów pielęgnacyjnych w zakresie zachowania przedpola widokowego.

18. Przyjmuje się przedstawione przez Wykonawcę przewidywane oddziaływanie realizacji planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska			Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebud. stopniowa	
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+2	+3	+3
2.	Ludzie	0	0	0	0

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska			Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebud. stopniowa	
3.	Zwierzęta	+1	0	0	0
4.	Rośliny	+1	0	+1/0	0
5.	Woda	+1	0	0	0
6.	Powietrze	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	+1	0	0	0
8.	Krajobraz	0	0	0	0
9.	Klimat	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	+2	+2	+2	+2
11.	Zabytki	0	0	0	0
12.	Dobra materialne	0	0	0	0

1,2,3 – Symbole i skala przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,
 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
 - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

19. Uwagi i wnioski strony społecznej dotyczące projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów.

Uwagi:

Obecni na NTG przedstawiciele lokalnych samorządów, podmiotów gospodarczych działających w sferze bezpośrednio związanej z gospodarką leśną prowadzoną przez Nadleśnictwo Dynów, przedstawiciele branży drzewnej oraz inni uczestnicy narady nie wnieśli uwag i wniosków do przedstawionego przez Wykonawcę projektu PUL.

Przedstawiciel Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze, Pan Piotr Klub, zwrócił uwagę na:

- włączenie tylko 10 ha powierzchni proponowanego rezerwatu do gospodarstwa specjalnego podczas gdy całkowita jego powierzchnia wynosi 12 ha,
- wyznaczenie drzew do śinki, na których znajdują się gatunki organizmów podlegające ochronie,

- konieczność nie wycinania starych i dziuplastych drzew jako potencjalnych miejsc gniazdowania sóweczki.

W trakcie dyskusji wyjaśniono wątpliwości zgłoszone przez przedstawiciela pozarządowej organizacji ekologicznej:

- powierzchnia proponowanego rezerwatu wynosi łącznie 12 ha, jednakże 2 ha z tej powierzchni to grunty nieleśne, których nie włączono do gospodarstwa specjalnego,
- w planie urządzenia lasu nie wyznacza się poszczególnych drzew do ścinki – natomiast w trakcie realizacji tego planu, przed wyznaczeniem konkretnych drzew do wycięcia przeprowadza się szacunki brakarskie, w trakcie których dokonuje się oględzin drzew, a drzewa zasiedlone przez gatunki chronione, zgodnie z wytycznymi Zarządzenia nr 28/2014, są nanoszone na szkice zrębowe i nie są przeznaczane do wycinki,
- podobnie postępuje się z drzewami biocenotycznymi (starymi i dziuplastymi), które są potencjalnymi miejscami gniazdowania, m.in. sóweczki.

Przedstawiciel RDLP w Krośnie, Pan Piotr Brewczyński, wskazał na konieczność przekazywania informacji, również przez przedstawicieli pozarządowych organizacji ekologicznych, o lokalizacji gatunków chronionych w przypadku ich stwierdzenia. Informacje takie są niezbędne do zapewnienia właściwej ochrony tych gatunków w ramach prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej.

Wnioski:

Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze wnioskuje o:

- pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew oraz wywrotów i złomów gatunków liściastych grubszych niż 20 cm pierśnicy,
- uwzględnienie graba w składzie gatunkowym drzewostanów, na siedliskach grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (9170),
- wykonywanie w obszarach Natura 2000, będących ostoją ptasią, wszelkich zabiegów gospodarczych poza sezonem lęgowym.

Rozpatrzenie złożonych wniosków przez Dyrektora RDLP w Krośnie:

- Wniosek o pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew jodły, buka i in. gatunków liściastych, grubszych niż 20 cm, oraz posuszu, wykrotów i złomów, jest i będzie realizowany w praktyce, ponieważ takie drzewa usuwa się wyłącznie w sytuacji nadmiernego wzrostu populacji organizmów szkodliwych, które mogłyby stanowić zagrożenie dla trwałości lasu. W warunkach dużej różnorodności drzewostanów Nadleśnictwa Dynów, wystąpienie takich zagrożeń jest mało prawdopodobne. Poza

tym drzewa o charakterze ekologicznym, zagrażające bezpieczeństwu powszechnemu lub bezpieczeństwu wykonywania prac z zakresu gospodarki leśnej, będą obalane (ścinane) i pozostawiane w miejscu ścięcia. Sprawę tą reguluje zarządzenie Nr 28/2014.

- Wniosek o uwzględnienie w składzie gatunkowym graba na siedlisku grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (9170), zostaje przyjęty.
- Jak wskazano w opracowaniu pt. Natura 2000 w lasach Polski – skrypt dla każdego, rok wydania 2003 „...decyzje podejmowane w ramach prac nad planem urządzenia lasu i zapisywane w planie (w elaboracie, w opisie taksacyjnym bądź w programie ochrony przyrody), mogą z powodzeniem spełniać funkcje ustaleń planu ochrony obszaru sieci Natura 2000 i być zadaniami ochronnymi, służącymi realizacji celów ochrony poszczególnych gatunków lub siedlisk przyrodniczych...” Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dynów, zawierający zadania ochronne dla obszarów Natura 2000 pozostających w zarządzie tego Nadleśnictwa, zapewnia prawidłową, zgodną z przepisami obowiązującego prawa i wymaganiami gatunków ochronę ptaków, przez właściwe wykonywanie zabiegów gospodarczych, a tam gdzie jest to niezbędne, również ich zaniechanie.

20. Podsumowanie narady.

Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Krośnie, Pan Marek Marecki, przedstawił schemat dalszych prac nad projektem planu urządzenia lasu, których końcowym etapem będzie zatwierdzenie przez Ministra Środowiska.

Zaznaczył, że projekt PUL będzie podlegał upublicznieniu na stronie BIP RDLP w Krośnie i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, ul Bieszczadzka 2. Poinformował także zebranych, że treść dokumentu, z wprowadzonymi korektami wynikającymi m.in. z dzisiejszej narady, będzie udostępniona w również formie elektronicznej. Wskazał na możliwość składania uwag i wniosków do tego projektu. W przypadku złożenia uwag i wniosków, w przewidzianym do tego terminie, konieczne będzie zwołanie Komisji projektu planu w formie debaty publicznej.

ZATWIERDZAM
DYREKTOR
Grażyna Zagajdzińska

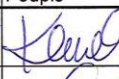

Lista osób obecnych na Naradzie Techniczno - Gospodarczej
dla Nadleśnictwa Dynów w dniu 06.12.2016 r.

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1	Marek Marecki	RDL w Krosno	Kierownik	Marecki
2	Piotr Fofare	RDL w Krosno	Naczelnik ZS	Fofare
3	Adam Patek	Nadleśnictwo Dynów	Naczelnik	Patek
4	Krzysztof Grawczyński	RDL w Krosno	Naczelnik ZS	Grawczyński
5	Krzysztof Grawczyński	RDL w Krosno	specjalista	Grawczyński
6	~~imię i nazwisko~~	~~RDL w Krosno~~	~~stanowisko~~	~~podpis~~
7	Tadeusz Mędrak	RDL w Krosno	st. specjalista	Mędrak
8	Tomasz Piatek	Zarząd Powiatowy	kierownik	Piatek
9	Marek Sankiewicz	RDL w Krosno	Naczelnik ZG	Sankiewicz
10	Tomasz Beduwn	RDL w Krosno	st. specjalista	Beduwn
11	Ireneusz Kimla	RDL w Krosno	st. specjalista	Kimla
12	Piotr Myśliki	RDL w Krosno	Naczelnik ZS	Myśliki
13	Robert Sudot	Nadleśnictwo Białystok	inż. nadzoru	Sudot
14	Mania Sudot	Nadleśnictwo Dynów	inż. nadzoru	Sudot
15	Zuzanna Kąkol	Nadleśnictwo Białystok	inż. nadzoru	Kąkol
16	Stefan Rebrisz	Nadleśnictwo Białystok LKP	inż. nadzoru	Rebrisz
17	Jadwiga Kowal	st. nadzorca Policja	inspektor	Kowal
18	Janusz Bylich	stow. Między Basenami	sterownik	Bylich
19	Tomasz Jankowski	ZUS	kierownik	Jankowski
20	WNEK MAREK	ZUS	kierownik	Marek

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
21	Wiesław Stalawczyk	Zakład Broń	Kierownik	
22	Włocławek Stawicki	ZMTH	Kierownik	
23	Barbara Kopyś	Stawicko Broń	inspektor	
24	Piotr Klub	Fundacja Dziedzictwa Regionalnego	Pracownik	
25	Robert Sobkowiak	Zarząd Oddziału STLiD	Kierownik Skarbnik	
26	MACIEJ KACZOROWSKI	N-ciuwo Dynów LESNICZY	LESNICZY	
27	Milbert Mępa	N-ciuwo Dynów	LESNICZY	
28	Piotr Broń	PTL N-ciuwo Dynów	LESNICZY	
29	Malinowski Witołd	N-ciuwo Dynów	LESNICZY	
30	Elwira Popieł	N-ciuwo Dynów	Segregacja St	
31	Marek Korp	N-ciuwo Dynów	St. specjalista	
32	Dariusz Korp	N-ciuwo Dynów	St. specjalista	
33	Marek Korp	N-ciuwo Dynów	St. specjalista	
34	Jenny Karpisz	BULiGL O/Przemysł	Kierownik Pracowni n.d.	
35	Zygmunt Karpisz	BULiGL O/Przemysł	st. inspektor maszyn	
36	Bogumił Dębił	BULiGL O-Przemysł	Z-ca Dyrektora Oddziału	
37	Stanisław Bizon	BULiGL O/Przemysł	Dyrektor Oddziału	
38	Leszek Reizer	BULiGL O/Przemysł	Taksator specjalista	
39	Damian Karameł	BULiGL O/Przemysł	Taksator	
40	Maria Jakubiś	BULiGL O/Przemysł	Stawiany taksator	

Lista osób obecnych na Naradzie Techniczno - Gospodarczej
dla Nadleśnictwa Dynów w dniu 06.12.2016 r.

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
41	Kuszecki Marek	L.O. Dynów	Wiceprezident	
42	Stanisław Pajz	M.G. Dynów	L-co Ciężka	
43	Krzysztof Sobka	UG Dynów	Kojar	
44	Adam Tarduska	N.cho Dynów	L-co m.wojsk	
45	Adam Zubalski	N.cho Dynów	Lejownik	
46				
47				
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				
56				
57				
58				
59				
60				

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
61				
62				
63				
64				
65				
66				
67				
68				
69				
70				
71				
72				
73				
74				
75				
76				
77				
78				
79				
80				

Protokół z Komisji Projektu Planu dla Nadleśnictwa Dynów.

9. TABELE I WZORY INSTRUKCYJNE

Tabela I – opis

18-02-032-0004 Hroszówka	18-13-022-0008 Piątkowa
18-02-032-0005 Jabłonica Ruska	18-13-022-0010 Polchowa
18-02-032-0006 Ulucz	18-13-022-0012 Sielnica
18-02-032 Dydnia	18-13-022-0015 Tarnawka
18-02-062-0002 Huta Poręby	18-13-022-0016 Wybrzeże
18-02-062-0004 Nozdrzec	18-13-022 Dubiecko
18-02-062-0005 Siedliska	18-13 Przemyski
18-02-062-0006 Wara	18-16-011-0001 Dynów
18-02-062-0008 Wołodź	18-16-011-0002 Bartkówka
18-02-062 Nozdrzec	18-16-011 Dynów
18-02 Brzozowski	18-16-052-0002 Dąbrówka Starzeńska
18-13-012-0003 Borownica	18-16-052-0003 Dylągowa
18-13-012-0004 Brzeżawa	18-16-052-0006 Łubno
18-13-012-0009 Jawornik Ruski	18-16-052-0007 Pawłokoma
18-13-012-0017 Lipa	18-16-052-0009 Wyręby
18-13-012-0028 Żohatyn	18-16-052 Dynów
18-13-012 Bircza	18-16 Rzeszowski
18-13-022-0005 Iskań	

ZESTAWIENIE POWIERZCHNI TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU WG PANUJĄCYCH GATUNKÓW DRZEW ORAZ ICH BONITACJI

Tabela nr II

Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1-)

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	JD	BK	DB	DB.C	JW	JS	GB	BRZ	OL	OL.S	CZR	OS	WB	LP	KL.P	Razem	
																				18	19
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	18	19
LMWYŻŚW	IA	1,79																		1,79	1,5
	I				50,31	2,95														53,26	44,7
	II			10,02	54,07															64,09	53,8
	III																				
	IV																				
Razem	ha	1,79		10,02	104,38	2,95														119,14	100
	%	1,5		8,41	87,61	2,48														100	100
LWYŻŚW	IA	3510,67																		3510,67	35,15
	I	449,68	259,91	111,52	1415,26	920,77	77,69	22,62	29,31	4,59	9,08	32,64				2,33			3335,4	33,4	
	II	33,97	12,08	10,93	1475,94	1234,04	38,37		3,49	8,47	55,23	24,31	39,9	7,31		6,63		1,9	1,47	2954,04	29,58
	III				42,18	36,96	8,8					24,89		30,15	26,23		2,93			172,14	1,72
	IV													9,99	5,33					15,32	0,15
Razem	ha	3994,32	271,99	122,45	2933,38	2191,77	124,86	22,62	32,8	13,06	89,2	56,95	70,05	43,53	5,33	11,89		1,9	1,47	9987,57	100
	%	40	2,72	1,23	29,37	21,94	1,25	0,23	0,33	0,13	0,89	0,57	0,7	0,44	0,05	0,12		0,02	0,01	100	100
LWYŻW	IA	0,34																		0,34	0,17
	I	5,09			24,37		10,44		20,3	25,33			0,74							86,27	44,27
	II				35,22		10,36				0,01		17,93				0,72			64,24	32,96
	III												21,07	17,32			0,25			38,64	19,82
	IV												2,14	3,28						5,42	2,78
Razem	ha	5,43			59,59		20,8		20,3	25,33	0,01		41,88	20,6			0,97			194,91	100
	%	2,79			30,55		10,67		10,42	13	0,01		21,49	10,57			0,5			100	100
LŁWYŻ	IA																				
	I			3,2	1,58		1,2			3,66										9,64	16,68
	II						0,64			4,22			27,66							32,52	56,26
	III												3,56	6,15						9,71	16,8
	IV												4,37	1,56						5,93	10,26
Razem	ha			3,2	1,58		1,84			7,88			35,59	7,71						57,8	100
	%			5,54	2,73		3,18			13,63			61,58	13,34						100	100
Łącznie	IA	3512,8																		3512,8	33,9
	I	454,77	259,91	114,72	1491,52	923,72	89,33	22,62	49,61	33,58	9,08	32,64	0,74			2,33			3484,57	33,64	
	II	33,97	12,08	20,95	1565,23	1234,04	49,37		3,49	12,69	55,24	24,31	85,49	7,31		6,63	0,72	1,9	1,47	3114,89	30,07
	III				42,18	36,96	8,8					24,89		54,78	49,7		2,93	0,25		220,49	2,13
	IV												6,51	14,83	5,33					26,67	0,26
Ogółem	ha	4001,54	271,99	135,67	3098,93	2194,72	147,5	22,62	53,1	46,27	89,21	56,95	147,52	71,84	5,33	11,89	0,97	1,9	1,47	10359,42	100
	%	38,64	2,63	1,31	29,91	21,19	1,42	0,22	0,51	0,45	0,86	0,55	1,42	0,69	0,05	0,11	0,01	0,02	0,01	100	100

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych: 103594495

POWIERZCHNIOWA I MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WG GŁÓWNYCH (DOMINUJĄCYCH) FUNKCJI LASU I GATUNKÓW PANUJĄCYCH

Tabela nr III
Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1-)

Gatunek panujący	Grunty leśne niezależone				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- state		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
						powierzchnia w ha / miąższość w m ³																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Lasy ochronne																									
SO							3,38	4,29	2,39	8,12	335,30	2228,06	198,51	22,92	5,70				1135,30			3943,97	3943,97	38,48	
							110	1320	530	2485	123415	832490	66715	10580	1650				280535			1319830	1319830	40,63	
MD							6,48	27,28	11,44	34,31	34,87	103,22		28,02					3,37			248,99	248,99	2,43	
					130		285	5930	3800	9220	12355	39770		14070					1235			86795	86795	2,67	
SW							0,47	12,93	48,90	40,86	3,12	15,11							13,22			134,61	134,61	1,31	
					60			3120	13165	10360	1060	4525							3305			35595	35595	1,10	
JD			3,67	23,91		2,31	140,77	64,93	269,64	254,68	233,07	68,54	278,67	114,55	175,21	119,75	53,31		1300,77			3076,20	3103,78	30,28	
			45	622	10625		3455	1690	57085	64625	101810	25280	115940	48410	77455	47900	16780		394080			965135	965802	29,74	
BK			2,42	5,07		3,32	67,43	24,56				5,14	26,14	136,82	229,59	281,30	84,44	22,96	1299,57			2181,27	2188,76	21,36	
				100	1280		2200	410				1755	9640	51420	95445	126590	30135	6550	369760			695185	695285	21,41	
DB				3,52		16,43	3,67	6,17	2,82	1,70	9,47	50,42	5,64	17,43	19,79	0,64			7,09			141,27	144,79	1,41	
				10	262		100	630	210	240	2285	18820	1330	4245	6420	65			905			35512	35522	1,09	
DB.C												13,75	2,99	5,88								22,62	22,62	0,22	
												4710	1390	2905								9005	9005	0,28	
JW								0,90	4,94	1,64	5,96	15,43	19,78						4,39			53,04	53,04	0,52	
					82			100	345	300	1205	3710	5405						590			11737	11737	0,36	
JS							1,48		1,57	12,21	7,62	2,82	6,94	5,16					8,47			46,27	46,27	0,45	
					20		5		180	1730	1880	405	790	1170					1500			7680	7680	0,24	
GB								0,44	0,31	6,31	17,32	42,03	3,36		4,11				7,01			80,89	80,89	0,79	
								70	50	1205	7035	10715	680		1730				295			21780	21780	0,67	
BRZ							1,16	0,08	1,65	0,48		6,65	9,40						29,44			48,86	48,86	0,48	
							95	20	280	80		2085	3960						7815			14335	14335	0,44	
OL				8,47		0,79	8,35	28,86	3,12	7,07	20,39	56,75	8,80						11,38			145,51	153,98	1,50	
				79	77		365	4040	365	1335	5090	16295	4410						1935			33912	33991	1,05	
OL.S								14,35	19,03	1,14	1,14								30,89			66,55	66,55	0,65	
								2250	2370	30	170								3140			7960	7960	0,25	
OS								3,93		0,23									3,61			7,77	7,77	0,08	
					15			885		40									620			1560	1560	0,05	
WB									0,72		0,25											0,97	0,97	0,01	
					5				115		30											150	150	0,00	
LP													1,90									1,90	1,90	0,02	
													205									205	205	0,01	
KL.P											1,47											1,47	1,47	0,01	
											295											295	295	0,01	
Razem			6,09	40,97		22,85	233,19	188,72	366,53	368,75	688,87	2618,16	675,70	417,67	486,11	204,83	76,27		3854,51			10202,16	10249,22	100,00	
			45	811	12556		6615	20465	78495	91650	263095	965125	253760	173920	213845	78100	23330		1065715			3246671	3247527	100,00	

Tabele i wzory instrukcyjne

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Prześt. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- state		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Lasy gospod.																									
SO						3,94	19,89	2,92	1,51	2,26	15,15	11,77	0,13									57,57	57,57	28,56	
					13		545	970	395	565	5180	3775	20									11463	11463	40,58	
MD						5,82	17,18															23,00	23,00	11,42	
							660															660	660	2,34	
SW								1,06														1,06	1,06	0,53	
								35														35	35	0,12	
JD			2,00	26,34				0,76	5,54	6,06	5,81	2,73	0,60	1,23								22,73	51,07	25,36	
			20	460	25			40	1190	675	1735	1200	155	470								5490	5970	21,13	
BK			2,15	10,80					2,14	0,81	5,41	1,76	0,92	1,96		0,45						13,45	26,40	13,11	
			51	217	70				185	100	1230	525	225	670		240						3245	3513	12,43	
DB				2,85			1,58				0,23	1,09	3,33									6,23	9,08	4,51	
				61							30	160	1060									1250	1311	4,64	
JW									0,06													0,06	0,06	0,03	
									5													5	5	0,02	
GB								0,32	2,51	2,43	2,94		0,12									8,32	8,32	4,13	
								25	175	345	650		30									1225	1225	4,34	
BRZ						0,10	0,79	0,43	6,56		0,21											8,09	8,09	4,02	
								95	1845		30											1970	1970	6,97	
OL							0,80	0,27	0,94													2,01	2,01	1,00	
							70	40	305													415	415	1,47	
OL.S						1,51		2,32	0,06	0,10	1,30											5,29	5,29	2,63	
					200			605	5	10	235											1055	1055	3,73	
CZR							5,33															5,33	5,33	2,65	
OS								1,05	2,56	0,51												4,12	4,12	2,05	
								155	400	75												630	630	2,23	
Razem			4,15	39,99		11,37	45,57	9,13	21,88	12,17	31,05	17,35	5,10	3,19		0,45						157,26	201,40	100,00	
			71	738	308		1275	1965	4505	1770	9090	5660	1490	1140		240						27443	28252	100,00	
Łącznie																									
SO						3,94	23,27	7,21	3,90	10,38	350,45	2239,83	198,64	22,92	5,70				1135,30			4001,54	4001,54	38,30	
					13		655	2290	925	3050	128595	836265	66735	10580	1650				280535			1331293	1331293	40,64	
MD						5,82	23,66	27,28	11,44	34,31	34,87	103,22		28,02					3,37			271,99	271,99	2,60	
					130		945	5930	3800	9220	12355	39770		14070					1235			87455	87455	2,67	
SW							0,47	13,99	48,90	40,86	3,12	15,11							13,22			135,67	135,67	1,30	
					60			3155	13165	10360	1060	4525							3305			35630	35630	1,09	
JD			5,67	50,25		2,31	140,77	65,69	275,18	260,74	238,88	71,27	279,27	115,78	175,21	119,75	53,31		1300,77			3098,93	3154,85	30,19	
			65	1082	10650		3455	1730	58275	65300	103545	26480	116095	48880	77455	47900	16780		394080			970625	971772	29,67	
BK			4,57	15,87		3,32	67,43	24,56	2,14	0,81	10,55	27,90	137,74	231,55	281,30	84,89	22,96		1299,57			2194,72	2215,16	21,20	
			51	317	1350		2200	410	185	100	2985	10165	51645	96115	126590	30375	6550		369760			698430	698798	21,33	
DB				6,37		16,43	5,25	6,17	2,82	1,70	9,70	51,51	8,97	17,43	19,79	0,64			7,09			147,50	153,87	1,47	
				71	262		100	630	210	240	2315	18980	2390	4245	6420	65			905			36762	36833	1,12	

Tabele i wzory instrukcyjne

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- staje		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	płazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
						powierzchnia w ha / miąższość w m ³																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
DB.C											13,75	2,99	5,88									22,62	22,62	0,22	
											4710	1390	2905									9005	9005	0,27	
JW								0,90	5,00	1,64	5,96	15,43	19,78						4,39			53,10	53,10	0,51	
					82			100	350	300	1205	3710	5405						590			11742	11742	0,36	
JS							1,48		1,57	12,21	7,62	2,82	6,94	5,16					8,47			46,27	46,27	0,44	
					20		5		180	1730	1880	405	790	1170					1500			7680	7680	0,23	
GB								0,76	2,82	8,74	20,26	42,03	3,48		4,11				7,01			89,21	89,21	0,85	
								95	225	1550	7685	10715	710		1730				295			23005	23005	0,7	
BRZ						0,10	1,95	0,51	8,21	0,48	0,21	6,65	9,40						29,44			56,95	56,95	0,54	
							95	115	2125	80	30	2085	3960						7815			16305	16305	0,5	
OL				8,47		0,79	9,15	29,13	4,06	7,07	20,39	56,75	8,80						11,38			147,52	155,99	1,49	
				79	77		435	4080	670	1335	5090	16295	4410						1935			34327	34406	1,05	
OLS						1,51		16,67	19,09	1,24	2,44								30,89			71,84	71,84	0,69	
					200			2855	2375	40	405								3140			9015	9015	0,28	
CZR							5,33															5,33	5,33	0,05	
OS								4,98	2,56	0,74									3,61			11,89	11,89	0,11	
					15			1040	400	115									620			2190	2190	0,07	
WB									0,72		0,25											0,97	0,97	0,01	
					5				115		30											150	150	0	
LP													1,90									1,90	1,90	0,02	
													205									205	205	0,01	
KL.P											1,47											1,47	1,47	0,01	
											295											295	295	0,01	
Ogółem			10,24	80,96		34,22	278,76	197,85	388,41	380,92	719,92	2635,51	680,80	420,86	486,11	205,28	76,27		3854,51			10359,42	10450,62	100	
			116	1549	12864		7890	22430	83000	93420	272185	970785	255250	175060	213845	78340	23330		1065715			3274114	3275779	100	
Procent			0,10	0,77		0,33	2,67	1,89	3,72	3,64	6,89	25,22	6,51	4,03	4,65	1,96	0,73		36,89			99,13	100,00	100	
			0,00	0,05	0,39		0,24	0,68	2,53	2,85	8,31	29,64	7,79	5,34	6,53	2,39	0,71		32,55			99,95	100,00	100	

POWIERZCHNIOWA I MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU I GATUNKÓW PANUJĄCYCH

Tabela nr IV
Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1-)

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zai.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LMWYŻŚW	SO												1,79										1,79	1,79	1,5	
														495										495	495	1,18
	ŚW																				10,02			10,02	10,02	8,41
																					2070			2070	2070	4,93
	JD											41,20	15,30			5,58		6,94			35,36			104,38	104,38	87,61
							130					12550	10010			2055		2325			12315			39385	39385	93,88
	BK								2,95															2,95	2,95	2,48
Razem						5					41,20	15,30	1,79		5,58		6,94			45,38			119,14	119,14	100	
						135					12550	10010	495		2055		2325			14385			41955	41955	100	
LWYŻŚW	SO						3,94	23,27	7,21	3,90	10,38	345,36	2237,70	198,64	22,92	5,70				1135,30			3994,32	3994,32	39,72	
							13	655	2290	925	3050	126870	835640	66735	10580	1650				280535			1328943	1328943	41,82	
	MD							5,82	23,66	27,28	11,44	34,31	34,87	103,22		28,02				3,37			271,99	271,99	2,71	
							130		945	5930	3800	9220	12355	39770		14070				1235			87455	87455	2,75	
	ŚW								0,47	13,99	45,70	40,86	3,12	15,11						3,20			122,45	122,45	1,22	
							30			3155	12665	10360	1060	4525						1235			33030	33030	1,04	
	JD			4,33	36,92			2,31	140,77	64,11	269,26	219,54	223,58	66,81	265,28	104,07	175,21	112,12	53,31	1237,01			2933,38	2974,63	29,6	
				65	826	10470			3455	1630	57330	52750	93535	24720	110435	44745	77455	45135	16780	374450			912890	913781	28,74	
	BK			4,57	15,87			3,32	64,48	24,56	2,14	0,81	10,55	27,90	137,74	231,55	281,30	84,89	22,96	1299,57			2191,77	2212,21	22,01	
				51	317	1345			2200	410	185	100	2985	10165	51645	96115	126590	30375	6550	369760			698425	698793	21,98	
	DB				1,58			11,94	5,25	6,17	2,82	1,70	9,70	44,36	8,97	8,50	18,36			7,09			124,86	126,44	1,26	
					61	190			100	630	210	240	2315	16925	2390	2005	6185			905			32095	32156	1,01	
	DB.C													13,75	2,99	5,88							22,62	22,62	0,23	
													4710	1390	2905								9005	9005	0,28	
JW									5,00	1,64	1,91	13,70	6,16						4,39			32,80	32,80	0,33		
						70				350	300	310	3220	1485					590			6325	6325	0,2		
JS											3,35	1,02			0,22				8,47			13,06	13,06	0,13		
											455	265			60				1500			2280	2280	0,07		
GB								0,76	2,82	8,73	20,26	42,03	3,48			4,11			7,01			89,20	89,20	0,89		
								95	225	1550	7685	10715	710			1730			295			23005	23005	0,72		
BRZ							0,10	1,95	0,51	8,21	0,48	0,21	6,65	9,40					29,44			56,95	56,95	0,57		
								95	115	2125	80	30	2085	3960					7815			16305	16305	0,51		
OL								0,97	7,65	0,94		4,61	38,34	8,80					8,74			70,05	70,05	0,7		
						30		35	855	305		1090	11040	4410					1450			19215	19215	0,6		

Tabele i wzory instrukcyjne

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
							powierzchnia w ha / miąższość w m ³																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	O.L.S						1,51		12,84	7,81	0,10	1,30								19,97			43,53	43,53	0,43	
						200			2350	1280	10	235									2085			6160	6160	0,19
	CZR								5,33															5,33	5,33	0,05
										4,98	2,56	0,74									3,61			11,89	11,89	0,12
	OS									1040	400	115									620			2190	2190	0,07
						15																				
	LP														1,90									1,90	1,90	0,02
															205									205	205	0,01
KL.P												1,47											1,47	1,47	0,01	
												295											295	295	0,01	
Razem				8,90	54,37		28,94	266,15	170,06	362,60	322,64	671,71	2598,81	646,25	395,28	484,68	197,01	76,27		3767,17			9987,57	10050,84	100	
				116	1204	12493		7485	18500	79800	78230	253740	960195	244880	167575	213610	75510	23330		1042475			3177823	3179143	100	
LWYŻW	SO											5,09	0,34										5,43	5,43	2,53	
												1725	130										1855	1855	4,11	
	JD			1,34	13,33					5,92			4,46	13,99	6,13			0,69			28,40			59,59	74,26	34,64
					256	50				945			1760	5660	2080			440			7315			18250	18506	41,05
	DB				4,79		3,29						7,15		8,93	1,43								20,80	25,59	11,94
					10	47							2055		2240	235								4577	4587	10,17
	JW								0,90				4,05	1,73	13,62									20,30	20,30	9,47
							12		100				895	490	3920									5417	5417	12,02
	JS											8,56	6,29		5,54	4,94								25,33	25,33	11,82
												1225	1545		655	1110								4535	4535	10,06
	GB											0,01												0,01	0,01	0
	OL								4,31	16,07	3,12		11,05	4,69							2,64			41,88	41,88	19,54
									330	2430	365		2925	1410							485			7945	7945	17,62
O.L.S								0,37	8,17			1,14								10,92			20,60	20,60	9,61	
								35	830			170								1055			2090	2090	4,64	
WB									0,72			0,25											0,97	0,97	0,45	
						5						115		30									150	150	0,33	
Razem				1,34	18,12		3,29	4,31	17,34	17,93	8,57	27,87	18,37	33,15	20,00	1,43	0,69			41,96			194,91	214,37	100	
					266	114		330	2565	2255	1225	7290	5845	10235	5430	235	440			8855			44819	45085	100	
LŁWYŻ	ŚW									3,20													3,20	3,20	4,83	
																							530	530	5,52	
	JD								1,58														1,58	1,58	2,38	
									100														100	100	1,04	
	DB						1,20											0,64					1,84	1,84	2,78	
						25											65					90	90	0,94		
JS							1,48		1,57	0,30	0,31	2,82	1,40									7,88	7,88	11,89		

Tabele i wzory instrukcyjne

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI				VII	VIII		grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120				121-140	141 i wyżej			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
						20		5		180	50	70	405	135									865	865	9,01
	OL				8,47		0,79	3,87	5,41		7,07	4,73	13,72										35,59	44,06	66,49
					79	47		70	795		1335	1075	3845										7167	7246	75,52
	OL.S								3,46	3,11	1,14												7,71	7,71	11,63
									470	265	30												765	765	7,97
	Razem				8,47		1,99	5,35	10,45	7,88	8,51	5,04	16,54	1,40			0,64						57,80	66,27	100
					79	122		75	1365	945	1415	1145	4250	135			65						9517	9596	100
Łącznie	SO						3,94	23,27	7,21	3,90	10,38	350,45	2239,83	198,64	22,92	5,70				1135,30			4001,54	4001,54	38,3
						13		655	2290	925	3050	128595	836265	66735	10580	1650				280535			1331293	1331293	40,64
	MD						5,82	23,66	27,28	11,44	34,31	34,87	103,22		28,02						3,37		271,99	271,99	2,6
							130		945	5930	3800	9220	12355	39770		14070					1235		87455	87455	2,67
	ŚW							0,47	13,99	48,90	40,86	3,12	15,11								13,22		135,67	135,67	1,3
							60			3155	13165	10360	1060	4525							3305		35630	35630	1,09
	JD				5,67	50,25		2,31	140,77	65,69	275,18	260,74	238,88	71,27	279,27	115,78	175,21	119,75	53,31		1300,77		3098,93	3154,85	30,19
					65	1082	10650		3455	1730	58275	65300	103545	26480	116095	48880	77455	47900	16780		394080		970625	971772	29,67
	BK				4,57	15,87		3,32	67,43	24,56	2,14	0,81	10,55	27,90	137,74	231,55	281,30	84,89	22,96		1299,57		2194,72	2215,16	21,2
					51	317	1350		2200	410	185	100	2985	10165	51645	96115	126590	30375	6550		369760		698430	698798	21,33
	DB				6,37			16,43	5,25	6,17	2,82	1,70	9,70	51,51	8,97	17,43	19,79	0,64			7,09		147,50	153,87	1,47
					71	262			100	630	210	240	2315	18980	2390	4245	6420	65			905		36762	36833	1,12
	DB.C												13,75	2,99	5,88								22,62	22,62	0,22
													4710	1390	2905								9005	9005	0,27
	JW								0,90	5,00	1,64	5,96	15,43	19,78							4,39		53,10	53,10	0,51
							82			100	350	300	1205	3710	5405						590		11742	11742	0,36
	JS								1,48		1,57	12,21	7,62	2,82	6,94	5,16					8,47		46,27	46,27	0,44
							20		5		180	1730	1880	405	790	1170					1500		7680	7680	0,23
	GB								0,76	2,82	8,74	20,26	42,03	3,48		4,11					7,01		89,21	89,21	0,85
									95	225	1550	7685	10715	710		1730					295		23005	23005	0,7
	BRZ							0,10	1,95	0,51	8,21	0,48	0,21	6,65	9,40						29,44		56,95	56,95	0,54
									95	115	2125	80	30	2085	3960						7815		16305	16305	0,5
	OL				8,47			0,79	9,15	29,13	4,06	7,07	20,39	56,75	8,80						11,38		147,52	155,99	1,49
					79	77			435	4080	670	1335	5090	16295	4410						1935		34327	34406	1,05
	OL.S							1,51		16,67	19,09	1,24	2,44								30,89		71,84	71,84	0,69
							200			2855	2375	40	405								3140		9015	9015	0,28
	CZR								5,33														5,33	5,33	0,05
	OS								4,98	2,56	0,74										3,61		11,89	11,89	0,11
						15		1040	400	115										620		2190	2190	0,07	
WB								0,72		0,25												0,97	0,97	0,01	
						5			115		30											150	150	0	

Tabele i wzory instrukcyjne

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent				
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V					VI			VII		VIII	
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100				101-120	121-140		141 i wyżej	grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	LP													1,90										1,90	1,90	0,02
														205										205	205	0,01
	KL.P											1,47												1,47	1,47	0,01
												295												295	295	0,01
Ogółem				10,24	80,96		34,22	278,76	197,85	388,41	380,92	719,92	2635,51	680,80	420,86	486,11	205,28	76,27		3854,51			10359,42	10450,62	100	
				116	1549	12864		7890	22430	83000	93420	272185	970785	255250	175060	213845	78340	23330		1065715			3274114	3275779	100	

Grunty związane z gospodarką leśną:
Ogółem lasy:
Powierzchnia ewidencyjna lasów ogółem:

73,96
10524,58
105245580

**POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WG RZECZYWISTEGO UDZIAŁU GATUNKÓW DRZEW
W TYPACH SIEDLISKOWYCH LASU**

Tabela nr V a
Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1-)

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
LMWYŻŚW	SO							0,89										0,89	0,75
	ŚW					2,43									4,64			7,07	5,93
	JD					36,76	15,30			3,90		6,94			31,73			94,63	79,43
	BK		2,65			0,67				0,56					7,84			11,72	9,84
	DB					0,67		0,36							1,17			2,20	1,85
	JW					0,67												0,67	0,56
	JS								0,36									0,36	0,30
	GB										0,56							0,56	0,47
	BRZ								0,18		0,56							0,74	0,62
	OL		0,30															0,30	0,25
Razem	ha		2,95			41,20	15,30	1,79		5,58		6,94			45,38			119,14	100,00
	%		2,48			34,58	12,84	1,50		4,68		5,83			38,09			100,00	100,00
LWYŻŚW	SO	4,58	18,37	5,65	8,03	31,71	242,44	1649,76	165,98	26,38	18,83	11,22	1,78		387,72			2572,45	25,76
	MD	3,76	14,42	19,08	14,33	21,05	35,82	162,47	6,76	17,58	0,73				21,88			317,88	3,18
	ŚW		4,68	16,52	43,86	31,37	7,63	29,60	0,26						3,95			137,87	1,38
	JD	3,01	102,69	46,10	228,45	194,92	204,39	193,94	247,49	117,66	170,34	100,77	45,70		1677,13			3332,59	33,39
	CIS														0,64			0,64	0,01
	BK	5,99	88,94	39,82	31,03	7,55	65,28	121,17	162,18	217,71	256,11	80,80	25,51		1486,64			2588,73	25,92

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	DB	7,55	20,98	5,70	2,92	3,61	16,98	47,70	11,31	9,57	17,68	0,16			64,60			208,76	2,09
	DB.C		0,49	0,44			7,39	1,11	5,88									15,31	0,15
	KL			0,33					0,07						0,76			1,16	0,01
	JW	0,58	2,17	8,04	5,50	5,19	9,11	26,69	6,57	0,02	1,36				16,99			82,22	0,82
	WZ	0,26													0,23			0,49	0,00
	JS		1,60	1,25	1,84	1,96	4,69	18,71	0,09	0,37			0,77		4,13			35,41	0,35
	GB	0,60	0,10	1,73	4,41	9,80	31,03	114,31	10,76	4,92	10,22	3,62	2,51		40,83			234,84	2,35
	BRZ	0,41	1,92	3,37	7,51	1,33	18,14	110,71	10,00		7,28				15,41			176,08	1,76
	OL	1,18	4,06	6,93	4,14	6,17	8,05	55,78	14,63			0,44			27,47			128,85	1,29
	OL.S	0,61		10,45	6,47	4,56	7,68	37,24	0,61	0,47	0,18				13,18			81,45	0,82
	CZR	0,15	5,33		0,24	0,64	1,63	12,28	1,36	0,05	0,02				1,25			22,95	0,23
	CZM			0,15						0,24								0,39	0,00
	AK						0,06											0,06	0,00
	OS		0,20	4,32	2,57	1,79	10,40	13,08	1,35		1,93				1,96			37,60	0,38
	WB				0,22													0,22	0,00
	LP	0,26			1,08	0,99	0,13	4,16	0,95						2,40			9,97	0,10
	IWA		0,20	0,16														0,36	0,00
	KL.P			0,02			0,86	0,10		0,31								1,29	0,01
Razem	ha	28,94	266,15	170,06	362,60	322,64	671,71	2598,81	646,25	395,28	484,68	197,01	76,27		3767,17			9987,57	100,00
	%	0,29	2,66	1,70	3,63	3,23	6,73	26,02	6,47	3,96	4,85	1,97	0,76		37,73			100,00	100,00
LWYŻW	SO						7,52	1,66	3,35	0,61					1,26			14,40	7,39
	MD			0,42					1,36									1,78	0,91
	ŚW		0,69	0,34	1,33		0,37											2,73	1,40
	JD			0,45	2,86			4,83	16,59	2,46		0,48			22,30			49,97	25,63
	BK		0,24		0,85				1,40	0,61					12,17			15,27	7,83

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	DB	2,18	0,23				1,25	4,20	3,02	4,52	1,43				0,84			17,67	9,07
	KL									0,50								0,50	0,26
	JW	0,83	0,24	0,87	0,93		3,69	2,58	4,65									13,79	7,08
	WZ		0,37												0,17			0,54	0,28
	JS		0,69	0,13	1,62	6,84	2,36	1,59	1,68	7,29					0,10			22,30	11,44
	GB					0,01	1,34	0,39		1,73		0,21						3,68	1,89
	BRZ									0,61								0,61	0,31
	OL		1,77	12,42	3,42		9,53	3,12							1,38			31,64	16,23
	OL.S			2,71	5,89		1,45		0,55	0,99					3,74			15,33	7,87
	CZR						0,11											0,11	0,06
	OS				0,13													0,13	0,07
	WB		0,08		0,90		0,25		0,55	0,08								1,86	0,95
LP	0,28				1,72				0,60								2,60	1,33	
Razem	ha	3,29	4,31	17,34	17,93	8,57	27,87	18,37	33,15	20,00	1,43	0,69			41,96			194,91	100,00
	%	1,69	2,21	8,90	9,20	4,40	14,30	9,42	17,01	10,26	0,73	0,35			21,53			100,00	100,00
LŁWYŻ	ŚW			0,76	1,99													2,75	4,76
	JD			0,64	0,10								0,19					0,93	1,61
	BK	0,36			0,10													0,46	0,80
	DB	0,36		0,18	0,49							0,20						1,23	2,13
	KL				0,03	0,03												0,06	0,10
	JW	0,24		0,37	0,13								0,19					0,93	1,61
	JS		1,27	2,15	1,83	0,21	0,22	2,12	1,26			0,06						9,12	15,78
	GB				0,29			0,46										0,75	1,30
	BRZ				0,19													0,19	0,33
OL	1,03	4,08	3,20	0,80	7,07	4,60	13,13	0,14									34,05	58,91	

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	OL.S			2,82	1,85	1,14	0,13	0,31										6,25	10,81
	CZR				0,03													0,03	0,05
	CZM			0,15														0,15	0,26
	OS							0,26										0,26	0,45
	WB			0,18	0,05		0,09	0,26										0,58	1,00
	LP					0,06												0,06	0,10
Razem	ha	1,99	5,35	10,45	7,88	8,51	5,04	16,54	1,40			0,64						57,80	100,00
	%	3,44	9,26	18,08	13,63	14,72	8,72	28,62	2,42			1,11						100,00	100,00
Łącznie	SO	4,58	18,37	5,65	8,03	31,71	249,96	1652,31	169,33	26,99	18,83	11,22	1,78		388,98			2587,74	24,98
	MD	3,76	14,42	19,50	14,33	21,05	35,82	162,47	8,12	17,58	0,73				21,88			319,66	3,09
	ŚW		5,37	17,62	47,18	33,80	8,00	29,60	0,26						8,59			150,42	1,45
	JD	3,01	102,69	47,19	231,41	231,68	219,69	198,77	264,08	124,02	170,34	108,38	45,70		1731,16			3478,12	33,57
	CIS														0,64			0,64	0,01
	BK	6,35	91,83	39,82	31,98	8,22	65,28	121,17	163,58	218,88	256,11	80,80	25,51		1506,65			2616,18	25,25
	DB	10,09	21,21	5,88	3,41	4,28	18,23	52,26	14,33	14,09	19,11	0,36			66,61			229,86	2,22
	DB.C		0,49	0,44			7,39	1,11	5,88									15,31	0,15
	KL			0,33	0,03	0,03			0,07	0,50					0,76			1,72	0,02
	JW	1,65	2,41	9,28	6,56	5,86	12,80	29,27	11,22	0,02	1,36	0,19			16,99			97,61	0,94
	WZ	0,26	0,37												0,40			1,03	0,01
	JS		3,56	3,53	5,29	9,01	7,27	22,78	3,03	7,66		0,06	0,77		4,23			67,19	0,65
	GB	0,60	0,10	1,73	4,70	9,81	32,37	115,16	10,76	7,21	10,22	3,83	2,51		40,83			239,83	2,32
	BRZ	0,41	1,92	3,37	7,70	1,33	18,14	110,89	10,00	1,17	7,28				15,41			177,62	1,71
	OL	2,21	10,21	22,55	8,36	13,24	22,18	72,03	14,77			0,44			28,85			194,84	1,88
	OL.S	0,61		15,98	14,21	5,70	9,26	37,55	1,16	1,46	0,18				16,92			103,03	0,99
	CZR	0,15	5,33		0,27	0,64	1,74	12,28	1,36	0,05	0,02				1,25			23,09	0,22

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem														
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII																		
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				Powierzchnia zalesiona w ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20													
	CZM			0,30						0,24									0,54	0,01												
	AK						0,06												0,06	0,00												
	OS		0,20	4,32	2,70	1,79	10,40	13,34	1,35		1,93				1,96				37,99	0,37												
	WB		0,08	0,18	1,17		0,34	0,26	0,55	0,08									2,66	0,03												
	LP	0,54			1,08	2,77	0,13	4,16	0,95	0,60					2,40				12,63	0,12												
	IWA		0,20	0,16															0,36	0,00												
	KL.P			0,02			0,86	0,10		0,31									1,29	0,01												
Ogółem	ha	34,22	278,76	197,85	388,41	380,92	719,92	2635,51	680,80	420,86	486,11	205,28	76,27		3854,51				10359,42	100,00												
	%	0,33	2,69	1,91	3,75	3,68	6,95	25,44	6,57	4,06	4,69	1,98	0,74		37,21				100,00	100,00												

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych:

103594495

MIAŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WG RZECZYWISTEGO UDZIAŁU GATUNKÓW DRZEW W TYPACH SIEDLISKOWYCH LASU

Tabela nr V b

Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1-)

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższość w m ³																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
LMWYŻŚW	SO							270										270	0,65
	ŚW					775									1880			2655	6,35
	JD					11455	10010			1720		2325			12505			38015	90,9
	BK									135								135	0,32
	DB					160		95										255	0,61
	JW					160												160	0,38
	JS							75										75	0,18
	GB									100								100	0,24
BRZ								55	100								155	0,37	
Razem	m3					12550	10010	495		2055		2325			14385			41820	100
	%					30,01	23,94	1,18		4,91		5,56			34,40			100,00	100
LWYŻŚW	SO		665	1785	2690	8810	97745	665820	59440	10350	6820	2670	435		205060			1062290	33,56
	MD		1125	5135	4225	5330	13075	61740	2115	8625	120				8905			110395	3,49
	ŚW		265	3175	11805	7970	2835	11310	30						1375			38765	1,22
	JD		4860	1355	52490	48750	87725	67390	111375	57535	86590	45635	15720		454670			1034095	32,67
	BK		170	825	2395	1050	20375	32095	52935	86450	105760	26345	6590		335535			670525	21,18
	DB		20	415	600	830	4470	16805	3005	3310	7250	55			7780			44540	1,41
	DB.C		10	25			2455	470	2905									5865	0,19
	KL								10									10	0
	JW			550	675	845	2245	7380	1505	5	470				2250			15925	0,5
JS		45	155	250	260	1500	5300	15	100				115	1375			9115	0,29	

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższość w m ³																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	GB		5	145	365	1560	8635	25800	1950	1115	2805	665	470		11530			55045	1,74
	BRZ		85	810	1700	245	5430	33550	2975		3035				6725			54555	1,72
	OL		230	1390	1060	1315	1800	18300	5800			140			2120			32155	1,02
	OL.S			1580	645	600	1375	5570	80	25	15				3080			12970	0,41
	CZR				30	115	335	3075	370	10	5				250			4190	0,13
	CZM			15						25								40	0
	AK						5											5	0
	OS		5	1120	500	390	3575	4415	355		740				930			12030	0,38
	WB				50													50	0
	LP				320	160	25	1165	15						890			2575	0,08
	IWA			20														20	0
	KL.P						135	10		25								170	0,01
Razem	m3		7485	18500	79800	78230	253740	960195	244880	167575	213610	75510	23330		1042475			3165330	100
	%		0,24	0,58	2,52	2,47	8,02	30,33	7,74	5,29	6,75	2,39	0,74		32,93			100,00	100
LWYŻW	SO						2420	560	835	185					545			4545	10,17
	MD			120					300									420	0,94
	ŚW		100	55	210		60											425	0,95
	JD			30	435			1745	6695	1090		395			6620			17010	38,06
	BK				35				450	185					580			1250	2,8
	DB		10				310	1195	540	1205	235							3495	7,82
	KL									120								120	0,27
	JW			90	270		785	705	1150									3000	6,71
	JS		50	15	125	960	580	445	205	1775					30			4185	9,36
	GB						350	95		370		45						860	1,92
	BRZ									185								185	0,41

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższość w m ³																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	OL		160	2000	395		2485	1100							280			6420	14,36
	OL.S			255	625		250		30	180					800			2140	4,79
	CZR						20											20	0,04
	OS				15													15	0,03
	WB		10		145		30		30	10								225	0,5
	LP					265				125								390	0,87
Razem	m3		330	2565	2255	1225	7290	5845	10235	5430	235	440			8855			44705	100
	%		0,74	5,74	5,04	2,74	16,31	13,07	22,89	12,15	0,53	0,98			19,81			100,00	100
LŁWYŻ	ŚW			50	320													370	3,94
	JD			30	15							25						70	0,75
	BK				5													5	0,05
	DB			15	70								20					105	1,12
	KL					5												5	0,05
	JW			25	15								15					55	0,59
	JS		5	225	180	35	55	320	120				5					945	10,06
	GB				20			55										75	0,8
	BRZ				45													45	0,48
	OL		70	610	100	1335	1055	3770	15									6955	74,02
	OL.S			365	165	30	20	20										600	6,39
	CZR				5													5	0,05
	CZM			20														20	0,21
	OS							45										45	0,48
	WB			25	5		15	40										85	0,9
	LP					10												10	0,11
Razem	m3		75	1365	945	1415	1145	4250	135			65						9395	100

Tabele i wzory instrukcyjne

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
Miąższość w m ³																			%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	%		0,80	14,53	10,06	15,06	12,19	45,23	1,44			0,69						100,00	100	
Łącznie	SO		665	1785	2690	8810	100165	666650	60275	10535	6820	2670	435		205605			1067105	32,72	
	MD		1125	5255	4225	5330	13075	61740	2415	8625	120				8905			110815	3,4	
	ŚW		365	3280	12335	8745	2895	11310	30						3255			42215	1,29	
	JD		4860	1415	52940	60205	97735	69135	118070	60345	86590	48380	15720		473795			1089190	33,41	
	BK		170	825	2435	1050	20375	32095	53385	86770	105760	26345	6590		336115			671915	20,6	
	DB		30	430	670	990	4780	18095	3545	4515	7485	75			7780			48395	1,48	
	DB.C		10	25			2455	470	2905									5865	0,18	
	KL					5			10	120								135	0	
	JW				665	960	1005	3030	8085	2655	5	470	15			2250			19140	0,59
	JS			100	395	555	1255	2135	6140	340	1875		5	115		1405			14320	0,44
	GB			5	145	385	1560	8985	25950	1950	1585	2805	710	470		11530			56080	1,72
	BRZ			85	810	1745	245	5430	33605	2975	285	3035				6725			54940	1,68
	OL			460	4000	1555	2650	5340	23170	5815			140			2400			45530	1,4
	OL.S				2200	1435	630	1645	5590	110	205	15				3880			15710	0,48
	CZR					35	115	355	3075	370	10	5				250			4215	0,13
	CZM				35						25								60	0
	AK							5											5	0
	OS			5	1120	515	390	3575	4460	355		740				930			12090	0,37
WB			10	25	200		45	40	30	10								360	0,01	
LP					320	435	25	1165	15	125					890			2975	0,09	
IWA				20														20	0	
KL.P							135	10		25								170	0,01	
Ogółem	m3		7890	22430	83000	93420	272185	970785	255250	175060	213845	78340	23330		1065715			3261250	100	
	%		0	1	3	3	8	30	8	5	7	2	1		33			100	100	

Tabele i wzory instrukcyjne

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales	
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
			1	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i					
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.					
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	30	WB						0,25											0,25	
								30											30	
	80	LP								1,90									1,90	
										205									205	
	Ra- zem		1,99	9,07	10,45	7,88	8,51	9,90	20,41	28,97	9,18	0,05	34,64	15,86		13,32			170,23	
				75	1365	945	1415	2265	5200	8280	2435	10	20535	4915		3225			50665	
LASÓW OCHRONNYCH (O)		SO							0,08										0,08	
									10										10	
		100	SO		3,38	4,29	2,39	8,12	335,30	2227,98	198,51	22,92	5,70				1135,30			3943,89
					110	1320	530	2485	123415	832480	66715	10580	1650				280535			1319820
		110	MD		6,48	27,28	11,44	34,31	34,87	103,22		28,02					3,37			248,99
					285	5930	3800	9220	12355	39770		14070					1235			86665
		80	ŚW		0,47	12,93	45,70	40,86	3,12	15,11							13,22			131,41
						3120	12665	10360	1060	4525							3305			35035
		110	JD	2,31	140,77	63,35	269,64	254,68	233,07	68,54	259,22	114,55	175,21	104,46	37,45		1300,77			3024,02
					3455	1590	57085	64625	101810	25280	109810	48410	77455	36920	11865		394080			932385
		110	BK	3,32	63,71	24,56			5,14	26,14	134,03	225,35	281,30	65,73	22,96		1286,25			2138,49
					2200	410			1755	9640	50475	94120	126590	20645	6550		366535			678920
		140	DB	15,23	3,67	6,17	2,82	1,70	9,47	47,21	5,64	17,43	19,74				7,09			136,17
					100	630	210	240	2285	18045	1330	4245	6410				905			34400
		110	DB.C						13,75	2,99	5,88									22,62
								4710	1390	2905									9005	
	110	JW			0,90	4,94	1,64	5,96	14,77	16,35						4,39			48,95	
					100	345	300	1205	3535	4540						590			10615	
	100	JS					11,91	7,31		5,54	0,22					8,47			33,45	

Tabele i wzory instrukcyjne

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			1	11	21	31	41	51	61	71	81	91	101	121	141 i				
			10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	140	wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	110	BK				2,14	0,81	5,41	1,76	0,92	1,96		0,45						13,45
						185	100	1230	525	225	670		240						3175
	140	DB		1,58				0,23	1,09	3,33									6,23
								30	160	1060									1250
	110	JW				0,06													0,06
						5													5
	80	GB			0,32	2,51	2,43	2,94		0,12									8,32
					25	175	345	650		30									1225
	80	BRZ	0,10	0,79	0,43	6,56		0,21											8,09
					95	1845		30											1970
	80	OL		0,80	0,27	0,94													2,01
				70	40	305													415
	30	OL.S	1,51		2,32	0,06	0,10	1,30											5,29
					605	5	10	235											855
		CZR		5,33															5,33
	50	OS			1,05	2,56	0,51												4,12
					155	400	75												630
	Ra-		11,37	45,57	9,13	21,88	12,17	31,05	17,35	5,10	3,19		0,45						157,26
	zem			1275	1965	4505	1770	9090	5660	1490	1140		240						27135
OGÓLEM GOSP. (G)			11,37	45,57	9,13	21,88	12,17	31,05	17,35	5,10	3,19		0,45						157,26
				1275	1965	4505	1770	9090	5660	1490	1140		240						27135
Łącznie			34,22	278,76	197,85	388,41	380,92	719,92	2635,51	680,80	420,86	486,11	205,28	76,27		3854,51			10359,42
				7890	22430	83000	93420	272185	970785	255250	175060	213845	78340	23330		1065715			3261250

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych:

103594506

Tabele i wzory instrukcyjne

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	Procent
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141i wyżej					
Bieżący roczny przyrost mąszności w m ³														15	16	17	18	19
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
KL.P						10											10	0,01
Razem	10	1115	1975	6135	4810	9055	22370	6090	3610	3540	1325	425		22050			82510	100

Przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym = $54470 \text{ m}^3/1 \text{ rok} = 544700 \text{ m}^3/10 \text{ lat} = 66\%$ całości spodziewanego przyrostu okresowego tablicowego

Tabele i wzory instrukcyjne

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	OL		2,29	22,57	1,86		4,52	10,73						41,97
	OS			1,86	2,43									4,29
	KL.P						1,47							1,47
	Razem		9,32	95,51	354,05	334,86	643,44	2400,99	610,34	346,87	111,38	4,64		4911,4
Łącznie	SO		10,93	7,09	3,32	10,24	326,4	2110,72	172,41					2641,11
	MD		19,36	27,28	11,44	33,32	34,87	103,22		28,02				257,51
	ŚW			13,99	45,7	40,86	2,01	1,66						104,22
	JD		80,86	60,89	273,19	242,06	225	69,75	277,8	106,51	21,61	4,64		1362,31
	BK		25,42	24,56	2,14		6,59	27,29	124,95	198,75	71,46			481,16
	DB		2,79	6,17	2,82	1,7	9,26	47,28	7,41	13,59	18,31			109,33
	DB.C						13,75	2,99	5,88					22,62
	JW			0,9	4,94	1,64	4,05	13,99	16,35					41,87
	JS					1,84	7,31		5,54					14,69
	GB			0,17		2,72	8,21	13,36						24,46
	BRZ		1,16		6,21	0,48								7,85
	OL		4,43	22,57	1,86		4,52	10,73						44,11
	OS			1,86	2,43									4,29
	KL.P						1,47							1,47
Ogółem			144,95	165,48	354,05	334,86	643,44	2400,99	610,34	346,87	111,38	4,64		5117

*- dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10. leciu

ZESTAWIENIE ŁĄCZNE ETATU UŻYTKÓW GŁÓWNYCH WEDŁUG KATEGORII CIĘĆ

Tabela nr XVII

Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1)

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
<i>I. Użytki rębne:</i>				
<i>A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)</i>	4703,22	392,90	439040	381966
<i>Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych</i>			21952	19098
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	4703,22	392,90	460992	401064
<i>B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)</i>				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			6449	5535
3. pozostałe				
Razem nie zaliczone			6449	5535
Razem użytki rębne	4703,22	392,90	467441	406599
<i>II. Użytki przedrębne</i>				
<i>A. Czyszczenia</i>	205,60		0	0
<i>B. Trzebieże</i>	4911,40		0	0

Tabele i wzory instrukcyjne

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
Razem użytki przedrębne (m3 wg przyjęt. etatu)	5117,00		287831	230265
Ogółem użytki główne (I+II)	9820,22	392,90	755272	636864

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu.

Orientacyjna porównawcza wielkość użytkowania ogółem z uwzględnieniem etatu.

wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych = ...m³ grubizny netto/1 rok.

(obliczenie brutto > netto z zastosowaniem odpowiednich proporcji).

Tabela nr XVIII
Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1-)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podsztyków	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
	Powierzchnia zredukowana - ha															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
LMWYŻŚW				2,90			2,90		2,90			0,60	17,65	18,25		2,90
LWYŻŚW				384,25	6,10		390,35	1,50	391,85		91,47	268,66	1500,81	1860,94		391,85
LWYŻW				6,25			6,25		6,25		1,17	8,21	14,24	23,62		6,25
OGÓŁEM				393,40	6,10		399,50	1,50	401,00		92,64	277,47	1532,70	1902,81		401,00

Pow. CP-P wynosi 205,60 ha

Wzór nr 2 - WYKAZ OBIEKTÓW BAZY NASIENNEJ

Nadleśnictwo Dynów, Obręb DYNÓW (04-07-1)

Oddział pododdział	Powierzchnia pododdziału w ha	Rodzaj obiektu wg rejstru LMP	Podstawowe cechy obiektu			Uwagi
			Gatunek drzewa	Liczba drzew	Powierzchnia w ha	
1	2	3	4	5	6	7
62 -d	3,08	D	CZR.P	7		
		D	CZR.P			
		D	CZR.P			
		D	CZR.P			
		D	CZR.P			
		D	CZR.P			
		D	CZR.P			
68 -b	2,64	D	CZR.P	2		
		D	CZR.P			
91 -a	41,36	D	CZR.P	2		
		D	CZR.P			
98 -a	2,68	D	CZR.P	1		
109 -b	10,74	D	CZR.P	1		
184 -b	22,20	D	BK	8		
		D	BK			
		D	BK			
		D	BK			
		D	BK			
		D	BK			

Tabele i wzory instrukcyjne

Oddział pododdział	Powierzchnia pododdziału w ha	Rodzaj obiektu wg rejestr LMP	Podstawowe cechy obiektu			Uwagi
			Gatunek drzewa	Liczba drzew	Powierzchnia w ha	
1	2	3	4	5	6	7
		D	BK			
		D	BK			
186 -b	22,96	D	BK	2		
		D	BK			
184 -b	22,20	NAS GOSP	BK		22,20	
186 -b	22,96	NAS GOSP	BK		22,96	
280 -a	43,46	NAS GOSP	BK		43,46	
281 -a	23,91	NAS GOSP	BK		23,91	
58 -c	3,03	NAS GOSP	DB.C		3,03	
81 -b	6,94	NAS GOSP	JD		6,94	
67 -b	2,64	NAS GOSP	OL		2,64	
60 -d	17,68	NAS GOSP	MD		17,68	
56 -d	7,45	NAS GOSP	MD		7,45	
4 -b	1,66	NAS GOSP	JW		1,66	
99 -b	13,91	NAS GOSP	JD		13,91	
103 -a	27,92	NAS GOSP	JD		27,92	
82 -g	14,98	NAS GOSP	JD		14,98	
75 -g	30,77	NAS GOSP	JD		30,77	
108 -d	10,36	NAS GOSP	BK		10,36	
106 -b	19,71	NAS GOSP	BK		19,71	
245 -a	40,75	NAS GOSP	BK		40,75	
48 -d	10,08	NAS GOSP	DB.S		10,08	
64 -c	5,14	NAS GOSP	BRZ		5,14	

Tabele i wzory instrukcyjne

Oddział pododdział	Powierzchnia pododdziału w ha	Rodzaj obiektu wg rejestr LMP	Podstawowe cechy obiektu			Uwagi
			Gatunek drzewa	Liczba drzew	Powierzchnia w ha	
1	2	3	4	5	6	7
214 -dx	5,33	PLANT NAS	CZR.P		5,33	
97 -a	2,73	ZR NAS	JW		0,26	
62 -d	3,08	ZR NAS	CZR.P		0,27	
61 -a	22,92	ZR NAS	GB		0,00	
18 -d	8,48	ZR NAS	LP		0,00	
105 -a	34,60	ZR NAS	BST		34,20	
277 -a	53,40	ZR NAS	KL		2,17	
277A -g	0,74					
3 -b	19,20	ZR NAS	WZ.S		3,50	
48 -a	19,72	ZR NAS	KL.P		29,80	
48 -d	10,08					
257 -a	22,55	ZR NAS	GR		10,00	
66 -b	9,34	ZR NAS	TRZ.B		2,00	
66 -b	9,34	ZR NAS	KAL.K		5,00	
Łączna powierzchnia wg obiektów	X	NAS GOSP	X	X	325,55	X
	X	PLANT NAS	X	X	5,33	X
	X	ZR NAS	X	X	87,20	X

